KARADENİZ TEKNİK ÜNİVERSİTESİ*SOSYAL BİLİMLER ENSTİTÜSÜ

TÜRK DİLİ VE EDEBİYATI ANABİLİM DALI

TEZLİ YÜKSEK LİSANS PROGRAMI

MECMÛ‘A-İ EŞ’AR ADLI BİR MEVLEVİ MECMÛ‘ASININ İNCELEMESİ

YÜKSEK LİSANS TEZİ

Ayşenur AKPINAR

MAYIS-2015

TRABZON

KARADENİZ TEKNİK ÜNİVERSİTESİ *SOSYAL BİLİMLER ENSTİTÜSÜ

TÜRK DİLİ VE EDEBİYATI ANABİLİM DALI

TEZLİ YÜKSEK LİSANS PROGRAMI

MECMÛ‘A-İ EŞ’AR ADLI BİR MEVLEVİ MECMÛ‘ASININ İNCELEMESİ

YÜKSEK LİSANS TEZİ

Ayşenur AKPINAR

Tez Danışmanı: Doç. Dr. Özer ŞENÖDEYİCİ

MAYIS-2015

TRABZON

ONAY

Ayşenur AKPINAR tarafından hazırlanan Mecmu'a-i Eş'ar Adlı Bir Mevlevi Mecmuasının İncelemesi adlı bu çalışma 15.06.2015 tarihinde yapılan savunma sınavı sonucunda (oybirliği/~~oyçokluğu~~) ile başarılı bulunarak jürimiz tarafından Türk Dili ve Edebiyatı Anabilim Dalında **yüksek lisans tezi** olarak kabul edilmiştir.

Yrd.Doç.Dr.Mehmet Sait ÇALKA

(Başkan)

Doç.Dr.Özer ŞENÖDEYİCİ

(Danışman)

Yrd.Doç.Dr.Savaşkan Cem BAHADIR

Yukarıdaki imzaların, adı geçen öğretim üyelerine ait olduklarını onaylarım. .../.../...

Prof.Dr.Ahmet ULUSOY

Enstitü Müdürü

BİLDİRİM

Tez içindeki bütün bilgilerin etik davranış ve akademik kurallar çerçevesinde elde edilerek sunulduğunu, ayrıca tez yazım kılavuzuna uygun olarak hazırlanan bu çalışmada orijinal olmayan her türlü kaynağa eksiksiz atıf yapıldığını, aksinin ortaya çıkması durumunda her tür yasal sonucu kabul ettiğimi beyan ediyorum.

Ayşenur AKPINAR

15.06.2015

ÖNSÖZ

Klasik Türk Edebiyatımızın bir ürünü olan Mecmûʻa ʻtoplanmış,bir araya getirilmişʼ antoloji niteliği taşıyan defterlerdir. Mecmûʻalar derleyicinin ve dönemin zevkine göre çeşitli konularda bilgiler içerdikleri için edebiyatımızda kaynak görevi görmektedirler. Bu sebeple Mecmûʻalar muhtevası bakımından birçok konuda eksik bilgileri tamamlayabilir, var olan bilgileri değiştirebilir, yeni bilgiler ortaya koyabilirler. Bu çalışmada ele aldığımız Mecmûʻayla divanlarda ve diğer kaynaklarda var olmayan şiirleri ortaya koymak ve yeni bilgiler gün yüzüne çıkarmak amacındayız.

Giriş bölümünde mecmua çalışması yapmakla hedeflediğimiz amaç ve gerekçe belirtilmiş, tezin bölümlerine dair kısa açıklamalar yapılmıştır. Çalıştığımız mecmuanın birinci bölümünde Mecmûʻanın tanımı,tasnifi, edebiyatımızdaki yeri üzerine durulmuştur. İkinci bölümde incelediğimiz Mecmûʻanın fiziksel özellikleri, muhtevası, ait olduğu dönem açıklanmıştır. Mecmûʻada bulunan şairlerin ve şiirlerin listesi sunulmuştur. Şairler hakkında edinilen bilgileri paylaşılmış, Mecmûʻadaki şiirlerin divanlarda ve diğer kaynaklarda var olup olmadığı belirtilmiştir, inceleme esnasında ortaya çıkan durumlar hakkında bilgi verilmiştir. Üçüncü bölümde ise kullanılan yöntem ve Mecmûʻanın transkripsiyonlu metni çalışmada sunulmuştur.

Bu çalışmada benden yardımını hiçbir zaman esirgemeyip sonsuz sabır gösteren,bana yol gösterip inancımı sağlam tutan değerli hocam Doç.Dr. Özer ŞENÖDEYİCİ’ye, destekleriyle bana büyük yardımı olan Necmettin AKAY’a, her daim yanımda olan ailem ve eşime teşekkür ederim.

Ayşenur AKPINAR

TRABZON 2015

İÇİNDEKİLER

ÖZET

Edebiyatımızda mecmû'lar birçok konuda derlenmiş şiirlerden oluşmaktadırlar. Bu sebeple derleyicinin zevkine göre derlenmiş birer şiir defteri olmaktan çıkıp birçok konuda yeni bilgiler ortaya koyup, eksiklikleri gideren birer kaynak görevi görmektedirler.

Bu çalışmada Ankara Milli Kütüphane Milli Yazmalar Koleksiyonunda 06 Mil Yz A 8071 arşiv numarasıyla kayıtlı olan Mecmû'a-i Eş'ar adlı Mecmû'a tanıtılmış, bütünüyle incelenerek Türkçe bölümlerin transkripsyonlu metni verilmiştir. Eser bir Mevlevi Mecmû'asıdır. Mecmû'a aynı zamanda bir nazire Mecmû'ası ve şarkı mecmuası olma özelliklerini taşımaktadır. Çalışmada Mecmû'ada geçen şairler, Türkçe şiirler, tarihler ve nazireleri gösteren tablolar hazırlanmıştır. 18. yüzyılda yazıldığı düşünülen Mecmû'a bu yüzyılın imla özelliklerine uygun olarak transkribe edilmiş Latin alfabesine aktarılmıştır.

Anahtar kelimeler: Mecmû'a, şiir Mecmû'aları, Mevlevilik.

ABSTRACT

In Turkish Literature,anthologies consist of poems collected from many different subjects. For that reason, anthologies are not just a collection gathered together according to its collector’s poetry taste; they are also an important literary source providing new information about many subjects and improving the incompetencies in these subjects.

In this work, “Mecmû‘a-i Eş’ar” registered to National Manuscripts collection of Ankara National Library with the 06 mil Yz A record code,is introduced and transcriptioned copy of the Turkish parts are given by being analysed totally. This work of art is not only an “Anthology of Mevlevî” but also an “Antology of Nazire” and an “Anthology of Ballad.” In this work the charts of poets, Turkish poem, dates and nazires in the anthology, it is transcripted to orthograptical features of the recent century, and written in the Latin alphabet.

Key words: Anthology, Anthology of poetry,Mevlevî

TABLOLAR LİSTESİ

KISALTMALAR LİSTESİ

a.g.e.	: adı geçen eser
d.	:doğum
H	: Hicri
M	:Miladi
TTK	:Türk Tarih Kurumu
s.	: sayfa
öl.	: ölüm
Nr.	: Numara

GİRİŞ

Mecmû‘alar günümüzde Klasik Türk Edebiyatı alanında vazgeçilmez birer kaynak görevi görmektedirler. Mecmû‘alar derleyicinin ve ait olduğu dönemin şiir zevkini taşımakla birlikte birçok konuda karanlıkta kalmış yeni bilgiler ortaya koyabilmektedirler. Yıllar boyu sadece derleme şiir defterleri olarak görülüp değerleri yeterince bilinmeyen Mecmû‘alar yapılan çalışmalarla önem kazanmıştır. Yapılan çalışma MESTAP (Mecmuaların Sistematik Tasnifi Projesi) dahilinde yapılan bir çalışmadır. 3 Mayıs 2011 tarihinde Mimar Sinan Güzel Sanatlar Üniversitesi'nde yapılmış olan "Mecmua: Osmanlı edebiyatının kırkambarı" başlıklı çalıştayda M. Fatih Köksal tarafından bildiri olarak sunulan “Şiir Mecmualarının Önemi ve Mecmuaların Sistematik Tasnifi Projesi” metninde projenin hedefi, öncelikli olarak şiir mecmuaları, nihaî olarak da edebiyatla ilgili -cönkler de dâhil olmak üzere- bütün mecmuaların ayrıntılı tasnif ve dökümlerinin yapılmasıdır. Bu bağlamda üzerinde çalışılan Mecmû‘a metni ortaya konulmuş, şairler ve şiirlerinin listesi çıkarılmış, şiirlerin divanlardaki varlığı araştırılmış, şairler hakkında bilgiler verişmiş, elde edilen bilgiler bu projeye uygun olarak düzenlenip listelenmiştir.

Çalışılan eser bir Mevlevi Mecmû‘asıdır. Mecmû‘a içinde Mevlevi şairlere ait bilgiler bulunmuş ve kaydedilmiştir. Eser bir nazire mecmuası ve şarkı mecmuası olma özelliği taşımaktadır. Eser içinde Arapça ve Farsça kısımlar fotoğraf halinde verilmiş sadece Türkçe kısımlar incelenmiştir. Çalışmanın birinci bölümünde Mecmû‘alar hakkında genel bilgiler verilmiştir. İkinci bölümde çalışmada ele alınan Mecmû‘a bütün özellikleriyle ortaya konulmuştur. Üçüncü bölümde Mecmû‘a incelemesinde kullanılan yöntemler belirtilmiş metnin transkribe edilmiş hali verilmiştir.

BİRİNCİ BÖLÜM

1.KLASİK TÜRK EDEBİYATINDA ŞİİR MECMÛ'ALARI

1.1. Mecmû'a Kavramı

"Mecmû'a, aynı veya farklı türden seçilmiş çeşitli hacimlerdeki metinlerin ve risalelerin bir araya getirilmesiyle oluşturulan eserlerin ortak adı. Sözlükte "dağınık şeyleri bir araya getirmek, toplamak" anlamlarındaki cemᶜ masdarından türeyen mecmûᶜdan (bir araya getirilmiş, toplanmış) gelmektedir.Mecmû'anın yanı sıra mecâmî',mecma',câmi', gibi aynı kökten türemiş kelimelerle –yalnız Osmanlı Türkçesi'nde- cüzdan,defter ve cerîde isimleri de aynı manâda kullanılmıştır. Ancak bu isimlerden birini taşımadığı halde mecmû'a özelliğine sahip pek çok eser bulunmaktadır.[1]

Mecmû'a, içinde seçme yazıların bulunduğu el yazması eser. Eski harflerle yazılmışlardır. Şekil yönüyle bir defterden ibarettir. Halk kültürüyle ilgili olan ve aşağıdan yukarıya açılanlara "cönk" denir. Bir çeşit antoloji niteliğindedirler. Çoğunlukla yazarları ve yazıldıkları tarih belli değildir.[2]

Mecmû'alar derleyicisinin zevkine göre oluşturulmuş defterlerdir. Derleyicinin istediğine göre bir şiir Mecmû'asında fallara, tarihlere, günlük hayattan notlara, alınıp satılması esnasında tutulan notlara vs. ulaşılabilir. Edebiyatımızdaki Mecmû'alar bu sebepten yazıldıkları dönemin bir nevi tarih kitabı olma özelliği taşıyabilirler.

1.2. Mecmû'aların Önemi

Mecmû'alar yazıldığı dönemin edebi zevkini taşımakla birlikte; döneminin kültürünü, yaşayış biçimini, dönemin şairleri hakkındaki bilgileri de muhteva ederler. Şiir Mecmû'aları yazıldığı dönemde derleyicinin zevkine göre oluşturulmuş seçme şiir defterleridir. Bu

---

[1] Uzun, Mustafa "Mecmû'a", **TDV İslâm Ansiklopedisi** *içinde*, 28, Ankara:Türkiye Diyanet Vakfı,2003, s.265.
[2] Pala, İskender , **Ansiklopedik Divan Şiiri Sözlüğü**, 19. Basım, İstanbul: Kapı yayınları, 2010, s.300.

Mecmû‘alarda şairlerin beğenilen şiirlerini bulmakla birlikte hiç duyulmamış şiirlerini bulabilmekte, bazen de değiştirilmiş şekillerine rastlanılabilmektedir.

Çalışmamızdan yola çıkarak Mecmû‘alarda yazıldığı dönemde çok beğenilmiş şiirlere yazılan nazirelere de rastlanılabilmektedir. Şairler hakkında yazılmış kısa bilgiler adı hiç duyulmamış yeni şairleri ortaya çıkarmakta, şairlerin vefat tarihlerine dair yazılmış beyitler şairlerin yaşadıkları döneme dair bilgiler vermektedir. Yazıldıkları dönemin imla özelliklerini, söyleyiş biçimlerini, kullanılan söz sanatlarını da muhteva eden Mecmû‘alar, yazıldıkları dönemi her yönüyle temsil eden çok yönlü tarihi kaynaklardır. Bu sebeple Mecmû‘alar üzerine yapılacak çalışmalar edebiyatımızda çok önemli bir yer tutmaktadır.

Mecmû‘alar üzerine yapılan çalışmalar günümüzde sistematik hale getirilmeye çalışılmaktadır. Kamil Ali Gıynaş’ın “Şiir Mecmû‘aları Üzerine Yapılan Çalışmalar Bibliyografyası”[3] yapılan Mecmû‘a çalışmaları hakkında bilgiler vermektedir. Bibliyografik bilgiler veren çalışmada günümüze dek yapılmış Mecmû‘a çalışmaları “Kitaplar”, “Tezler” ve “Makaleler/Bildiriler” başlıkları altında yazar adına göre alfabetik olarak sıralanmıştır.

Mecmû‘alar üzerine yapılan bir diğer çalışma MESTAP (Mecmuaların Sistematik Tasnifi Projesi)’tır. 3 Mayıs 2011 tarihinde Mimar Sinan Güzel Sanatlar Üniversitesi'nde yapılmış olan "Mecmua: Osmanlı Edebiyatının Kırkambarı" başlıklı çalıştayda M. Fatih Köksal tarafından bildiri olarak sunulan “Şiir Mecmualarının Önemi ve Mecmuaların Sistematik Tasnifi Projesi”[4] metninde projenin hedefi, öncelikli olarak şiir mecmuaları, nihaî olarak da edebiyatla ilgili -cönkler de dâhil olmak üzere- bütün mecmuaların ayrıntılı tasnif ve dökümlerinin yapılmasıdır. Proje hedefine ulaşırsa edebiyatla ilgili bütün Mecmû‘a ve cönklerin tablolar halinde dökümü bir araya getirilerek bir veri bankasında toplanacaktır.

1.3. Mecmû‘aların Tasnifi

Mecmû‘a başlangıçta birçok bakımdan benzediği cönk gibi ayetler, hadisler, fetvalar,dualar, hutbeler, şiirler, ilahiler, şarkılar, mektuplar, latifeler, lugaz ve muammalarla ilaç tariflerinin ve faydalı bilgilerin, notların, tarihi belge ve kayıtların derlendiği bir not

---

[3] Gıynaş,Kamil Ali, **Şiir Mecmû‘aları Hakkında yapılan Çalışmalar Bibliyografyası**, Konya: Selçuk Üniversitesi Edebiyat Fakültesi Dergisi, sayı 25, 2011, s.245-260.

[4]Köksal, Fatih **(2012). Şiir mecmûalarının önemi ve ‘Mecmûaların Sistematik Tasnifi Projesi (MESTAP) Eski Türk Edebiyatı Çalışmaları VII Mecmûa: Osmanlı edebiyatının kırkambarı.** Haz. Hatice Aynur ve öte. İstanbul: Turkuaz Yayınları, 2012, s. 409-431.

defteri olarak ortaya çıkmış, zamanla gelişip düzenli bir tertip ve şekle kavuşarak türlerine göre bazı farklılıklar gösteren bir kitap veya telif çeşidi özelliği kazanmıştır.[5]

"Türkiye Kütüphanelerinde tasnifi yapılmış binlerce Mecmû'a vardır. Bunlar içinde en önemli olanlar edebi ve tarihi değer taşıyanlardır."[6] Mecmû'aların tasnifi edebiyatımızda şiir Mecmû'alarının önemini arttırmıştır.

Mecmû'aların konuları daha çok edebiyatla ilgilidir. Gazel, kaside, musammat, tarih, mektup, vs. şekiller ile tevhid, na't, mersiye vs. türler üzerine oluşturulmuş mecmualar bunlardandır. Ancak Fıkıh, Kelam gibi dini ilimler; Simya, reml, sihir, falcılık gibi eski batıl ilimler; musiki, hat gibi sanat dalları vs. üzerine derlenmiş mecmualar da vardır. Bu tür Mecmû'alar bir konu bütünlüğüne sahiptir. Buna karşılık her mecmua derleyicisi aynı titizliği göstermeyebilir ve her çeşit hoşa giden yazıyı Mecmû'asına alabilir. Bir gazelden sonra mensur bir latife, bir fıkıh kasidesinden sonra bir fal usulü, bir müstehcen fıkradan sonra bir öğüt yazılabilir; hatta değişik dillerde pasajlara yer verilebilir.[7]

Bu sebepten ele alınan Mecmû'alar her yönüyle incelenmeli, sınıflandırılmalı, konularına göre listelenmelidir. Mecmû'alar tasnif edilirken Mecmû'ada kullanılan dil, şairin adı, şiirin konusu, Mecmû'anın kaçıncı yüzyıla ait olduğu, Mecmû'a içindeki tarih ve notlar dikkatle incelenmeli ve ortaya konulmalıdır.

Agah Sırrı Levend, Mecmû'aları şu şekilde sınıflandırmıştır:

a) Nazireler mecmuaları,

b) Meraklılarca toplanmış, birer antoloji niteliğinde seçme şiir mecmuaları,

c) Türlü konulardaki risalelerin bir araya getirilmesiyle meydana gelen mecmualar,

d) Aynı konudaki eserlerin bir araya getirilmesiyle meydana gelen mecmualar,

e) Tanınmış kişilerce hazırlanmış, birçok yararlı bilgileri, fıkraları ve özel mektupları kapsayan mecmualar.[8]

---

[5] Uzun,a.g.e., s.265.
[6] Pala, a.g.e., s.300.
[7] Pala, a.g.e., s.300.
[8] Levend, Agâh Sırrı, **Türk Edebiyatı Tarihi** I. Cilt, , Ankara: TTK Basımevi. 1998, s. 166-167.

İKİNCİ BÖLÜM

2. MECMÛ‘A-İ EŞ’ÂR

2.1. Mecmû‘anın Genel Nitelikleri

Bu çalışmada Ankara Milli Kütüphane Milli Yazmalar Koleksiyonunda 06 Mil Yz A 8071 numarasıyla kayıtlı olan İbrahim Edhem Kırımi’ye ait olan Mecmû‘a-i Eş’ar adlı eser ele alınmıştır. Dili Türkçe olan eserin müstensihi, telif tarihi, istinsah yeri ve istinsah tarihine dair kaynaklarda herhangi bir bilgi bulunmamaktadır. Eserin yazıldığı tarih Mecmû‘a içerisinde H.1215 olarak verilmiştir. Eser incelemesinde orijinal ve transkribe metin, sayfa/varak numarası, şairin mahlası, nazım şekli, nazım türü, vezni, şiirlerin kayıtlı eserlerde var olup olmadığına dair bilgiler yer almıştır. Eserin yazıldığı yüzyıl metin içinden yapılan çıkarımlarla 18. yy. olarak belirlendiği için eser transkribe edilirken 18. yy. imla özelliklerine uygun hareket edilmiştir.

Eser bir Mevlevi şiiri mecmuasıdır. Mecmû‘ada Mevlevi dergahına bağlı birçok şeyh ve dervişin şiirleri aktarılmıştır. Mecmû‘a tutan kişi kendi zevkine hitap eden şiirleri aktarmakla birlikte şiir haricinde eklentiler yapmıştır. Nitekim eserde Konya postnişinleri olan çelebi efendilerin bir listesi verilmiştir. Bazı dervişlerin ölüm tarihleri de aktarılmıştır. Eserin belli bölümlerinde nazireler bulunmaktadır. Fakat nazirelerin tamamı harf sırasına göre düzenlenmemiştir. Mecmû‘a bir Mevlevi şiiri Antolojisi olma özelliği taşıdığından şiirler tasavvufi imgeler ve Mevlevi dergahının görüşlerini muhteva etmektedir. Bu sebeple eser içinde farklı nazım biçimleri bulunmaktadır. Mecmû‘a içinde düzyazı bölümleri de bulunmaktadır. 35A numaralı varakta Sineçâk tarafından yazılmış bir mektup bulunmaktadır. Mecmû‘a içerisinde şairler hakkında bilgiler ve vefat tarihlerine dair beyitler bulunmaktadır. Mecmû‘anın 44a numaralı sayfasından itibaren Farsça ve Arapça bölümler çoğunluktadır. Çalışmamızda Türkçe bölümler incelenmiş Transkribe edilerek Latin alfabesine çevrilmiştir. Türkçe bölümlerden yapılan çıkarımlarla 44a numaralı sayfadan itibaren Farsça ve Arapça Mevlevî Ayîn-i Şerîfleri’nin yer aldığı görülmüştür. Mecmû‘anın son bölümlerinde Mevlânâ’nın Farsça şiirlerine de yer verilmiştir.

Mecmû‘a içerisinde çoğunlukla Farsça yazılmış şarkı bölümleri de bulunmaktadır. Mecmû‘a incelemesinde Arapça ve Farsça olan bölümler fotoğraf halinde gösterilmiş, Türkçe yazılmış bölümler transkribe edilmiştir.

2.2. Mecmû‘anın Fiziki Nitelikleri

Ankara Milli Kütüphane Milli Yazmalar Koleksiyonunda 06 Mil Yz A 8071 arşiv numarasıyla kayıtlı olan Mecmû‘a-i Eş’âr hakkında bilgi Kültür ve Turizm Bakanlığı Türkiye Yazmaları adlı internet sayfasından ve eserin fotoğraflarından sağlanılmıştır. 82 fotoğraftan ibaret olan Mecmû‘a 1+78 varaktan oluşmaktadır. Boyutları (Dış-iç):242x142-221x125mm.dir.

Mecmû‘anın yazı türü Arap-Talik’tir. Söz başları ve söz üstleri kırmızıdır. Mecmû‘a içerisinde bazı bölümler de kırmızı mürekkep ile yazılmış geri kalan yerler siyah mürekkeple yazılmıştır. Su yolu filigranlı eserde nazım bölümlerinin yanında nesir bölümleri de yer almaktadır. Mecmû‘a iki çeşit el yazısı muhteva etmektedir. Buradan hareketle Mecmû‘aya sonradan eklentiler yapılmış olabileceğini söyleyebiliriz. Mecmû‘a içerisinde bazı bölümler silik olmakla beraber bu bölümler oldukça azdır. Mecmû‘a okunulabilecek şekildedir. Mecmû‘anın iç kapağı ve ilk sayfasında sekiz tane olmak üzere Mecmû‘a içerisinde bazı sayfalarda mühürler bulunmaktadır.Yine Mecmû‘anın iç kapağında satın alma: 16.10.1995 Ömer Suat Labçı yazmaktadır. Eserin dış kapağı kahverengi deridir. Eserin arka kapağında sertabın ucunda ayraç görevi gören üçgen biçimli bir mikleb vardır. Mecmû‘anın bazı sayfaları iki sütün şeklinde kullanılarak şiirler yazılmış, bazı sayfaları ise yatay ve dikey kullanılmak üzere her noktaya şiirler ve düzyazı metinler yazılmıştır.

2.3 Mecmû‘ada Yer Alan Şairler ve Şiirler

Şair adı	Gazel	Kıt’a	Ruba’i	Beyit	Tarih	Müseddes	Tahmis	Müfred	Kaside	Diğer
Dervīş İsmaʿīl	1									
Fennī Sükūtī Yūsuf				1						
Melāmi	1									
Cünūnī	1			3						
Meḥmed ʿUzleti				1						
Ümīdī				1						
Vecdī	1									
Äābir	1						1			
Ṣabūḥī Ahmed Dede	1	1		6						
Äādıḳ										
Arāmi	4			1						
Äafāyi				1						
Äāfī	1			1						
Äamtī	12						1			1 nazm
Ṣāḥib Dervīş İsmaʿil	1	1		5						
Mustaḳīmzāde				1						
Āavṣī	7									
Dervīş İsmaʿil	1									
Æāḳıb	3						1			
Äunʿī	2			4						
Birrī	4			7		1				
Çelebi Dervīş	1									
Dālī	3			1				1		
Dānişi ‘Ali Dede	14		1	2			1		2	
Dervīş	3			2						
ʿAdnī	1	1								
ʿAlī	1									
ʿAlī Efendi		1								
ʿĀrif Dede							1			
ʿArżi	9	1	2	6						
ʿArşī	1									
ʿİlmī	5									
Zihni-i Vānī	1									

Şair adı	Gazel	Kıt’a	Ruba’i	Beyit	Tarih	Müseddes	Tahmis	Müfred	Kaside	Diğer
Âdem Dede	1			1						
Muṣṭafā Enīs Dede	1									
Enīs Receb Dede	7	1		3						
Enīs	2			1						
Esrār Dede	1									
Faṣiḥ	7	1	3	3	1					
Fedāyi	1									
Fennī	1	1		3						
Firāḳī	1									
Faḳrī	1									
Günāhī		1				1				1 terci-i bend
Kāmilī		1								
Şifāyī		1								
Luṭfī	1			1						
Maḥremī	1									
Memiş Efendi	1			1						
Meẕāḳī	1									
Seyyid Mehmed Şefīī	1	1	1	1						
Meḥmed	1									
Mevlānā	9									1 mesnevi
Meyyāl			1							
Nābī	2	2		1						
Nācī Aḥmed	1	1		1						
Nāyī	3	1		1						
Naẓīm	1			1						
Necāḥī	1									
Nehcī			1							
Nesīb	6	1		4	1					
Neşāṭī	8			2					1	
Ḫafıż					1					
Ḥāleti				2						
Ḫayāli	2						1			
Ḥayretī	1						1			
Ḫıżrī	1									
Ẕihnī Dervīş Ḥasan		1								
Pervāne	1									
Pīrī	1									
Pisnān	1									
Raʿnā	2									
Rāmiz Beg	1									

Şair adı	Gazel	Kıt’a	Ruba’i	Beyit	Tarih	Müseddes	Tahmis	Müfred	Kaside	Diğer
Rāsiḫ				1						
Refʿī				1						
Reşki	1									
Rıżā				1						
Ruḥi	1									
Saʿid				1						
Sālik	2	1								
Sāmī	1									
Sāḥib	1									
Semāʿī	6									1 terkib-i bend
Sulṭān Divānī (Semāʿī)	1			8			1			
Servī	1									
Sine-çāk	2			1						1 mektup
Siyāhī						1				
Sulṭān Veled	1									
Sulṭān Yaʿḳūb				1						
Sūzī				3						
Şāhidi	5			1			1			
Şāriḥ İsmaʿil	1			1						
Şehīdī										1muhammes
Şemʿi	2			1						
Şemseddīn-i Mardinī		1		1						
Şeyḫ Ġālib	1		1	2						
Şifāyi	1									
Şuḥūdī		1								
Şūrī										1 müsebba
Şūrī				1						
Ḳaṣīde-i berāy-ı taḫmīs taḥrīr olunmuşdur									1	
Ḳadirī				1						
Ṭalib	1									
Ünsī	1									
Vecdī	1									1 müstezad
Vehbī	11	1		2						
Yaḥyā										1muhammes
Yümnī					2					
Zihnī	1									
Zihni-i Ḳadīm		3								

2.4.Mecmû‘ada Yer Alan Tarihler

	Fennī Sükūtī Yūsuf-ı Mevlevī vefāt sene 1077
	Dervīş Meḥmed ʿUzleti İstānbullı Kiremitçizāde sene 1079
	Oh geldükçe göñülsüz gelürüm Sulṭānım vü tārīḫ fevtini nām-ı şāʿir dimiş Oh Dervīş ḫāketti gitti 1013
	Kāmilī Mağnisavī Dervīş Aḥmed vefat sene 1068
	Sūzī[-i] Mārdīnī Dervīş ʿOs̱mān Mevlevī vefāt 1085
	Naẓīmā gūş idüp fevtin didim feryād idüp tārīḫ Ola rūḥ-ı Neşāṭī ʿandelīb-i Sidre vü Ṭūbā sene 1080
	Rüşdī be-ḥücre-i Neşāṭī Dede sene 1083
	Göçdi Mūsā devri bu devrān Meḥmed devridür 1158 evāʾil-i sene 1158
	Şimdi Meḥmed rāhına baṣdı her meded Çekmez idi dāmene pāyını Aḥmed Dede Ġavs̱-i seyyid idi güçdi bu tārīḫ-ile Ḫānḳah-ı ḳurb ide cāyını Aḥmed Dede 1218
	Ḳāsımpaşa Şeyḫi Meşīḫat 1131 vefāt 1135
	… Tārīḫ-i Sāmī sene 1114
	Şifāyī Ḥasanzāde Şeyḫ Meḥmed vefāt 1082
	Şemʿi Dede fevt 936
Faṣīḥ Dede	Neşāṭī bezm-i fānīden çekilde bezm-i Firdevs’e
Reşīd	Bu cām-ı dehriñ gitdi Neşāṭī
Fāʾiḳ	Eyvā Neşāṭī … mest eyledi cām-ı ecel
Rüşdī …cızāde	Bezm-i gülzār-ı naʿīm ola Neşāṭī’ye maḳām
Naẓīm	Rūḥ-ı Neşāṭī eyledi ṣadr-ı beḳāda cāygāh
Rüşdī	Bezmgāh-ı ʿālemiñ ḥāl-i Neşāṭī gitdi āh
Nāyī Yūsuf Efendi	Neşāṭı gitdi devrānıñ
Ṭāhir	Eyledi rūḥ-ı Neşāṭī nāmın ʿAdnī maḳām Reşīd ü şākir ü dāniş bi’t-tevārüd Erbāb-ı diliñ gitdi neşāṭı hey āh
Ḳadrī	Ola raḥmet Neşāṭī iḥdā
Müstaḳīmzāde	Didiler ʿāşıḳān zīb-i ḫuld-ı vaṣl o dem tārīḫ Hele cennet Neşāṭī Mevlevī Ahmed Dede geldi sene 1085
Tārīḫ-sencleri Rüşdī	Oldı ʿaynıyla Neşātī Mevlevī’ye rāh-ber 1501 Ṣubḥī
Berāy-ı rıḥlet-i Ṣubūḥi Aḥmed Dede ḳuddise sirruhu	Buldı ser-bezm-i sabūḥı ṣubḥ-ı cennetde dede sene 1051
Berāy-ı Rusūḫī Dede	Söyündi cāmiʿiñ rūşen çerāġı sene 1041
Berāy-ı Aḥmed Dede Memişzāde Şeyḫ-i Beşiḳṭaş	Sāl-i sābıḳda olup maẓhar-ı “mūtū” didiler Döndi Aḥmed Dede lāhūta bu miḥnetkededen sene 1177
Berāy-ı Şeyḫ Bāḳī Raḥmī	Cihāndan gitdi sırr-ı ādem-i Bāḳī ḳaldı dünyāda sene 1164
Berāyiçü... Şeyḫ-i Beşiḳṭāş[…]	ʿİlm-i Ḥaḳ ʿārifi Aḥmed Dede gitdi ey vāy sene 1137

	Nāmı gibi ṣubḫa tāriḫi oldı yektā Tekmīl ḳıldı devrin ʿAbdüliḥdā Efendi sene 1180
Berāy-ı Ḳārī Aḥmed Dede Yeñiḳapu şeyḫi	Ḳuṭb-ı pāk Aḥmed Dede rūḥına oḳı fātiḥa sene 1090
Velehu Şeyḫ Naḳşī Efendi	Gitdi biñ ṭoḳsanda ʿālemden ʿazīz Aḥmed Dede sene 1090
Tārīḫ-i İmām fahriye Mevlevī Şānī	Fevtine ism u muḫlaşın yazdım 1180 Nıṣf-ı tārīḫ-i Muṣṭafā Şānī
Nihādī berāy-ı Faṣīḥ	Cilvegāh ola Faṣīḥ'e gülşen-i dār'ün-naʿīm sene 1111
	Ney-zenbaşı Maẓlūm Dede fevtine Merdüm-i maẓlūm idi ney-zen başı Yazmış aḳlām-ı ezel dīvānına Oḳuyanlar Aḥmediñ tārīḫini Didiler iy raḥmet ola cānına 1072
Seyyid Feyżī	Berāy-ı Ḥasan Köçek ʿArżī Dede Ḳalem-i āh ile tārīḫini imlā itdim Köçek-i tekye-i ʿukbā ola ḥüsni dönerek sene 1119
Nevres	Köçek eş-şeyḫ Meḥemmed Dede göçdi yā hū sene 1109
Hāşimi	Berāy-ı Mevlevī Himmet Dede Der-Ḳaraca Aḥmed Cān-ile meşhed-i Himmet Dede'ye eyle duʿā sene 1032
Beşikṭaş Şeyḫi Ḳadrī Efendi	Göçdi ḥayfā ḳader-i dāma bir pīr …. Ḳadrī
	1041… mustaḳīm zāde mecmūʿasından iḫrāc olundı ġaflet olınmaya ism-i yaz..? ġāliba merḥūmıñdır
	Beşiḳṭāş Şeyḫi fevt Mevlevī Yūsuf Dede rūḫī içün el-fātiḫa1080
Naẓım	ʿAzīz tekye-i maṣar hüdā ola Dede Yūsuf 1080
Feni	Öldi Yūsuf Dedemiz Mıṣr-ı naʿīm içre ʿazīz1080
	Fāri ʿAbdü's-selām 1080
	Dede Yūsuf fevtine tārīḫ içün didiler raḥmetallāh ʿaliye 1080
	Ġalaṭa Şeyḫi ʿIysi Dedeye Nāsa tārīḫin ider iḥyā mesīḥādım ḳılam 1180 Döndi devri vardı rūḫānilere ʿIysi Dede 1180
	Beşiḳṭaş Şeyḫi Ḳadrī Efendi'niñ fevtine tārīḫ Şeyḫ Ḳadri 1267
Faṣīḥ	Tārīḫ-i vefāt-ı Neşāṭī Dede Ez-ān-ı Dervīş Faṣīḥ Faṣīḥā didiler mātem-keşān fevt tārīḫin Neşāṭī gitmeg-ile eyledi maḥzūn aḥbābı
	Beşiḳṭaş Şeyḫi Memiş Efendi fevt 1136
Ḫafıż	Kürsī-i cennetde Mevlānā Enīs ola celīs sene 1147
Yümnī be-tecdīd-i ān dergāh	Bī-ʿadīl oldı bu ʿālī ḫānḳāh-ı Mevlevī
Yümnī dīger tārīḫ	ʿAli Paşa bu vālā tekyegāhı ḳıldı ābādān sene 1144
Yeñiḳapu Mevlevīḫānesine	Tārīḫin āṣārı bu āṣār-ı ḫayrātıñ didi Ḫānḳāh-ı Mevlevī'de oldı bu cāy-ı duʿā sene 1006

	Yapdı İbrāhīm beytu'llāh ola saʿyı ḳabul Yaḥya Dede der-Baġdād Laṭīf Efendi Mecmuʿasından Li-cāmiʿ İbrāhim Paşa sene1094
	Tārīḫ Mefāʿīlün mefāʿīlün mefāʿīlün mefāʿīlün Göçüp bu tekyeden ʿOs̱mān Efendi Mevlevī şeyḫi Yerine oğlı ʿAbdülbāḳī oldı pīr-i dervīşān İder medḥ-i güzīni bezm-i Mevlānā'da çarḫ urup Semāʿ u ẕevḳ u şevḳ ile ide ʿuḳbāda ol devrān Olup oğlı dede ẕātı kebīr şeyḫ ʿārif ü kāmil Bu tekyegāhda pīr olup ola mürşid-i merdān Dem ü evḳātını ism-i Celāl-i Ḥaḳḳ'a sarf idüp Naẓargāh-ı ṣafā olup cinānı eyleye seyrān Olunca cā-nişīni oğlı menḳuṭ ile didiler Degişdi bāḳī ile devr-i fānīyi Dede ʿOs̱mān
	[...] Tārīḫ-i Sāmī sene 1114 Ḳudsiyān ʿarş üzre Sāmi didiler tārīḫini Nūr-ı māhımdır Meḥemmed eyledi ṣadra nüzūl

2.5. Mecmû‘ada Yer Alan Nazireler

Zemīn şiir	Nazīre
Neşātī	**Dervīş İsmaʿīl Aşçı Başı**
Mef'ūlü mefā'īlü mefā'īlü fe'ūlün Şevkuz ki dem-i bülbül-i şeydada nihanuz Hunuz ki dil-i gonçe-i hamrada nihanuz Biz cism-i nizar üzre döküp dane-i eşki Çün rişte-i can gevher-i ma'nada nihanuz Olsak no'la bi-nam ü nişan şöhre-i 'alem Biz dil gibi bir turfa mu'ammada nihanuz Mahrem yine her halümüze bad-ı sabadur Da'im şiken-i zülf-i dil-arada nihanuz Hem gül gibi rengini-i ma'nayile zahir Hem neş'e gibi halet-i sahbada nihanuz Geh came gibi şekve-tıraz-ı gam-ı 'ışkuz Geh nale gibi hame-i şekvada nihahuz İtdüko kadar ref-i ta'ayyünki Neşati Ayine-ipür-tab-ı mücellada nihanuz	Mefʿūlü mefāʿīlü mefāʿīlü feʿūlün Biz nāle gibi bülbül-i şeydāda nihānız Biz berg-i gül-i ġonçe-i ḥamrāda nihānız İy şāne sen ol zülf-i perīşāna ṭolaşma Biz şuʿle-i şemʿ-i ruḫ-ı zībāda nihānız Olsaḳ ne ḳadar ser-keş u ser-mest-i ḫarābāt Biz ḥālet-i keyfiyyet-i ṣahbāda nihānız Bezminde o meh cāmını aġyāra ṣunarsa Destinde olan cām-ı muṣaffāda nihānız Maḥrem olamaz kimseler aḥvāl-i derūna Mecnūn-ṣıfatız ḫāne-i Leylā'da nihānız Bir neş'e var ol tāb-ı cemālinde ki Tā'ib Mir'āt-ı ṣafā-baḫş-ı mücellāda nihānız
	Ġalaṭa Şeyḫi Nāyī ʿOsmān Dede Efendi Mefʿūlü mefāʿīlü mefāʿīlü feʿūlün Biz cāh-ı ġam-ı ʿışḳ-ı dil-ārāda nihānız Yūsuf-ṣıfatuz rāz-ı Züleyḥā'da nihānız Bezminde anıñ raḳṣ ile devr itdi ḳadeḥler Biz cürʿa keşānuz teg-i ṣahbāda nihānız Reh-rev geçeriz kaʿbe-i kūyında biz ammā Dil-dārı temāşā içün ol cāda nihānız Āzürde olurmuş bizi gördükçe o meh-rū Ḫākiz yine ḫāk içre kemīn-dāda nihānız

	Ol lemʿa-i ruḫsāra ṭalebger heme ʿālem Biz lemʿa-i ruḫsāre-i zībāda nihānız Şermende-i aḥkām-ı ḳażāyız sözümüz yoḳ Ḳā'il-i rıżāyız der-i Mevlā'da nihānız Pertev-figen olduḳda ḫor-ı ʿālem-i lāhūt Bezlāyı ḳoduḳ maʿnī-i ālāda nihāñız Azürde-i ġam itdi bizi ġam-zede-i ʿışḳ Nāyī gibi bir tekye-i Monlāda nihānız
Neşātī Divanında bulunamadı. Mahmut KAPLAN, "Neşatî Divanı." Yüksek Lisans Tezi. Ankara Üniversitesi, 1981 (Danışman: Prof. Dr. Hasibe Mazıoğlu) (İzmir: Akademi Kitabevi, 1996. XIII, 180s.) (Bilgisayar yazımı Ömer Savran)	**Ġalaṭa Şeyḫi Ḥażret-i Ġavs̱ī Aḥmed Dede** Mefāʿīlün mefāʿīlün mefāʿīlün mefāʿīlün Cihān-ı ḥüsne kim ol dil-ber-i bī-dād ayaḳ başmış Zemīn-i ʿışḳa dil hīç itmedin feryād ayaḳ başmış İrişmiş kimse yoḳ pāyına Ḳays'ıñ lānedir serdir Bu vaḥşetzāra çoḳ Mecnūn-ı māder-zād ayaḳ başmış Neşāt [u] yeʾsi benden özge bir kes bilmemiş bildim Beyābān-ı sürūra çoḳ dil-i nā-şād ayaḳ başmış Ṭarīḳ-ı ʿışḳa tūşe mi gerek dil-ber gerek bilmiş Terennüm-senc olup dil ü gül-i heftād ayaḳ başmış Naẓīre ḳābil olmaz rūḥ var naẓmında iy Ġavs̱ī Ziyāret eyle şehr-i şiʿre bir üstād ayaḳ başmış
Ġavs̱ī Dede	**Naẓīre-i Ġavs̱ī Dede bī-maḫlaṣdır** Mefʿūlü fāʿilātü mefāʿīlü feʿūlün

	Ṭufān-ı ʿışḳ itdi gedā Mevlevīleri Şāyān-ı şāh-ı şehr-i ṣafā Mevlevīleri Resmī ʿulūma ṣarf-ı nigāh eylemez biliñ ʿİlm-i ledünn oḳur fużalā Mevlevīleri Şevḳ-i çilā-peẕīr ki yaʿnī cihān-ı ʿışḳ Ḳıldı rübūde bī-ser u pā Mevlevīleri Ser çeşme-i füyūż ki yaʿnī Celāl-i Rūm İtdi selīm-i her dü serā Mevlevīleri Ḫurşīd u māh-ı ʿālem-i ḥaḳ añlayan görür Mir’āt-ı cāñ-ı cilve-nümā Mevlevīleri
	Faṣīḥ **Ḥażret Şeyḫ Dervīş Faṣīḥ’dür naẓīre** mefʿūlü fāʿilātü mefāʿīlü fāʿilün Sāḳī ki ʿaks-i rūyını sāġarda gösterir Āteşle ābı ḥāṣılı bir yirde gösterir Ruḫsārı üzre sāye-i zülfi düşüp çü dūd Ol şemʿ-i bezm-i ḥüsni siyeh-çerde gösterir Gül-berg üzre sünbül-i ġarrā ṣanur gören Kākülleriñe yār ruḫ-ı terde gösterir Bir bir felekde necm-i leṭāfet ṣadr yāḫūd Ol meh ʿiẕār-i pākini ḫūy-kerde gösterir Bilmez ki dāġını ne maḫal ʿarż ide Faṣīḫ Geh dilde geh cigerde gehī serde gösterir
Şeyḫ Ġālib Mef’ūlü fāʿilātü mefāʿīlü fāʿilün Ebrûların ki çeşm ile peyveste gösterir Hükmünde küfr ü dîni kemer-beste gösterir Reng-i lebiyle rûh verir hûn-ı nâ-haka İsâyı sâhir-i nigehi haste gösterir Hatt-ı sevâd-ı nâme-i a’mâli nesh eder	**Esrār Dede** **(Faṣīh Dede ḳuddise sırruhu li-nāmıḳıhi Ġālib Dede’dir naẓīre)** Mef’ūlü fāʿilātü mefāʿīlü fāʿilün Tāb-ı ruḫuñ ki ʿaksini sāġarda gösterir Mevc-i şarābı şuʿle-i ḥal-kerde gösterir Dil-teşne-i visāline ḫançer virir cevāb Āb-ı ḥayāt ṭālib-i āzürde gösterir

Zülf-i siyâhı tevbeyi işkeste gösterir Çıkmış kenâr-ı tâkına ebrûların cemâl Gördüm hilâli ol meh-i nev-reste gösterir Zann etme mey süzerken o meh-pâre göz süzer Kan dökmeği o hançer-i bed-meste gösterir Ah eylesin deyü nefes-i vâ-pesîne dek Mir'at-ı hüsnün âşıka aheste gösterir Gâlib bu lutf-ı tab' ile fevvâre-i kalem Her mısra'-ı resâsını berceste gösterir Rahm eyle hâl-i zârına yâ Hazret-i Celâl Bî-çâre haylî himmete şâyeste gösterir	Gülşende ʿaks idüp ruḫına rengi sünbülüñ Ol māhtāb nār-ı siyehçerde gösterir Bülbül çemende nāle-i ʿuşşāḳa rāst gelüp Gül devrine fiġān iderek perde gösterir Geh dilde gāh dīdede ḳalma naẓar gözet Rūy- ı cemāl kendini her yerde gösterir Esrār ʿaceb ki ḫasteden eyler devā ṭaleb Zaḫm-ı derūnını dil-i pür-derde gösterir Ḥālā cenāb-ı pāk-ı Faṣīḥā-yı Mevlevī Feyż[in] elimdeki ḳalem-i terde gösterir
Neşāṭī Mefāʿīlün mefāʿīlün mefāʿīlün feʿūlün Ḫurūş-ı meyden eser yok hūm-ı şarāb tehi Kedu şikeste vü peymāne çün ḫabāb tehi Ne serde neşve-i bāde ne elde peymāne Derūn-ı mey-kede çün kāse-i rebāb tehi Şafak degül meyini eylemiş ḳaza rizān Şikeste sāġar-ı meh cām-ı aftāb tehi Ṣafādan aglamaz oldı dü çeşm-i mey-hāne ʿAceb ʿaceb ki ola şişe-i gül-āb tehi İşitmez oldı Neşāṭīgönül terāne-i şevḳ Ṣadā-yı zemzemeden şimdi nüh ḳıbāb tehi	**Faṣīḥ** Mefāʿīlün mefāʿīlün mefāʿīlün feʿūlün Elinde sāġarın inmez dil-i ḫarāb tehī Ḳalınca meykede[-i] çarḫ-ı nüh ḳıbāb tehī Dil-i şikestemi ḫālī ḳomaz ḥayāl-i ruḫı Piyāle-i mih(i)r ile mi āfitāb tehī Yerinde şūriş ü ġavġāsı gerçi devr eyler Bu nüh piyāle-i çarḫ-ı pür-inḳılāb tehī Bu bezm pür şer u şūr-ı fenāda ḳalmışdır Hezār sāġar-ı Cemşīd-i kām-yāb tehī Faṣīḥā eşkimi ol ḥadden eyledim rīzān Ki ḳaldı dīde-i ġam-dīde çün ḥabāb tehi
Yaḫyā	**Faṣīḥ** Mefʿūlü mefāʿīlü mefāʿīlü feʿūlün

	Gül mevsimidir bezm-i mey iy sāḳī düzülsün Çeşm-i siyehiñ mest olup eṭrāfa süzülsün Seyr eyleyelüm genc-i melāḥat nice_olurmuş Luṭf eyle o zer tügmeler iy māh çözülsün Sen gül gibi iy şūẖ açılup eyle tekellüm Her lāle-ruẖuñ ġonçe-ṣıfat ağzı büzülsün ʿUşāḳ olur sübḥa gibi cümle perīşān Bir kerre-i hele rābıṭa-i ʿışḳ üzülsün Nūş-ı mey idüp giryeler it durma Faṣīḥā Cerr-i ʿalaḳ aʿmāli olup bāde süzülsün
Nailī	**Faṣīḥ** Mefāʿilün feʿilātün mefāʿilün feʿilün Varır nigāh-ı ser-i kākül-i siyāh iderim Baḳar baḳar dil-i āşüfte-ḥāle āh iderim (Mecmūʿada gazelin sadece bir beyiti verilmiştir. Aslında gazeldir.)
Nābi	**Ḫayālī** **Fāʿilātün fāʿlātün fāʿilātün fāʿilün** Ḥamdü lillāh ehl-i derdiñ hemşeri oldum yine Yaʿnī erbāb-ı belānıñ kem-teri oldum yine Çün ẖarābāt erleriniñ çākeri oldum yine Meclis-i ehl-i tekellüfden berī oldum yine Bir melāmet şāhınıñ ẖāk-i deri oldum yine ʿAksine devr itme dur ey dil bilürsin ẖūy-ı çarẖ Āline aldanma kim mekkāredür bānū-yı çarẖ Kimine mātem kimine sūr-ı hāy-ı hūy-ı çarẖ Tīr-i pür-tābı gibi atdı beni bāzū-yı çarẖ Ay u gün menzillerinden ileri oldum yine Ehl-i tevḥīdim n'ola birdir disem ẕāt u ṣıfāt Birbirinden ayrılur mı vācib ile mümkünāt Nūr-ı vāḥidden degül mi çār ʿunṣur şeş cihāt Ṣaldı ʿaksin baña Allāh ke'r-rüsūm-i kāʾināt Gözüñ aç āyīne-i İskenderī oldum yine Sālik-i rāh-ı ẖarābāt olana teslīm olup Ḫırḳa-i cismimi mihr-i maḥab(b)etile yuyup

	Çārsūy-ı ʿışḳa geldüm çünki şālım sürüyüp Ṭaʿnesi ṭaşına her bir nā-kesiñ ḳıymet ḳoyup Ben bu bāzār-ı fenāda cevheri oldum yine Nābiyā bāzār-ı derd içre dili ṣarrāf idüp Sīm u eşkim pūte-i çeşmimde ḳāl u ṣāf idüp N'ola dirsem kīmyā-yı ʿışḳa irdim lāf idüp İy Ḫayālī ġayrılar ṣaydından istinkāf idüp Pīşe-i faḳr u fenāya şīr-i ner oldum yine
Ādem Dede	**Ġazel-i Sulṭān Dīvānī taḫmīs-i Ādem Dede** Mefāʿilün feʿilātün mefāʿilün feʿilün Ḫumār-ı bāde-i ġafletile ḫaylī evkārım Ṣafāsı yoḳ diyü dehriñ ʿaceb dil-efgārım Ne āh u zāre meded var ne bellü bī-zārım Ne ʿışḳa ṣabr ider oldum ne ʿaḳl-ile yārım Ne kārı başa çıḳardım ne belli bī-kārım Ne ṭāliʿm baña uydu cihānda zeyn aña Ne ḳādir oldum idim bu ümīde ḳaṭʿ-ı recā Belā budur yine ey dostān-ı ehl-i ṣafā Kemāl-i luṭf ile cānān vefāda bend-i cefā Ne çāre oldı viṣāle ne bellü nā-çārım Ne ṭāḳatim var idem derd-i dilden āh u fiġān Ne ṣabr idebilirüm ne ḳarāra var imkān Ne ḥāle ḳıldı beni mübtelā görüñ devrān Ne derd çekmege rāżı ne isterem dermān Ne ṣıḥḥat üzereyim el-ḥaḳ ne ṣāfī bīmārım Cefā-yı yār ile ḥayfā ki n'oldığım bilmem Ġam aldı cānımı ḥālā ki n'oldığım bilmem İdem budur baña n'oldığım bilmem Belā-yı ʿışḳ-ile ḥaḳḳā ki n'oldığım bilmem Bu añlanur elemümden ki ʿāşıḳ-ı zārım Göreydi Ḫusrev eger sūz-ı ʿışḳı sīnemde Dir idi dehri yaḳar āh iderse bir demde Ne zāt imiş bu ki söyler ṣıfāt-ı Ādem'de Semāʿī gibi ben ol bī-ḫodem ki ʿālemde Ne keyf-ile mütekeyyif ne mest ü hüşyārım
Meyyāl	**Vecdī** **Ġazel-i Vecdī Müstezād-ı Meyyāl-i Mevlevī** **Mef'ūlü mefāīlü mefāīlü feūlün** **mef'ūlü feūlün**

	İy dil ġam-ı gīsū vü ruḫ-ı yārda ḳaldıñ Ṣad miḥnet-ile sen Ḳayd-ı ṣanem u ʿuḳde-i zünnārda ḳaldıñ Mānend mir hemen İy cān yolına çıḳmaġa ḳādir mi degilsin Billāh saña n'oldı Kim ḥasret-ile sīne-i efgārda ḳaldıñ Kimdir saña reh-zen İy dīde baḳup rūyına zülfinde ilişdiñ Ṣad ḥayf u dirīġā Gül ister iken keşmekeş-i ḫārda ḳaldıñ Çün bülbül-i gülşen İy bülbül o gül-i zīb ser-i bü'l-heves oldı Āgāh degilsin Sen bī-ḫaber efġān-ile gülzārda ḳaldıñ İtseñ n'ola şīven İy ʿaḳl baña reh-ber iken semt-i ḫalāṣa Mānend-i dil-i zār Sen de ṭutu[nu]p zülf-i siyehkārda ḳaldıñ Ne çāre ḳılam ben İy ḳadd-i dütā geçmediñ ebrū hevesinden El menzile irdi Geç tīr gibi dest-i kemān-dārda ḳaldıñ Ey kendüye düşmen İy ḥüsn-edā ehl-i süḫan hep saña müştāḳ Meyyāl'veş ammā Sen Vecdi-i ḫoş-ṭabʿ u ḫoş-āṣārda ḳaldıñ Ḫayl-i şuʿarādan
ʿĀrif Dede	**Siyāhī Dede** **ʿĀrif Dede ibn Ḥażret (…) Taḫmis-i Siyāhī Dede** Mefāʿilün feʿilātün mefāʿilün feʿilün Bu cilvegāhda ol yeke tāz-ı maʿnāyım Reh-i ṭalebde şitābende-i temennāyım Feżā-yı ʿışḳ u muḥabetde bād-peymāyım Ben ol sebük-rev-i deşt-i fenāya hem-pāyım Nişīn-i kūh-ı ḳanāʿat nedīm-i ʿanḳāyım Olunca ṭabʿıma feyż-i ilāhi cilve-nümā Cevāhir-i süḫanım buldı ḳıymet-i vālā Cihān n'ola dür-i maʿnām-ile bulursa ġınā Kilīd-i genc-i maʿārif müsellem oldı baña Serīr-i memleket-i maʿnīye çü Dārāyım Gehī hücūm-ı ġam u ḥayret ile ḫāmūşum Mişāl mevc-i yem-i ʿışḳ gāhı pür-cūşum Şarāb-ı ẓāhir ile ṣanma mest ü medhūşum

	Sebū be-dest-i elestem mey-i belā-nūşum Şikeste şīşe-i hūşum ki mest-i esmāyım Ümīd-i şöhret-i ʿālemle hāy u hū itmem Ḥuṣul-i devlet-i dünyāya ārzū itmem Ṭarīḳ-i vādī-i iḳbāle cüst ü cū itmem Sikender olsa da nā-dāna ser-fürū itmem Cenāb-ı dergeh-i Monlāya çün cebīn-sāyım Bu tekyegāh-ı maḥabbetde ʿĀrifā nā-gāh Olunca himmet-i feyż-i pederle ol āgāh Güşāde eyledi çeşm-i derūnı ʿavn-i ilāh Siyāhī gibi olınca ġarīḳ-i nūr-ı siyāh Fünūn-ı siḥr-i beyānda dem-i Mesīḫāyım
Vehbī Mefʿūlü fāʿilātü mefāʿīlü fāʿilün Sermest ider şarāb-ı ḫudā Mevlevīleri Pür-vecd ider semā‘-ı ṣafā Mevlevīleri Fanūs-veş hemīşe nola dönderid ise Envār-ı şevḳ-i cem‘-i liḳā Mevlevīleri İtmez belā deminde daḫī Ḫıżıra iltifāt ‘Aşḳ ibtilāsınıñ yedlā Mevlevīleri Vehbī nedir sözinde bu ḥāl sūz u şevḳ Mecnūn ider bu ḥüsn-edā Mevlevīleri …	**Naẓīre-i Nāyī Dede** Mefʿūlü fāʿilātü mefāʿīlü fāʿilün Ḥayrān ider cemāl-i Ḫudā Mevlevīleri Esrār-ı şems u şevḳ ü ṣafā Mevlevīleri Yūsuf gibi ne ġam çeh-i dünyāda olsalar Sulṭān-ı ʿışḳ itdi gedā Mevlevīleri Şems-i ḥaḳīḳatiñ …cevheri Zer gibi itdi zerd-liḳā Mevlevīleri Devrini rāst eyleyemez zühre-i felek Ta ḳılmayınca rāh-nümā Mevlevīleri Müştāḳ-ı Rūm yār el uzatmış semālara İtmiş Ḫudā esīr-i duʿā Mevlevīleri Mest oldı ise pertev-i ʿışḳ-ile mümkünāt Maḥv itdi sırr-ı ʿışḳ-ı Ḫudā Mevlevīleri Eyler …müşkile-i Mes̱nevī ile Şād-āb-ı sādegi vü ṣafā Mevlevīleri Ney nidügin nevāda didi gūş-ı Nāyī’ye Devvār-ı çarḫ çarḫ-nümā Mevlevīleri

Yûnus Emre Mefāʿīlün mefāʿīlün mefāʿīlün mefāʿīlün Sen bu cihân mülkini Kâf'dan Kâf'a dutdun	**Firāḳī Dede** Mefāʿīlün mefāʿīlün mefāʿīlün mefāʿīlün Cihānda şāh olup şāhım cihān ṭurduḳça ṭurduñ ṭut

tut Yâ bu ‘âlem mâlını oynayuban ütdün tut Sen Süleymân köşkinde taht kurup oturdun bil Dîv ü perîye düp-düz hükümler eyledün tut Sen Ferîdûn haznesin Nûşirevân gencile Kârûn mâlını dahı sen mâluna katdun tut Bu dünyâ bir lokmadur agızdadur çeynenmiş Çeynenmişi ne dutmak hâ sen anı yutdun tut ‘Ömrün delim bir okdur yay içinde toptolu Tolmış oka ne turmak hâ sen anı atdun tut İş bu cihân mülkinden ansuzın ün iderler Ansuzını şimdi bil yaraklanup gitdün tut Çün denize gark oldun bogazuna geldi su Delü bigi talbınma iy bî-çâre batdun tut Her gâh ki nefes gelür ol kîsenden eksilür Çün kîse ortalandı sen anı düketdün tut İş bu ecel şerbetini elbet dadısarsın Dadışuna şek yokdur şimdi anı datdun tut Âhir bir gün ölürsin ölüm vardur bilürsin Kamulardan ayrılup varup sinde yatdun tut Yüz yıllar hoşlugıla ‘ömrün olursa Yûnus Sonucı bir nefesdür geç andan da ötdün tut	Cihān mülküñde Şeddād’ı binā bünyādıñ urduñ ṭut Göçersin kūs-ı rıḥlet çalınur bir gün bu menzilden Otağın pādişāhım lāleveş saḥrāda ḳurduñ ṭut Vücūd īḳlīminiñ farżā ki olmuşsuñ Süleymān’ı ʿ Adem deryāsına ol salṭanat mihrüñ düşürdüñ ṭut Ḳonaġıñ ʿ āḳıbet bāġ-ı ferāġatdir benüm cānım Ṣabā gibi ṣayup her yaña hāyildeñ yupurduñ ṭut Murādıñca bu ʿ ālem murġzārından şikār alup Şehā bāzū-yı devletden niçe şehbāz uçurduñ ṭut Olursañ cürʿ aveş yarin ya bir gün ḫāk-ile yeksān Bugün Cem bezmine irdüñ ṣafā çālını sürdüñ ṭut Getürür bezm-i keṣretden ayağı her kişi āḫir Firāḳī bir el öñden ʿ ālem -i vaḥdet yurduñ ṭut

Ḥayāli Mefāʿīlün mefāʿīlün mefāʿīlün mefāʿīlün Cihān-ārā cihān içindedir ārāyı bilmezler Şu māhīler ki deryā içredir deryāyı bilmezler Ḫarābāt ehline dūzaḫ ʿaẕābın añma iy zāhid Ki bunlar ibni vaḳt olmuş ġam-ı ferdā-yı bilmezler Şafaḳ-gūn ḳan içinde dāġı[nı] seyr eyler ʿāşıḳlar Güneşden ẕerre görmezler felekde ayı bilmezler Ḥamīde ḳadlerine rişte-i eşki ṭaḳup bunlar Atarlar tīr-i maḳṣūdı nedendir yāyı bilmezler Ḥayāli faḳr şālına çekenler çeşm-i ʿüryānı Anıñla faḫr iderler aṭlas [u] dībāyı bilmezler	**Müseddes-i Günāhi Dede(Tesdis)** Mefāʿīlün mefāʿīlün mefāʿīlün mefāʿīlün Ne māhiyyetdir ol māh-ı melek-sīmāyı bilmezler Ne naḳş eyler pey-ā-pey ol büt-i zībāyı bilmezler Girer biñ şekle ol maḥbūb-ı bī-hemtāyı bilmezler Ṭoġar her yüzden ol mihr-i cihān-ārāyı bilmezler Cihān-ārā cihān içindedir ārāyı bilmezler Şu māhīler ki deryā içredir deryāyı bilmezler Bu rengīn perdeler kim görinürler nev-be-nev tims̱āl Ruḫ-ı eṭfāl-i maʿnīdir degil bāzīçe-i eṭfāl Muṣavver bir elifdendir ḥurūf-ı muḫal(l)ef eşkāl Ḫayāl-i ẓılda ẓāhirdir kemāl-i ṣanʿat-ı efʿāl Cihān-ārā cihān içindedir ārāyı bilmezler Şu māhīler ki deryā içredir deryāyı bilmezler Ulü'l-ebṣāra rūşendir bu kim eczām-ı mevcūdāt Olupdur ḫalḳa-i ẕāta mücellā müncelī mir'āt Delālet mū-be-mū esrār-ı vaḥdet şerḥine ẕerrāt Müberhendir mübeyyendir muʿayyen aṣl-ı māhiyyāt Cihān-ārā cihān içindedir ārāyı bilmezler Şu māhīler ki deryā içredir deryāyı bilmezler Vücūduñ küllīdir imkān aña peyveste rāciʿdir Olur ferʿ aṣla tābiʿ bu mes̱el ʿālemde şāyiʿdir Ṣuver maʿnāya nisbet pertev-i ḫurşīde lāmiʿdir Eger ġayriyyet is̱bāt ide cāḥil ġayra vāḳiʿdir Cihān-ārā cihān içindedir ārāyı bilmezler Şu māhīler ki deryā içredir deryāyı bilmezler Günāhi çün degil çevgān-ı vaḥdet ḍarbına bir ṭūb Görünmez gerd-i ḥayretden olupdur çeşm-i ḥiss maʿyūb Niḳāb açmış meẓāhirden kemāl-i ṭalʿat-ı maḥbūb Dirīġā gün gibi ġāyet ẓuḥūrunda olup maḥcūb Cihān-ārā cihān içindedir ārāyı bilmezler Şu māhīler ki deryā içredir deryāyı bilmezler

Mezākī Mefāʿīlün mefāʿīlün mefāʿīlün mefāʿīlün	**Şeyḫ-i Ġalaṭa ʿArżī Dede Efendi** Mefāʿīlün mefāʿīlün mefāʿīlün mefāʿīlün
Sunar bir cām-ı memlū biñ tehī peymāneden soñra Döner vefk-ı murād üzre felek ammā neden soñra Bu meclisde gulū-yı sahne-i gamdan kim aglardı Eger handān olayduk girye-i mestāneden soñra Tuyup zevk-i harābātı ele cām-ı şarāb alsa Gedā şeklinde şāh-ı mülk-i tecrīd olmak isterseñ Gedā şeklinde şāh-ı mülk-i tecrid olmak isterseñ Nemed-pūş-ı ferāg olhıl'at-i şāhāneden soñra Nice memnūn olur genc-i güherle ehl-i dil andan Bu deñlü renc-i bāzū kāviş-i vīrāneden soñra Anı bī-reng idüp yazmış beni bir turfe sūretde Yazanlar peykerüm mecnūn gibi dīvāneden soñra Felek har-mühre-i güftār-ı a'dāya kulak tutmaz Mezākī gevher-i nazmuñ gibi dür-dāneden soñra	İder zülf-i muʿanber ol gül-i ter-şāneden ṣoñra Alur ʿāşıḳların göñlin ele ammā neden ṣoñra Ne feryād u ne söz evvel naẓarda bezl-i cān itdim Beni añmaḳ revā mı bülbül ü pervāneden ṣoñra Ṣaḳın emdirmedin cām-ı lebiñ zülfüñle bend eyle Çıḳarmak güççedir ṭıfl-ı dili meyḫāneden ṣoñra Mezāyā-yı maḥabbetde eger kām almaḳ isterseñ Leb-i cānāneyi būs it leb-i peymāneden ṣoñra N'ola bāzīçe-i iṭbāl olursañ şimdi ʿışkıñda Alursañ dādıñı bir luʿb-ile bīgāneden ṣoñra Ṣaḳın ʿArżī teġāfülgūne vażʿ-ı yārdan ḳaçma Seni pā-māl ider bir cilve-i mestāneden ṣoñra

2.6.Mecmû‘ada Yer Alan Şairler Hakkında Kısa Biyografiler

Âdem Dede: Şeyh Hüseyin Âdem Dede, Antakyalı, Galata Mevlevîhânesi Şeyhi, H 1000 M 1591 de doğdu.Vefat Ramazan 1064, M.1653, müverrih Nesârî'nin "Ola me'vâ-yı cennet-i firdevs-i a'lâ Âdem'e" mısrasıyla "Buyurdu ey Nesârî böyle tahrîr ile târihin, Değildir devr-i dem geçti bu devr-i Muhammed'dir" beyti vefatına

tarihtir. Esrar Dede ve Asım tezkireleriyle, Şakâyık Zeyl-i Şeyhî ve Mecelle de tarih mısralarına muhalif olarak vefat tarihi H 1063 M 1652 göstermektedir. Mısır Mevlevîhânesi'nde medfundur. [9]

‘Adnî: Şeyh Receb ‘Adnî Dede, Serezli, Belgrad Mevlevîhânesi şeyhi, vefatı H 1095 M1683, Belgrad'da medfundur, me'hazların bir kısmı vefatı tarihini 1100 göstermektedirler.[10]

Ağazâde Sâbir Pârsa Mehmed Efendi: Ağazâde Mustafa Efendi'nin oğludur, Gelibolulu, Gelibolu Mevlevîhânesi Şeyhi, vefatı Rabîu'l-evvel 1090 m 1679,Gelibolu'da Yazıcızâde'nin kabri civarında medfundur, vefatı tarihini Belîğ'in 1091 göstermesi yanlıştır.[11]

Ahmed Sabûhî Dede Efendi: İstanbullu veya Tokatlı, Yenikapı Mevlevîhânesi Şeyhi, vefatı H 1057 M 1647, Yenikapı Mevlevîhânesi'nde medfundur, me'hazlardan bazıları 1054 tarihinde vefat etti diyorlar " Sabûhî sa'î idüb Firdevs-i a'lâya revân oldı" mısrası vefatı tarihidir.[12]

Ârâmî : Mevlevî Ârâmî, Tireli, erbâb-ı sanâyî‘den, vefatı H 1040/M 1630.[13]

Ârif: Şeyh Ârif Efendi, şeyh-i Mevlevî Sipâhî Mustafa Dede'nin oğludur, Lefkoşalı, Lefkoşa Mevlevîhânesi şeyhi, vefatı H 1138 M 1725, Lefkoşa'da medfundur, Sema'hâne ile Esrar Dede 1130 tarihinde vefat ettiğini yazıyorlar.[14]

'Arzî: Şabanzâde şeyh Mehmed ‘Arzî Dede, İstanbullu, Galata Mevlevîhânesi şeyhi, vefatı Zi'l-ka'de 1075 M 1664, Galata Mevlevîhânesi'nde medfundur, Zeki Ali"nin "İde Firdevs

---

[9] Kocaaslan, Hava, **Tuhfe-i Nâilî Metin ve Muhteva Cilt I s.1-233**, Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi, Cumhuriyet Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, 2009, s. 97.
[10] Özdemir, Fatma, **Tuhfe-i Nâilî Metin ve Muhteva Cilt II s. 468-734**, Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi, Cumhuriyet Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, 2011,s. 471.
[11] Özdemir, a.g.e., s. 215.
[12] Özdemir, a.g.e., s.258.
[13] Kocaaslan,a.g.e., s.104.
[14] Özdemir, a.g.e., s. 367.

ebed 'Arzî Dede câyını hak" mücevher mısrası vefatına tarihtir, me'hazların bir kısmı Antepli olduğunu yazıyorlar.[15]

Birrî: Kaynaklarda Derviş Mehmed Çelebi, Attâr Birrî, Birrî Mehmed Dede,Mehmed Çelebi bin Abdullah el Magnisâvî, Manisalı Mehmed olarak anılan şair; Manisa Mevlevîhâne'sine büyük hizmetleri olmuş şair Derviş Kamilî'den bir yıl sonra H 1080 (M 1669) tarihinde Manisa'da dünyaya gelmiş 1715 tarihinde vefat etmiştir.[16]

Cünûnî Dede : Ahmed Cunûni Dede, Süleyman el-Cünûnî'nin oğludur. Lârendeli, Bursa Mevlevîhânesi Şeyhi, vefat H 1030 M 1620, Bursa Mevlevîhânesi'nde medfundur. Beyânî'nin "Kıldı Cunûnî Dede teslim-i ruh" mısraı vefatına tarihdir.[17]

Dâlî: Dâlî Dede, Larendeli, şeyh-i Mevlevî, vefatı H 1010 M 1601,Şam Mevlevîhânesi Şeyhi.[18]

Dânişi: Mevlevizade Ali Dâniş Dede Efendi, İstanbullu, Mevlevizâde Ataullah Atayi Efendi'nin hafidi, Kudüs Mevlevîhânesi Şeyhi, vefatı H 1095 M 1683, Kudüs'de medfundur. Sicill'in "Mevlevîzâde Abdullah Efendi'nin hafidi" demesi yanlıştır.[19]

Dervîş: Yayabaşızâde Derviş Dede, İstanbullu, Mevlevî, divan-ı hümayun katibi, defterdar, vefatı H1000 M 1591.[20]

Derviş Çelebi: Mevlevî, Hazreti Mevlânâ Celâleddin-i Rumî ihfadındandır. Vefatı H 1083 M 1672, Ahiyolu pazarcagında medfundur.[21]

Dervis Hasan Zihni: Musahib Paşa zihniyesi denmekle maruftur. Bursalı, Mevlevi.[22]

Dervîş Mehmed 'Uzletî: Değirmencizâde Uzletî Mehmed Çelebi, İstanbullu, Mevlevî, vefatı H 1079 M 1668, Beliğ'in Kiremitçizâde şeklinde yazması doğru değildir.[23]

Dîvâne Mehmed Çelebi: (ö. 951/1544'ten sonra) Mevlevîliğin yayılmasında önemli rol oynayan Mevlevî şeyhi ve divan şairi. XV. yüzyılın ikinci yarısında Karahisar'da (Afyon)

---

15 Özdemir, a.g.e., s.477.
16 Karaca, Mine, **Birrî Mehmed Dede Dîvânı'nın Muhteva İncelemesi**, Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi, Ankara Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, 2008, s.25.
17 Kocaaslan,a.g.e., s.273.
18 Odabaşı, Mihrican, **Tuhfe-i Nâilî Metin ve Muhteva Cilt I S.234-467**, Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi, Cumhuriyet Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, 2009,s.16.
19 Odabaşı, a.g.e., s.115.
20 Odabaşı, a.g.e., s.119.
21 Odabaşı, a.g.e., s.124.
22 Odabaşı, a.g.e., s.148.
23 Özdemir, a.g.e., s.495.

doğdu. Müridlerinden Şâhidî İbrâhim Dede'nin (ö. 957/1550) Gülşen-i Esrâr adlı eserinin sonunda yer alan menkıbelerle karışık hâtıraları, onun şahsiyeti hakkında orijinal bilgiler vermekle birlikte bu bilgiler biyografisinin tesbitinde yetersiz kalmaktadır. Onunla ilgili ikinci kaynak durumunda olan Sâkıb Dede'nin (ö. 1148/1735) Sefîne-i Mevleviyye'sindeki bilgiler de oldukça karışıktır. Sâkıb Dede'ye göre Divane Mehmed Çelebi, Mevlânâ'nın oğlu Sultan Veled'in kızı Mutahhara Hatun ile evlenen Süleyman Şah'ın torununun oğludur. Divane veya Semâî mahlasıyla şiirler söyleyen Mehmed Çelebi, divan edebiyatının önemli şahsiyetleri arasında sayılabilecek bir şair olmasına rağmen şiirleri, etrafında bulunanlarca tesbit edilmediği, tesbit edilenlerin de meşrebi yüzünden derlenip divan şeklinde düzenlenmediği için mecmualarda kalmıştır. Abdülbaki Gölpınarlı, "Belâ dildendir ol dildâr elinden dâdımız yoktur/Gönüldendir şikâyet kimseden feryâdımız yoktur" beytinin Türk divan edebiyatının en güzel beyitlerinden biri olduğunu söyler. Mevlevî mukabelesi son şekliyle düzenlendikten sonra mukakebelenin ihtiva ettiği sembolleri açıklamak amacıyla yazılan ilk manzum risâle Divane Mehmed Çelebi'ye aittir. "Fâilâtün fâilâtün fâilât" vezninde elli iki beyitten meydana gelen bu risâle, Abdülbaki Gölpınarlı tarafından Mevlânâ Müzesi Kütüphanesi'nde bulunan şiir mecmualarından derlenen yirmi dört adet şiiriyle birlikte yayımlanmıştır.[24]

Enîs: Şeyh-i Mevlevî, Mustafa Enîs Dede, Edirneli, Mısır Mevlevîhânesi Şeyhi.Vefâtı H 1140/M 1727.[25]

Enîs: Şeyh-i Mevlevî Receb Enîs Dede, Dervîş Halîl Efendinin oğludur. Edirneli,Edirne Mevlevîhânesi şeyhi, vefâtı Receb 1146/M 1733. Edirne Mevlevîhânesinde medfundur.[26] Divanı vardır.

Esrâr Dede: Asıl adı Mehmed'dir. 1162/1749 İstanbul'da Sütlüce'de doğdu. Babası Mevlevî dervişlerinden Ahmed Bizebân'dır. Çocukluk ve gençlik yıllarıyla ilgili yeterli bilgi yoktur. Kaynaklarda Galata civarında oturduu, iyi bir tahsil gördüğü, tasavvuf muhiti içinde yetiştiği, Arapça, Farsça, Rumca, Latince ve İtalyanca öğrendiği belirtilmektedir. Şiirlerinde samimi genellikle sade bir dil kullanan Esrar Dede, Mevlevî terimlerini de başarıyla kullanmıştır. 27 Receb 1211/26 Ocak 1797 tarihinde genç denecek yaşta bir mir'ac gecesi vefat eden Esrar Dede Galata Mevlevîhânesi haziresine defnedilmiştir. Tezkire-i Şu'arâ-yı Mevlevîyye adlı

---

[24] Azamat,Nihat , "Divâne Mehmed Çelebi", **Türkiye Diyanet Vakfı İslam Ansiklopedisi** *içinde*,9, (435-439), İstanbul: Türkiye Diyanet Vakfı,2013.
[25] Gündüz, Harun , **Mehmet Nâil Tuman ve Tuhfe-i Nâilî'si, İnceleme-Metin-İndeks Sayfa 1-100**, Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi, Balıkesir Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, 2009, s.219.
[26] Gündüz,a.g.e., s.161.

eseriyle tanınan şairin, Mübareknâme-i Esrar, Fütüvvetnâme-i Esrar, Lugat-ı Talyan adlı eserleri vardır.[27]

Fasîh Dede: 17. Yüzyılda yetişen ve Mevlevî şairler arasında amğmtaz bir yeri olan Fasîh Ahmed Dede İstanbul'da doğmuştur. Asıl adı Ahmed'dir. Dukakinzâde lâkabıyla tanınmıştır. Köprülü Fazıl Ahmet Paşa'nın divan kâtipliği yaparak iltifat ve himayesini kazanmıştır. Sonrasında ise görevinden ayrılarak tasavvufa meyletmiş ve Galata Mevlevîhânesi'nin onuncu Şeyhi Gavsî Dede'ye intisab etmiştir.Ölüm tarihi Beyanî, Beliğ, Esrar Dede'de 1111/1699, Safayî ve Sâlim'de ise 1112/1700 olarak geçer. Türkçe Divanı'nın yanında Farsça Divançesi, Münşe'at, Münâzara-i Rûz u Şeb, Tenbâkû-Nâme, Kalem Makalesi adlı eserleri mevcuttur. [28]

Fedâyi Dede: Şeyh Mehmed Fedâyî Dede, Burdurlu, Burdur Mevlevîhânesi Şeyhi, h.900 m.1494 tarihinde Burdur kazasında doğdu, vefatı h.985 m.1577, Burdur'da medfundur.[29]

Fennî: Mehmed Dede, Mevlevî, Rumeli Hisarlı, Sultan Mehmed-i Râbi'nin nedîmi ve cizye kâtibi, Sadrazam Avlonyalı Ayas Paşa ahfadından, vefatı h.1120 m.1708, Rumeli Hisarında Kayalar kabristanında medfundur, vefatı tatih-i Sâlim ile 'Osmanlı Müellifleri ve Mecelle'de 1127 gösterilmekdedir, 'Osmanlı Müelliflerinin manzum "Sâhilnâme"yi bu Fennî'ye istinâd itmesi doğru değildir, Bu manzume Lala İsmâ'il Efendi Kütüphanesinde 473 numarada mukayyed ve 1158 tarihinde vefat eden Mustafa Fennî'ye ait Dîvan'da mündericdir.[30]

Fikrî: Şeyh Ahmed Fikrî Efendi, Kilisli, Haleb Mevlevîhânesi Şeyhi, vefatı H 950 M 1543, Haleb'de Medfundur.[31]

Firâkî: Şeyh Firâkî Abdurrahman Çelebi, Kütahyalı, Meşâyıhden birinin oğludur, Vefat tarihi ihtilaflıdır. Kamus 980, 'Osmanlı Müellifleri 983,Hasan Çelebi ile Rıyâzî 988, Alî 990, Mecelle ve Kâfzâde 993 senelerini göstermekdedirler.[32]

Gavsî: Şeyh Ahmed Gavsî Efendi, Nuhî Efendi'nin oğludur, Yazıcızâde Ahmed Bican sülâlesindendir, İstanbullu, Galata Mevlevîhânesi şeyhi, vefatı H 1109 M 1697, Galata Mevlevîhânesi'nde medfundur " Fikr itme ki dün hutb-ı cihân söyledi târîz, devrân hodı

---

[27] Horata, Osman , **Esrar Dede, Hayatı, Eserler, Şiir Dünyası ve Divanı**, Ankara: Kültür Bakanlığı Yayınları,1998.

[28] Çıpan,Mustafa, **Fasîh Ahmed Dede Hayatı, Edebi Kişiliği, Eserleri ve Divanı'nın Tenkildi Metni**, 2 Cilt, Yayımlanmamış Doktora tezi, Selçuk Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü,1991,s.5.

[29] Yuvacı, Bünyamin , **Tuhfe-i Nâilî Metin ve Muhteva Cilt II, s. 735-999**, Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi, Cumhuriyet Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, 2014, s.82.

[30] Yuvacı, a.g.e., s.122.

[31] Yuvacı, a.g.e., s.106.

[32] Yuvacı,a.g.e., s.84.

Ahmed Dede'siz tekyemizi hayf" beyti vefatına târîhtir, bazı me'hazların vefatı târihini 1108 göstermeleri yanlıştır.[33]

Günâhî: Hasan Efendi, Yenice-i Vardârî, Mevlevî, Mu'arrif, vefatı H 988 M 1580, Sicill'in Hayretî'nin biraderi dimesi ve vefat tarihini 987 göstermesi ve Esrâr Dedenin de 1080'de vefat etdiğini yazması doğru değildir.[34]

Hâletî : Mehmed Hâletî-i Mevlevî, Tireli, sipahi, vefatı H 1012 / M 1603, Edirneli.[35]

Hayâlî: Kaynakların Hayâlî Mehmed Bey diye sözünü ettikleri Bekâr Memi olarak da tanınan büyük şair Rumeli'de Vardar Yenice'sinde doğmuştur. Doğum tarihi bilinmemekle birlikte II. Bayezid döneminde doğduğu bilinmektedir. Hayâlî daha yaşarken tanınmış, üstatlığı kabul edilmiş sayılı şairlerdendir. Rind, kalender bir şairdir. Şiirlerinde sade ve samimi bir biçimde duygularını dile getirmiş, tasavvuftan yararlanmış, tasavvuf düşüncesinin ağır bastığı şiirlerini, ince hayal, renkli tasvir, ve güzel benzetmelerle süslemiştir. Hayâlî'nin bilinen eseri Divân'dır. [36]

Hayretî: Yenice Vardar?- Yenice 1535. Adı Mehmed olup Mehmed Şah yahut Mehmet Çelebi adıyla da tanınmaktaydı. Meşhur Mevlevî şairi Yûsuf-ı Sîneçâk'ın kardeşidir. Hakkında fazla bilgi bulunmamaktadır. Kardeşi Yûsuf-ı Sîneçâk gibi o da Gülşenî tarikatına intisap etmiş, fakat kardeşi daha sonra Mevlevî olduğu halde, kendisi Bektâşîliğe bağlanmıştı. Şiirlerinde sert, pervasız, sözünü esirgemeyen ve müstağni mizaçta biri olduğunu göstermektedir. Divânı mahbuplar için yazılmış aşıkane şiirlerle dolu olup Hakk'a ulaşmak için bu yolu seçen güçlü bir vahdet-i vücutçudur.[37]

Hızrî veya Hızır Bey Çelebi: Sivrihisarı Kadısı Celaleddin Efendi'nin oğludur. Sivrihisarlı, ilin stanbul Kadısı, Hoca Nasreddin Efendi'nin kerimezadesidir. Vefatı 863 M.1458 Zeyrek'te Necati Bey'in medfun oldugu tekyede medfundur. " La zale aleyhi Rahmeduh" cümlesi vefatı tarihidir, Eyüp'te medfun olduguna dair bazı me'hazlarda görülen rivayet dogru degildir. Ebced hesabıyla tarih söylenen senenin mucidi oldugunu rivayet etmekte ise de dogru degildir.[38]

---

[33] Özdemir, a.g.e., s.640.
[34] Yuvacı, a.g.e., s.200.
[35] Yıldırırm, Fatih, **Mehmet Nâil Tuman ve Tuhfe-i Nâilî'si (İnceleme-Metin-İndeks Sayfa 101-200),** Yayımlanmamış Yüksek lisans tezi, Balıkesir Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü,2009, s.218.
[36] Mengi, Mine, **Eski Türk Edebiyatı Tarihi,**16. Baskı, Ankara: Akçağ Yayınları,2010, s.169.
[37] Şentürk, a.g.e., s.183-190
[38] Odabaşı, a.g.e., s.79.

'İlmî: Şeyh 'İlmî Dede, Bağdadlı, Şam Mevlevîhânesi şeyhi, vefatı 1020 M 1611, Şam'da medfundur.[39]

Kâmilî: Derviş Hacı Ahmed Kâmilî Efendi, Mannisalı, Mevlevî, vefatı 8 Şa'ban 1068 m.1657, Bursa'da Mevlevîhâne karşısında Pınarbaşı Kabristanında medfundur.[40]

Lutfî: Şeyh Mehmed Lutfî Efendi, Bayram Çelebizâde Mannisa Mevlevîhânesi Şeyhi 'Ali Nakşî Efendinin oğludur, Mannisa Mevlevîhânesi Şeyhi, vefatı H 1150 M 1737, vefatını Sicill'in 1250 göstermesi doğru değildir.[41]

Mahremî: Mahremî Dede, Mevlevî, vefatı H 950 M 1543[42]

Mehmed veya Yazıcıoğlu: Yazıcıoğlu Şeyh Mehmed Efendi, Sala'addîn veya Salih Efendinin oğlu ve Envârü´l-'Âşıkîn müellifi Yazıcıoğlu Şeyh Ahmed Bîcânın biraderidir, Muhammediye müellifi, vefatı Rebî'ulevvel 855 M 1541, İstanbul´un fethinden dört sene evvel ikmâl itdiği Muhammediye'yi evvelâ Ma'âribü'z-zamân ismiyle Arapça olarak yazmış ve sonradan nazman Türkçeye çevirerek Muhammediye ismini vermiştir, biraderi Şeyh Ahmed Bîcân´ın yazdığı Envârü´l-'Âşıkîn dahi Me'âribü´z-Zamân´ın nesren tercümesidir.[43]

Melâmî: Mevlevî Melâmî Dede, vefâtı H 960 M 1552.[44]

Memiş Efendi(Leâlî veya Şeyhî): Şeyh Mehmed Dede, Eyûbî, Memiş Dede dinmekle meşhurdur, Beşikùaş Mevlevîhânesi Şeyhi, vefatı H1136 M 1723.[45]

Mevlânâ: Asıl adı Muhammed Celâleddin olan Mevlânâ, Horasan'ın Belh şehrinde 1207 tarihinde doğmuştur. Hakkında bilgi edinebildiğimiz belli başlı iki kaynak Ahmed Eflâkî'nin Menâkıbü'l-Ârifîn'i ile Sultan Veled'in İbtidânâme'sidir. Anılan kaynakların verdikleri bilgilere göre, dönemin Belh'teki tanınmış bilginlerinden olan Mevlânâ'nın babası Bahaeddin Veled, Harzem Moğol saldırısına uğramazdan kısa bir süre önce 1212 yılında, ailesi ile birlikte Belh'ten ayrılmıştır.Kaynakların verdiği bilgilere göre, Konya'da medrese hocalığı yapan ve vaazları ile çevresinde saygınlık kazanan Bahaeddin Veled 1230 yılında Konya'da ölmüştür. Daha sonra, Bahaeedin Veled'in öğrencisi Seyyid Burhaneddin Tırmizî, Mevlânâ'nın hocalığını yapmıştır. Seyyid Burhaneddin'in ölümünden sonra Mevlânâ'nın

---

39 Gündüz, a.g.e., s.556.
40 Yuvacı, a.g.e., s.175.
41 Yuvacı, a.g.e., s.219.
42 Yuvacı, a.g.e., s.250.
43 Yuvacı, a.g.e., s.510.
44 Yuvacı, a.g.e., s.325.
45 Yuvacı, a.g.e., s.205.

içinde kapanarak, çevreden kopmaya başladığını kaynaklardan öğreniyoruz.Mevlânâ'nın bu içine döünk olarak yalnız kalmayı tercih ettiği dönem 1244 yılına kadar sürmüştür. 1244 tarihi Mevlânâ'nın hayatında bir dönüm noktasıdır. Çünkü anılan tarihte Mevlânâ, Konya'ya gelen Şems Tebrizî ile tanışır. Şems Tebrizî'nin etkisinde kalarak onu yanından ayırmayan Mevlânâ'da gerçek mistik ruhun oluşması, Şems ile olan derin dostluğun sonucunda ortaya çıkmıştır. 17 Aralık 1273'te vefat etmiştir. Kaynakların kendisinden mutasavvıf, şair ve düşünür olarak bahsettikleri Mevlânâ'nın edebi kişiliği, derin din ve tasavvuf biligisinin yanında aşk, heyecan ve düşünce üzerine kurulmuştur. Duygu ve heyecan onun varlığında önemli bir yer tutar. O, düşünce ve bilgiye bağlı aydın kimliğinin yanı sıra daah çok coşku ve aşktan kaynağını alan şairlik gücüyle insanlık alemindeki etkisini yüzyılları aşarak sürdürmüş ve sürdürecektir.[46]

Meyyâl: Derviş Meyyâl, Mevlevî, Derviş Ahmet Dede, vefatı H 1080 M 1669.[47]

Mezâkî: Derviş Süleyman Mezaki Efendi, 1610'lu yıllarda, Saraybosna'nın Çayniçe kasabasında doğmuştur. Mahlası "zevk sahibi" anlamını taşıyan Mezâkî'nin şiirleri yalındır. Mezâkî, 1676 yılının Ramazan ayında vefat etmiştir. Cenazesi, Galata Mevlevîhânesi'ne gömülüdür. Divanı vardır.[48]

Mustafa Ümîdî Paşa: Salih Paşanın oğludur,İstanbullu, vefat H 946 M 1539, Sicill de "Mustafa Emîri Paşa" diye yazması müretteb sehvidir.[49]

Müstakimzâde: Mehmed, Müstakimzâde Mehmed Efendi, Müstakim Efendinin oğludur, Müstakimzâde Süleyman Saèdeddin Efendinin pederidir, vefatı 30 Safer 1164 M 1750, Emir Mahmûd Câmi'i haziresinde medfûndur.[50]

Nâbî: Urfa 1642- İstanbul 1712. Asıl adı Yusuf olup Seyyid Mahmud oğlu Mustafa'dır. soyca Hacı Gaffarzâdelere mensup olan büyük dedesi Seyih Muhammed Bakır ve onun babası da Şeyh Ahmed Nakşîbendî'dir. genç yaşlarında arzuhalcilikle uğraşan şairin aynı zamanda iyi bir eğitim aldığı tahin edilebilir. Nâbî edebiyat tarihinde hikemî tarzda kaleme alınmış şiirlerin temsilcisi olarak kabul edilir. Şiirlerinde okuyucusuna sürekli öğüt verip yol gösteren bir tavır takınmıştır. Nâbî özelikle Sâib'in hikmet üzerine kurulu şiir anlayışının

[46] Mengi, a.g.e., s.51-56.
[47] Yuvacı, a.g.e., s.339.
[48] Mermer, Ahmet, **Mezâkî; Hayatı, Edebi Kişiliği ve Divan'ın Tenkitli Metni**, Ankara: AKM yayınları,1991.
[49] Kocaaslan, a.g.e., s.142.
[50] Yuvacı, a.g.e., s.260.

Türk edebiyatındaki temsilcisi olarak bilinir. Şiirlerinde çok nadir rastlanan lirizm yerine, onda eşyaya ibret ile bakarak bundan bir hikmet çıkartma temayülü daima şairin hedefini oluşturur.

Eserleri: Divân, Fetihnâme-i Kemâniçe, Tuhfetü'l Haremeyn, Hayriyye, Divânçe-i Fârisî, Hadîs-i Erba'în, Zeyl-i Siyer-i Veysî, Hayrâbâd, Sûrnâme,Münşeat. [51]

Nâcî Ahmed Dede: Şeyh-i Mevlevî Nâcî Ahmed Dede Efendi, Konyalı Hıdır nâmında birinin oğludur. Konyalı, Yenikapı Mevlevihânesi Şeyhi, Sefine ile Sema'hâne aslen ve mevlüden Bursalı olduğunu yazıyor, vefatı 4 Rebiu'l âhir 1123 M 1711 Yenikapı Mevlevîhânesi'nde medfundur. Vefat tarihini Sicill'in 1122 ve Esrar Dede'nin 1124 göstermeleri yanlıştır.[52]

Nâyî Osman Dede: Şeyh Nâyî Osman Dede, Süleymaniye Dâru'ş Şifâsı Ser-Hıdmesi İbrahim Efendi'nin oğludur, İstanbullu, Galata Mevlevîhanesi Şeyhi, vefatı H1142,M 1729, Galata Mevlevâhânesi'nde medfundur. Seyyid Vehbî'nin " 'Osmân Dede göçdi ola sırrı bâkî" mısraı vefatına tarihtir.[53]

Nâyî Yusuf Dede Efendi: Konyalı, Beşiktaş Mevlevîhânesi Şeyhi ve Şeyh Mevlevî Hasan Dede'nin damadı, H 1014, M 1605 tarihinde Konya'da doğdu,vefatı Zilkade 1080, M.1669, Beşiktaş Mevlevîhânesi'nde medfundur. Fennî'nin "Fenniyâ gûş idicek fevtini didim târîh, oldı Yûsuf dedemiz mısr-ı na'îm içre 'azîz" beyti vefatına tarihtir.[54]

Nazîm: Nazîm Yahya Efendi, İstanbullu, Pazarbaşı, H.1059 M.1649 tarihinde doğdu, vefatı Cemâziye'l âhir 1139 M 1726. "Didi yâ Hayy göçdi Yahyâ Nazîm" mısrası vefatına tarihtir.[55]

Nehcî: Şerif Nehcî Mustafa Dede, Mevlevî, Sülale-i Peygamberî'den olduğu için Şerif Nehcî denmekle meşhur olmuştur, vefatı H 1127 M 1715.[56]

Nesîb Dede: Şeyh Seyyid Yusuf Nesîb Dede Efendi, Konyalı Şeyh Ömer Efendi'nin oğludur, Konyalı, Yenikapı Mevlevîhânesi Şeyhi, Hattat, vefatı 16 Muharrem 1126, M 1714, Yenikapı

---

[51] Şentürk, Ahmet Atilla, **Osmanlı Şiiri Antolojisi,** 5. Baskı, İstanbul: Yapı Kredi Yayınları, 2011, s. 52-53.
[52] Şener, Osman Zahit, **Tuhfe-i Nâilî Metin ve Muhteva Cilt II s. 1000-1263,** Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi, Cumhuriyet Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü,2013, s.91.
[53] Şener, a.g.e., s.592.
[54] Şener, a.g.e., s.547.
[55] Şener, a.g.e., s.240.
[56] Şener, a.g.e., s.332.

Mevlevîhânesi Türbesinde medfundur. Seyyid Vehbî'nin " Geldi bir mısra' derûne feyz-i Mevlânâ ile, 'arş ola rûh-ı Nesîb-i Mevlevî'ye cilve-gâh" beyti vefatına tarihtir.[57]

Neşâtî: "Sebk-i Hindîénin temsilcisidir. Neşâtî'nin doğum tarihi bilinmemektedir. Ancak, 17. yüzyılın ilk yarısında yaşadığı ve 1674 yılında öldüğü kaynakların onun hakkında verdiği bilgiler arasındadır. Neşâtî yüzyılın gazel ustalarındandır. Kaside de yazmış olamkla birlikt, esas ününü gazelleriyle kazanmıştır. Kasidelerşnde Nef'î'nin etkisi görülür. Neşâtî tasavvuf terbiyesi almış olmasına rağmen şiirlerinde mutasavvıf ruhu görülmez. Şiirleri içten ve duygulu olup daha çok aşıkane tarzda yazılmıştır. Neşâtî divanında yer alan şiirlerin çoğu başkalarınınkine nazire olmakla birlikte bunlar sıradan nazireler olmayıp Neşâtî'ye özgü şiirler görünümündedir. [58]

Pervâne: Mevlevî, Derviş PervÀne, Konyalı , vefat H 950 M 1543.[59]

Pîrî Dede: Dervìş 'İsâ Pîrî Dede, Mevlevî, vefatı H. 1050 / M. 1640, Şamda medfûndur.[60]

Râmiz Dede: Mevlevî, vefatı H 1202/M 1787, Sicillin vefatını 1203 olarak yazması doğru degildir.[61]

Reşkî: Enderûnlu Mevlevî 'Alî Dede, İstanbullı, Kaplan Mustafa Paşa mühürdârı, vefatı H 1108/M 1696, Şeyhî vefatını 1100 göstermiştir ki yanlıştır.[62]

Safâyî: Şeyh Safâyî Efendi, Sinoplu, Galata Mevlevîhânesi şeyhi, Galata Mevlevîhânesi'nde medfundur, vefatı tarihini Esrar Dede H 940 göstermekte ise de diğer me'hazlar Sultân Selîm-i Evvel devri evvelinde vefat ettiğini yazıyorlar.[63]

Sâdık Dede: Beşiktâş Şeyhi Sâdık Dede Mevlevî, vefatı H 936 M 1529.[64]

Sâdıkî: Sâdıkî Dede, Mevlevî, vefatı H 936 M 1529.[65]

Sa'ida veya Sa'id: Sa'ida Efendi, Belgradlı, Belgrad Mevlevîhânesi Şeyhi, vefatı H.1140 M.1727 me'hazların bazısı Seyyid mahlasıyla kaydetmişlerdir.[66]

---

[57] Şener, a.g.e., s.185.
[58] Mengi, a.g.e., s.210.
[59] Kocaaslan,a.g.e., s.214.
[60] Yıldırım, a.g.e., s.93.
[61]Kaya, Resul, **Mehmet Nâil Tuman ve Tuhfe-i Nâilî'si İnceleme-Metin-İndeks Sayfa 301-400**, Yayımlanmamış Yüksek lisans tezi, Balıkesir Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü,1998, s.93.
[62] Kaya,a.g.e., s.132.
[63] Özdemir, a.g.e., s.280.
[64] Özdemir, a.g.e., s.221.
[65] Özdemir, a.g.e., s.229.

Sâfî: Derviş Sâfî Efendi, Serezli, Mevlevî, vefatı H 1100 M 1688, Yenişehir Fener Mevlevîhânesi'nde medfundur.[67]

Sâfi: Ahmed Sâfi Efendi, Mevlevî, vefatı H 936 M 1529.[68]

Sâhib: Sâlih Sâhib Dede bin Seyh Mehmed Efendi bin Zihni Sâlih Dede , Bursalı, Bursa Mevlevîhânesi Şeyhi, vefatı H 1131M 1718.[69]

Sâhib Dervîş İsma'îl: Hammâmîzâde veya Hacı Mehmed Ağazâde İsma'îl Sâhib Dede, Bursalı Hacı Mehmed Ağa'nın oğludur, Bursalı, Kütahya Mevlevîhânesi Şeyhi, vefatı H 1140 M 1727.[70]

Sakıb: Mustafa Sakıb Dede, İzmirli, Kütahya Mevlevîónesi şeyhi, Sefine-i Mevleviyye mü'ellifi, vefâtı H 1148 / M 1735, Kütahya Mevlevî-hânesinde medfûndur.[71]

Sâlik: Mehmed Sâlik Dede, Şeyh İbrahim Dede'nin oğludur. Kasım Paşa Mevlevîhânesi Şeyhi. Vefatı H.1130 M.17.[72]

Sâmî: Sâmî Yunus Bey, Mevsıli, Elayi Beyi, Mevlevî, vefatı H 1097 M 1685, Muselli'de medfundur, Bursalı Talib'in " Eyleyüb felek vücudun ma'dum, yutdu Yunus Beyi mahi-i ecel" beyti vefatı tarihidir. [73]

Samtî Dede: Konyalı, Mevlevî, vefatı h 1040 m 1630, Şam Mevlevîhânesi'nde medfundur.[74]

Semâ'î: Hasan Semâ'î Dede, Mevlevî, Silak Hasan denmekle meşhurdur, İstanbullu veya Serezli, vefatı H 996 M 1587, Sipahi Bey'in " Döne döne Gitdi ukbaya semai hey meded" mısraı vefatına tarihdir. Bir kısım me'hazlar vefatı tarihini 994, 997, 998 olarak göstermekte iseler de mısrası tarihi 996 tutuyor.[75]Divânı vardır.

Servî veya Sürûr: Derviş Servî, Burdurlu, Mevlevî, Ulama Paşa Hocası, vefatı H 1000 M

---

66 Odabaşı, a.g.e., s.369.
67 Özdemir, a.g.e., s.234.
68 Özdemir, a.g.e., s.232.
69 Odabaşı, a.g.e., s.240.
70 Özdemir, a.g.e., s.219.
71 Yıldırım, a.g.e., s.123.
72 Odabaşı, a.g.e., s.323.
73 Odabaşı, a.g.e., s.332.
74 Özdemir, a.g.e., s.296
75 Odabaşı, a.g.e., s.348.

1591, me’hazların bir kısmı mahlasını Sürûri ve bazılarında Servî şeklinde yazıyorlar.[76]

Seyyid Mehmed Şefî’î Efendi: Kefeli, Mevlevî, vefatı H 1082 M 1671 Arif Efendi’nin “Derviş Mehemmed Şefî’î” cümlesi vefatına tarihtir, vefatı tarihini Sicil’in 1083 ve Belîğ'in 1087 göstermeleri yanlıştır, Güftî İstanbullu olduğunu yazıyor.[77]

Sîneçâk: Şeyh Yusuf Sinâneddin Sîneçâk, Yenice-i Vardârî, Edirne Mevlevîhânesi şeyhi, vefatı H 953, M 1546 Sütlüce’de medfundur.[78]

Siyâhî: Şeyh Mevlevî Mustafa Dede, Kabrisli, Kabris Mevlevîhânesi Şeyhi, vefatı H 1122 M 1710 Kabris’de medfundur. Seyh Mevlevi Nesib Yusuf Dede’nin “ Nesib Rıhleti tarihini didi zevar, de Siyâhî Dede bari kabrini pürnur” beyti vefatına tarihtir. Bazı me’hazların vefatı tarihini 1123 göstermeleri yanlıştır.[79]

Sultan Veled: Mevlânâ’nın büyük oğlu olan Sultan Veled Karaman’da 1226 yılıda doğmuştur. Kaynakların verdiği bilgiye göre Konya ve Şam’da öğrenim görmüş; babasının yanında yetişmesi onun inanış ve duyuş tarzı ile düşüncelerinin benimsemesinde etken olmuştur. Mevlânâ’nın tasavvufla ilgili görüşlerini bir sistem halinde birleştirip Mevlevîliğe bir tarikat olarak gerçek biçimini kazandıran Sultan Veled’dir. 1285’te Mevlevî tarikatının şeyhi olmuş ve ölüm tarihi olan 1312’ye kadar Şeylik yapmıştır.

Eserleri: Divân, ibtidânâme, İntihânâme, Rebâbnâme, Ma’ârif.[80]

Sun’î: Sun'ullah Dede, Sun'î Lenk, Ereğlili, Mevlevî, vefatı H 1000 M 1688, Galata Mevlevîhânesi'nde medfundur, “Ola cennet makâmı merhûmun” mısraı vefatına tarihtir, Kâfzâde ile Sicil’in vefatını 1005 göstermeleri yanlıştır.[81]

Sûzî: Derviş Osman Sûzî , Mardinli, Mevlevî, vefatı H 1085 M 1674.[82]

Şâhidî: Doğumu H 857 / M 1470 – ölümü H 957 / M 1550 Şahidi'nin asıl adı İbrahim olup, Muğla'da doğdu.40 yılı aşkın Muğla Mevlevihanesi'nde şeyhlik yaptı. Eserleri: Divan,Gülşen-

---

[76] Odabaşı, a.g.e., s.349.
[77] Özdemir, a.g.e., s.140.
[78] Şener, a.g.e., s.545.
[79] Odabaşı,a.g.e., s.411.
[80] Mengi, a.g.e., s.57-58.
[81] Özdemir, a.g.e., s.299.
[82] Odabaşı, a.g.e., s.404.

i Esrâr,Gülşen-i Tevhid,Gülşen-i Vahdet,Tuhfe-i Şâhidî,Mevlîd,Şerh-i Gülistân,Risâle-i Afâk-u Enfüs,Sohbetnâme,Gülşen-i İrfân,Tırâşnâme,Müşâhedât-ı Şâhidiyye.[83]

Şem'î: Şem'ullah Dede, Pirizrenli, vefatı H 936 M 1529, Şeyh Vefa haziresinde medfundur, Nazmî'nin "Meskenin nûr ile Şem'î ol Ehâd" mısrası vefatına tarihtir, vefatı tarihini Sicil'in 931 ve Keşfü'z-Zünûn'un 976 ve Osmanlı Müellifleri'nin 1000 göstermeleri doğru değildir.[84]

Şeyh Gâlib: Mehmet Es'ad (Gâlib) 1171/1757-58 yılında İstanbul'da Yenikapı Mevlevihânesi yakınlarındaki bir evde doğdu. Babası Mustafa Reşid Efendi, annesi Amine Hatun'dur. Şâirlik kabiliyeti, daha pek genç iken gelişen Mehmet, bir aralık Divân-ı hümâyûn beylikçilik kalemine devam etti. Daha sonra Hoca Neş'et'e intisab ederek ondan mesnevi okumaya bir müddet sonra da büyük bir hevesle şiir yazmağa başladı.

Gâlib, babasından ve Hoca Neş'et'ten tahsil etmekle kalmamış, ayrıca o devirlerde edebiyât, musikî ve tasavvuf mektebi mahiyetinde olan mevlevihânelerde, mevlevî büyüklerinin sohbetlerinden de faydalanmıştır. Türk edebiyâtının büyük üstâdlarından başka, İran'ın büyük şâirlerini de iyice tanıyan, tasavvuf edebiyâtını layıkıyla öğrenmeye başlayan Gâlib, Buhara'lı Sâib'in şiirlerini çok beğeniyordu. Bütün bunlar ve bilhassa Mevlânâ'nın Mesnevîsi'nin onun düEünce hayatının gelişmesinde çok büyük bir yeri vardır. Şâir Es'ad mahlasını, eski ve yeni birçok Eâirler tararından kullanıldığını, aynı zamanda isim iltibasını önlemek için Gâlib mahlasını seçti.Şiirlerinde bu yeni mahlası kullanmağa başladı. Es'ad mahlasını da birdenbire terketmedi. Fakat sonraları şiirlerini sadece Gâlib mahlasıyla yazdı.

Eserleri: Divân, Hüsn ü Aşk, Es-Sohbetü's-Safiyye, Şerh-i Cezîre-i Mesnevî, Tezkire.[85]

Şeyh Vecdî Dede Efendi: Debreli, Yenişehir Fenar Mevlevîhanesi Şeyhi, vefatı H 1080, M 1669.[86]

Şûrî: Derviş Şûrî Çelebi, Şûrî-i Meczub, Bursa Yenişehirli, Mevlevî, vefatı H 990 M 1582.[87]

Şûrî: Hasan Şûrî Efendi, Diyarbekirli, Dergâh-ı Âlî-i Yeniçeri çavuşu, vefatı Rebîu'l-evvel 1106 m 1694, Sâlim 1060 ve Safâyî'nin 1100 olarak göstermeleri yanlıştır.[88]

---

83 Açık Önkaş, Nilgün, **Osmanlı Döneminde Muğlalı Şairler,** Muğla Üniversitesi,Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi,Bahar Sayı 26., 2011. s.5.

84 Özdemir, a.g.e., s.162.

85 Okçu,Naci(2011),**Şeyh Galib Divanı,** TC Kültür ve Turizm Bakanlığı , Kültür Eserleri, yayimlar@kulturturizm.gov.tr., (11.05.2015)

86 Şener, a.g.e., s.385.

87 Özdemir, a.g.e., s.170.

88 Özdemir,a.g.e., s.171.

Yûsuf Fennî Sûkûtî Efendi: Yûsuf Fennî Sükûtî Efendi, Üskübî, Mevlevî, Mekke Kadısı, vefatı Cumâzi'l-âhir 1077 M 1666, Edirne Kapusı hâricinde medfundur.[89]

Tâlib: Şeyh Mehmed Tâlib Dede Efendi, Tokatlı, Tokat Mevlevîhânesi şeyhi, vefatı H 1100 M 1680, Sema'hâne'nin vefatı tarihini 1000 göstermesi yanlıştır.[90]

Ünsî: Derviş Ünsî, Mevlevî, Trablus Mevlevîhânesinde medfundur.[91]

Vecdî: Boğuk Mustafa Ağazâde Abdulbâkî Bey, Boğuk Mustafa Ağa'nın oğludur, İstanbullu, Beylikçi, vefatı 4 Ramazan 1071, M 1666, fetaı tarihini Safâyî'nin 1072 ve Eslâf'ın 1073 göstremeleri yanlıştır.[92] Vecdî'nin bilinen tek eseri yaklaşık 550 beyitlik Dîvânçe niteliğindeki Divân'ıdır.

Vehbî: Derviş İbrahim Efendi, Mevlevî, Edirneli, Edirne'de Murâdiye Câmi'i İmamı, vefatı Ramazan 1112, M 1700, Finike'de medfundur.[93]

Zihnî: Necefzade Abdüddeli Zihni Efendi, Bagdatlı, Zihni-i Kadim, hattat, vefatı H 1023 M 1614, vefatı tarihini Esrar Dede'nin 1000 ve Sicill'in 1032 yazması dogru degildir**.[94]**

---

[89] Yuvacı, a.g.e., s.112.
[90] Özdemir,a.g.e., s.322.
[91] Gündüz,a.g.e., s.210.
[92] Şener, a.g.e., s.385.
[93] Şener, a.g.e., s.449.
[94] Odabaşı, a.g.e., s.140.

2.7.MECMÛ‘A-İ EŞ’ÂR’a ait MESTAP Tabloları

Yer Numarası: Ankara Milli Kütüphane Milli Yazmalar Koleksiyonu 06 Mil Yz A 8071 Mecmû‘a-i Eş’âr

Nüsha Tavsifi: 82 fotoğraftan ibaret olan Mecmû‘a 1+78 varaktan oluşmaktadır. Boyutları (Dış-iç):242x142- 221x125mm.dir. Mecmû‘anın yazı türü Arap-Talik’tir. Söz başları ve söz üstleri kırmızıdır. Mecmû‘anın yazı türü Arap-Talik’tir. Söz başları ve söz üstleri kırmızıdır. Su yolu filigranlı eserde nazım bölümlerinin yanında nesir bölümleri de yer almaktadır. Mecmû‘a içerisinde çoğunlukla Farsça yazılmış şarkı bölümleri de bulunmaktadır. Mecmû‘a incelemesinde Arapça ve Farsça olan bölümler fotoğraf halinde gösterilmiş, Türkçe yazılmış bölümler transkribe edilmiştir. Şiirler divanlarda ve tezkirelerde taranmış bulunan bilgiler kaydedilmiştir.

Sayfa No	Şair mahlası	Aruz kalıbı	Nazım Şekli	Redif	Matla beyiti	METİN İÇİ AÇIKLAMALAR
3a	Dervīş İsmaʿīl	--./-.-./.--./-.-	Gazel/ 8 beyit	ney	Ḥalet-fezā-yı rāḥat-ı dildir hevā-yı ney ʿUşşāḳ anıñla oldı esīr-i nevā-yı ney	
8a	Dervīş İsmaʿīl	--./.--./.--./.--	Gazel/ 6beyit	nihānız	Biz nāle gibi bülbül-i şeydāda nihānız Biz berg-i gül-i ġonçe-i ḥamrāda nihānız	Dervīş İsmaʿīl Aşçı Başı Naẓīre-i Neşāṭī Dede.Necati'nin "nihanız" redifli gazeline naziredir.
36b	Fennī Sükūtī Yūsuf	.---/.---/.---/.---	Beyit		Ṣadā-yı raʿd ṣanma yād idüp ẓulm-ı şehīdānı Döküp gögsün dem-ā-dem nāle-i şeb-gīr ider gerdūn	Fennī Sükūtī Yūsuf-ı Mevlevī vefāt sene 1077
22b	Melāmi	--./-.-./.--./-.-	Gazel/ 5beyit		Dükkān-ı ʿışḳ içinde belāġatda zeynimiz Ẕevḳ [ü] ṣafā libāsına müstaġraḳ eynimiz	

36b	Meḥmed ʿUzleti	-.--/-.--/-.--/-.-	Beyit		Şol ḳadar ṭutdum siper sīnem ḫadeng-i yāre kim Ḥaşre dek ḫāk-i mezārım ḳazsalar peykān çıḳar	Dervīş Meḥmed ʿUzleti İstānbullı Kiremitçizāde sene 1079
17a	Ümīdī	.---/.---/.---/.---	Beyit		Dimişler laʿliñ içün ḳanda beñzerüz Ḫaṭa itmişler anı ḳanda beñzerüz	
9b	Vecdī	--./-.-./.--./-.-	Gazel/ 5beyit	naz ider	Eşkim firāḳ-ı laʿl ile Ceyḫun'a nāz ider Āhum hevā-yı zülf ile gerdūna nāz ider	Fennār Bānī-i Dergāh-ı Yeñişehir Ġazel-i Vecdī Dede raḥmetullāh
22b		-.--/-.--/-.--/-.-	Beyit		Ḳūt-ı rūḥidir ʿarḳ mey-zede-i dil-cūnuñ Çünki āteş yanıġı merhem-i kāfūr ister	
20a-20b	Ṣābir	-.--/-.--/-.--/-.-	tahmis/ 7bend	biziz	Cilve-i envār-ı ẕāta maẓhar u meclā biziz Aç gözüñ dervīş kim dünyā vü mā-fīhā biziz Ṣūretā insānız amma ʿālem-i kübrā biziz Vāriṡ-i ʿilm-i ledünnī ādem-i maʿnā biziz Vāḳıf-ı sırr-ı rümūz-ı ʿalleme'l-esmā biziz	Ṣābir Pārsā
15a	Ṣābir	--./-.-./.--./-.-	Gazel/ 5beyit	hep hatırımdadır	Bezm-i meyiñ ṣafāları hep ḫāṭırımdadır Ol bezmiñ āşināları hep ḫāṭırımdadır	
36a	Ṣabūḥī Ahmed Dede	.---/.---/.---/.---	Kıt'a		Ḫırām itse ḳıyāmetler ḳopar ol serv mestāne Ayaġına aḳar erbāb-ı ʿışḳıñ göñli ābāsā Ṣubūḥi bāde-i laʿl-i lebiñ şevḳiyle mest oldı Ayaġa düşdi pā-māl oldı gitdikçe şarābāsā	Şeyḫ-i bāb-ı cedīd Ṣabūḥī Ahmed Dede 1057

36a	Ṣabūḥī Ahmed Dede	.---/.---/.---/.---	Beyit		Ḫaṭ-ı cānān olur ʿışḳ ehli giryān olmaġa bāʿis̱ Bahār-ı eyyāmıdır her yirde bārān olmaġa bāʿis̱	
36a	Ṣabūḥī Ahmed Dede	.---/.---/.---/.---	Beyit		Şuʿāʿ-ı dürr-i mengūşı ruḫ-ı dildār göstermiş Żiyā-yı kevkebi ḫūrşīd-i pür-envār göstermiş	
36a	Ṣabūḥī Ahmed Dede	-.--/-.--/-.--/-.-	Beyit		Dāne- i ḫāliñ ser-i kūyuñ cihāna virmediñ Aferīn idel saña ʿālemde o melek budur	
36a	Ṣabūḥī Ahmed Dede	-.--/-.--/-.--/-.-	Beyit		Cevher-i cāna tekellüm baḫş ḳılmış fem dimiş Tā şüküfte ġonçeye laʿl-i süḫan-gū ḳoymuş ad	
36a	Ṣabūḥī Ahmed Dede		Beyit		Nice olur lücce-i ġamdan dil-i rindāna necāt Bī-zevraḳ bāde birin ṭutdı dutan ṭuyūnı	İki mısranın vezni farklı.
36a	Ṣabūḥī Ahmed Dede		Beyit		Leb-i laʿl cām-ı şarāb ṭahūr Vefiye şifā-ı māfi’ṣ-ṣudūr	
6b	Ṣabūḥī Aḥmed Dede	..--/..--/..--/..-	Gazel	sema	Eylesem n’ola döküp eşk-i firāvānı semāʿ İtdirir ehl-i dile ḥażret-i Sulṭān’ı semāʿ	Yeñiḳapu Şeyḫi Ṣabūḥī Aḥmed Dede Efendi ḳuddise sirruhu
41a	Ṣādıḳ	.---/.---/.---/.---	Gazel/ 5beyit	iḫtiyār itdim	Seni sevdim belā vü derd ü miḥnet iḫtiyār itdim Giyüp şāl-i ʿabāyı faḳr u ẕillet iḫtiyār itdim	Beşikṭāş Şeyḫi Ṣādıḳ Dede.2. beyitten sonra "Beşikṭāşda Ġaybi Dede" diye not düşülmüştür.

16b	Ṣafāyi	--./-.-./.--./-.-	Beyit		Sen şāha bende itdi beni ḥākim-i ezel Alur gözüyle baḳ kölesi oldığım güzel	"Sen şāha esīr eyledi çün kim beni Allah Serviñ gibi āzādeyim el-minnetü liʿʿllah"
17b	Ṣāfī	-.--/-.--/-.--/-.-	Gazel/5 beyit		Bildi bir dürr idiğüñ atmadı yabāna seni Ṭoġdıgıñ gibi şarup şarmaladı ana seni	
17a	Ṣāfī	.---/.---/.---/.---	Beyit		Der-i devlet-serāyından seḥer cānānımız çıḳdı İşigin bekledik tā ṣubḥ olınca cānımız çıḳdı	
31a	Ṣamtī	-.--/-.--/-.--/-.-	Gazel/5 beyit	Konya'nın	Vechi var sen şāha dinse āb-ı rūyı Ḳonya'nıñ Ḥüsn-i ḫulḳuñ vaṣfıdır hep güft-gūyı Ḳonyanıñ	
31a	Ṣamtī	-.--/-.--/-.--/-.-	Gazel/8 beyit		Ḥamdülillāh bize gösterdi Ḫudā'yı pīrimiz Ol sebebden reh-nümā-yı ʿālemiz her birimiz	
29a	Äamtī	-.--/-.--/-.--/-.-	Gazel/5 beyit		Cümlesi bir ẕātdır aṣl-ı vücūd-ı kāʾināt Biri birinden tevellüd eyledi ẕāt u ṣıfāt	Ġazel-i Ṣamtī Dede raḥmetullāh
31a	Äamtī	-.--/-.--/-.--/-.-	Gazel/ 7beyit	Şems	ʿIşḳ-ı Mevlānā'y-ile ḳalmadı baş u cāna Şems Ḳubbe-i çarḫa ʿalem degse n'ola merdāna Şems	

31a	Ṣamtī	-.--/-.--/-.--/-.-	Gazel/5 beyit	İle	Bende-i dergāhıñ olmaġa şeḥā biñ cān-ile Gelmişüz "ḳālū belā"dan ʿahd-ile peymān-ile	
31b	Ṣamtī	-.--/-.--/-.--/-.-	Gazel/5 beyit	gerek	Hem-nefes nāle-i dil-sūz bize nāy gerek Her hevāda bile bilinmege hem-pāy gerek	
29a	Ṣamtī	-.--/-.--/-.--/-.-	Gazel/5 beyit		Biz ṭarīḳ-i Mevlevī'de bī-ser ü bī-pālarız Rind-i mey-ḫˇār u ġazel-ḫˇān u ʿaceb rüsvālarız	
29a	Ṣamtī	-.--/-.--/-.--/-.-	Gazel/5 beyit		Bāde-i tevḥīd ile zāhid ṭolaldan cāmımız Mestlik ile ṭutdı bu bezm-i cihānı nāmımız	
29a	Ṣamtī	-.--/-.--/-.--/-.-	Gazel/5 beyit		ʿArż-ı dīdār eylemekden ḥażret-i sulṭānımız Ḳıble-i vechine secde eylemek imānımız	
29b	Ṣamtī	..--/..--/..--/..-	Gazel/5 beyit		Eyledik ḫāk-i der-i ḥażret-i Monlā'ya sefer Gerd-i rāhız ideriz ʿālem-i bālāya sefer	
29b	Ṣamtī	.---/.---/.---/.---	Gazel/5 beyit	yok	Biḥamdillāh ki ʿıyd-ı vaṣla irdim intiẓārım yoḳ İkilikden ḫalāṣ oldım Ḫudā'dan ġayrı bildim yoḳ	
30a	Ṣamtī	--./-.-./.--./-.-	Tahmis/ 5 bend		Ṣaydıḳ çü heft ḫaṭṭ imiş aṣl-ı ʿadūdumuz Hest itdik üstüvā-y-ile geçdik ḥudūdumuz Beş vaḳt vech-i ādeme ḳıldıḳ sücūdumuz Ümmü'l-kitāba nüsḫa olaldan vücūdumuz ʿAyn-ı ḥaḳīḳat ile göründi şühūdımız	

29b	Ṣamtī	--./.--./.--./.--	Nazm	hep sen imişsin	Ben bilmez idim gizli ʿayān hep sen imişsin Cānlarda vü dillerde nihān hep sen imişsin	
29b	Ṣamtī	.---/.---/.---/.---	Gazel/5 beyit		Bugün meydān-ı ʿışḳ içre dilā Rüstem biziz biz Esīr-i Zāl-i dehr olmaz dil-āver şāh-ı merdiz biz	
42a	Ṣāḥib Dervīş İsmaʿīl	--./.--./.--./.--	Gazel/5 beyit		Nükhet mi virir ẕerre ḳadar zülf-i dü-tālar Beyhūde hevā yire yeler bād-ı ṣabālar	Ṣāḥib Dervīş İsmaʿīl Bursevī
42a	Ṣāḥib Dervīş İsmaʿīl		Beyit		Ruḫ-ı ḫūykerdesinde ḫāller ol āfetiñ gūyā O Hindū beççelerdir ki siyāh-ı rūy-ı āb eyler	Ṣāḥib Dervīş İsmaʿīl Bursevī Üsküdār'da sākin taḳrīben 1140
36a	Ṣāḥib Dervīş İsmaʿīl	.---/..--/.---/..-	Kıt'a		Olup şikeste meded Sāḳiyā sebū-yı şarāb Dökülmesün yere luṭf eyle āb-rū-yı şarāb Ne feyżdir bu ki rindān-ı bezm-i meykedeniñ Aḳar ayaġına her dem mis̱āl-i cūy-ı şarāb	Ṣāḥib-i Bursevī Ḥammāmizāde Dervīş İsmaʿīl diye başlık atılmıştır.
42a	Ṣāḥib Dervīş İsmaʿīl	.---/.---/.---/.---	Beyit		Receb nāmında bir şehrī civāna mübtelā oldum Adım māhiyyetiñ Şaʿbānıyım ardından ayrılamam	
42a	Ṣāḥib Dervīş İsmaʿīl	.---/.---/.---/.---	Beyit		O şūḫuñ tāb-ı mülden ruḫları olduḳça ḫoy-kerde Görün dir ḳaṭre ḳaṭre jāledir berg-i gül-i terde	
42a	Ṣāḥib Dervīş İsmaʿīl	--./-.-./.--./-.-	Beyit		Yāyı çekilmez oldı ol ebrū-kemānımıñ Her mūyı döndi tīre dil-i nā-tüvānımıñ	

42a	Ṣāḥib Dervī̱ş İsmaʿīl	--./-.-./.--./-.-	Beyit		Ḫaṭ gelmek ile revnaḳ-ı ḥüsn eylemez güẕer Virmez ġubār keyfe dil-i ʿārife keder	
9a	Ġavṣī	-.--/-.--/-.--/-.-	Gazel/ 6 beyit	imiş	Ḥüsn-i ẓāhir ḥüsn-i bāṭın cümlesi yektā imiş Ḫaṭṭ-ı ruʾyet -i ʿaks[i] görmek daḫī bī-hemtā imiş	
5b	Ġavṣī	-.--/-.--/-.--/-.-	Gazel/5 beyit	bilmez kim bilür	Berḳ-i ḥüsni ʿāşıḳ-ı didār bilmez kim bilür Tābiş-i nūr-ı dil-i bīdār bilmez kim bilür	Nevvirullah Ġavṣī Dede
4a	Ġavṣī	-.--/-.--/-.--/-.-	Gazel/5 beyit	Mevlevī	Kūze-i ʿışḳ-ı Ḫudā'dır ḫānḳāh Mevlevī Pūta-i iksīr-i ḥikmetdir külāh-ı Mevlevī	Ġalaṭa Şeyḫi Ḥażret-i Ġavṣī Aḥmed Dede
27b	Ġavṣī	-.--/-.--/-.--/-.-	Gazel/5 beyit	külāh-ı Mevlevī	Pūte-i iksīr-i ḥikmetdür külāh-ı Mevlevī Sikke-i şāh-ı vilāyetdür külāh-ı Mevlevī	
4a	Ġavṣī	.---/.---/.---/.---	Gazel/5 beyit	ayak basmış	Cihān-ı ḥüsne kim ol dil-ber-i bī-dād ayaḳ başmış Zemīn-i ʿışḳa dil hīç itmedin feryād ayaḳ başmış	Ġalaṭa Şeyḫi Ḥażret-i Ġavṣī Aḥmed Dede.Velehu Naẓīre-i Neşātī Dede'dir.
5a	Ġavṣī	--./-.-./.--./-.-	Gazel/5 beyit	gösterir	Dilber ʿiẕārı rengini kim(kem/güm) derde gösterir Gül ʿandelībe rūyını ḫūy-kerde gösterir	
4a	Ġavṣī	--./-.-./.--./-.-	Gazel/5 beyit	ider	Şevḳ-i ḫayāl-i dost tenüm cān cān ider Sūd u ziyānı zevḳ ü ġamı bī-nişān ider	Velehu nevvirallāhu merḳadehu Ġavṣī Dede

5a	Ġavs̱ī	--./.--./.--./.--	Gazel/5 beyit	mahabbet	Olduḳ yine biz süccede-i ber-nār-ı maḥabbet Olmaz dilimiz beste-i efkār-ı maḥabbet	Ġavs̱ī Dede Kuddise sirruhu
12b	Ādem Dede	--./-.-./.--./-.-	Beyit		Göz yum cihāndan aç gözüñi kendü halüñe Sen göz yumup açınca bu ʿālem gelür geçer	
13b	Ādem Dede	--./-.-./.--./-.-	Gazel/5 beyit		ʿĀlemde ġam kişiye dem-ā-dem gelür gider Ādem mi var ki ʿāleme ḫurrem gelür gider	
58a-58b	S̱āḳıb	-.--/-.--/-.--/-.-	Tahmis/ 12 bend		Ḫizmet-i ḫāk deri ḥasret-i şāhān olur Midḥat-i şān u feri ḥayret ezhān olur Himmetiniñ pertevi devlet-i ʿirfān olur İki hezār aferīn bu nice sulṭān olur Ḳulı olan kişiler ḫusrev-i ḫaḳan olur	
23b-24a	S̱āḳıb	.---/..--/.---/..-	Gazel/ 7 beyit	dek gideriz	Kemer-girifte-i ʿışḳız kenāra dek gideriz Refīḳ mevce-i şevḳiz kenāra dek gideriz	
24a	S̱āḳıb	--./-.-./.--./-.-	Gazel/ 8 beyit	gelür	İnni ene ki naḫle-i esrārdan gelür Manṣūr-ı cān baña ser-i dārdan gelür	
2b	S̱āḳıb	--./-.-./.--./-.-	Gazel/ 8 beyit	Ney	Sūziş-fezā-yı āteş-i dildir hevā-yı ney ʿUşşāḳ ʿaceb mi olsa esīr-i nevā-yı ney	

42a	Aḥmed	--./-.-./.--./-.-	Beyit		Nev-kise-i zamānedan iḥsān uman kişi Ḥayfā dirīġ ṣūret-i gülden gül-āb umar	Müneccim Başı Aḥmed Dede
29b	Arāmi	--./-.-./.--./-.-	Gazel/5 beyit	geçer	ʿIşḳ ehli terk-i cübbe vü tāc [u] kemer geçer Her biri Zāl-i dehr ile aldanmaz er geçer	Arāmi Dede Raḥmetullāh
29b	Arāmī	-.--/-.--/-.--/-.-	Beyit		Sāḳiyā laʿl-i lebiñ peymāne şeklin bağlamış Cürʿasın nūş eyleyen mestāne şeklin bağlamış	Güfte-i Arāmī diyü yazmış
29a	Ārāmi	.---/.---/.---/.---	Gazel/5 beyit		Maʿānī baḥrına ṣūfī ʿacebdir ṭalma bilmezsin Degilsin āşinā dürr-i maʿārif alabilmezsin	
29b	Ārāmi	--./.--./.--./.--		hep sen imişsin	Ben bilmez idim gizli ʿayān hep sen imişsin Cānlarda vü dillerde nihān hep sen imişsin	
30b	Ārāmī	-.--/-.--/-.--/-.-	Gazel/ 6 beyit	şeklin bağlamış	Sāḳiyā laʿl-i lebin peymāne şeklin bağlamış Cürʿasın nūş eyleyen mestāne şeklin bağlamış	
30a	Ārāmī	.---/.---/.---/.---	Gazel/5 beyit	çekdim	Şeh-i mülk-i cünūnum dūd-ı āhımdan ʿalem çekdim Adım mecnūna geçdi defter-i ʿışḳa raḳam çekdim	Ārāmī Dede Raḥmetullāh
13b	Ṣunʿī	--./.--./.--./.--	Gazel/5 beyit		Bir cām-ile ḳıldı yine sāḳī beni Mecnūn Benzer ki dilā itdi şarāba o gül efsūn	
13b	Ṣunʿī	--./.--./.--./.--	Beyit		Vāʿiẓ ben eger ḳoymaz isem rehne kitābı Kāfir ḳapusında bulayım cām-ı şarābı	

7b	Ṣunʿī		Beyit		Cāmda peydā vü pinhān olanı ṣanmañ ḥabāb Göz ḳapar nāzik-lebiñle sāḳīye cām-ı şarāb	
7b	Ṣunʿī		Beyit		İy ṣūfī bize pīr-i muġāndan naẓar olsun Tek heybeti şeyḫ size itsün de er olsun	
14a	Ṣunʿī	--./.--./.--./.--	Gazel/5 beyit		Dülbendini nāz-ile ẓarīfāne ṣararsın Meydān-ı maḥabbetde gezüp ʿāşıḳ ararsın	
21b	Birrī	-.--/-.--/-.--/-.-	Beyit		Ney gibi baġrımı oy sīnemi del başımı kes Ben seniñ ḫiẕmetiñe beste miyānım neysem	
28a	Birrī	-.--/-.--/-.--/-.-	Beyit		Ney gibi baġrımı oy sīnemi del başımı kes Ben seniñ ḫiẕmetiñe beste miyānım neysem	mükerrer yazılmıştır.
21a	Birrī	-.--/-.--/-.--/-.-	Gazel/5 beyit	semāʿ-ı Mevlevī	Cünbiş-i ṭāvūs-ı ʿirfāndır semāʿ-ı Mevlevī Fehm idiñ bir özge cevlāndır semāʿ-ı Mevlevī	
21b	Birrī	-.--/-.--/-.--/-.-	Beyit		Degme Monlā añlamaz nāyın ṣadāsı n'idügin Nāyı Mevlānā'ya fehm itdirdi Mevlā n'idügin	
21b	Birrī	-.--/-.--/-.--/-.-	Beyit		Nāy-ı Mevlānā-yı Rūmī genc-i esrār-ı Ḫudā Hū dem-i miftāḥ ile bu kenzi açdı evliyā	
21a	Birrī	-.--/-.--/-.--/-.-	Gazel/ 7 beyit	Mevlevī	Dil-penāhımdır benim dergāh-ı şāh-ı Mevlevī Cilvegāhımdır ḥarīm-i tekyegāh-ı Mevlevī	

20b	Birrī	-.--/-.--/-.--/-.-	Müseddes/ 5 bend		Bülbülāna sīne-i pür-dāġdır gülzārımız Sīne-çāḳ olsa n'ola gūş eyleyüp gül zārımız Hem-çü serv āzādeyiz bu bāġda yoḳ bārımız Oldı istiġnā bu bāzār-ı fenāda kārımız Biz gedāyız gerçi kim şāhānedir eṭvārımız Ḥażret-i Monlā-yı Rūmī'dir bizim ẖünkārımız	Birrī Dede Şeyẖ-i Maġnīsā
21b	Birrī	(-.--)..--/..--/..--/..-(--)	Beyit		Dūr-bīn-i neyi al destiñe bir baḳ neymiş Yine ẖalḳ itdi dem-i ḥażret-i Mevlānā'yı	
21a	Birrī	..--/..--/..--/..-	Gazel/5 beyit	dedeler	Neyin inkār ide her kim maḳāmıñ dedeler Ney gibi tiġ-i ḳażā bagrını anıñ deleler	
21a	Birrī	.---/.---/.---/.---	Gazel/ 7 beyit	Mevlevīlerdir	Ezel cām-ı maḥabbetden içenler Mevlevīlerdir O cāmıñ cürʿ asın ẖalḳa şaçanlar Mevlevīlerdir	
21a	Birrī	.---/.---/.---/.---	Beyit		Bu erkān-ı semāʿ idir eger nāy u ḳudūmīdir Ṣaḳın ṭaʿ n itme kim ḥaṣmıñ Celāleddīn-i Rūmīdir	
21b	Birrī	.---/.---/.---/.---	Beyit		Bu erkānı semāʿ īdir eger nāy u ḳudūmīdir Ṣaḳın ṭaʿ n itme kim ẖaṣmıñ Celāleddīn-i Rūmī'dir	
22a	Cünūnī	--./.--./.--./.--	Gazel/5 beyit		Men ṭūṭī-i ḳudsüm ten-i fānī ḳafesimdir İḥyā iden emvātı Mesīẖā nefesimdir	Bursa Şeyẖi Aḥmed Cünūnī Dede

36a	Cünūnī	(-.--)..--/..--/..--/..-(--)	Beyit		Siyāhī-i şeb-ile tīregī-i baḫtımıza Şikenc-i ṭurre-i ṭarrār-ı yārdır bāʿiṩ	
36a	Cünūnī	.---/..--/.---/..-	Beyit		Şafaḳ ẓann itmeñiz eṭrāf-ı gerdūnda olan ḥumret Fürūġ-ı āteş-i dildir ki gülgūn oldı gitdikçe	
36a	Cünūnī	--./.--./.--./.--	Beyit		Gitmez revişi ol şeh-i ḥüsnüñ naẓarımdan Bu dīde-i ḥasret-zede der-ḫˇābda olsa	
4b	Çelebi Dervīş	.---/.---/.---/.---	Gazel/ 9 beyit		Ḥakīm-i muṭlaḳıñ olmazsa ger bir işde taḳdīri Müfīd olmaz hezār erbāb-ı ʿaḳlıñ reʾy u tedbīri	Bu ġazel-i şerīf evlād-ı Mevlānā'dan İnegöl begleriniñ ceddi olan Dervīş Paşa'nıñdır diyü mesmūʿumuz olmuşdur, fī sene 1214
31b	Dālī	-.--/-.--/-.--/-.-	Gazel/5 beyit	amma binde bir	Niçe yüz biñ dil-rübā var ʿāşıḳ ammā biñde bir ʿĀleme insān-ı kāmil gelmez illā biñde bir	Dervīş Dālī bende-i Mevlānā
31b	Dālī	..--/..--/..--/..-	Gazel/5 beyit	köçegi	Ḳaçan itse semāʿ şevḳ ile Monlā kūçegi Devr ider anıñ ile çarḫ-ı muʿallā kūçegi	Dālī ḳuddise sirruhu
31b	Dālī	-.--/-.--/-.--/-.-	Müfred beyit		Ger ḥesāba ṣaymaz ise Dāliyā nā-dān bizi Anıñ ile biz ḥisāba ḳābilüz yevme'l-ḥisāb	
31b	Dālī	-.--/-.--/-.--/-.-	Beyit		Biz gedā-yı kūy-ı dil-ber olmuşuzdur Dāliyā Ḳomazuz ʿālemde hergiz ṭaşı bir ṭaş üstüne	
31b	Dālī	--./.--./.--./.--	Gazel/ 7 beyit		Yüz el idiben aldı dili ruḫları alı Dāl eyledi bu ḳaddimizi ḳaşı hilāli	

39a	Dānişi 'Ali Dede	-.--/-.--/-.--/-.-	Gazel/5 beyit	ḥüsn u ʿışḳ	Olmasa dildārile hem-zebān-ı ḥüsn u ʿışḳ Ṣaḳlanurdı ḫalḳdan rāz-ı nihān ḥüsn u ʿışḳ	
39a	Dānişi 'Ali Dede	-.--/-.--/-.--/-.-	Gazel/ 6 beyit	ʿışḳıñıñ	Çarḫa ḳılmaz ser-fürū ṣāḥib külāh-ı ʿışḳıñıñ ʿArşdan yaḳar çerāġı ḫānḳāḥ-ı ʿışḳıñıñ	
39b	Dānişi 'Ali Dede	-.--/-.--/-.--/-.-	Gazel/ 6 beyit		Ehl-i ʿışḳa naẓarı yoḳ diyemem cānānıñ Naẓarı var ola ol dil-ber-i ʿālī-şānıñ	
39b	Dānişi 'Ali Dede	-.--/-.--/-.--/-.-	Gazel/ 7 beyit	söyleşirüz	Şuʿarā bir yire geldikçe ġazel söyleşirüz Ḫūblar vaṣfı añıldıḳça güzel söyleşirüz	
38a	Dānişi 'Ali Dede	-.--/-.--/-.--/-.-	Gazel/ 8 beyit	ʿışḳ	Yeri göği hiçe ṣaymaz mest-i bī-pervā-yı ʿışḳ İki ʿālemde geçer rind-i ḳadeḥ peymā-yı ʿışḳ	Maṭlaʿında elli beyt tamām bir pāk u …Ḥażret-i pīr vaṣfında ḳaṣīdesi vardır. Otuz iki beyit bir ġazelden muntaḥibdür.
38b	Dānişi 'Ali Dede	-.--/-.--/-.--/-.-	Gazel/ 7 beyit	birin bir ḥabāb	Bezm-i ʿışḳında senüñ mey-ḫ̌āre birin bir ḥabāb Baş açuḳ yalın ayaḳ avāre birin bir ḥabāb	
39a	Dānişi 'Ali Dede	-.--/-.--/-.--/-.-	Gazel/ 5 beyit	göñlüm gözüm	Aġlar iñler pāyine yüzler sürer göñlüm gözüm Ḫāk-pāya āh u eşkün ʿarż ider göñlüm gözüm	
39a	Dānişi 'Ali Dede		Rubāʿi		ʿIşḳıle oḳundı ḫuṭbe-i ʿirfān ʿIşḳile ḳazıldı sikke-i izʿān Ben Dānişiya şāh-ı serīr-i ʿışḳım ʿIşḳile yazıldı serbeser divānım	

38b	Dānişi 'Ali Dede	.---/.---/.--	Tahmis/ 8 bend		Görinür ʿāşıḳa ṣubḥ mesā bir Gelür divāneye āġ u ḳarā bir Olur maḥşerde hep şāh u gedā bir Ḥaḳīḳat ehline arż u semā bir H̬udā birdür h̬udā birdür h̬udā bir	
37a-37b	Dānişi 'Ali Dede	.---/.---/.---/.---	Kaside	sensin	Ḥabīb-i h̬āliḳ-ı yektā Muḥammed Muṣṭafāsının İki ʿālemde mah̬lūḳa imām u pīşvā sensin	Dānişi ʿAli Dede Nevāli zāde ʿAṭāullāh Efendi ḥafīdür müderris iken terk idüp Mevlevī olup Ḳıbrısa vü Ḳudüse şeyḫ olmuşdur tārīh̬-i vefāt 1090divānından müntah̬ib eşʿārider naʿt-i şerīf
39a	Dānişi 'Ali Dede	.---/.---/.---/.---	Gazel/ 6 beyit	olmasa çeşmüñ	Ḳoyardı serbeser dünyāyı bīmār olmasa çeşmüñ Ne var çāk böyle sulṭānım sitemkār olmasa ḥatmiñ	
39b	Dānişi 'Ali Dede	.---/.---/.---/.---	Beyit		Niçün şekvā ider derd-i serinden ʿāşıḳ-ı bīmār ʿAraḳ gibi h̬umārıñ defʿine kāfūri merhem var	
39b	Dānişi 'Ali Dede	.---/.---/.---/.---	Beyit		Bu bāzār-ı fenāda vüsʿatı olsa dil u cānıñ Alurdum göñlüm alanı olaydı alan alanıñ	
39b	Dānişi 'Ali Dede	.---/.---/.---/.---	Gazel/ 5 beyit	yazmışlar	Melekler vaṣf-ı ḳaddiñ ʿālem-i bālāya yazmışlar İdüp taṣvīr-i hüsnüñ zer ḳalemle aya yazmışlar	

38a	Dānişi 'Ali Dede	--./-.--/--./-.--	Gazel/ 14 beyit		Dervīş seyr-i tende envār-ı Muṣṭafā'dır Abdāl kesretinde esrār-ı Murṭażā'dır	
38a	Dānişi 'Ali Dede	-.--/-.--/-.--/-.-	Beyit		ʿIşḳdır ol şems kim bir ẕerresidir āfitāb Heft yem yanında ol baḥrıñ degül bir ḳaṭre āb	Maṭlaʿ ında elli beyt tamām bir pāk u […] Ḥażret-i pīr vaṣfında ḳaṣīdesi vardır.
39b	Dānişi 'Ali Dede	--./.--./.--./.--	Gazel/ 7 beyit		Cārūb-keş-i kūy-ı ḫarābāt-ı muġānız Deryūze-i ger nāb-ı maʿ ānī vü beyānız	
40a	Dānişi 'Ali Dede	--./.--./.--./.--	Gazel/ 8 beyit		Biz bār-keş-i ḫayme-i sulṭān-ı hevāyız Biz cürʿ a-i ʿ ıyş sāġar erbāb-ı ṣafāyız	İki ġazelden muntaḫibdür.
40a	Dānişi 'Ali Dede	--./.---/.--	Gazel/ 7 beyit		Biz ʿ ışḳ-ile dīde-rūşenāyız Mir'āt-ı cemāl dil-rübāyız	
38b	Dānişi 'Ali Dede	--./.---/.--	Gazel/ 6 beyit		Cān tekye-i ġamda mevlevīdür Dil levḥi kitāb-ı Meṡnevīdür	
40a-40b	Dānişi 'Ali Dede	-.--/-.--/-.--/-.-	Kaside/ 45 beyit		ʿIşḳdır ol şems kim bir ẕerresidir āfitāb Heft yem yanında ol baḥrıñ degül bir ḳaṭre āb	Vaṣf-ı Dānişī Ḥażret-i pīrimiz ve dest-gīrimiz
1b	Dervīş Çelebi	-.--/-.--/-.--/-.-	Beyit		Yār serkeş sīne pür-āteş göñül sevdā-perest Baḫt nā-hemvār ṭāliʿ ser-nigūn ḫāṭır şikest	

21b	Dervīş	(-.--)..--/..--/..--/..-(--)	Beyit		Ḳurı efsāne ṣanur ṣūfī ṣadā-yı nāyı Ney-ile sālik idi görsene Mevlānā'yı	Derviş Mehmed Çelebi
1b	Dervīş	..--/..--/..--/..-	Gazel/ 5 beyit		Ḳurı efsāne ṣanur ṣūfī ṣadā-yı nāyı Ney-ile sālik idi görsene Mevlānā'yı	
2a-2b	Dervīş	--./-.-./.--./-.-	Gazel/ 5 beyit		Bezm-i cihānda itmez iken nūş-ı cām-ı Cem Ṣāġar ṣunardı destüme bir müstedām-ı dem	
41a	Dervīş	--./-.-./.--./-.-	Gazel/ 5 beyit		Bezm-i cihānda itmez iken nūş-ı cām-ı Cem Sāġar ṣunardı destime bir müstedām-ı dem	Dervīş İslāmbulı
27a	ʿAdnī	.---/.---/.---/.---	Kıt'a		Şu ʿāşıḳ kim cemāl-i yāri her yirde şühūd eyler İki nemnāk çeşmin gülşen-i ʿışḳa dürūd eyler	
18b	ʿAdnī	--./-.-./.--./-.-	Gazel/ 5 beyit	gerek	Şāh olmaḳ isteyen ġam-ile mübtelā gerek ʿĀlemde salṭanat ṭaleb iden gedā gerek	
30b-31a	ʿAlī	-.--/-.--/-.--/-.-	Gazel/ 10 beyit		N'ola ger ḫāk-i meẕellet olsa cānā pīrimiz Ehl-i ʿışḳız bi-nişān olmaḳdadır tevḳīrimiz	
6a	ʿAlī Efendi	-.--/-.--/-.--/-.-	Kıt'a		Mīve-i bāġ-ı fevād oğlumuza iy ṣūfī Vaʿd-i ṣūf eyledigim ḳavlimi olmam nāfī	Cevāb-ı pedereş Şeyḫ ʿAlī Efendi ki Naḳşī'dir Çelebiyāndandır

16a	ʿĀrif Dede	.---/..--/.---/..-	Tahmis/ 5 bend		Bu cilvegāhda ol yeke tāz-ı maʿnāyım Reh-i ṭalebde şitābende-i temennāyım Feżā-yı ʿışḳ u muḥabetde yād-peymāyım Ben ol sebük-rev-i deşt-i fenāya hem-pāyım Nişīn-i kūh-ı ḳanāʿat nedīm-i ʿanḳāyım	ʿĀrif Dede ibn Ḥażret (…) Taḥmis-i Siyāhī Dede TUHFE-İ NÂİLÎ'de : "Bu cūd-gāhda ol yeke tāz ma'nāyım Reh-i ṭalebde şitābende-i temennāyım Feżā-yı ʿışḳ u muḥabetde yād-peymāyım Ben ol sebük-rev-i deşt-i fenāya hem-pāyım Nişīn-i kūh-ı ḳanāʿat nedīm-i ʿanḳāyım" şeklinde geçmektedir.
36a	ʿArżi	-.--/-.--/-.--/-.-	Kıt'a		Ṣındırup dil şīşesin cānā ġubār itdiñ beni Şimdi bildim pāy-māl-i rūzgār itdiñ beni Dīde-i ümmīd-i rūy-ı vaṣlıña ḥayrān iken Mest-i bi-tāb-ı şarāb-ı intiẓār itdiñ beni	
36a	ʿArżi	--./-.-./.--./-.-	Beyit		H̱aṭ ṣanma çeşm-i kec-nigeh-i nā-sezā içün Bāb-ı ḥarīm-i ʿārıż-ı dil-dāra perdedir	Beyt-i ʿArżi Dede 1057
16b	ʿArżi	--./-.-./.--./-.-	Gazel/ 5 beyit	öldürür	Dīdār-i yāri görmez isem ḥasret öldürür Görsem belāyı gör ki beni ḥayret öldürür	Ġalaṭa Şeyẖi ʿArżī Dede Efendi
17a	ʿArżi	..--/.---/..-	Gazel/ 7 beyit		Heves-i heşt-i bāġ var dilde Yine bir taze dāġ var dilde	
36a	ʿArżi	.---/.---/.---/.---	Beyit		Yıḳarsın ẖāṭırım her dem sebebsiz bī-mürüvvetsin Ḳarārıñ yoḳ zemīn-i dilde her-cāyī ṭabīʿatsin	

42b	ʿArżi	-.--/-.--/-.--/-.-	Gazel/ 5 beyit	ider	Her nigāh-ı nāz kim ol çeşm-i siḥr-engīz ider Dāmen-i müjgānını ʿāşıḳların gül-bīz ider	Allāh Allāh hū hū diyü göçdi Şeyḫ Bāḳī
42b	ʿArżi	-.--/-.--/-.-	Beyit		Sırr-ı ʿışḳī ʿāşıḳān ṭatmaḳ içün Maṭbaḫ-ı monlā güşād oldı ṣalā	
15a	ʿArżi	--./.--./.---/-	Rubāʿi	eylersin	Geh dīdelerim derd-ile ḫūn eylersin Geh sāġa-ı ümīdi nilgūn eylersin Hercāylıġa ḳopdı ol āfet-i ketebe ʿArż daḫı sen mest-i cünūn eylersin	
15a	ʿArżi	--./.--./.---/-	Rubāʿi	itdin	Cānā beni dīdārıña maḥrūm itdiñ Her cāyiligiñ ʿāleme maʿlūm itdiñ Yandırdıñ eritdiñ beni bildim şimdi Bezm-i cürüm-i ḥasretiñe mūm itdiñ	
36a	ʿArżi	-.--/-.--/-.--/-.-	Beyit		Seḥerī geldi o meh ḫāneme hūrşīd gibi Başladı ditremege sīnede dil bīd gibi	
34a	ʿArżi	.---/.---/.---/.---	Gazel/ 6 beyit		İder zülf-i muʿanber ol gül-i ter-sā neden ṣoñra Alur ʿāşıḳların göñlin ele ammā neden ṣoñra	Şeyḫ-i Ġalaṭa ʿArżī Dede Efendi. Mezākī'nin: "Sunar bir cām-ı memlū bin tehi peymāneden sonra// Döner vefk-i murād üzre felek ammā neden sonra" matlaıyla başlayan gazeline naziredir.
42b	ʿArżi	.---/.---/.---/.---	Gazel/ 4 beyit		Ṣaḳın vażʿ-ı teġāfül-gūne-i dildāre incinme Seni şāyed o naḫl-i nāz-perver mı var imtiḫān eyler	

42b	ʿArżi	.---/.---/.---/.---	Gazel/ 5 beyit		Vücūdımı n’ola vaḳf eylesem maḥabbetiñe Atışdım āteş-i ḥasretle dāġ-ı fürḳatiñe	
42b	ʿArżi	.---/.---/.---/.---	Beyit		N’içün sūz-ı derūnın ʿāşıḳ bī-dil-i nihān eyler Anı bād-ı nesīm-i ṣubḥ-ı vuṣlat ḫod ʿayān eyler	
43a	ʿArżi	--./-.-./.--./-.-	Gazel/ 5 beyit	yeñilendi	Bir ġonçe-dehen ṭıfl ile ülfet yeñilendi Dāġ-ı kühen-i mihr ü maḥabbet yeñilendi	
42b	ʿArżi	--./.--./.--./.--	Gazel/ 5 beyit	yāre dimezler	Sīnemde olan dāġlarım yāre dimezler Her yāreyi bildim ki göñül yāre dimezler	
36a	ʿArżi	--./.--./.--./.--	Beyit		Elbette olur şāhid-i maḳṣūd nümāyān Āyīne be-dest ḳadeḥ bāde-i ʿışḳa	
15a	ʿArşī	--.-/--.-/--.-/--.-	Gazel/ 9 beyit	Vakt-i seher kum kum u kum	Yatma uyan itme ziyān vaḳt-i seḥer ḳum ḳum u ḳum Tā olasın vāḳıf-ı cān vaḳt-i seḥer ḳum ḳum u ḳum	
30b	ʿİlmī	-.--/-.--/-.--/-.-	Gazel/ 5 beyit		Bāde-i ʿışḳ-ı ilāhī ile pürdür cāmımız Nūş idelden şevḳ ü ẕevḳ ile geçer eyyāmımız	
30b	ʿİlmī	..--/..--/..--/..-	Gazel/ 4 beyit		Rūḥ-ı ḳudsīye ʿadüvv olalı nefs-i ṭāġūt Beni ṣūretlere ḳayd eyledi cism-i nāsūt	

30a	ʿİlmī	..--/.---/..-	Gazel/ 5 beyit		ʿİlmimiz ẕātımız-durur muṭlaḳ S̱ābit oldı ʿayānımız el-ḥaḳ	
18b	ʿİlmi	--./.--./.--./.--	Gazel/ 5 beyit		ʿUşşāḳa fenā menzilidİr cāy-ı ikāmet Yoḳluḳda olur ehl-i dile emn ü selāmet	
30a	ʿİlmī	--./.--./.--./.--	Gazel/ 5 beyit		Bu ʿālem-i imkānı iden emr-ile inşā Erbāb-ı dile eyledi esrārını ifşā	
16b	Enīsī Mustafa Dede	(-.--)..--/..--/..--/..-(--)	Beyit		Nālesin ney sırrını aña ḳudūm eylemeyen Ne bilür dāʾire-i ḥażret-i Mevlānā'yı	
17a	Enis	--./-.-./.--./-.-	Gazel/ 5 beyit		Tāb-ı nigāh-ı ʿāşıḳa yoḳdur taḥammülüñ Eyle ḥavāle rūyuña iy māh kākülüñ	Enīs kendü ḫaṭlarıyla "li-nāmıḳihi" diyü görülmüşdür. Bilmem Enīs-i Mevlevī midir, kātib Enīs midir?
10a	Enīs	--./-.-./.--./-.-	Gazel/ 5 beyit	ṣafā naẓar	Dil dīde buldı vaṣl-ile cānā ṣafā naẓar Virse ʿaceb mi şevḳ-ile her cā ṣafā naẓar	
17a	Enīs	--./-.-./.--./-.-	Beyit		Olmuş Enīs bülbül-i bāġ-i belā-yı ʿışḳ Ḥayrān-ı rūy-ı alidir ol şūḫ şenglüg	Teẕkire-i Ṣafāyi
32b	Enīs	--./-.-./.--./-.-	Gazel/ 5 beyit	ṣafā naẓar	Dil dīde buldı vaṣl-ile cānā ṣafā naẓar Virse ʿaceb mi şevḳ-ile her cā ṣafā naẓar	
18a	Enīs Receb	-.--/-.--/-.--/-.-	Gazel/ 6 beyit	idelim mevlūddur	Naʿt-ı maḥbūb-ı Ḫudā gūş idelim mevlūddur Şāhid-i maʿnādır āġūş idelim mevlūddur	Edirne Şeyḫi Enīs Receb Dede Efendi

21b	Enīsī Mustafa Dede	(-.--)..--/..--/..--/..-(--)	Beyit		Nālesin ney sırrını aña ḳudūm eylemeyen Ne bilür dā᾿ire-i ḥażret-iMevlānā'yı	
32b	Enīs Receb	..--/..--/..--/..-	Gazel/ 7 beyit		Görelüm sāḳī-i ʿālem dem-i nūş-a-nūşın Virelim ẕevḳ-ile deryā-dile ẕevḳ-i cūşın	Edirne Şeyḫi Enīs Receb Dede Efendi
32b	Enīs Receb	.---/..--/.---/..-	Gazel/ 5 beyit	sakın	Ḥarīm eyleme ʿaḳlı dem-i ṣafāya ṣaḳın İçürme bāde-i ʿışḳı hüner-nümāya ṣaḳın	Edirne Şeyḫi Enīs Receb Dede Efendi
32a	Enīs Receb	.---/.---/.---/.---	Gazel/ 3 beyit		Ṣafā-yı ehl-i dil nūr-ı cemāliñ yā Resūlallāh Şifā-yı derd-i dil fikr-i viṣāliñ yā Resūlallāh	Edirne Şeyḫi Enīs Receb Dede Efendi
32b	Enīs Receb	.---/.---/.---/.---	Gazel/ 5 beyit		Ten-i bī-dil tekāpūda hemīşe bī-mecāl olsun Dil-i mest-i maḥabbetde hemān şevḳ-i viṣāl olsun	Edirne Şeyḫi Enīs Receb Dede Efendi
33a	Enīs Receb	--./.--./.--./.--	Gazel/ 5 beyit	bakışlar	Mest itdi dil-i zāhidi mestāne baḳışlar ʿAzm-i Ḫoten itdirdi ġazālāne baḳışlar	Edirne Şeyḫi Enīs Receb Dede Efendi
27b	Enīs Receb	-.--/-.--/-.--/-.-	Beyit		Ravża-i sulṭān-ı kevneyn[i] zemīn üzre görüp Didi reşkinden felek "yā leyteni küntü türāb"	Edirne Şeyḫi Enīs Receb Dede Efendi
32a	Enīs Receb	-.--/-.--/-.--/-.-	Gazel/ 5 beyit	sema	Āşinā-yı rūḥ-ı ḳudse ḥālet-efzādır semāʿ Teşnegān-ı bezm-i ʿışḳa şevḳ-baḫşādur semāʿ	Edirne Şeyḫi Enīs Receb Dede Efendi
27b	Enīs Receb	.---/.---/.---/.---	Beyit		Günehkār olmada nāçar müşār-ı bi'l-benān olsam Ne ġam çünkim Ḫudā'nıñ ʿafv u ġufrān itmedir şānı	Edirne Şeyḫi Enīs Receb Dede Efendi

27b	Enīs Receb	.---/.---/.---/.---	Beyit		Doḳunsun tek hemān laʿl-i nemek-rīziñ leb-i cāma Ḳatarsañ bāde-i nāba nemek ḳat ḳat ḥelāl olsun	Edirne Şeyḫi Enīs Receb Dede Efendi
27b	Enīs Receb	.---/.---/.---/.---	Gazel/ 5 beyit	yā Resūlallāh	Ṣafā-yı ehl-i dil nūr-ı cemāliñ yā Resūlallāh Şifā-yı derd-i dil fikr-i viṣāliñ yā Resūlallāh	Edirne Şeyḫi Enīs Receb Dede Efendi
27b	Enīs Receb	--./.--./.--./.--	Kıt'a		Her bende ki āzād ola elbette olur şād Amma ki seniñ bendeñ olan bende olur şād Luṭfa eyle eyā pādişeh-i mülk-i şefāʿat Nācī ḳuluñı eyle şefāʿat k'ola dil-şād	Edirne Şeyḫi Enīs Receb Dede Efendi
28a	ʿÖmer	-.--/-.--/-.--/-.-			Ḫāk-i pāyıñ tūtīyā iden ulü'l-ebṣār olur Ḥabbeni muʿtād iden[ler] bende-i enṣār olur	Şeyḫ ʿÖmer semāḥat
3b	Esrār Dede	--./-.-./.--./-.-	Gazel/ 7 beyit		Tāb-ı ruḫuñ ki ʿaksini sāġarda gösterir Mevc-i şarābı şuʿle-i ḥal-kerde gösterir	Faṣīh Dede ḳuddise sırruhu li-nāmıḳıhi Ġālib Dede'dir naẓīre.
15a	Faṣiḥ		Kıt'a		İmd seḥeri nidā-yı be-gūşem ki beyā Ber-dāriz dil pürdeinb-i naḳş-i süvā	Faṣiḥ-i Mevlevī
25b	Faṣiḥ	.---/.---/.---/.--	Gazel/ 5 beyit	tehi	Elinde sāġarın inmez dil-i ḫarāb tehī Ḳalınca meykede[-i] çarḫ-ı nüh ḳıbāb tehī	Naẓīre-i Faṣīḥā-yı Mevlevī.Neşātī'ye naziredir.
3b	Faṣiḥ	--./.--./.---/-	Beyit		Ol gözleri āhūya olaldan Mecnūn Yoḳ ādem ile ülfete dilde hevesüm	

3b	Faṣiḥ	--./-.-./.--./-.-	Gazel/ 5 beyit		Sāḳī ki ʿaks-i rūyını sāġarde gösterir Āteşle ābı ḥāṣılı bir yirde gösterir	Ḥażret Şeyḫ Faṣīḥ Dervīş'e naẓīredir.
8a	Faṣiḥ	--./.--./.--./.--	Gazel/ 5 beyit		Gül mevsimidir bezm-i mey iy sāḳī düzülsün Çeşm-i siyehiñ mest olup eṭrāfa süzülsün	Ḥażret-i Faṣiḥ Dede Efendi
38b	Faṣīḥ	-.--/-.--/-.--/-.-	Gazel/ 5 beyit	kāġıd	O cihetden ṭarf-i dilbere yazam kāġıd İstemem olduġını rāzıma maḥrem kāġıd	
8b	Faṣīḥ	.---/..--/.---/..-	Gazel/ 5 beyit	misin	Bilmem iy ṣūfī ḥaḳīḳātde ṭarīkatde misin Yoḫsa ḫarlar gibi beyhūde meşaḳḳatde misin	Faṣīḥ Dede raḥmetullāh.Gavsi Dede'ye naziredir. Vehbī Dede'niñ Āsitāne'den Ġalaṭa Şeyḫi Ġavṣī Dede'ye gönderdigi ġazellerdendir sene 1215
25b	Faṣīḥ	.---/..--/.---/..-	Beyit		Varır nigāh-ı ser-i kākül-i siyāh iderim Baḳar baḳar dil-i āşüfte-ḥāle āh iderim	
11a	Faṣīḥ	-.--/-.--/-.-	Gazel/ 5 beyit		Derd-ile itmiş kemāl- i imtizāc İstemez dil-ḥaste-i ʿışḳıñ ʿilāc	
24a	Faṣīḥ	--./.---/.---/-	Rubāʿi		Ḫışm-ile ḳaçan nigāh iderseñ ṣāliḥ Ḥāl-i dilimi tebāh idersiñ ṣāliḥ Bu şīve-i reftārına vardır sende Çoḳ sāliki güm-rāh idersiñ ṣāliḥ	

25b	Faṣīḥ	--./.--./.---/-	Rubāʿi		İy bād-ı ṣabā peyk-i cihān-peymāyı Geh bādiye-kerdī vü gehī ṣaḥrāyī Bir çeşm-i dilim kuḥl-i baṣīret …. Ez-ḫāk-i der-i ḥażret-i Mevlānāyī	
36b	Faṣīḥ	--./.--./.--./.-	Rubāʿi		Zerrem olamaz mihr-i cihān-ārālar ʿAynımda degül ḳaṭre ḳadar deryālar Ol pādişeh-i mesned-i faḳrım ki Faṣīḥ Daratıma reşk itmededür Dārālar	
3b	Faṣīḥ	--./.--./.---/-	Beyit		Evvel o fettān şimdi biziz defterde Ser-ḥalḳa-i erbāb-ı cünūn olduḳ biz	Ḥażret Şeyḫ Faṣīḥ Dervīş'e naẓīredir.
2b	Faṣīḥ	--./-.-./.--./-.-	Gazel/ 12 beyit	Ney	Olsam ʿaceb mi bülbül-i medḫ-i āzmā-yı ney İtdi güşāde gonçe ṭabʿum hevā-yı ney	
3b		-.--/-.--/-.--/-.-	Kıt'a		Menbaʿ-ı feyż-i Ḫudā'sın yā Muḥammed Muṣṭafā Dem-be-dem feyż-āşināsın yā Muḥammed Muṣṭafa Her kelāmıñ muʿcīze her kārıñ iḥsāndır bize Cānib-i Ḥaḳ'dan ʿaṭāsın yā Muḥammed Muṣṭafa	
14a	Fedāyi	-.--/-.--/-.-	Gazel/ 6 beyit		Ṭaʿne-i düşmenden idüp ictināb ʿArż-ı cemāl eylemez ol āf-tāb	Ġazel-i Fedāyi Dede ḳuddise sirruhu

43b	Fennī	--./-.-./.--./-.-	Gazel/ 8 beyit	çeken çeker	Cām-ı viṣāli ḥasret-i cānān çeken çeker Renc-i ḫumārı sāġar-i hicrān çeken çeker	
17b	Fennī	.---/.---/.--	Beyit		Yıkup biñ seksen üçde aldı Leh'den Ḳamançe mülkini Sulṭān Muḥemmed	sene 1083
36a	Fennī		Beyit		Baḳ āyīne-i ḳalbine ʿāşıḳlarıñıñ Ḥüsnüñ ne ḳadarsa o ḳadar nāz eyle	
36a	Fennī	--./.--./.--./.--	Kıt'a		Bu ḥüsn ile çün nāra vara ol büt-i tersā Dūzāḫda olan ehl-i hevā bī-keder olsun Mālik olacaḳsa o güher-pāreye āḫir İy nār-ı cehennem [saña] ṣad müjdeler olsun	Fennī vefāt 1120
36a	Fennī		Beyit		Başda külāh sāġar-ı ʿışḳ elde Fenniyā Şāhān-ı dehre virmezüz el-ḥaḳ hemtāmızı	
33b-34a	Fevzī	.---/.---/.---/.---	Muhammes/ 5 bend		Ḫudāya kimini mülküñde ṣāḥib-ḫilʿat u tāc it Kiminiñ ḳaṣrını şeddādı taḫtın nuḳre vü ʿāc it Kimin Hārūn kimini mutaṣımqqq kimini Ḫallāc it Beni ne mübtelā ne imtilā eyle ne ḫod ac it Ne senden eyle mustaġnī ne senden ġayra muḥtāc it	

14b	Firāḳī	.---/.---/.---/.---	Gazel/ 7 beyit	tut	Cihānda şāh olup şāhım cihān ṭurduḳça ṭurduñ ṭut Cihān mülküñde Şeddād'ı binā bünyādıñ urduñ ṭut	Firāḳī Dede türbe-i Monlā Gürānī.Yunus Emre'ye nazire, Fuzuli'nin de aynı zeminde naziresi vardır. Fi'l-aṣl mehter çeşmesi ittiṣālinde orṭa yazıcılarından "Firāḳi yazıcı" dimekle maʿrūf, ṣoñra "Peçevī ʿĀrif Aḥmed Efendi" intisābile şeref-yāb-ı duḫūl ʿadād-ı fuḳarā olmuşlardır.
41b	Faḳrī	--./-.--/--./-.--	Gazel/ 5 beyit	minnetim yoḳ	Minnet ḫudāya ey dil her dūne minnetim yoḳ Üstüme dönmez ise gerdūna minnetim yoḳ	Faḳrī Dede nevvirallāhu
16b	Günāhī	-.--/-.--/-.--/-.-			ʿIşḳ-ı Mevlānā-y-ile şemsü'ḍ-ḍuḥāyīlerdeniz Ümmet-i Aḥmed'den olduḳ Muṣṭafāyīlerdeniz	Bend-i terciʿ-i muʿaşşer-i Güvāhī Dede Günāhī'nin imiş.
22a-22b	Günāhī	-.--/-.--/-.--/-.-	Terci-i bend/ 5 bend		Bülbül-i nevrūz-ile nālişde nāyilerdeniz Rāstī ʿuşşāḳ içinde biz nevāyīlerdeniz	
23a	Günāhī	.---/.---/.---/.---	Müseddes/ 5 bend	bilmezler	Ne māhiyyetdir ol māh-ı melek-sīmāyı bilmezler Ne naḳş eyler pey-ā-pey ol büt-i zībāyı bilmezler Girer biñ şekle ol maḥbūb-ı bī-hemtāyı bilmezler Ṭoġar her yüzden ol mihr-i cihān-ārāyı bilmezler Cihān-ārā cihān içindedir ārāyı bilmezler Şu māhīler ki deryā içredir deryāyı bilmezler	

33a	Günāhī	-.--/.---/--	Kıt'a		Mīm aġzıñ ki ḥarf-i mübhemdür Ṣordıġım ʿayb ḳılma şübhemdür ʿAyn-ı ḳavs-i ḳuzaḥdır ol ebrū Rāstī bī-gümān Rüstemdir	
28a	Semāʿī	.---/..--/.---/..-	Terkib-i Bend		Düşürdi ḫāṭıra çünkim ḫayāl-i yāri ṭaleb Ġamından aġlamaḳ olmaz ne deñlü virse taʿab Düşürdi ḫāṭıra çünkim ḫayāl-i yāri ṭaleb Ġamından aġlamaḳ olmaz ne deñlü virse taʿab Belā-yı hecri daḫı çoḳ çeker miyüz ki ʿaceb Fiġān der […] böyle ḳalur mıyuz yā Rab Ol āfitāba mülāḳāt olur mıyuz āyā Ṭoġar mı başımıza gün göñül bulur mı ṣafā	
36b	Kāmilī	(-.--)..--/..--/..--/..-(--)	Kıt'a		Bāʿiṣ-i nāṭıḳa-pīrāne-i murġān-ı çemen Bārekallāh zihī ʿuḳde-güşā-yı nev-rūz Demidir bülbül-i şeydā ne ḳadar mest olsa Her gülüñ sāġari destinde berāy-ı nev-rūz	Kāmilī Maġnisavī Dervīş Aḥmed vefat sene 1068
6a	Luṭfī	-.--/-.--/-.--/-.-	Beyit		Vaṣla ḳaydı vaṣla māniʿdir kerem Kānī Dede Vāṣıl olur Ḥaḳḳ'a ol kim mā-sivāyı terk ide	
36b	Luṭfī	.---/.---/.---/.---	Gazel/ 3 beyit	dāġ-ber-dildir	Görelden tāb-ı rūyuñ mihr-i enver dāġ-ber-dildir Ṭuyaldan būy-ı zülfüñ ʿūd u ʿanber dāġ-ber-dildir	Dervīş Luṭfī-i Mevlevī Sellemehullāhu

6a	Luṭfī Meḥmed Efendi	..--/..--/..--/..-			Peder-i müşfiḳ-i ṣāfī dilimiz iy ṣūfī Vaʿd ḳıldı idi bir ṣūf-ı ṣafā evṣāfı	Maġnisa Şeyḫi Luṭfī Meḥmed Efendi
13b	Maḥremī	-.--/-.--/-.--/-.-	Gazel/ 4 beyit		Āb-ı zincirin sürer ʿışḳıñla bir şūridedir Seyr içün rūşen cemāliñ her ḥabābı dīdedir	Maḥremī ḳuddise sirruhu
42a	Memiş Efendi	.---/.---/.---/.---	Beyit		İdermiş baḥṣ-i ḫoş-būyı ḫaṭıñla sünbül-i gülşen Aña varısa bū ol zülf-i müşgīn nāzdan ḳaldı	Beşiḳṭaş Şeyḫi Memiş Efendi
42a	Memiş Efendi	--./.--./.--./.--	Gazel/ 5 beyit	eylemez mi	ʿIşḳ ādemi sulṭān-ı cihān eyleyemez mi Himmetle yāḫud ḳuṭb-ı zamān eyleyemez mi	Beşiḳṭaş Şeyḫi Memiş Efendi fevt 1136
35b	Meẕāḳī	-.--/-.--/-.--/-.-	Gazel/ 7 beyit		Ṣuffe-i ʿarş-ı berīndir ḫanḳāh-ı Mevlevī ʿArşda daḫi döner dirler külāh-ı Mevlevī	Sūzī[-i] Mārdīnī Dervīş ʿOs̱mān Mevlevī vefāt 1085 Bursevī Beliġ'iñ Nuḫbetü'l-Ās̱ār'ında menḳū …. (İsmail Beliğ'in Nuhbetü'l-āsār li-zeyli zübdeti'l-eş'ārından bahsediyor.)
43a	Meẕāḳī	--./.---/--./.---	Gazel/ 5 beyit	yoḳ mı	Hīç maḳdem-i dil-berden yollarda es̱er yoḳ mı Ey bād-ı ṣabā sende bir tāze ḫaber yoḳ mı	Mezāḳi Dervīş Süleymān Bosnevi
5b	Meḥmed	.---/.---/.---/.---	Gazel/ 8 beyit		Olur bī-cā ümīd-i ḫāme düşmen laʿl-i nābından Görürken dembedem ḫūn-ābe-i cām-ı ʿunābından (ʿitābından)	Ṣāliḥ Dede-zāde Şeyḫ Meḥmed Bursa Şeyhi Sahib Dede

55a	Mevlānā	-.--/-.--/-.--/-.-	Gazel/ 5 beyit		Ey resūl-ı ḥażret-i ḥaḳ vey ḥabīb-i gīryā Ey żiyā-yı ʿayn-ı ʿālem vey imām-ı enbiyā	
56a	Mevlānā	-.--/-.--/-.--/-.-	Gazel/ 5 beyit		Nūş-ı yād-ı ʿāşıḳānra bāde hāy-ı lāmekān Bā melā'in bi ḫalāyıḳ der-ferāza asumān	
56a	Mevlānā	-.--/-.--/-.--/-.-	Gazel/ 5 beyit		Hūznüm bir ḳudsiyān her dem ze dil hu hu zenim Bir cemāl-i ḥaḳ heme ya hu veya men hu zenem	
56a	Mevlānā		Gazel/ 4 beyit		Ey ʿāşıḳān ey ʿāşıkān men cān-ı cānān yaḳtım Ey ṣādıḳān ey ṣādıḳān men nūr-ı imān yaḳtım	
55a	Mevlānā	--./-.-./.--./-.-	Gazel/ 6 beyit	yār binā-yı ẓulm-nā	Ey ferd u ḥay u dānā yār-ı binā-yı ẓulm-nā Tevfīḳ-i baḥş māra yār binā-yı ẓulm-nā	
55a	Mevlānā	.---/.---/.---/.---	Gazel/ 4 beyit		Berāt-ı ʿāşıḳ-ı nevk-i resīd-i rūz-ı berāt Zekāt-ı laʿl-i adāñın resīd-i vaḳt-ı zekāt	
79a	Mevlānā	.---/.---/.--	Gazel/ 9 beyit		Olar kim bende-i ḫāṣ-ı Ḫudā'dır Muḥibb-i ḫānedān-ı Muṣṭafā'dır	Ḥażret-i Mevlānā ḳuddise sirruhu'l-ʿazīz efendimizin Hācı Bekṭaş-ı Velī cenābını irşād buyurdukları merṡiyeleridir .
61a	Mevlānā	.---/.---/.---/.---	Gazel/ 6 beyit		Olursa devletim hem-dem ḳılursa ṭāliʿüm yārı Viṣāle degşürüm hecri baña Ḥaḳ irgüre yāri	

79b	Mevlānā	.---/.---/.--	Mesnevi/ 18 beyit		Meger bir şeb-i meh-tāb oldı cūşān Tenevvür māhdan nūr itdi ṭūfān	Ḥażret-i Pīr
33a	Meyyāl	--./.--./.--./-	Rubāʿi		Her bār ki dāʾir-i kilīsā ölürüm Sen māhı görüp valih ü şeydā olurum Ben ṣūret-i bīcāna daḫı iḳbāl it Āġūşum açup ben de selīpā olurum	
42a	Mustaḳīmzāde	-.--/-.--/-.--/-.-	Beyit		Oldı tīmār ḳara-yı varaḳ ābād bize Ḥāliyā ḳaydımızıñ baş ḳalem-i ḫāme yazar	Ṣāḥib-i mezkūr Mustaḳīmzāde mecmuʿasından.Tuhfe-i hattātīn müellifi Müstakimzāde Süleyman Sadeddin olsa gerek.
42a	Mustaḳīmzāde		Beyit		Bu levḥada misāl enf-i mustaḳīm olan İtmez ḳadin … vaḳt-i selām-ı lām	Ṣāḥib-i mezkūr Mustaḳīmzāde mecmuʿasından
18a	Nābi	.---/.---/.---/.---	Gazel/ 5 beyit	olmayan kimse	Ṭarīḳ-i ʿışḳa girmez bī-ser ü pā olmayan kimse İrişmez menzil-i temkīne şeydā olmayan kimse	
33a	Nābī	-.--/-.--/-.--/-.-	Kıt'a		Nābiyā hikmet vü ʿibret … çoḳdı yine Başmaġıñdan baġa başı gibi başı barmaġıñ	Heft fātiḥa ṣad ṣalavāt-ı şerīf u heftād u… “elem neşraḥ” u hezār u yek bā-sūre-i iḫlāṣ maʿa’l-bismillāḥ āḫir heft fātiḥa vü ṣad bār dīger ṣalavāt

33a	Nābī	..--/.---/--	Kıt'a		Gerçe cürm ü cināyetim çoḳdur Kerem ü luṭfuñ istemez sebebi Çeşmiñ üstünde baḳsañ oḳudı Sebḳat-ı raḥmeti ʿalī ġażabı	
12a	Nābī	..--/..--/..--/..-	Beyit		Bī-edeb başma ḳadem mesken-i dervīşānaGelür ādāb-ile Rūḥu'l-ḳud(ü)s ol meydāna	
37a	Nābī	.---/.---/.---/.---	Gazel/ 5 beyit	biz	Muḥabbet mülkine şāh olmaġıle başḳa mīriz biz Ser-i kūyında dildārıñ şeh-i gerdūn serīriz biz	
36b	Nācī Aḥmed	..--/.---/..-	Kıt'a		Feyż-i luṭf-i vücūd-ı muṭlaḳdan Cilve-pervāz olur hemīşe maḳāl Cilvegerdir derūn-ı sīnemde Şāhid-i maʿnā āfitāb-mişāl	Yeniḳapu Şeyḫi Nācī Aḥmed Dede
36b	Nācī Aḥmed	-.--/.---/--	Beyit		Nāciyā ʿarşagāh-ı miḥnetde Ḳāmetiñ ʿışḳ-ı yār eyledi dil	Nācī Aḥmed Dede
43b	Nāci Aḥmed	-.--/-.--/-.--/-.-	Gazel/ 5 beyit	semāʿ	Pīşvā-yı sālik-i pīr-i ṭarīḳatdir semāʿ Kāşif-i ser-beste-i sırr-ı ḥaḳīḳatdir semāʿ	Nāci Aḥmed Dede ḳuddise sirruhu

25a	Naẓīm	.---/.---/.---/.---	Gazel/ 4 beyit		Ayaḳ çekdi geçüp cām-ı fenādan el yudı vā-ḥayf Neşāṭī-i Niẓāmī-rütbe ol mest-i mey-i maʿnā	Naẓīmā gūş idüp fevtin didim feryād idüp tārīḫ Ola rūḥ-ı Neşāṭī ʿandelīb-i Sidre vü Ṭūbā sene 1080
24b	Naẓīm	.---/.---/.---/.---	Beyit		Naẓīm-āsā n'ola ġarrālanursam ṭabʿ-ı şūḫumla Begendirdim Neşāṭī gibi bir üstāda eşʿārı	Naẓm Der-vaṣf-ı Neşāṭi TUHFE-İ NāİLī'de şu şekilde verilmiştir. "Naẓīm-āsā nola ġaralanursa ḥusn-i ṭab'ımla Begendirdim Neşāṭī gibi bir üstāda eş'ārımı"
9a		--./-.-./.--./-.-	Gazel/ 5 beyit	Mevlevīleri	Ṭufān-ı ʿışḳ itdi gedā Mevlevīleri Şāyān-ı şāh-ı şehr-i ṣafā Mevlevīleri	Naẓīre-i Ġavṡī Dede bī-maḫlaṣdır.Gavsi Dede'ye naziredir.
34a	Nāyī	-.--/-.--/-.--/-.-	Kıt'a		ʿĀşıḳ-ı Ḥaḳ irciʿī emriyle meʾmūr olmadın Añlamışdır Ḥaḳḳ'ı Ḥaḳ nūrıyla mestūr olmadın Çünki taḳdīrāt imiş ancaḳ … iden hemān Pes ene'l-ḥaḳ dimedi Manṣūr maḳdūr olmadın	
11a	Nāyī	--./-.-./.--./-.-	Beyit	Mevlevīleri	Ḥayrān ider cemāl-i ḫudā Mevlevīleri Esrār-ı şems u şevḳ-i ṣafā Mevlevīleri	Bu şiirin birinci sadece birinci mısrası yazılmış sonra üstü çizilmiştir. Vehbi'ye nazire olarak yazılmıştır.
9a	Nāyī	--./-.-./.--./-.-	Gazel/ 8 beyit	Mevlevīleri	Ḥayrān ider cemāl-i Ḫudā Mevlevīleri Esrār-ı şems u şevḳ ü ṣafā Mevlevīleri	Naẓīre-i Nāyī Dede

3a	Nāyī	--./-.-./.--./-.-	Gazel/ 7 beyit	Ney	Bir nefḫadır hüviyet-i hūdan hevā-yı ney Kim cān bağışlamaḳda dem-ā-dem ṣadā-yı ney	ʿOs̱mān Dede Ġalaṭa Şeyḫi ḥażret-i Nāyī
8a	Nāyī	--./.--./.--./.--	Gazel/ 8 beyit	nihanız	Biz cāh-ı ġam-ı ʿışḳ-ı dil-ārāda nihānız Yūsuf-ṣıfatuz rāz-ı Züleyḫā'da nihānız	Ġalaṭa Şeyḫi Nāyī ʿOs̱mān Dede Efendi. Necati'nin "nihanız" redifli gazeline naziredir.
43a	Nāyī Yusuf	-.--/-.--/-.--/-.-	Kıtʿa		Gūşe-i ʿuzlete çekmişdi ser-i āzādın Āşikār oldı yine ẕevḳ-i ṣafā-yı ḫurrem Aḥmedā hātif-i ġaybī didi tārīḫin anıñ Tekye-i bezm-i Ḫudā'da yine şeyḫ oldı dedem	Beşiḳṭāş Şeyḫi Dedem Yūsuf
32a	Necāḥī	-.--/-.--/-.--/-.-	Gazel/ 5 beyit		Olmaz ise ġam degil bir ṣadr-ı ḥālim-gīrimiz Ḫānḳāh-ı ḥażret-i Monlā'da vardır pīrimiz	
15a	Nehcī	--./.---/.---/-	Rubāʿi		Dil-beste olan derūnı Mevlānā'ya Bī-şübhe irer ʿināyet-i Mevlānā'ya	Beşiktāş Şeyḫi Şeyḫ Aḥmed Yūsuf'uñ pendi - Şerīf Nehcī'niñ imiş Kıt'a diye kaydedilen şiir rubai kalıplarıyla yazılmıştır,rubaidir.TUHFE-İ NāİLī 'de şu şekilde geçmketedir: " Vābeste olan derūnī Mevlānāya Bī-şübhe ider ʿināyet Mevlāya
16b	Nesib	.---/..--/.---/..-	Gazel/ 9 beyit		Cenāb-ı şeyḫ Siyāhī-i Mevlevī ḥaḳḳā Kim olmuş-idi ṭarīḳatde gün gibi meşhūr	Tārīḫ-i vefāt-ı Siyāhī Dede li-Ḥażreti Seyyid Nesīb Dede

36b	Nesīb	-.--/-.--/-.--/-.-	Beyit		Müft bir kār görülmez ġam defᶜ itmez eger Bāde ᶜayyāşların almasa naḳd-i hevesin	Yeni ḳapu Şeyḫi Nesīb Dede
36b	Nesīb		Beyit		Ḥüsn-i ḫulḳ olmaz imiş ḫūy-ı redīye tebdīl Müşg-i ezfer yine bir daḫi dönüp ḫūn olmaz	
12a	Nesīb	.---/.---/.---/.---	Gazel/ 5 beyit	Mevlevilerdir	Fenā peyġūlesinde merd-i ḥāmil Mevlevīlerdir Emānet bārını cānıyla ḥāmil Mevlevīlerdir	
36b	Nesīb	--./.--./.--./.--	Beyit		Ol vaᶜde ḫilāfım ki daḫı nām-ı vefāyı Kendim bile gūş itmedüm aṣlā dehenimden	Beyt Velehu ez-zebān-ı cānāne
12a	Nesīb	--./-.-./.--./-.-	Gazel/ 5 beyit	Mevlevileriz	Namūs u cāhı cāh atan Mevlevīleriz Dünyā-yı dūnı hīçe ṣatan Mevlevīleriz	
11b	Nesīb	--./-.-./.--./-.-	Gazel/ 5 beyit	Mevlevīleri	Pervāne itdi şemᶜ-liḳā Mevlevīleri Yandırdı sūz-ı ᶜışḳ-ı Ḫudā Mevlevīleri	Yeñiḳapu Şeyḫi Nesīb Dede Efendi'niñ Asitāneden gönderdigi ġazellerdendir. Bunlar daḫı keẕālik Nesīb Dede
11b	Nesīb	--./-.-./.--./-.-	Gazel/ 5 beyit	Mevlevīlere	Pesdir hemīşe zāv-ı sefer Mevlevīlere Ḫun-āb-ı dīde laḫt çeker Mevlevīlere	
12a	Nesīb	--./-.-./.--./-.-	Gazel/ 5 beyit	Mevlevīleriñ	Dil kişverinedir seferi Mevlevīleriñ Ceẕb-i Ḥaḳ oldı reh-beri Mevlevīleriñ	

12a	Nesīb	--./-.-./.--./-.-	Kıt'a		Ol şāh-bāz-ı evc-i fenāyım Nesīb eger Ġam çekmezem ʿāsākir-i zāġ-ı hücūm	
36b	Nesīb	--./-.-./.--./-.-	Beyit		Serv-i sehī yanında meh-i nev ḳıyās ider Ol mūmiyān [u] serv-ḳadiñ ḫançerin gören	Yeni ḳapu Şeyḫi Nesīb Dede
24b	Neşātī	-.--/-.--/-.--/-.-	Gazel/ 5 beyit	olmak da güc	Bī-şafā-yı ʿışḳ olup bī derd-i yār olmaḳ da güç Bir sitemker āfetiñ cevriyle zār olmaḳ da güç	
18a	Neşātī	-.--/-.--/-.--/-.-	Beyit		Böyle bir ṭarḥ-ı laṭīfe n'ola tārīḫ olsa bu Mecmaʿ-i zībā maḳām-ı dil-güşā cāy-ı Neşāt	Rüşdī be-ḥücre-i Neşāṭī Dede sene 1083
25a	Neşātī	-.--/-.--/-.--/-.-	Gazel/ 5 beyit	mıdır	Mūyden ince miyān-ı şūḫ-ı fettānım mıdır Rişte-i tārīḳ-i dil mi yā reg-i cānım mıdır	Neşātī Dede Raḥmetullāh
24b	Neşātī	..--/..--/..--/..-	Kaside/ 22 beyit		Bārekāllāh zihi merḳad-i kāşī-bünyād Eylemiş ṭarḥ-ı esāsında tekellüf üstād	Ḳaṣīde-i Neşāṭī Dede Der-vaṣf-ı ḳubbe-i ḫażravī-i Mevlevī
23b	Neşātī	.---/..--/.---/..-	Gazel/ 6 beyit	dek gideriz	Ne [seyr-i] gülşene ne cūybāra dek gideriz Sirişk-i çeşm-ile biz kūy-ı yāra dek gideriz	
25a	Neşātī	.---/..--/.---/..-	Gazel/ 3 beyit		Ṣafā-yı ʿışḳla şeb-i zindedārdır ne ʿaceb İderse ʿālemi nūra ṣuʿūd pervāne	Baştan iki beyit eksik gazel, metinde başlık yok.

25a	Neşātī	.---/.---/.---/.---	Gazel/ 5 beyit	bülbül	Ciger ḳanıyla itmiş şöyle rengīn lānesin bülbül Ki gāhī gül ṣanup iñler dil-i divānesin bülbül	
24a	Neşātī	--./-.-./.--./-.-	Gazel/ 5 beyit	gelür	Feryād-ı dil ki sīne-i ġam-ḫˇārdan gelür Bir nāledir ki ol pes-i divārdan gelür	
24a	Neşātī	--./.--./.--./.--	Gazel/ 7 beyit	nihānız	Şevḳiz ki dem-i bülbül-i şeydāda nihānız Ḫūnuz ki dil-i ġonçe-i ḥamrāda nihānız	
8b	Neşātī		Beyit		Ciger ḳanıyla itmiş şöyle rengīn lānesin bülbül Ki gāhi gül ṣanup iñler dil-i dīvānesin bülbül	Neşātī Dede Yeñiḳapu Şeyḫī.Divanda: "Ciger kaniyle itmiş şöyle rengin lanesin bülbül// Ki gahi gül sanup egler dil-i divanesin bülbül" şeklinde geçmektedir.
25a	Neşāṭī	.---/..--/.---/..-	Gazel/ 5 beyit	tehi	Ḫurūş-ı meyden eser yoḳ ḫum-ı şarāb tehī Kedū şikeste vü peymāne çün ḥabāb tehī	Velehu Ġazel-i Neşāṭī
36b	Ḥāletī	--./-.-./.--./-.-	Beyit		Destārıñ içre ruḫların̄ ey ġonçe[-i] ümīd Üç dāne güldür ikisi sürḫ u biri saʿīd	Ḳāfzāde Ḳāḍı Efendi Zübdetü'l-Eşʿār'ında ʿAzmi zāde ve Şanavberzāde Ḥāleti Çelebiler māʿadā Dervīş Ḥāleti diyü yazup ve bu iki beyti zikr eylemiş.
36b	Ḥāletī		Beyit		Bu serkūyında ḳalup murġ-ı dil-i nālānım Eve geldükçe göñülsüz gülüverim Sulṭānım	

33b	Ḥayālī	-.--/-.--/-.--/-.-	Tahmis/ 5 bend		Ḥamdü lillāh ehl-i derdiñ hemşeri oldum yine Yaʿnī erbāb-ı belānıñ kem-teri oldum yine Çün ḫarābāt erleriniñ çākeri oldum yine Meclis-i ehl-i tekellüfden berī oldum yine Bir melāmet şāhınıñ ḫāk-i deri oldum yine	Ġazel-i Ḫayālī taḫmīs-i Nābī el-Mevlevī
41b	Ḥayālī	-.--/-.--/-.--/-.-	Gazel/ 5 beyit		ʿIşḳ bir şemʿ-i ilāhīdir benüm pervānesi Şevḳ bir zincīrdir göñlüm anıñ dīvānesi	
17b	Ḥayālī	.---/.---/.---/.---	Gazel/ 5 beyit	bilmezler	Cihān-ārā cihān içindedir ārāyı bilmezler Şu māhīler ki deryā içredir deryāyı bilmezler	
33a	Ḥayretī	-.--/-.--/-.--/-.-	Tahmis/ 5 bend		Ḫilʿat-ı Leylā'yı gör Mecnūn-ı ser-gerdāna baḳ Zerreniñ āyīnesinde mihr-i nūr-efşāna baḳ ʿAyn-ı ʿibretle kemāl-i ḥilḳat-ı insāna baḳ Her żaʿīfe ḫˇār baḳma merd iseñ merdāne baḳ Bir ḳarıncayı dil-āver gör dilā şīrāne baḳ	
28a	Ḥayretī	-.--/-.--/-.--/-.-	Gazel/ 7 beyit	cüda	İçdügüm ḳandır şarāb-ı laʿl-i cānāndan cüdā Yidügüm ġamdır müdām ol mīve-i cāndan cüdā	Ḫayreti Baba bu ġazeli birāder-i kihterīnleri olan Yūsuf-ı Sīne-çāk ḥażretlerine irsāl eylemişler ol vaḳit ki dīdesine ʿamā ʿārıż olmuş.
19a	Ḫıżrī	--./-.-./.--./-.-	Gazel/ 5 beyit	dahi	Ḳıl lāle ṣoḥbetini ki çaġındadır daḫi Varañlar müsāfirine ki bāġındadır daḫi	

42a	Ẕihnī Dervīş Ḥasan		Kıt'a		İstedüm būse lebinden deheni itdi sükūt Teng yirdir ne disün cāy-ı ḫˇār olmayıcaḳ Geçem ol dest-i muḥannā hevesinden Ẕihnī O perīniñ eli ḳanımla ḥużżār olmayıcaḳ	Ẕihnī Dervīş Ḥasan munca tebliġ-i tārīḫ-i bā'iṡ 1127
8b	Pervāne	..--/..--/..--/..-	Gazel/ 5 beyit	gelür	Her ḳaçan Mevlevīler ʿışḳ-ile cevlāna gelür Niçe biñ ḥūr-ı felek anları seyrāna gelür	Dervīş Pervāne nevvirehullāh
34b	Pīrī	.---/.---/.---/.---	Gazel/ 5 beyit	dikmiş	Müjeñ sīnemde ḫūn-ālūde tīr-i cānsitān dikmiş Zemīn-i ehl-i ʿışḳa ṣanki naḫl-ı erġuvān dikmiş	
7b	Pisnān	-.--/-.--/-.--/-.-	Gazel/ 5 beyit	Meṡnevī	Sālik-i rāh-ı ḫudāya pīşvādır Meṡnevī Cümle erbāb-ı ṭarīḳe reh-nümādır Meṡnevī	Ḥażret-i Pisnān Efendi ḳuddise sirruhu
19a	Raʿnā	..--/..--/..--/..-	Gazel/ 7 beyit		İy dil isterseñ eger kāmil ola noḳṣānıñ Secdegāh it işigin ḥażret-i Mevlānā'nıñ	Şāhidī Efendi'niñ pederleriniñdir.
11a	Raʿnā	..--/.---/..-	Gazel/ 8 beyit		Ḳadrini bil külāhıñ iy dervīş Zühd ü perhīzī eyle kendüñe piş	Başlıkta şiir için gazel denmiştir; fakat şiir mesnevi özellikleri taşımaktadır.
17b	Rāmiz Beg	-.--/-.--/-.--/-.-	Gazel/ 8 beyit	semāʿ	Devre-i ʿarşiyye-i çarḫ-ı vilāyetdir semāʿ Gerdiş-i eflāk-ı gerdān-ı kerāmetdir semāʿ	Rāmiz Beg Efendi
21b	Rāsiḫ	(-.--)..--/..--/..--/..-(--)	Beyit		Gūş iden şevḳ-i muḥabbetle ṣadā-yı nāyı Ne imiş sırrı bilür şīve-i Mevlānā'yı	

21b	Rāsiẖ	..--/..--/..--/..-	Beyit		Bir çemenden yitirüp ḥażret-i Mevlānā'yı Ḫalḳa bildirmek içün ḥażret-i Mevlānā'yı	
21b	Rāsiẖ	.---/.---/.---/.---	Beyit		Kebūter-veş nidā-yı sūziş-i ʿışḳ-ile dem-keşler Rumūz-ı sırr-ı Mevlānā'yı fehm eyler niye dirler	
16b	Refʿī	--./-.-./.--./-.-	Beyit		Eşküm düşürse n'ola ümīdim n'ola İy māh-pāre sen güneşi yıldızım sever	Refʿī-i Mevlevī diyü imżasız görmüşler.
34b	Reşki	.---/.---/.---/.---	Gazel/ 5 beyit	dikmiş	Ḳadiñ ʿaksin derūnında ki çeşm-i ḫūn-feşān dikmiş Kenār-ı cūybāra gūyiyā serv-i revān dikmiş	
25a	Rıżā		Beyit		Mūyden ince miyān-ı şūḫ-ı fettānım mıdır Rişte-i tārīḳ-i dil mi yā reg-i cānım mıdır	Beyt-i Rıżā-yı İbni Neccār ez-Naḳşibendiye
17a	Ruḥi	-.--/-.--/-.--/-.-	Gazel/ 5 beyit		Bulmaġa reh-güẕer-i memleket-i maʿnāyı Pīş-rev idinelüm himmet-i Mevlānāyı	Bu gazelin ilk beyiti 21b numaralı varakta Ḳādirī başlığı altında geçmektedir.
42a	Saʿid	-.--/-.--/-.--/-.-	Beyit		Ṣafḥa-i rūy-ı cihān-efrūzına cānānımıñ Dest-i ḳudret bir ḳalem ḥükmünde ebrū ḳoymuş ad	Saʿid-i Beliġrādi. TUHFE-İ NÂİLÎ'de şu şekilde geçmektedir: "Safha-i ru-yı cihan efruzına cananımıñ Dest-i kudret bir kalem çekmisde ebru koymus ad"

43a	Sālik		Kıt'a		Pāy-ı kebīr-i Mevlevīyi kec ṣanma Oḳ gibi ṭoġrı olmasa dönmez Devr ider cām-ı cism-i pākleri Mey-i ʿışḳ-ile ṭolmasa dönmez	Sālik Efendi Mevlevī
41b	Sālik	.---/.---/.---/.---	Gazel/ 5 beyit	olmazmış	Dürūġ-āmīz-i āh bu'l-heves sūz-efken olmazmış Çerāġ-ı ġāret-ile ḫāne-i dil rūşen olmazmış	Ḳāsımpaşa Şeyḫi Sālik
41b	Sālik	.---/.---/.---/.---	Gazel/ 4 beyit	Olmaz	Hemīşe puḫtelerle ḫāmlar ülfet-nümā bulmaz Giyāh-ı terile meczūb ṭabʿ-ı keh-rübā olmaz	Ḳāsımpaşa Şeyḫi Meşīḫat 1131 vefāt 1135
17b		-.--/-.--/-.--/-.-	Beyit		Ḳudsiyān ʿarş üzre Sāmi didiler tārīḫini Nūr-ı māhımdır Meḥemmed eyledi ṣadra nüzūl	[...] Tārīḫ-i Sāmī sene 1114
17a	Sāmī	-.--/-.--/-.--/-.-	Gazel/ 5 beyit		Urmuşuz faḳr u fenā mülketine bünyādı Terk idüp aña bināʾen bu ḫarāb-ābādı	Ġalaṭa Şeyḫi Sāmī Yūnus Dede
34b	Sāḥib	.---/.---/.---/.---	Gazel/ 6 beyit		Vücūduñ maḥż-ı nūr-ı mihr-i şefḳat yā Resūlallāh Ẓuhūrıñ dü cihāna ʿayn-ı raḥmet yā Resūlallāh	Na't-ı Şerif. Sāḥib Dede Efendi.
1b	Semāʿī	-.--/-.--/-.--/-.-	Gazel/ 5 beyit		ʿĀrif-i billāh olup ʿālemde iy maḳbūl-i nās Herkesi ḥālince ḥaḳ bildüñse olduñ ḥaḳ-şinās	

27a	Semāʿī	--./-.-./.--./-.-	Gazel/ 4 beyit	Gör	Virmez vücūd-ı ġayrıya ʿayn-ı ẓuhūrı gör Teʾs̱īr-i sedd-i ġayret ism-i ġayūrı gör	
2a	Semāʿī	--./-.-./.--./-.-	Gazel/ 5 beyit		Pertev ki şevḳ-i şemʿ-i ruḫ-ı yārdan gelür Bir lemʿadır tecellī-i dīdārdan gelür	Gazelin beşinci mısrasından sonra "Bir mecmū'ada bu beyti gördüm bu gazelden yazılmışdır." şeklinde not düşülmüştür.
2b	Semāʿī	--./-.-./.--./-.-	Gazel/ 5 beyit	Açar	Göñlüm müdām fikr-i leb-i laʿl-i yār açarMaḫmūr [u] mest-i ʿışḳı mey-i ḫoş-güvār açar	
2a	Semāʿī	--./.--./.--./.--	Gazel/ 5 beyit		İy dil bu yeter iki cihānda saña iẕʿān Birdir bir iki olmaġa yoḳ bilmiş ol imkān	
1b	Semāʿī	.---/..--/.---/..-	Gazel/ 5 beyit		Ne ʿışḳa ṣabr ider oldum ne ʿaḳl ile yārem Ne kārı başa çıḳardum ne belli bī-kārem	
42a	Servī	-.--/-.--/-.--/-.-	Gazel/ 3 beyit		Şol āraḳ kim ol gül-endāmıñ yanaġından çıḳar Selsebīliñ ʿaynıdır Firdevs bāġından çıḳar	Servī ḳudemādandır.
35b	Seyyid Meḥmed Şefīʿī		Beyit		Ol şehsüvār oldı ʿinān-tāb bir yere Cemʿ eyleyince ʿaḳlını aḥbāb bir yere	Şefīʿī Kefevī Seyyid Dervīş Meḥmed

35b	Seyyid Meḥmed Şefīʿī	.---/.---/.---/.---	Gazel/ 3 beyit		Zebān olsa seriñde her ser-i mūyuñ meḥāb olmaz Sükūt itmek gibi ʿālemde nā-dāna cevāb olmaz	
36a	Seyyid Meḥmed Şefīʿī	--./-.-./.--./-.-	Kıt'a		Beñzer ʿiẕār-ı pākiñ o gülzāra kim düşer Gül bir yere benefşe[-i] sīr-āb bir yere İtmez ḫayāl müjeñ itdügin vele Aḳsa ne deñlü ṭurmasa seyl-āb bir yere	
36a	Seyyid Meḥmed Şefīʿī	--./.--./.--./.-	Rubāʿi		Dil-i rişte peyvend-i hilāl olmadı mı Şāyeste-i iḳbāl-i viṣāl olmadı mı Ḳābil mi degil vaṣlıña irmek yoḫsa Ben felege iḥsāna mecāl olmadı mı	
8b	Sine-çāk	.---/.---/.--	Gazel/ 5 beyit	'ışk	Maḥabbet mülkünüñ sulṭānıdır ʿışḳ Meveddet ʿāleminiñ cānıdır ʿışḳ	Ḥayretī birāderi Sine-çāk Dede
18b	Sīne-çāḳ	-.--/-.--/-.--/-.-	Gazel/ 5 beyit		Ruḫlarıñ devrinde ẓāhir olalı sī o dü ḫaṭ Ademe taʿlīm olan esmā bülend-i bī-nuḳaṭ	Ṣāḥib-i Meṡnevī Yūsuf Dede Efendi Sīne-çāḳ
35a	Sīne-çāḳ		Beyit		Gideyin ben dostum bu çeşm-i giryān ağlasun Vaḳtidür düşmen şen olsun dostlar ḳan ağlasun	

14b	Siyāhī	.---/.---/.---/.---	Müseddes/ 7 bend		Bi-ḥamdillāh göründi menzil-i maḳṣūd rāhımda Ṭulūʿ itdi hidāyet aḫteri baḫt-i siyāhımda Nümāyān oldı teʾs̱īr-i temennā sūz-ı [āhumda] Tesāvi ḳıldı şimdi būd u nā-būd [pīşgāhumda] Hüveydā olalı ḫaṭṭ istivā farḳ-ı külāhımda ʿAle'l-ʿarş istivā sırrın bulalı ḳıble-gāhımda	Müseddes-i Siyāhī Dede ḳuddise sirruhu
13a	Sulṭān Divānī (Semāʿī)		Beyit		Şikeste-i āyīne-i dil ṣafā-yı ḫāṭır yoḳ Gözümden özge baña hīç aġlar acır yoḳ	Sulṭān Divānī Ḥażretleri (Semāʿī)
13a	Sulṭān Divānī (Semāʿī)	.---/..--/.---/..-	Gazel/ 6 beyit		Ḳanı o gün ki ḥarīm-i viṣāle maḥrem idim Firāḳı añmaz idim vuṣlatuñla ḫurrem idim	
13a	Sulṭān Divānī (Semāʿī)	.---/..--/.---/..-	Beyit		Benim o ʿaḳl gibi tārumār olan ʿāşıḳ Benim o ʿışḳ gibi bī-ḳarār olan ʿāşıḳ	
13a	Sulṭān Divānī (Semāʿī)	.---/..--/.---/..-(--)	Beyit		Benim o miḥnet [ü] derd-ile yār olan ʿāşıḳ Benim o derd-i maḥabbetle zār olan ʿāşıḳ	
13a	Sulṭān Divānī (Semāʿī)	.---/..--/.---/..-(--)	Beyit		Gözüm yaşı ise ebr geldi çün ʿummān Ne çāre neyleyeyim bilmem iy şeh-i devrān	

13a	Sulṭān Divānī (Semāʿī)	.---/..--/.---/..-(--)	Beyit		Ne yār fürḳatini çekmege mecālim var Ne fikr-i mūy-ı miyānuñla ḳīl u ḳālim var Göñülde ḥāṣılı cānā ʿaceb melālim var Cihāñ gözüme görünmez ġarīb ḥālim var	
13a	Sulṭān Divānī (Semāʿī)	.---/..--/.---/..-(--)	Beyit		Fiġāna āhum-ile yaşım olmadı teskīn Dirīġ cānuma geçdi firāḳ-ı yār-ı güzīn	
13a	Sulṭān Divānī (Semāʿī)	.---/..--/.---/..-(--)	Beyit		Ġamıñla şöyle zebūnım ki idemem feryād Żaʿīf cismimi ḳorḳum bu āh ide berbād	
13a	Sulṭān Divānī (Semāʿī)	.---/..--/.---/..-(--)	Beyit		Semāʿī gibi döne döne eylerim efġān Firāḳ cānıma geçdi viṣāle yoḳ dermān	
15b	Sulṭān Divānī (Semāʿī)		Tahmis/ 5 bend		Ḫumār-ı bāde ġafletle ḫaylī evkārım Ṣafāsı yoḳ diyü dehriñ ʿaceb dil-efgārım Ḫumār-ı bāde-i ġafletile ḫaylī evkārım Ṣafāsı yoḳ diyü dehriñ ʿaceb dil-efgārım Ne āh u zāre meded var ne bellü bī-zārım Ne ʿışḳa ṣabr ider oldum ne ʿaḳl-ile yārım Ne kārı başa çıḳardım ne belli bī-kārım	Ġazel-i Sulṭān Dīvānī taḫmīs-i Ādem Dede
13b	Sulṭān Divānī (Semāʿī)	-.--/-.--/-.--/-.-	Kıt'a		Tekye-i ġamda olup abdālıñ Ṣoyunup ʿışḳıña ʿüryān olayım Cümleden ḳaṭʿ-ı naẓar sulṭānım Gūşe-i çeşmiñe ḳurbān olayım	

15b	Sulṭān Divānī (Semāʿī)	.---/.---/.---/..-			Eyā cenāb-ı yaḳīne muḳarreb ehl-i sücūd Mücāvirān-ı muḳīm-serā-yı şāh-ı şühūd Ne ḥālet üzredir ol mest-i nāz-ı ṣāḥib-cūd Ne ʿālem-ile olur meclisinde güft ü şünūd Ne seyre ḳıldı teveccüh o ḳıble-i maḳṣūd Ne semte sālik ola ol ʿazīz-i Mıṣr-ı ḫod	Burada şiirde sıkıntı var. Müseddes olarak verilen şiir aslında müseddes değil. Diğer sayfadaki şiir de farklı vezinle yazılmış. 4 mısra arasında "eyzen" yazılmış olması şiirin mütekerrir müseddes olması gerektiğini gösterir ancak önceki sayfada mütekerrir olması gereken mısraların sadece kendisi değil, kafiyeleri de farklı. Muhtemelen mecmuanın derleyicisinden kaynaklanan bir sıkıntı var. Başlıkta şiir Semāʿī'ye ait gösterilmiş fakat Siyāhī mahlası geçiyor.
32a	Sulṭān Veled	-.--/-.--/-.-	Gazel/ 7 beyit		Ḳarnım açdır ḳarnım açdır ḳarnım aç Raḥmet itgil Tañrı baña ḳapu aç	
7b	Sulṭān Yaʿḳūb		Beyit		Deryā delīm ü dīde-i mā maʿden-i dürest Ger dest-i mā tehīyest velī veli çeşm-i bārest	
35b	Sūzī	(-.--)..--/..--/..--/..-/(--)	Beyit		Kār-bān-ı dil-i ʿuşşāḳı şikār etbmek-içün Dolaşır belde gezer niçe zamāndır kemeriñ	Şifāyī Ḥasanzāde Şeyḫ Meḥmed vefāt 1082 Anaṭolı Ḳāḍīʿaskeri iken terk idüp Mıṣır şeyḫi olmuşdur.
35b	Sūzī	(-.--)..--/..--/..--/..-/(--)	Beyit		ʿĀşıḳa serde olan ʿışḳı hevāsı besdir Eylemez anıñ içün mirvaḥadan istimdād	

43a	Sūzī		Beyit		Ġażabla ḫānḳahdan gitdi dönmez didi hep yārān Niyāz ile evciñ dil-beri döndürdi dervīşān	
7a	Şāhidi	-.--/-.--/-.--/-.-	Gazel/ 5 beyit	Mevlevī	Kaʿbetü'l-ʿuşşāḳ olupdur ḫānḳāh-ı Mevlevī Tāc-ı ʿizz-i ser-firāz bedr-i külāh-ı Mevlevī	Ḥażret-i Şāhidi Ḳuddise sirruhu
10b	Şāhidī	-.--/-.--/-.--/-.-	Gazel/ 5 beyit	ʿāşıḳıñ	Gerçi yoḳdur zāhidā zehr-i tefāsı ʿāşıḳıñ Sāde-dildir yoḳ-durur rızḳ u riyāsı ʿāşıḳıñ	Ġazel-i Şahidi Efendi ḳuddise sirruhu
11a	Şāhidī	..--/..--/..--/..-	Gazel/ 5 beyit	eylemişim	Ġamı vardır baña kim yārı şikār eylemişim Göñlümi ḫalvet idüp ḫāne-i yār eylemişim	
19b	Şāhidi	-.--/-.--/-.--/-.-	Beyit		Şāhidī-yi Mevlevīyim ʿārifim gelsün beri İsteyen sırr-ı Ḫudāyı ben Ḫudāyi-zādeyim	Ḥażret-i Şāhidi ḳuddise sirruhu
28b	Şāhidi	-.--/-.--/-.--/-.-	Tahmis/ 12 bend		Ol erenler serveri kim maḫzen-i esrārdır Mecmaʿ-ı ʿilm ü kerāmet maṭla-ı envārdır Sözleri deryā-yı vaḥdetden gelür enhārdır Ḥaşr içinde ẕātı faḫr-ı seyyid-i muḫtārdır Ḥażret-i Monlā Celāleddīn ḫudāvendgārdır	Şāhidi ḳaddesallāhu siruuhu'l-ʿazīz
54b	Şāhidi	-.--/-.--/-.--/-.-	Gazel/ 4 beyit		ʿIşḳa düşüp ġayrıdan her kim ide dil yeri Vaṣl ola maʿşūḳına dilde bula dil-beri	

7a	Şāhidi	-.--/-.--/-.--/-.-	Gazel/ 5 beyit	itmek gerek	Dīv-i nefsi tīġ-i ʿışḳile helāk itmek gerek Ṭālib-i vuṣlat ḥicāb-ı ʿaḳlı çāk itmek gerek	
4b	Şāriḥ İsmaʿil	--./.--./.--./.--	Beyit		Ṣad raḫne şikeste ten-i lāġar ḳafesimdir Zāhid nemed-i ehl-i fenā başḳa kesimdir	Ḥażret-i Şāriḥ İsmaʿil Efendi
4b	Şāriḥ İsmaʿil	..--/..--/..--/..-	Gazel/ 5 beyit	kat kat	Sīneden cāmesini çözse ol āfet ḳat ḳat Açılur ṣān ki gül-i bāġ-ı leṭāfet ḳat ḳat	Ḥażret-i Şāriḥ İsmaʿil Efendi Ḳuddise sirruhu
21b	Şehīdī	--./-.-./.--./-.-	Muhammes/ 5 bend		Mirʿāt-ı muṣaffā mı degil rūy-ı dil-ārā Ki görmeyesiñ anda bugün Ḥaḳḳı hüveydā Bu pendimi gūş eyle göñül kim budur evlā Dil virdügine ṣıdḳ-ile vir cānıñı zīrā Men māte mine'l-ʿışḳi feḳad māte şehīdā	
41a	Şemʿī	-.--/-.--/-.--/-.-	Gazel/ 6 beyit		ʿĀr idermiş beni öldürmege ol sīm-tenim Vārayım yalvarayım boynuma ṭaḳup kefenim	Şemʿī Dede fevt 936
41a	Şemʿī		Beyit		Kime kim ʿışḳ işi ola pīşe Oḳumaḳ yazmaḳ olmaz endīşe	
14a	Şemʿī	--./-.-./.--./-.-	Gazel/ 5 beyit		Yār-ile mey içen kişi aġyārı n'eylesün Bülbül ki hem-dem oldı güle ḫārı neylesün	Şemʿī Şāriḥ-i eflāẓ-ı Meṡnevī

22a	Şemseddīn-i Mardinī		Kıt'a		Ne ẕevḳle beyhūd ne ġamla rişiz Azāde-i ḳayd acīz u ḫoşız	
22a	Şemseddīn-i Mardinī	.---/.---/.---/.---	Beyit		Beden mehden semāʿ ehli n'içün taḥrīk ider gāhī Meger tende o cān ṭıflı añup aġlardı Allāh'ı	Beyt-i Şemseddīn-i Mardinī fermūd
28a	Şeyḫ Ġālib	-.--/-.--/-.--/-.-	Gazel/ 7 beyit		Nāy-ı āteş-dem ḫamūşān-ı naẓar dem-sāzıdır Sürme-i avāz-ı dūd-ı şuʿle-i āvāzıdır	
3a	Şeyḫ Ġālib	-.--/-.--/-.--/-.-	Beyit		Ḫūy-kerde ruḫ-ı ʿitābsın sen Hem şuʿle vü hem gül-ābsın sen	
3a	Şeyḫ Ġālib	--./.---/.---/.-	Rubāʿi		Sāḳi ḳanı ol siḥr-i helāl eylediğiñ Bir māhı bölüp sekiz helāl eyledigin Bir neş'e idi ḥaḳ bu ki iʿcāze yaḳīn Mestānıña baḫş-ı portaḳāl eyledigin	
3a	Şeyḫ Ġālib	--./.--./.--./.--	Beyit		Tāb-āver-i dil pertev-i ʿışḳ-ı ezelīdir Maḳbūl olamaz cevher-i zühdüñ ʿamelīdir	
35b	Şifāyī	..--/..--/..-	Kıt'a		Oldı dil mest-i şarāb-ı nigehiñ Virdi mestāne cevāb-ı nigehiñ Ḫānumān-ı dili ber-bād itdi Rūşḫāne ḫarāb nigehiñ	Şifāyī Ḥasanzāde Şeyḫ Meḥmed

40a	Şifāyi	.---/.---/.---/.---	Gazel/ 6 beyit		Ḳanāʿ at mülküne şāhım bu ḥücre taḫtgāhımdır Başımda Mevlevīyim efser-i zerrīn-külāhımdır	Mıṣr Şeyḫi Şifāyi Dedeniñdür ḳuddise sırruhu
13b	Şuḥūdī	.---/.---/.---/.---	Kıt'a		Dehāñı fikri dilde ġonçe-i gülzār-ı cānımdır Ḫayāl-i serv ḳaddüñ ḫayliden ḫāṭır-nişānımdır Firāḳ-i laʿ l-i nābıñla belā bezminde iy sāḳī Dem-ā-dem eşk-i gülgūnum şarāb-ı erġuvānımdır	Ḥażret-i Şuḥūdī
23a- 23b	Şūrī	-.--/-.--/-.--/-.-	Müsebba/ 5 bend		Gün bir āyīne-yi ʿ ibret-nümādır pür-ṣuver İnʿ ikāsātına aldanma ṣaḳın ḳılma naẓar Laʿ l-i rengīn görinür baḳdıḳda her seng-i meder Nāẓır-ı Ḥaḳḳ olmaġa eşyāda iy nūr-ı başar Pīr ü erbāb-ı faḳ(ı)r ol tā olasın der-be-der Sırr-ı eşyāyı kemāhī bilmek isterseñ eger Mekteb-i ʿ irfāna gel zinhār olma bī-ḫaber	
23b	Şūrī	.---/.---/.---/.---	Beyit		Gel iy nāṣıḥ ḳo pendi ḥāl-i dilden bi ḫabersin sen Beni dīvāne ḳılmış ol perī bilmem ne dersin sen	

25b- 26a- 26b- 27a		.---/.---/.---/.---	Tahmis/ 18 bend		Ṣabāḥ'ul-ḫayr ḳıl nūr-ı maḥabbetle dil-i tārı Füyūżāṭ-ı seḥer ola dürūz-ı ʿışḳıñ āṣārı Nesīm-i nev-bahār it dūd-ı āh-ı ḫāṭır-ı zārı Gül-i tevḥīde şebnem eyle ʿāşıḳ eşk-i esrārı Açup dāġ-ı diliñden ġonçe[-i] gülzār-ı ebrārı	Ḳaṣīde-i berāy-ı taḫmīs taḥrīr olunmuşdur.
21b	Ḳadirī	..--/..--/..--/..-	Beyit		Bulmaġa reh-güẕer-i memleket-i maʿnāyı Pīş-rev idinelim himmet-i Mevlāyā'yı	
19b	Ṭalib	--.-/--.-/--.-/--.-	Gazel/ 6 beyit	yā ḥażret-i Monlā-yı Rūm	Dervīşiñim eyle naẓar yā ḥażret-i Monlā-yı Rūm İtme ḳapundan der-be-der yā ḥażret-i Monlā-yı Rūm	
19b	Ünsī	-.--/-.--/-.--/-.-	Gazel/ 14 beyit	Nemed	İḫtiyār-ı faḳr idelden iftiḫārımdır nemed Cümleden el çekdim ammā iḫtiyārımdır nemed	
34a	Vecdī	--./.--./.--./.--// --./.--	Müstezad/ 7 beyit		İy dil ġam-ı gīsū vü ruḫ-ı yārda ḳaldıñ// Ṣad miḥnet-ile sen Ḳayd-ı ṣanem u ʿuḳde-i zünnārda ḳaldıñ// Mānend mir hemen	Ġazel-i Vecdī Müstezād-ı Meyyāl-i Mevlevī
8b	Vehbi	--./-.-./.--./-.-	Gazel/ 5 beyit	Mevlevīleri	Ser-mest ider şarāb-ı Ḫudā Mevlevīleri Pür-vecd ider semāʿ u ṣafā Mevlevīleri	

11a	Vehbī	-.--/-.--/-.-	Gazel/ 5 beyit	Mevlevī	Vāriş-i ʿilm-i ledündür Mevlevī Vāḳıf-ı esrār-ı "kün"dür Mevlevī	
11b	Vehbī	-.--/-.--/-.--/-.-	Gazel/ 5 beyit		Ne ṭarīḳ erbābınıñ murtāżı ne zühhādıyız ʿĀşıḳız ʿuşşāḳıñ ammā ḳayddan azādıyız	
11b	Vehbī	.---/.---/.--	Gazel/ 5 beyit		Görürseñ zaḥmet-i bī ḥadd u ġāye Ṭoḳunma ḫulasadān evliyāya	
10a	Vehbī	.---/.---/.---/.---	Gazel/ 5 beyit	Mevlevīlerdir	Ṭarīk erbābı içre merd-i kāmil Mevlevīlerdir Hemīşe pīriniñ ḳavliyle ʿāmil Mevlevīlerdir	
10b	Vehbī	.---/.---/.---/.---	Gazel/ 5 beyit	Mevlevilerden	Şahā kesme nigāh-ı āşināyı MevlevīlerdenDirīġ itme kerem eyle vefāyı Mevlevīlerden	
10a	Vehbī	--./-.-./.--./-.-	Gazel/ 5 beyit	Mevlevīlerüñ	Dildir ḫazāne-i güheri Mevlevīlerüñ Genc-i derūnadır naẓarı Mevlevīlerüñ	
11a	Vehbī	--./-.-./.--./-.-	Gazel/ 6 beyit	destimizdedir	Vaṣf-ı bahār-ı ḥüsn-i edā destimizdedir Çün bikr-i fikr-i nādire-zā destimizdedir	
11b	Vehbī	--./-.-./.--./-.-	Kıt'a		Vehbī ribāṭ-ı dehr-i denī içre meskenim Künc-i ḫarābe olsa ʿaceb mi misāl-i būm	

9b	Vehbī	--./-.-./.--./-.-	Gazel/ 5 beyit	Mevlevīleriz	Nāmūs u ʿārı ḫāke ṣalan Mevlevīleriz Dünyā-yı dūni hīçe alan Mevlevīleriz	
9b	Vehbī	--./-.-./.--./-.-	Gazel/ 5 beyit	Mevlevīlere	Esbāb-ı faḳr faḫr ise ger Mevlevīlere Bir ḫırḳa bir külāh yeter Mevlevīlere	
10b	Vehbī	--./.--./.--./.--	Gazel/ 5 beyit	Mevleviyāna	Rindāne reviş ḥüsn-i edā Mevleviyāna Bir ḫaṣṣa der-i dād-ı Ḫudā Mevleviyāna	
9b	Vehbī		Beyit		Sen lāne be-ser-i Ḳays'ı ḳıyās eyleme ancaḳ Meydān-ı maḥabbetde ne başlar yuvalandı	
37a	Yaḥyā	--./-.-./.--./-.-	Muhammes/ 5 bend		Yā Rabbi ḥasret-ile benim alma cānımı Bir daḫi göreyim meh-i nā-mirh-bānımı Cānānımı cefā ḳılıcı nev-civānımı Şāhīn baḳışlı yārimi rūh-ı revānımı Sulṭānımı efendimi şāh-ı cihānımı	
14a	Yaḥyā	--./.--./.--./.--	Beyit		Yaḥyā n'ola ger olsa sözüñ inceden ince Yāriñ beli vaṣfında ḳılı ḳırḳa yararsın	Bu ġazel Yaḥyā'nıñ olmaḳ gerekdir zīrā böyle görülmüşdür
22b	Zihnī Ḳadīm	--./-.-./.--./-.-	Gazel/ 5 beyit		Gördüm yüzünde lemʿa-i nūr-ı Muḥammedī Sevsem ʿaceb mi reng-i ruḫ-ı āl-i Aḥmed'i	

41a	Zihni-i Ḳadīm		Kıt'a		Ey luṭf-ı ḫırāmi cilve-bahş-ı taḳdīr V’ey feyż-i nigāhı şīve-i kār-ı te’s̱īr ʿUşşāḳı o neş’e itdi naḳş-ı dīvār Ḫūbānı bu şīve itdi levḥ-i taṣvīr	
41a	Zihni-i Ḳadīm	--./.--./.--./.-	Kıt'a		Yā Rab dilim it maḥrem-i esrār-ı şühūd Kim ḳalmaya bir zerre ḳadar būd u ne-būd Dünyā elinden elimi yıḳayayım Ser-çeşme-i iḥsānıñı ḳıl āb-ı ḫulūd	
41a	Zihni-i Ḳadīm	--./.---/ .---/.--	Kıt'a		İy ʿışḳ-ı serāy-ı deriñe rāh bağışla Ya derdi ḥarīf eyle vü hem-rāh bağışla Şeb mānende çeraġ eyleyemez cāy-ı deminde Pür-sūz u güdāz-ı āh-ı seḥergāh bağışla	
17b	Zihni-i Vānī	.---/.---/.---/.---	Gazel/ 5 beyit		ʿAbīr-efşān zülfin rūyına bizden niḳāb eyler Benim ḫod tende cānım yoḳ o meh kimden ḥicāb eyler	Zihni-i Vānī Baġdādī diyü yazılmış idi.
43a		-.--/-.--/-.-	Kıt'a		Dergeh-i Monlā’da dervīş-i Ḫudā Şeyḫimizdir merd-i ṣaydān-ı ḥafīẓ Gördiler kürsīde erbāb-ı vefā Didiler tārīḫ-i lillāh yā ḥafīẓ	Ġālibā iki şeyḫ olmışlar baʿżı eşʿārlarından şehmdür.
43b		.---/.---/.---/.---	Gazel/ 5 beyit		Göçüp bu tekyeden ʿOs̱mān Efendi Mevlevī şeyḫi Yerine oġlı ʿAbdülbāḳī oldı pīr-i dervīşān	Tārīḫ

2.8. Mecmûʿa Metni Hazırlanırken İzlenilen Yöntem

1. Mecmûʻa içerisinde “Ve lehûm” olarak geçen şair adları köşeli parantez içinde “[]”gösterilmiştir.

2. Metin içerisinde okunamayan kısımlar “[…]” köşeli parantez içinde üç nokta konularak gösterilmiştir.

3. Mecmûʿa içerisindeki Türkçe bölümler transkribe edilerek Latin alfabesine aktarılmıştır.

4. Mecmûʻa transkribe edilip Latin harflerine aktarılırken “Oktay New Transkripsiyon” yazı tipi kullanılmıştır.

5. Mecmûʿa içerisindeki Arapça ve Farsça bölümler okunmamıştır. Küçük bölümler halinde yer alan Arapça ve Farsça kısımların fotoğrafları mecmûʿa içerisindeki yerine uygun olarak çalışmaya eklenmiştir. Sayfalar halinde yer alan Arapça ve Farsça bölümlerin fotoğraflarına yer verilmemiş, ekler kısmına birkaç Arapça ve Farsça sayfa eklenmiştir.

6. Mecmûʻa içerisindeki Türkçe şiirler numaralandırılmış şiirlerin önüne eklenmiştir.

7. Türkçe şiirlerin vezinleri şiirlerin önlerine eklenmiştir. Vezin bulunamamışsa dipnotlarda belirtilmiştir.

8. Şiirlerin vezinleri tutmadığı durumlarda dipnotlarda “Vezin kusurlu.” notu düşülmüştür.

9. Mecmûʻa içerisindeki düzyazı bölümler, tarihler, Arapça ve Farsça kısımlar numaralandırılmamıştır.

10.MESTAP Projesi dahilinde şair adı, vezni, matla beyiti, sayfa/varak numarası, redifi ve açıklamalarıya birlikte tablo haline dönüştürülmüştür.

11. Metin içinde yer alan tarihler de tablo halinde gösterilmiştir.

12. Mecmûʻa içerisinde yer alan nazîreler de tablo haline dönüştürülmüş zemîn şiirler de bulunmaya çalışarak tabloya eklenmiştir.

13. Mecmûʻa içerisinde geçen şairler hakkında kısa biyografiler verilmiştir.

14. Mecmû‘a içerisinde bazı şiirlerin şairleri hakkında bilgi bulunamamıştır. Bu şiirlerin başlıkları üç nokta halinde gösterilmiş "…" dipnotlarda şairlerin belirlenemediği belirtilmiştir.

15. Eser içerisindeki şiirler ve tarihlerden yola çıkarak eserin 18. yüzyılda yazıldığı çıkarımı yapılmış Mecmû‘a Transkribe edilirken 18. yüzyıl imla özelliklerine uygun hareket edilmiştir.

16. Mecmû‘a içerisinde geçen şiirler için Divân taraması yapıldı. Divanlarda ve diğer kaynaklarda bulunabilen şiirler dipnotlarda gösterildi.

17. Vezni uydurmak için ya da divandaki doğru okunuşu sağlamak için metne yapılan eklemeler "[]" köşeli parantez içinde gösterilmiştir.

18. Mecmû‘a içerisindeki Türkçe şiirler divanlarda ve tezkirelerde taranmış, bulunan bilgiler dipnotlarda gösterilmiştir.

4.TRANSKRİPSİYON ALFABESİ

ا (آ)	a, ā	ص	ṣ
ا (أ)	a, e, ı, i, u, ü	ض	ż, ḍ
ب	b, p	ط	ṭ
پ	p	ظ	ẓ
ت	t	ع	ʿ
ث	s̱	غ	ġ
ج	c, ç	ف	f
چ	ç	ق	ḳ
ح	ḥ	ك	k, g, (ñ)
خ	ḫ	ڭ	ñ
د	d	ل	l
ذ	ẕ, d̲	م	m
ر	r	ن	n
ز	z	و	v, u, ū, ü, o, ö
ژ	j	ه	h, a, e
س	s	لا	la, lā
ش	ş	ى	y, ı, i, ī
		ء	ʾ

2.9. MECMÛ‘A-İ EŞ’ÂR (Transkripsiyonlu Metin)

1B

Bā ḥażret-i pīr

Bu mecmūʿa-i lāṭife biñ iki yüz on beş senesi ṣaferiniñ on sekizinci cumʿa günü […]ebyātınuñ taḥrīrine ṣafāyile bedʾ eylemişdir. Erenler itmāmını ṣafāyile meyesser eyleye āmīn. […]

İbrāhim Edhem Kırımī[…]Mevlevīhāne 1215

Tārīḫ-i vefāt-ı Enīs Dede maḳām-ı Edirne

Müsellem Efendi fermūd

Tārīḫ-i Enīs

Kürsī-i Cennetde Mevlānā enīs ola celīs 1145

tārīḫ-i diger

tārīḫ-i Enīs

Gūş idüp fevtin didiler Feyżīyā tārīḫini Gülşen-i lāhūta göçdi. Āh Mevlānā enīs 1145

Ḥālā Çelebi efendimiz Mehmed Saʾid Efendi

Ḥālā Çelebi efendimiz Mehmed Emin Efendi Ḥażretleri

İbn-i İsmāʿil Çelebi

İbn-i ʿAbdeʾlahad Çelebi

İbn-i ʿAbdurraḥman Çelebi

İbn-i Bayrām Çelebi

İbn-i Mehmed Çelebi

İbn-i Şāh Çelebi

İbn-i Ferāh Çelebi

İbn-i Ḫüsrev Çelebi

İbn-i Ḳaḍı Pāşā Çelebi

İbn-i Cemāleddin Çelebi

İbn-i Emīr ʿĀdil Çelebi

İbn-i Emīr ʿĀlim Kuçek

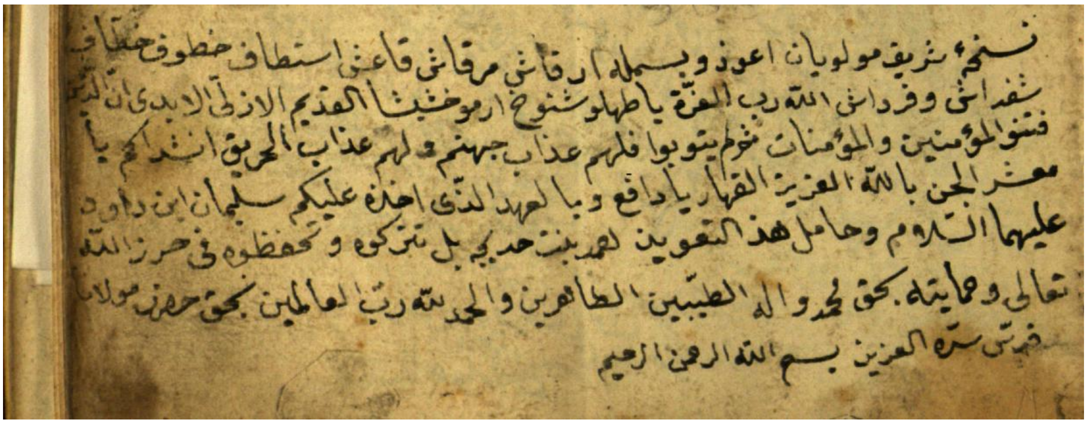
İbn-i Emīr ʿĀbid Çelebi

İbn-i Emīr ʿĀdil-i Büzürg

İbn-i Ulu ʿĀrif Efendimiz

İbn-i Sulṭān Veled Efendimiz

İbn-i Ḥażret-i Pīr Efendimiz ḥażretleri ḳaddesallāhu bī-erārihim

نسخهٔ شریف مولویان اعوذ و بسمله ادقاتی مرقاتی قاعتی استطاف حطوف حطاف
شفداتی وفرداتی الله رب العزة یا طهلوشنوخ ارموخیثا القدیم الازلی الابدی ان الذین
فتنوا المؤمنین والمؤمنات ثم لم یتوبوا فلهم عذاب جهنم ولهم عذاب الحریق انشدکم یا
معشر الجن بالله العزیز القهار یا دافع وبالعهد الذی اخذ علیکم سلیمان ابن داود
علیهما السلام وحامل هذا التعویذ [illegible] بنت خدیجه بل تترکوه وتحفظوه فی حرز الله
تعالی وحمایته بحق محمد واله الطیبین الطاهرین والحمد لله رب العالمین بحق حضرت مولانا
قدس سره العزیز بسم الله الرحمن الرحیم

2.9.

1b

-1-

Bā Ḫażret-i Ṣulṭān [Semāʿī][95]

mefāʿilün feʿilātün mefāʿilün feʿilün

1 Ne ʿışḳa ṣabr ider oldum ne ʿaḳl ile yārım
Ne kārı başa çıḳardım ne belli bī-kārım

2 Kemāl-i luṭf-ile cānān vefāda bend-i cefā
Ne çāre oldı visāle ne belli nā-çārım

3 Ne derd çekmege rāżī ne isterem dermān
Ne ṣıḥḥat üzreyim el-ḥāḳ ne ṣāfī bīmārım

4 Belā-yı ʿışḳ-ile ḥaḳḳā ki n'oldığım bilmem
Bu añlanur elemimden ki ʿāşıḳ-ı zārım

5 Semāʿī gibi ben ol bī-ḫodem ki ʿālemde
Ne keyf-ile mütekeyyif ne mest ü huşyārım

-2-

Semāʿī Ve lehū

fāʿilātün fāʿilātün fāʿilātün fāʿilün

---

[95] Odabaşı, a.g.e., s.397.Tuhfe-i Nāilī'de ilk beyit şöyle geçmektedir:
"Ne 'ışka hayr ider oldım ne 'akılla yarim
Ne kārı başa iletdim ne bellü bi-kārım"

1 ʿĀrif-i billāh olup ʿālemde iy maḳbūl-i nās

Herkesi ḥālince ḥaḳ bildüñse olduñ ḥaḳ-şinās

2 Gün yüzün gördükçe yāriñ şevḳi artar göñlümüñ

Mihrden meşhūrdur bu māh ider nūr iḳtibās

3 ʿİşret-i rindāna vāʿiẓ ṣoḥbetiñ beñzer dime

Ẕevḳ ehli ʿışḳı ḥaẓẓ-ı nefsüñe ḳılma ḳıyās

4 Ehl-i tecrīde ʿabā maġrūr-ı dünyāya ḳabā

Her kişiye kendü mikdārınca lāyıḳdır libās

5 Pertev-i ḥüsnüñ görüp her māh-rūdan alup

Maʿnīde ẕevḳi Semāʿī senden eyler iḳtibās

-3-

Dervīş Çelebi[96]

fāʿilātün /Feʿilātün feʿilātün feʿilātün feʿilün/fāʿlün

1 Ḳurı efsāne ṣanur ṣūfī ṣadā-yı nāyı

Ney-ile sālik idi görsene Mevlānā'yı

2 Mes̱nevīden iden āṣfā-yı[97] kelām-ı muʿciz

Döne döne ṭolanur ol ḥarem-i maʿnāyı

---

[96] Esrar Dede,**Tezkire-i Şu'ara-yı Mevleviye,** Haz.İlhan Genç, Ankara: Atatürk Kültür Merkezi Başkanlığı Yayınları, 2000, s.198.

[97] Esrar Dede, a.g.e., s.198.Tezkirede "ışġâ"olarak geçmektedir.

3 Ṭutdı afāḳı ṣadā-yı ney-ile şevḳ-i semāᶜ

Şöyle kim raḳṣa getürdi felek-i Mīnāyı

4 Mevlevī gibi semāᶜa girüp ol hāletle

Devr ider mihr ile meh çarḫa girüp dünyāyı[98]

5 Ḳuṭb-ı ᶜirfān-ı cihān ol yüri kār-ı ṣıfāt

Dāʾireñ gözle ki Dervīş olasun Mevlāyī

-4-

Ve lehū [Dervīş Çelebi][99]

Yār serkeş sīne pür-āteş göñül sevdā-perest

Baḫt nā-hem vār ṭāliᶜ ser-nigūn ḫāṭır şikest

2a

5. Semāᶜī Ve lehū

mefᶜūlü mefāᶜīlü mefāᶜīlü feᶜūlün

1 İy dil bu yeter iki cihānda saña izᶜān

Birdir bir iki olmaġa yoḳ bilmiş ol imkān

2 Ḥaḳ söyleyicek sende senüñ […]var

ᶜĀlemde hemān bende didigindir saña noḳṣān[100]

3 Maᶜrūf olımaz kendüyi maḥv itmeyen ᶜārif

---

[98] Esrar Dede,a.g.e.,s.198.Tezkirede beyit şöyle geçmektedir: "Devr ider çarḫa girüp mihr ile meh dünyāyı"

[99] Esrar Dede,a.g.e.,s.192.

[100] Vezin kusurlu.

Ḥaḳḳı bulamaz bāṭılı terk itmeyen insān

4 Her yüzden olur kendi cemāline çü mirʿāt
Her yüzden ider kendüyi seyr ol meh-i tābān

5 Saʿy eyle rıżā gözle ḳo ıṭlāḳ ile ḳaydı
ʿĀlemde Semāʿī bu yeter sālike ʿirfān

-6-

Semāʿī Ve lehū

mefʿūlü fāʿilātü mefāʿīlü fāʿilün

1 Pertev ki şevḳ-i şemʿ-i ruẖ-ı yārdan gelür
Bir lemʿadır tecellī-i dīdārdan gelür

2 Ṭabʿum çerāğı ḳāsım-ı envārdan yaḳar
Būy-ı fenā dimāğıma ʿAṭṭārdan gelür

3 Nuḳl-ı şarāb meclis-i ġamda yeter baña
Şol ẖūn-ı dil ki dīde-i ẖūn-bārdan gelür

4 Başda külāh şuʿlesidir dūd-ı āhımıñ
Mevlāyidir ki ḥażret-i ẖünkārdan gelür

5 Āzürde-ẖāṭır olmasa Semāʿī bī-dile
Mestānedir ki ẖāne-i ẖummārdan gelür

6 Tenhāda ṣu yirine içer bādeyi velī[101]

Gördüñ mi kāfiri bize inkārdan gelür

-7-

Dervīş Çelebi[102]

mefʿūlü fāʿilātü mefāʿīlü fāʿilün

1 Bezm-i cihānda itmez iken nūş-ı cām-ı Cem

Ṣāġar ṣunardı destime ber müstedām-ı dem

2 Emvāc-ı baḥr ḳulzüm-i eşkimden itdi ḫavf

Yüz yirde sürdi eyledi çoḳ iltiyâm yem

3 Sen ġayrılarla ẕevḳ ü ṣafāda revā mıdır

Dervīş'üñ aḳa böyle gözinden müdām-ı dem

2b

-8-

Faṣīḥ-i Mevlevī[103]

mefʿūlü fāʿilātü mefāʿīlü fāʿilün

1 Olsam ʿaceb mi bülbül-i medḥ-āzmā-yı ney

İtdi güşāde gonçe-i ṭabʿum hevā-yı ney

---

[101] Mecmūʿada bu beyitten önce "Bir mecmūʿada bu beyti gördüm bu ġazelden yazılmışdır." diye not düşülmüştür. Mecmû'ada iki beyit atlanmıştır. Bu beyitler tezkirede ve 41a numaralı sayfada şöyle geçmektedir:

"Düşdi ḫadeng-i ġamzeñ-ile dām-ı zülfüñe
Naḫcīr-i cān u ṣayd-ı dil-i müstehām hem

Gül saña niçe beñzeye kim yoḳdur anda bu
Sünbül-gülāle serv-ḳad u ġonce-fām fem"

[102] Esrar Dede,a.g.e.,s.198-199.

[103] Divanda şiir var. 416.gazel. Çıpan, Mustafa,a.g.e.,s.506.

2 Devr itmede teʿāḳub ider birbirin felek
Degmiş meger ki gūş-ı sipihre ṣadā-yı ney

3 Sırr-ı ʿacībe-i dil-i Manṣūr'ı şerḥ ider
Her dem zebān-ı ḥāl-i müʾessir edā-yı ney

4 Muṭrib meger demīde-i āb-ı ḥayātdır
Cānlar bāġışlar ādeme dil-keş nevā-yı ney

5 Erbāb-ı ʿışḳı ḥaḳ bu ki şīrin-meẕāk ider
Taḳrīr-i sükkerīn-i ḥalāvet-fezā-yı ney

6 Her dem bu tekyegāhda feryād u nāleden
İdrāḳ olunmadı ki nedir müddeʿā-yı ney

7 Kesb eylemiş ḥarāret-i şems-i firāḳ-ile
Sūrāḫ u şerḥalar ten-i lāġar-nümā-yı ney

8 Zevḳ-i diyār-ı yārdan olmuş cüdā odur
Bu āh u zār dem-be-dem ü hāy-ı hāy-ı ney

9 Āġāze başlasa anı tā vakt-i nefḫ-ṣūr
Encāma müntehi mi olur mā-cerā-yı ney

10 İtdi benefşe ṭarf-ı külāhān şikest-i şevḳ
Feryād idince bülbül-i destān-serā-yı ney

11 Hemed […] mülkünden olmayayım bir nefes baʿid
Bir laḥẓa olmasun dil-i şeydā cüdā-yı ney

12 Mecbūrdur zebān-ı ney-i ḫāme-i Faṣīḥ
İtmekde vaṣf-ı zemzeme-i dil-güşā-yı ney

-9-

Sulṭān-ı Divānī […]Semāʿī

mefʿūlü fāʿilātü mefāʿīlü fāʿilün

1 Göñlüm müdām fikr-i leb-i laʿl-i yār açar
Maḫmūr [u] mest-i ʿışḳı mey-i ḫoş-güvār açar

2 Sīnemde yāre açma[ġa] ḳaṣd itse n'ola yār
Her pādişāh tīġi ile bir diyār açar

3 Āhımdan olur ol gül-i nāzik güşāde-rū
Bir ġonçe gül gibi nesīm-i nev-bahār açar

4 Düşdi hevā-yı ʿışḳ-ile gird-āba fülk-i dil
Ṣan keştidir ki baḥra anı rūzgār açar

5 Ḳanın içer o gözleri mestāne ʿāşıḳıñ
Maḫmūr olan nite ki Semāʿī ḫumār açar

-10-

Şeyḫ S̱āḳıb Dede Ṣāḥib-i Sefine-i Mevlevī[104]

mefᶜūlü fāᶜilātü mefāᶜīlü fāᶜilün

1 Sūziş-fezā-yı āteş-i dildir hevā-yı ney
ᶜUşşāḳ ᶜaceb mi olsa esīr-i nevā-yı ney

2 Güm-kerde-rāh yine maḥabbet olanlara
Ḥaḳḳā ki Ḫıżr zinde ṣadā-yı verā-yı ney

3 Āyīn-i nāz u sırr-ı niyāzı beyān ider
Zümer benān-ı neyzen u müşgīn ridā-yı ney

4 Gūyā ki ḳumrī-i dile serv aşiyāndır
Olduḳça vecd-i hāl-ile hū hū serā-yı ney

5 Bir demde ṣad füsürde-dili raḳṣ […] ider
Siḥr-i ḥelāldir hele iy dil ṣadā-yı ney

6 Ṭutdı sirişk-i dīde-i ḫūn-bārımız gibi
Bizim Semāᶜī naġme-i pür mā-cerā-yı ney

7 Yaru kalurdı reh-i ibtilāda līk[105]
Virdi tüvān-ı nev bize feyż-i Ḫudā-yı ney

---

[104] Divanda şiir yok. Arı, Ahmet, **Sakıp Mustafa Dede: hayatı, eserleri, edebī kişiliği ve Dīvānı'nın tenkitli metni,** Doktora Tezi. Selçuk Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, 1994.
[105] Mısra eksik.

8 S̱āḳıb ṣadā-yı şehper-i rūḫ-ı […]
Sığmaz ḫulāṣa perde-i fikre edā-yı ney

3a

-11-

ʿOs̱mān Dede Ġalaṭa Şeyḫi Ḥażret-i Nāyī

mefʿūlü fāʿilātü mefāʿīlü fāʿilün

1 Bir nefḫadır hüviyet-i hūdan hevā-yı ney
Kim cān bağışlamaḳda dem-ā-dem ṣadā-yı ney

2 Her dem ẓuhūr ider ūş şerḥa sırçadan
Maḥbūb ḳalb-i ʿāşıḳ olur naġamā-yı ney

3 Üstād elinde beste-miyān bī-dil u zebān
Ter-i daḳīḳ remzin ider hūy-ı hāy-ı ney

4 ʿUşşāḳa gösterür-ise rāst yolların
ʿIşḳ āteşin oḳırdı vü yaḳdı nevā-yı ney

5 Keşşāf olınca zemzemesi nūr-ı vāḥidi
Erbāb-ı faḳrı cilveger eyler edā-yı ney

6 Hiç yer başar mı ayağı ʿāşıḳların göre
Gūş eyler āşināsını […] āşinā-yı ney[106]

7 Nāyı görünce cūşiş-i ʿışḳı nedir didim

[106] Mısra eksik.

Didi gelüp ṭoḳundı baña ḫoş hevā-yı ney

-12-

Ġavs̱ī Birāder Ḫażret-i Aşçıbaşı […] Dervīş İsmaʿil Dede

mefʿūlü fāʿilātü mefāʿīlü fāʿilün

1 Ḥalet-fezā-yı rāḥat-ı dildir hevā-yı ney
ʿUşşāḳ anıñla oldı esīr-i nevā-yı ney

2 Ẕevḳ-i viṣāl-i yārı tefekkür ḳılanlara
Siḥr-i ḥelāl-i ḥāldir el-ḥaḳ ṣadā-yı ney

3 Ser-pā-bürehne sīnesini çāk çāk ider
Remz-i niyāz-i derd-i dil oldı edā-yı ney

4 ʿĀşıḳ ne yirde olsa anı tekyegāh ider
Olmuş kemāl-i vecd-ile hū hū ṣafā-yı ney

5 Evṣāf-ı zikri ḥaḳla bilenler semāʿ ider
Feryād u nāleden ne imiş müddeʿā-yı ney

6 Rāh-ı faḳrda lāzım olan bilse neydigin
Derd-i derūna āteş-i sūziş-fezā-yı ney

7 Baḳsa ṣaḥīfe-i dile dāġ-ı firāḳıñı
Muḥtāc olur mı ġayr-ı devāya şifā-yı ney

8 Nā᾽ib hevā mı nefse uyup eyleme cedel

Sığmaz derūn-ı münkire feyż-i hevā-yı ney

-13-

Şeyḫ Ġālib Efendi

Ḳıtʿa[107]

mefʿūlü mefāʿīlün mefāʿīlü fe'ül

Sāḳi ḳanı ol siḥr-i helāl eylediġiñ

Bir māhı bölüp sekiz hilāl eyledigin

Bir neş'e idi ḥaḳ bu ki iʿcāze yaḳīn

Mestānıña baḫş-ı portaḳāl eyledigin

-14-

Beyt [Şeyḫ Ġālib][108]

fāʿilātün fāʿilātün fāʿilātün fāʿlün

Ḫūy-kerde ruḫ-ı ʿitābsın sen

Hem şuʿle vü hem gül-ābsın sen

-15-

Beyt [Şeyḫ Ġālib][109]

Mef'ūlü mefāīlü mefāīlü feūlün

Tāb-āver-i dil pertev-i ʿışḳ-ı ezelīdir

---

[107] Şiir aslında Rubāʿī'dir. Şeyh Galip divanında var, 52. beyit. Okçu, a.g.e., s.448.
[108] Divanda şiir var, Okçu, a.g.e., 243.gazel. s.357.
[109] Divanda şiir var, Okçu, a.g.e., 18. gazel, s.455.

Maḳbūl olamaz cevher-i zühdüñ ʿamelīdir

3b

-16-

Ḥażret Şeyḫ Dervīş Faṣīḥ'dür Naẓīre […][110]

mefʿūlü fāʿilātü mefāʿīlü fāʿilün

1 Sāḳī ki ʿaks-i rūyını sāġarda gösterir
Āteşle ābı ḥāṣılı bir yirde gösterir

2 Ruḫsārı üzre sāye-i zülfi düşüp çü dūd
Ol şemʿ-i bezm-i ḥüsni siyeh-çerde gösterir

3 Gül-berg üzre sünbül-i ġarrā ṣanur gören
Kākülleriñe yār ruḫ-ı terde gösterir

4 Bir bir felekde necm-i leṭāfet ṣadr yāḫūd
Ol meh ʿiẕār-i pākini ḫūy-kerde gösterir

5 Bilmez ki dāġını ne maḥal ʿarż ide Faṣīḫ
Geh dilde geh cigerde gehī serde gösterir

-17-

Ve lehū Beyt [Faṣīḫ][111]

Mef'ūlü mefāīlü mefāīlün fa'

---

[110] Divanda şiir var. Çıpan, a.g.e., s.330. "Nazire-i Be Nev'ī" 109. gazel.
[111] Divanda şiir bulunamadı. Çıpan, a.g.e.

Evvel o fettān şimdi biziz defterde

Ser-ḥalḳa-i erbāb-ı cünūn olduḳ biz

-18-

Ve lehū Beyt [Faṣīḫ][112]

mefʿūlü mefāʿīlü mefāʿīlün fa’

Ol gözleri āhūya olaldan Mecnūn

Yoḳ ādem ile ülfete dilde hev[e]süm

-19-

Faṣīh Dede Ḳuddise Sirruhu li-nāmıḳıhi Ġālib Dede’dir naẓīre [113]

Esrār Dede

mef’ūlü fāʿilātü mefāʿīlü fāʿilün

1 Tāb-ı ruḫuñ ki ʿaksini sāġarda gösterir

Mevc-i şarābı şuʿle-i ḥal-kerde gösterir

2 Dil-teşne-i visāline ḫançer virir cevāb

[112] Divanda şiir bulunamadı. Çıpan, a.g.e.

[113] Esrār Dede‘nin Şeyḫ Ġālib’in şiirlerinden birine yazdığı naziredir.

Āb-ı ḥayāt ṭālib-i āzürde gösterir

3 Gülşende ʿaks idüp ruḫına rengi sünbülüñ
Ol māhtāb nār-ı siyehçerde gösterir

4 Bülbül çemende nāle-i ʿuşşāḳa rāst gelüp
Gül devrine fiġān iderek perde gösterir

5 Geh dilde gāh dī̇dede ḳalma naẓar gözet
Rūy- ı cemāl kendini her yerde gösterir

6 Esrār ʿaceb ki ḫasteden eyler devā ṭaleb
Zaḫm-ı derūnını dil-i pür-derde gösterir

7 Ḥālā cenāb-ı pāk-ı Faṣī̇ḥā-yı Mevlevī̇
Feyż[in] elimdeki ḳalem-i terde gösterir

-20-

[…][114]

fāʿilātün fāʿilātün fāʿilātün fāʿilün

1 Menbaʿ-ı feyż-i Ḫudā'sın yā Muḥammed Muṣṭafā
Dem-be-dem feyż-āşināsın yā Muḥammed Muṣṭafa

2 Her kelāmıñ muʿcī̇ze her kārıñ iḥsāndır bize
Cānib-i Ḥaḳ'dan ʿaṭāsın yā Muḥammed Muṣṭafa

[114] Şair ismi verilmemiştir.

4a

-21-

Ġalaṭa Şeyḫi Ḥażret-i Ġavs̱ī Aḥmed Dede

fāʿilātün fāʿilātün fāʿilātün fāʿilün

1 Kūze-i ʿışḳ-ı Ḫudā'dır ḫānḳāh Mevlevī
Pūta-i iksīr-i ḥikmetdir külāh-ı Mevlevī

2 Çeşm-i ẓāhir-bīni ḳollamaz maʿānī seyr ider
Dīde-i dilden ẓuḥūr eyler nigāh-ı Mevlevī

3 Tūşesi iḫlāṣdır tecrīd-i dildir reh-beri
Dergeh-i maḳṣūda iltür şāh-rāh-ı Mevlevī

4 Mālı taʿdād itmeden meyl eylemez māl ādeme
Ḥaṣılı taʿdād-ı eşyādır günāh-ı Mevlevī

5 Güft ü gū-yı dehri Ġavs̱ī göñlüñe ḳoyma saña
Rāstı nefy-i nişāndır pençgāh-ı Mevlevī

-22-

Ve lehū Naẓīre-i Neşāṭī Dede'dir. [Ġavs̱ī Aḥmed Dede][115]

mefāʿīlün mefāʿīlün mefāʿīlün mefāʿīlün

1 Cihān-ı ḥüsne kim ol dil-ber-i bī-dād ayaḳ başmış

115 Esrar Dede,a.g.e., s.401.

Zemīn-i ʿışḳa dil hīç itmedin feryād ayaḳ başmış

2 İrişmiş kimse yoḳ pāyına Ḳays'ıñ lānedir serdir

Bu vaḥşet-zāra çoḳ Mecnūn-ı māder-zād ayaḳ başmış

3 Neşāt [u] yeʾsi benden özge bir kes bilmemiş bildim

Beyābān-ı sürūra çoḳ dil-i nā-şād ayaḳ başmış

4 Ṭarīḳ-ı ʿışḳa tūşe-mey gerek dil-ber gerek bilmiş

Terennüm-senc olup dil ü gül-i[116] heftād ayaḳ başmış

5 Naẓīre ḳābil olmaz rūḥ var naẓmında iy Ġavs̱ī

Ziyāret eyle şehr-i şiʿre bir üstād ayaḳ başmış

-23-

Ve lehū Nevvirallāhu Merḳadehu Ġavs̱ī Dede[117]

mefʿūlü fāʿilātü mefāʿīlü fāʿilün

1 Şevḳ-i ḫayāl-i dost tenüm cān cān ider

Sūd u ziyānı zevḳ ü ġamı bī-nişān ider

2 Gāhī tebessüm ile selām-ı tamām-ı nāz

ʿIşḳ āşināya secdeye āyet beyān ider

3 Bir tāb var ki şuʿle-i ruḫsār-ı yārda

[116] Esrar Dede,a.g.e.,s.401. tezkirede "dilber-i dil-i" şeklinde geçmektedir.

[117] Esrar Dede,a.g.e.,s.403-404.

Cibrīl ʿışḳı lemʿasına dīde-bān ider

4 Bī-hūş ider o ġamze-i mestūr ʿāşıḳı

Lāyıḳ mı mergine nigehiñ imtiḥān ider

5 Ġavs̱ī kemīne muʿcize-i ḥüsn-i yārı gör

Kāfir raḳībe düşmen-i bī-imtinān ider

Bu ġazel-i şerīf evlād-ı Mevlānā'dan İnegöl beglerininñ ceddi olan Dervīş Paşa'nıñdır diyü mesmūʿumuz olmuşdur, fī sene 1214

4b

-24-

Çelebi Dervīş Dede[118]

Mefāʿīlün mefāʿīlün mefāʿīlün mefāʿīlün

1 Ḥakīm-i muṭlaḳıñ olmazsa ger bir işde taḳdīri

Müfīd olmaz hezār erbāb-ı ʿaḳlıñ raʾy u tedbīri

2 ʿİnāyet eylese bir bendesine Ḥażret-i Mevlā

Ṣavāb olur ḫaṭāsı hep vebāl-i maḥż-ı taḳṣīri

3 Ḥaẕer menʿ-i ḳader ḳılmaz ne deñlü gūşiş eylerse

Ḳażā-yı mübremiñ mümkün degül saʿy-ile taġyīri

4 Hezārān cevşen-i fūlād ile ḳat ḳat zırıh giyse

Kişi defʿ ide firdevs-i ḳażādan atılan tīri

[118] Odabaşı, a.g.e., s.124.

5 Muḳarrerdir ġınā vü faḳr u nīk ü bed elem çekme
Nedir *naḥnü ḳasemnā*[119] āyetiniñ añla tefsīri

6 Mü’eṡṡirdir muḥaḳḳaḳ fāʿil-i muḫtār her işde
Kevākible felekden iy müneccim bilme teʾṡīri

7 Ne naḳş itdiyse üstād-ı ezel bī-ʿaybdır cümle
Kemāl-i ṣunʿına eyler delālet ḥüsn-i taṣvīri

8 Ḫalāyıḳdan mücerred ol ki ḫurşīd-i cihān-āsā
Tecerrüdden Mesīḫ’iñ oldı çarḫ-ı çār-mīḫ seyri

9 Saʿādet ister-iseñ ehl-i teslīm u tevekkül ol
Ḳabūl it cān-ile Dervīş pend-i ḥażret-i pīri

-25-

Ḥażret-i Şāriḥ İsmaʿil Efendi Ḳuddise Sirruhu

feʿilātün feʿilātün feʿilātün feʿilün

1 Sīneden cāmesini çözse ol āfet ḳat ḳat
Açılur ṣān ki gül-i bāġ-ı leṭāfet ḳat ḳat

2 Gören ol ḫaṭṭ-ı siyāh üzre didi kākülini
Hey meded gün yüzini ḳapladı ẓulmet ḳat ḳat

3 Aḥmaḳ u echel u ednāyı ṭutar rifʿatde

[119] “Naḥnü ḳasemnā: Zuhruf Suresi 32. Ayet “Biz kısımlara ayırdık, paylaştırdık.”

İşbu devr içre felek itdi denā᾽et ḳat ḳat

4 Sīne-ber-sīne [vü] leb-ber-leb olıgör ʿāşıḳ
Diler iseñ ki ola mihr u maḥabbet ḳat ḳat

5 Bu Rüsūḫī bilür iy ṣūfī kitāb-ı ʿışḳı
Kim anıñ her varaḳın itdi ḳırā’at ḳat ḳat

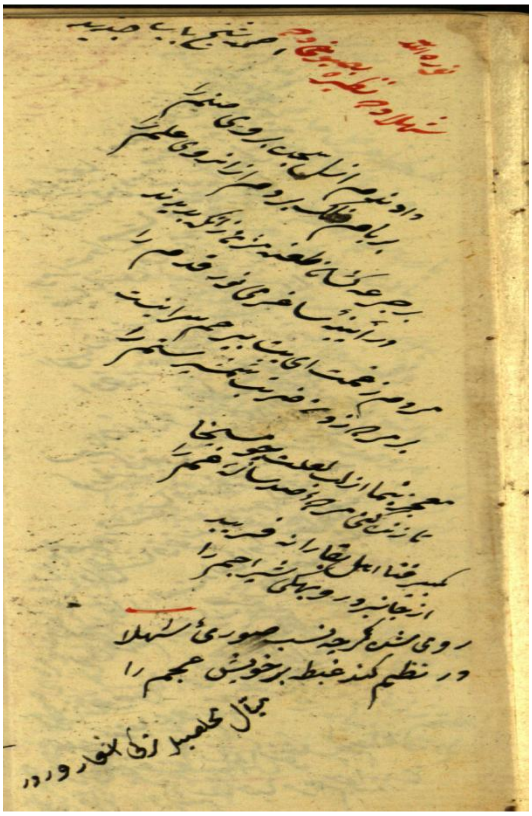
-26-

Ve lehū Beyit [Ḥażret-i Şāriḥ İsmaʿil Efendi]

mef’ūlü mefāʿīlü mefāʿīlü feʿūlün

Ṣad raḫne şikeste ten-i lāġar ḳafesimdir
Zāhid nemed-i ehl-i fenā başḳa kesimdir

5a

[120]

27.

Ġavṣī Dede nevvirehullāh

mefʿūlü fāʿilātü mefāʿīlü fāʿilün

1 Dilber ʿiẕārı rengini kim derde gösterir
Gül ʿandelībe rūyını ḫūy-kerde gösterir

2 Pīçīde ṣanmañuz ruḫ-ı āl üzre zülfi[ni]
İʿcāz-ı ḥüsni sünbüli āzürde gösterir

[120] Sayfanın sonunda “Meyyāl u maḫlaṣıyla Türkī eşʿār[ı] vardır” diye not düşülmüştür.

3 Çeşminde tāb-ı ʿışḳı nihān olmaz ʿāşıḳıñ
Ṣāfī şarāb kendüyi sāġarda gösterir

4 Dil-ber şarāb-ı nāz ile ḫūy-kerde-rū ola
Āteşle ābı ḥāṣılı bir yirde gösterir

5 Ġavs̱ī-i daḳīḳa-i faḳ(ı)rı ʿarż ider mi dil
Dāġ-ı derūnı dehre ne bir ferde gösterür

-28-

Ve lehū Ġavs̱ī Dede Ḳuddise Sirruhu[121]

mefʿūlü mefāʿīlü mefāʿīlü feʿūlün

1 Olduḳ yine biz süccede-i ber-nār-ı maḥabbet
Olmaz dilimiz beste-i efkār-ı maḥabbet

2 Cān u dilimi eyler idim ġamzeñe teslīm
Maḥrūmī-i ġam olsa dil-i zār-ı maḥabbet

3 Biñ dürlü [nümāyān][122] olur iy dost ḫāliñ
Mestūr ola mı nükte-i esrār-ı maḥabbet

4 Bir ḥālete irdim ki hücūm-ı sitemiñden
Āzürde-dil eyler beni inkār-ı maḥabbet

[121] Esrar Dede,a.g.e., s.403.
[122] Esrar Dede,a.g.e., s.403.Metinde verilmeyen kısım tezkireden tamamlanmıştır.

5 Mevc-i Ġavs̱ī’de ḳomaz […] gerd-i küdūret[123]

Şevḳ-i heves-i bāde-i gülzār-ı maḥabbet

5b

-29-

Ve lehū Nevvirehullāh Ġavs̱ī Dede[124]

Fāʿilātün fāʿilātün fāʿilātün fāʿilün

1 Berḳ-i ḥüsni ʿāşıḳ-ı didār bilmez kim bilür

Tābiş-i nūr-ı dil-i bīdār bilmez kim bilür

2 Setr ider bilmez mi maʿnā-yı kitāb-ı ḥüsni[ni]

Manṭıḳu’ṭ-Ṭayr’ı meger ʿAṭṭār bilmez kim bilür

3 Çeşm-i istiġnā ider yaġmā-yı ṣabr ʿāşıḳā

Yoḫsa resm-i ġāreti Tātār bilmez kim bilür

4 Ṭavf-ı kūy-ı yāre ḳudret mi olur ʿuşşāḳda

Ḳadr-i rāh-ı ʿışḳı pes şuṭṭār bilmez kim bilür

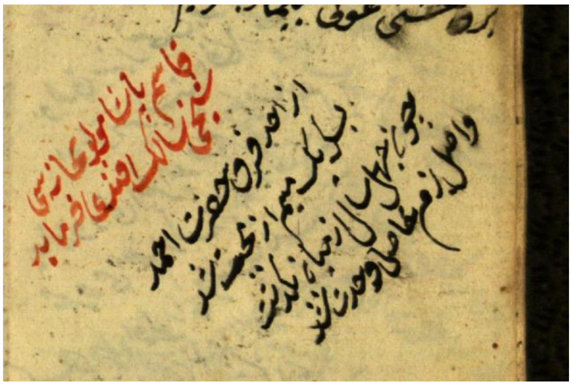
5 Çesm-i ümmīdin ayırmaz lemʿa-i ruḫsārdan

Berḳ-i ḥüsni Ġavs̱ī-i bīmār bilmez kim bilür

---

[123] Esrar Dede,a.g.e. ,s.403. Metinde eksik ve farklı verilen mısra tezkirede şöyle geçmektedir: “Nevḥ-i dil-i Ġavs̱ī’de ḳomaz gerd-i küdūret”

[124] Esrar Dede,a.g.e., s.404.

-30-

Ṣāliḥ Dede-zāde Şeyḫ Meḥmed Brusa Şeyḫi Sāḥib Dede

mefāʿīlün mefāʿīlün mefāʿīlün mefāʿīlün

1 Olur bī-cā ümīd-i ḫāme düşmen laʿl-i nābından
Görürken dembedem ḫūn-ābe-i cām-ı ʿan[n]ābından

2 O mirʾāt-ı dil-i ʿuşşāḳı gör kim āb u tābından
Ẓiyā-pāş olmada mihr-i ruḫı zīr-i niḳābından

3 Alup rindāne sāġar destiñe terk-i riyā eyle
Oḳu pīr-i muġānıñ zāhidā ʿişret kitābından

4 Nesīm-i bāde ile gül gibi açılmaya sāḳī
Görülmez feyż-i meh-rūyı kemāl üzre ḥicābından

5 ʿAcebdir dest-i sāḳīde görülmek sāġar-i zern
Dil-i ʿuşşāḳa ḫoşdur bu sipihriñ āfitābından

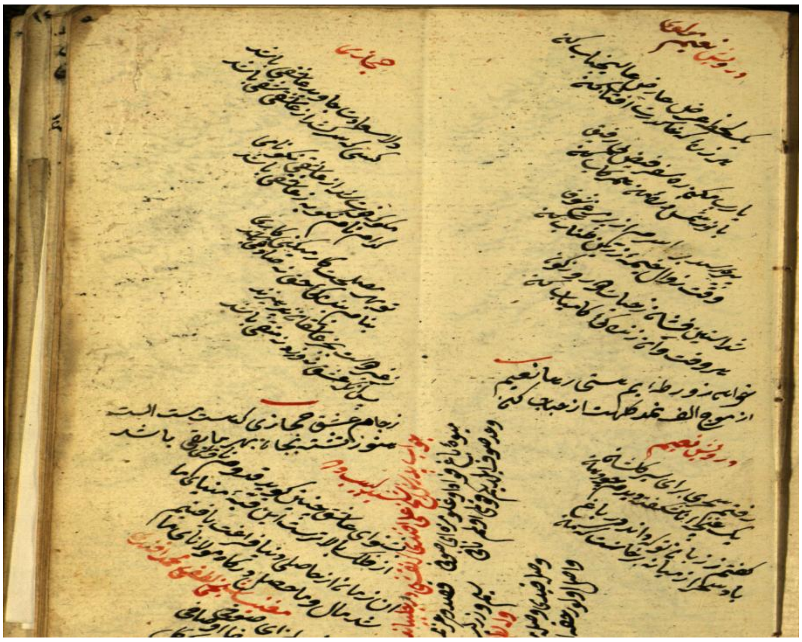
6 Sükūtun ḳalmaz elbet dilde ger olsa hevā ġālib

Bunı fehm ile baḥriñ cezr ü medd-i ıżṭırābından

7 Giritfār olmamaḳ ḳābil mı ḳayd-ı ʿışḳ-ı cānāna
Gelürken cāna būy-ı mihri zülf-i pīc [ü] tābından

8 Düşürdi ḫançer-i ʿışḳına ol şūḫuñ niçe cānlar
Alınmaḳ ḳābul olsa Ṣāḥibā merhem cevābından

6a

-31-

Maġnisa Şeyḫi Luṭfī Meḥmed Efendi

Feʿilātün feʿilātün feʿilātün feʿilün

1 Peder-i müşfiḳ-i ṣāfī dilimiz iy ṣūfī
Vaʿd ḳıldı idi bir ṣūf-ı ṣafā evṣāfı

2 Līk ḳılmamaġ-ile vaʿde vefā döndi göñül
Geşt-i […] kim aña ḳurı vaʿde kāfī

-32-

Ve lehū Luṭfī[125]

fāʿilātün fāʿilātün fāʿilātün fāʿilün

Vaṣla ḳaydı vaṣla māniʿdir kerem Kānī Dede

Vāṣıl olur Ḥaḳḳ'a ol kim mā-sivāyı terk ide

-33-

Cevāb-ı pedereş Şeyḫ ʿAlī Efendi ki Naḳşī'dir Çelebiyāndandır

Fāilātün feʿilātün feʿilātün fa'lün

Ḳıt'a

1 Mīve-i bāġ-ı fevād oġlumuza iy ṣūfī

Vaʿd-i ṣūf eyledigim ḳavlimi olmam nāfī

2 Ḳaṣd u ʿazmim benim ol vaʿde vefā idi velī

Sīm u zer kīsede olmışdı ʿArabça māfī

6b

-34-

Yeñiḳapu Şeyḫi Ṣabūḥī Aḥmed Dede Efendi ḳuddise sirruhu[126]

Feʿilātün feʿilātün feʿilātün feʿilün

1 Eylesem n'ola döküp eşk-i firāvānı semāʿ

İtdirir ehl-i dile Ḥażret-i Sulṭān'ı semāʿ

2 Dem urup hū diyicek şevḳ-ile nāya ney-zen

[125] Esrar Dede,a.g.e., s.464.

[126] Sarı,Mehmet,**Sabûhi Şeyh Ahmed Dede Hayatı,Edebi kişiliği,Eserleri ve Türkçe Divan'ının Tenkitli metni,** Ankara,Gazi Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü,1992, s.271.

Getürir çarḫa bu nüh ḳubbe-i gerdānı semāʿ

3 Püştehā ursa n’ola ṭālib-i Ḥaḳ dünyāya

Dü cihāndan geçürir ʿāşıḳ-ı ḥayrānı semāʿ

4 Çürʿa-i cām-ı ḥaḳāyıḳ içer ehl-i tevḥīd

Mest ider ḥaḳ bu ki ʿuşşāk-ı perīşānı semāʿ

5 Maġz-Ḳur’ān didiler Meṡnevī’ye ehl-i beyān

İletür ḳarbuña bezm-i ḥaḳa cānı semāʿ[127]

6 Ẕevḳ-baḫş oldıġını şāhid ider her dervīş

Döndürir kendüye çoḳ Ḫusrev ü Ḫāḳānī semāʿ

7 Pür olup ẕevḳ u ṣafā-y-ile dil-i zār-ı ḫazīn

Gülşen eyler bize bu külbe-i aḥzānı semāʿ

8 Ḫalḳā göstermek-içün dā’ire-i tevḥīdi

Ser-be-ser yine ḳaṭar eyledi yārānı semāʿ

9 Aġlayup derd-ile cūyāne döküp ehl-i ṣafā

Yaġdırır meclis-i bergiñ gül-i ḫandānı semāʿ

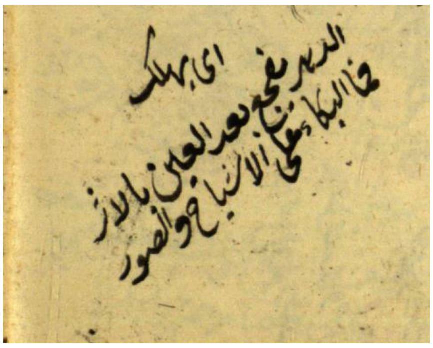
10 Vecd ü ḥāl ehli n’ola germ olup efġān itse

Gösterir şaʿşaʿa-i pertev-i Raḥmān’ı semāʿ

11 N’ola ʿışḳ ehli Ṣabūḥı gibi mest olsa ḳamu

[127] Vezin kusurlu.

İçürir ʿāşıka cām-ı mey-i Sübḥān'ı semāʿ

7a

-35-

Ḥażret-i Şāhidi Ḳuddise Sirruhu[128]

fāʿilātün fāʿilātün fāʿilātün fāʿilün

1 Kaʿbetü'l-ʿuşşāḳ olupdur ḫānḳāh-ı Mevlevī

Tāc-ı ʿizz-i ser-firāzıdır külāh-ı Mevlevī

2 Ḥażret-i Monla Celālü'd-dīn bir ḫünkārdır

Pīşvā vü reh-nümā vü pādişāh-ı Mevlevī

3 Ṣıdḳ-ile çünkim mürīd-i ʿışḳdır yigreg[dürür][129]

Zāhid-i ḫuşkuñ s̱evābından günāh-i Mevlevī

4 Ḫālıḳā bul ḫulḳıñ enfāsıncadır dir Muṣṭafa

Her ṭarīḳiñ eşref u aʿlāsı rāh-ı Mevlevī

[128] Esrar Dede,a.g.e.,s.251.
[129] Esrar Dede,a.g.e.,s.251. Metinde eksik verilen yer tezkireden bakılarak tamamlanmıştır.

5 Şāhidī esrār-ı hūdur nālesi nāyıñ velī
Gūş idüp eflāke irdi dūd-ı āh-ı Mevlevī

-36-

Ve lehū Şāhidī Dede

fāʿilātün fāʿilātün fāʿilātün fāʿilün

1 Dīv-i nefsi tīġ-i ʿışḳile helāk itmek gerek
Ṭālib-i vuṣlat ḥicāb-ı ʿaḳlı çāk itmek gerek

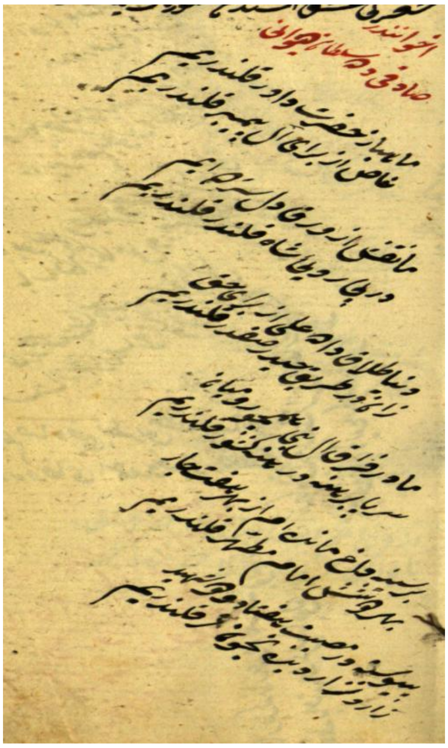
2 İsteyen ẕātında bir evṣāf-ı aḫlāḳ-ı Ḫudā
Evvel evṣāf-ı beşerden ḳalbi pāk itmek gerek

3 Ger "*nefaḫtu fīhi min rūhī*"[130] isterseñ naṣīb
Sen seni faḳr u fenā rāhında ḫāk itmek gerek

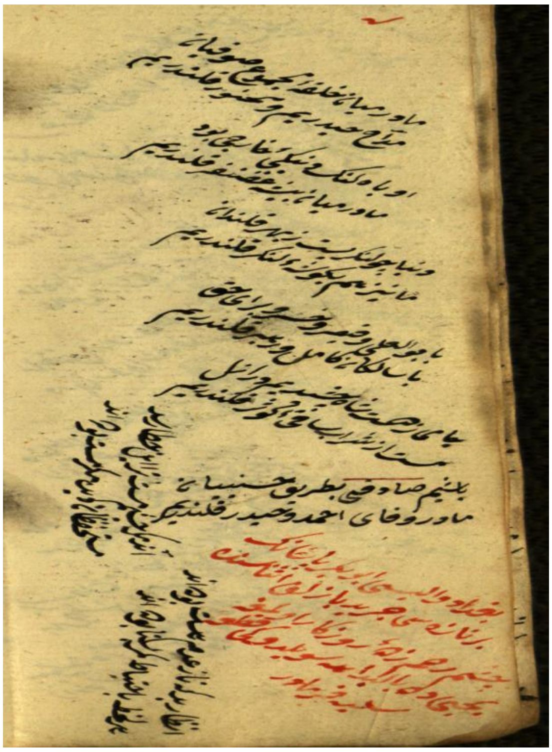
4 Sırr-ı "lā mevcūdu illallāh"ı idrāk eyleyen
Ġarḳ olur deryā-yı tevhīde ne bāk itmek gerek

5 Şāhidī ʿuşşāḳa şevḳ-ile ḥarāret virmege
Şiʿriñi ʿışḳ āteşinden sūznāk itmek gerek

[130] Hicr Suresi/29.ayet: "İçine ruhumdan üflediğim zaman.".

7b

-37-

Ḥażret-i Pisnān Efendi ḳuddise sirruhu

fāʿilātün fāʿilātün fāʿilātün fāʿilün

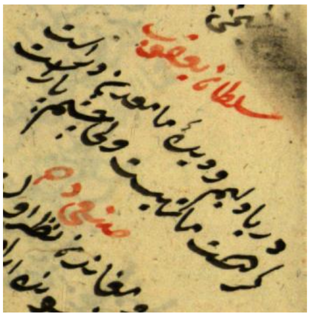
1 Sālik-i rāh-ı ḫudāya pīşvādır Meşnevī
Cümle erbāb-ı ṭarīḳe reh-nümādır Meşnevī

2 Dīde-i cāna dilerseñ āşinālıḳ el vire
Ġafil olma aç gözüñ kim tūtīyādır Meşnevī

3 Ḫaste diller n'ola bulursa semāʿından ṣafā
Ḥikmet ḥaḳḳ-ile her derd-i devādır Meşnevī

4 Bu ne sözdür kim olur aʿlā vü ednā ḥiṣṣe-dār
Şāh-ile şehdir gedā-y-ile gedādır Meşnevī

5 Nūrına doymaz münekkerler nola [...]
Ḥilmiyā çün maṭlaʿ-ı şems-i Ḫudā'dır Meşnevi

-38-

Ṣunʿī Dede

İy ṣūfī bize pīr-i muġāndan naẓar olsun[131]

Tek […] şeyḫ size itsün de er olsun

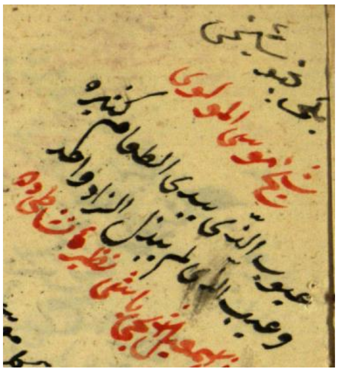
-39-

Ve lehū [Ṣunʿī Dede]

Cāmda peydā vü pinhān olanı ṣanmañ ḥabāb[132]

Göz ḳapar nāzik-lebiñle sāḳīye cām-ı şarāb

8a

-40-

Dervīş İsmaʿīl Aşçı Başı Naẓīre-i Neşāṭī Dede

mefʿūlü mefāʿīlü mefāʿīlü feʿūlün

1 Biz nāle gibi bülbül-i şeydāda nihānız

Biz berg-i gül-i ġonçe-i ḥamrāda nihānız

[131] Aruz kalıbı belirlenemedi.

[132] Aruz kalıbı belirlenemedi.

2 İy şāne sen ol zülf-i perīşāna ṭolaşma
Biz şuʿle-i şemʿ-i ruḫ-ı zībāda nihānız

3 Olsaḳ ne ḳadar ser-keş u ser-mest-i ḫarābāt
Biz ḥālet-i keyfiyyet-i ṣahbāda nihānız

4 Bezminde o meh cāmını aġyāra ṣunarsa
Destinde olan cām-ı muṣaffāda nihānız

5 Maḥrem olamaz kimseler aḥvāl-i derūna
Mecnūn-ṣıfatız ḫāne-i Leylā’da nihānız

6 Bir neş’e var ol tāb-ı cemālinde ki Tā’ib
Mir’āt-ı ṣafā-baḫş-ı mücellāda nihānız

-41-

Ġalaṭa Şeyḫi Nāyī ʿOs̱mān Dede Efendi

Mefʿūlü mefāʿīlü mefāʿīlü feʿūlün

1 Biz cāh-ı ġam-ı ʿışḳ-ı dil-ārāda nihānız
Yūsuf-ṣıfatuz rāz-ı Züleyḫā’da nihānız

2 Bezminde anıñ raḳṣ ile devr itdi ḳadeḥler
Biz cürʿa keşānuz teg-i ṣahbāda nihānız

3 Reh-rev geçeriz kaʿbe-i kūyında biz ammā

Dil-dārı temāşā içün ol cāda nihānız

4 Āzürde olurmuş bizi gördükçe o meh-rū
Ḫākiz yine ḫāk içre kemīn-dāda nihānız

5 Ol lemʿa-i ruḫsāra ṭalebger heme ʿālem
Biz lemʿa-i ruḫsāre-i zībāda nihānız

6 Şermende-i aḥkām-ı ḳażāyız sözümüz yoḳ
Ḳā'il-i rıżāyız der-i Mevlā'da nihānız

7 Pertev-figen olduḳda ḫor-ı ʿālem-i lāhūt
Bezlāyı ḳoduḳ maʿnī-i ālāda nihāñız

8 Azürde-i ġam itdi bizi ġam-zede-i ʿışḳ
Nāyī gibi bir tekye-i Monlāda nihānız

-42-

Ḥażret-i Faṣiḥ Dede Efendi[133]

mefʿūlü mefāʿīlü mefāʿīlü feʿūlün

1 Gül mevsimidir bezm-i mey iy sāḳī düzülsün
Çeşm-i siyehiñ mest olup eṭrāfa süzülsün

2 Seyr eyleyelüm genc-i melāḥat nice olurmuş
Luṭf eyle o zer tügmeler iy māh çözülsün

[133] Divanda şiir var. Çıpan,a.g.e., s.457. "Nazire be Yahya" 331.gazel.

3 Sen gül gibi iy şūḫ açılup eyle tekellüm

Her lāle-ruḫuñ ġonçe-ṣıfat aġzı büzülsün

4 ʿUşāḳ olur sübḥa gibi cümle perīşān

Bir kerre-i hele rābıṭa-i ʿışḳ üzülsün

5 Nūş-ı mey idüp giryeler it durma Faṣīḥā

Cerr-i ʿalaḳ aʿmāli olup bāde süzülsün

8b

-43-

Dervīş Pervāne nevvirehullāh [134]

feʿilātün feʿilātün feʿilātün feʿilün

1 Her ḳaçan Mevlevīler ʿışḳ-ile cevlāna gelür

Niçe biñ ḥūr-ı felek[135] anları seyrāna gelür

2 Şāh-ı ʿışḳın çalınur ṭablı vü dīvānı ṭurur

ʿIşḳa mensūb olan elbette bu divāna gelür

3 Merd-i ʿışḳım diyeniñ lāfına baḳmaz ʿārif

Ṣaḥn-ı ʿışḳ içre o kim merd ola merdāna gelür

4 Pertev-i şemʿi tecelli-i cemālu'llāha

Özüni ʿāşık olan yanmaġa[136] pervāne gelür

---

[134] Esrar Dede,a.g.e.,s.67-68.

[135] Esrar Dede,a.g.e.,s.68,Tezkirede "melek" şeklinde geçmektedir.

[136] Esrar Dede,a.g.e.,s.68, Tezkirede "Āşıḳ-ı zār yaḳmaġa" şeklinde geçmektedir.

5 Ṣıdḳ-ile bende olan kimse ricālullāha
Evliyā dergehine ḫiẕmete Pervāne gelür

-44-

Ḥayretī birāderi Sine-çāk Dede

mefāʿīlün mefāʿīlün feʿūlün

1 Maḥabbet mülkünüñ sulṭānıdır ʿışḳ
Meveddet ʿāleminiñ cānıdır ʿışḳ

2 Kimi öldürse bulur ʿömr-i sermed
Temāşā ḳıl ne cānlar cānıdır ʿışḳ

3 Bulayın der iseñ iy ṭālib-i ʿḤaḳ
Ḥaḳīḳat gevheriniñ virānıdır ʿışḳ

4 Cihān ʿışḳ-ile olmışdır ʿimāret
Ḥaḳīḳat gevheriniñ kānıdır ʿışḳ

5 Ne bilsün Ḥayretī ʿışḳı her ʿadem
Ḥaḳıñ bir luṭfudur iḥsānıdır ʿışḳ

-45-

Vehbī Dede

Vehbī Dede'niñ Āsitāne'den Ġalaṭa Şeyḫi Ġavs̱ī Dede'ye gönderdigi ġazellerdendir sene 1215[137]

mefʿūlü fāʿilātü mefāʿīlü fāʿilün

1 Ser-mest ider şarāb-ı Ḫudā Mevlevīleri
Pür-vecd ider semāʿ u ṣafā Mevlevīleri

2 Fānūsveş hemīşe n'ola döndürürse ger
Envār-ı şevḳ-i şem-ʿi liḳā Mevlevīleri

3 Mirʿāt-ı dil muḥāfaẓasıdır iden müdām
Peşmīne-pūş-ı ehl-i fenā Mevlevīleri

4 İtmez belā deminde daḫi Ḫıżr'a iltifāt
ʿIşḳ ibtilāsınıñ budalā Mevlevīleri

5 Vehbī nedir sözünde bu ḥālāt u sūz u şevḳ
Mecnūn ider bu ḥüsn-i edā Mevlevīleri

-46-

Faṣīḥ Dede Raḥmetullāh [138]

fāʿilātün fāʿilātün fāʿilātün fāʿilün

1 Bilmem iy ṣūfī ḥaḳīḳātde ṭarīkatde misin
Yoḫsa ḫarlar gibi beyhūde meşaḳḳatde misin

---

[137] Esrar Dede,a.g.e., s.519.
[138] Divanda şiir var 333.gazel. Çıpan,a.g.e., s.458.

2 Ḫāṭır-ı şehde mi yoḫsa dil-i dervīşde mi
Bilmeziz kim seni kes̱retde mi vaḥdetde misin

3 Ḫāne-i yārda kāşāne-i aġyārda mı
Ẕevḳ-i vuṣlatda mısın renciş-i fürkatde misin

4 Dīdeler ābda mı yoḫsa şeker hˇābda mı
Pister-i nāzda mı ḫāk-i meẕelletde misin

5 Tābıkey bu süḫan-ı ṭaʿnı çeker gāh Faṣīḥ
Daḫi aʿdāya nezāketde şemātetde misin

-47-

Neşātī Dede Yeñiḳapu şeyḫī [139]

mefāʿīlün mefāʿīlün mefāʿīlün mefāʿīlün

Ciger ḳanıyla itmiş şöyle rengīn lānesin bülbül
Ki gāhi gül ṣanup iñler dil-i dīvānesin bülbül

9a

-48-

Naẓīre-i Ġavs̱ī Dede bī-maḫlaṣdır[140]

mefʿūlü fāʿilātü mefāʿīlü feʿūlün

1 Ṭufān-ı ʿışḳ itdi gedā Mevlevīleri
Şāyān-ı şāh-ı şehr-i ṣafā Mevlevīleri

---

[139] Divanda şiir var, 81.gazel. Kaplan, a.g.e., s.34.
[140] Şairin adı belirtilmemiştir.

2 Resmī ʿulūma ṣarf-ı nigāh eylemez biliñ
ʿİlm-i ledünn oḳur fużalā Mevlevīleri

3 Şevḳ-i çilā-pez̠īr ki yaʿnī cihān-ı ʿışḳ
Ḳıldı rübūde bī-ser u pā Mevlevīleri

4 Ser çeşme-i füyūż ki yaʿnī Celāl-i Rūm
İtdi selīm-i her dü serā Mevlevīleri

5 H̬urşīd u māh-ı ʿālem-i ḥaḳ añlayan görür
Mir'āt-ı cāñ-ı cilve-nümā Mevlevīleri

-49-

Ve lehū Ġazel-i Ġavs̠ī

fāʿilātün fāʿilātün fāʿilātün fāʿilün

1 Ḥüsn-i ẓāhir ḥüsn-i bāṭın cümlesi yektā imiş
H̬aṭṭ-ı ruʾyet -i ʿaks[i] görmek dah̬ī bī-hemtā imiş

2 Gün diyüp gezdirdigim bāġ pāresiniñ şuʿlesi
Mihr-i Ḥaḳ'dandır bu rāzı bilmeyen aʿmā imiş

3 Ṭālib ol ʿilm-i ledün taḥṣīlin it dervīşveş
Iṣṭılāḥ-ı ʿilm ṣūret lafẓ-ı bī maʿnā imiş

4 Geç bu benlikden maʿārif mülkünüñ sulṭānı ol

Mā-sivāyı terk idenler tārik-i dünyā imiş

5 Muḫlişen ʿāmil olup ḥıfẓ-ı ḫaṭardan kendüyi

Cism evin cāyı riyā ḳılmaḳ ḳatı bī-cā imiş

6 Saʿy ile ṣabrı berāber eyleyüp Ġavs̱ī gibi

Ẓāhir u bāṭın ḥaḳīḳat añlayan ʿanḳā imiş

-50-

Naẓīre-i Nāyī Dede

mefʿūlü fāʿilātü mefāʿīlü fāʿilün

1 Ḥayrān ider cemāl-i Ḫudā Mevlevīleri

Esrār-ı şems u şevḳ ü ṣafā Mevlevīleri

2 Yūsuf gibi ne ġam çeh-i dünyāda olsalar

Sulṭān-ı ʿışḳ itdi gedā Mevlevīleri

3 Şems-i ḥaḳīḳatiñ […] cevheri[141]

Zer gibi itdi zerd-liḳā Mevlevīleri

4 Devrini rāst eyleyemez zühre-i felek

Ta ḳılmayınca rāh-nümā Mevlevīleri

5 Müştāḳ-ı Rūm yār el uzatmış semālara

İtmiş Ḫudā esīr-i duʿā Mevlevīleri

[141] Vezin kusurlu.

6 Mest oldı ise pertev-i ʿışḳ-ile mümkünāt

Maḥv itdi sırr-ı ʿışḳ-ı Ḫudā Mevlevīleri

7 Eyler […] müşkile-i Mes̱nevī ile

Ṣād-āb-ı sādegi vü ṣafā Mevlevīleri

8 Ney nidügin nevāda didi gūş-ı Nāyī’ye

Devvār-ı çarḫ çarḫ-nümā Mevlevīleri

9b

-51-

Ez-ān-ı Ġazelhā-yı Vehbī

mefʿūlü fāʿilātü mefāʿīlü fāʿilün

1 Esbāb-ı faḳr faḫr ise ger Mevlevīlere

Bir ḫırḳa bir külāh yeter Mevlevīlere

2 Tamām-ı rūzgār-ı kühen berg-i sebz ile

Reyḥān fürūşlığın ne ṣatar Mevlevīlere

3 […] pesend-i zāhid o rızḳ-ı riyā-y-ile

Zāhidligin hüner mi ṣayar Mevlevīlere

4 Dervīşlikde maḥv-ı vücūd eylesün faḳīr

Cā’iz ki ẕātī vire keder Mevlevīlere

5 Vehbī metāʿ-ı ʿışḳa ḫırīdār ise yeter

Sermāye eşk-i dīde-i ter Mevlevīlere

-52-

[…] Dergāh-ı Yeñişehir Ġazel-i Vecdī Dede Raḥmetullāh

mefʿūlü fāʿilātü mefāʿīlü fāʿilün

1 Eşkim firāḳ-ı laʿl ile Ceyḫun'a nāz ider
Āhum hevā-yı zülf ile gerdūna nāz ider

2 Sīnemde ana rūy-ı temāşā-yı ḫāl-ile
Dāġım hemīşe lāle-i pür-ḫūna nāz ider

3 İtdikçe baḥs̱-i derd [ü] belā dīdegān-ı ʿışḳ
Şerḫ-i ġamım hikāyet-i Mecnūn'a nāz ider

4 Yā Rab ne ṭarza fitne-i ʿālī-cenābdır
Ol ġamzeler ki siḥr vü efsūna nāz ider

5 Vecdī ṭabīʿatım es̱er-i feyż-i ʿışḳ-ile
Bir şūḫdur ki şiʿr vü mażmūna nāz ider

-53-

Ez-ān cümle Vehbī

mefʿūlü fāʿilātü mefāʿīlü fāʿilün

1 Nāmūs u ʿārı ḫāke ṣalan Mevlevīleriz
Dünyā-yı dūni hīçe alan Mevlevīleriz

2 Bir dürr-i […] ḫaḳīḳat içün dilā

Ḳaʿr-ı biḥār-ı ʿışḳa ṭalan Mevlevīleriz

3 Olsaḳ ʿaceb mi pādişeh-i kişver-i fenā

Mülk-i ġınāya mālik olan Mevlevīleriz

4 Dilden duʿāyı […] dā’im ḳılup sefer

Bir nefs […] çalan Mevlevīleriz

5 Rāh-ı fenāda Vehbī idüp vārımız niyāz

Dünyā-yı dūnı hīçe alan Mevlevīleriz

-54-

Vehbī Beyt

mefʿūlü mefāʿīlü mefāʿīlü feʿūlün

1 Sen lāne be-ser-Ḳays’ı ḳıyās eyleme ancaḳ

Meydān-ı maḥabbetde ne başlar yuvalandı

10a

-55-

Ez-ān cümle Vehbī

mefʿūlü fāʿilātü mefāʿīlü fāʿilün

1 Dildir ḫazāne-i güheri Mevlevīlerüñ

Genc-i derūnadır naẓarı Mevlevīlerüñ

2 Kim […] bādiye-i ʿışḳdır eger
Olmaz ise n’ola es̱eri Mevlevīlerüñ

3 Başında bir külāh mücevher-nümā olur
Çıḳdıḳçe āh-ı pür-şereri Mevlevīlerüñ

4 Rāh-ı Ḫudā’da bādiye-peymālıḳ itmede
Pādur yolında farḳ-ı seri Mevlevīlerüñ

5 Gül-mīḫ-i bāb-ı dergeh-i Monlā Celāl’dir
Vehbī cihānda verd-i teri Mevlevīlerüñ

-56-

Ez-ān cümle Vehbī

Mefāʿīlün mefāʿīlün mefāʿīlün mefāʿīlün

1 Ṭarīk erbābı içre merd-i kāmil Mevlevīlerdir
Hemīşe pīriniñ ḳavliyle ʿāmil Mevlevīlerdir

2 Tehī beyhūde gerd añlar görenler ṣūretā amā
Derūnı fikr u ẕikr-i Ḥaḳ’la ḥāmil Mevlevīlerdir

3 ʿAceb mi iḥtiyāc-ı ġayr-ı Ḥaḳ’dan ictināb itse
Ṣalāḥ üzre maʿāş emrinde şāmil Mevlevīlerdir

4 Muḳayyedken degilken ḫāliyül-evḳāt yoḳlansa
Yine rindān-ı lāḳaydāna şāmil Mevlevīlerdir

5 Aranup yoḳlanılsa fi’l-ḥaḳīḳa Vehbīyā şimdi
Ṭarīḳ erbābı içre merd-i kāmil Mevlevīlerdir

-57-

Enīs

mefʿūlü fāʿilātü mefāʿīlü fāʿilün

1 Dil dīde buldı vaṣl-ile cānā ṣafā naẓar
Virse ʿaceb mi şevḳ-ile her cā ṣafā naẓar

2 Ḥüsn-i cemāl-i dil-bere baḳdım nedir diyü
Söyler zebān-ı ḥāl-ile gūyā ṣafā naẓar

3 Erbāb-ı ʿışḳa cā’iz olur keyf-i mā-yeşā
Bilmem olur mı zāhide ammā ṣafā naẓar

4 Ruḫṣat recāya luṭf-ile ol yār-ı ḫoş-liḳa
Dir mi cemāl-i pākine eyā ṣafā naẓar

5 Rūyetla ẕevḳ-i fikrini ṣordum Enīs’ime
Virdi cevāb ṣāfī ʿazīzim ṣafā naẓar

10b

-58-

Ez-ān Cümle Vehbī[142]

mefʿūlü mefāʿīlü mefāʿīlü feʿūlün

[142] Esrar Dede,a.g.e.,s.520.

1 Rindāne reviş ḥüsn-i edā Mevleviyāna
Bir ḫaṣṣadur dād-ı Ḫudā Mevleviyāna

2 Vecd ehline nāy-ile ḳudūmiyledir āyīn
Dā’im bu semāʿ ile ṣafā Mevleviyāna

3 Erbāb-ı ṭarīḳiñ ki güli Gülşeniyāndır
Dirlerse eger ġonçe n’ola Mevleviyāna

4 Bülbülleri dem-beste ider vaḳt-i seḥerde
Gülbāng-i ṣadā-yı fuḳarā Mevleviyāna

5 Vehbī saña maḫṣūṣdur ancaḳ bu zemīnde
Bu şiʿr-i ter u tāze edā Mevleviyāna

-59-

Ġazel-i Ş̱āhidī Efendi Ḳuddise Sirruhu

fāʿilātün fāʿilātün fāʿilātün fāʿilün

1 Gerçi yoḳdur zāhidā zehri […] ʿāşıḳıñ
Sāde-dildir yoḳ-durur rızḳ u riyāsı ʿāşıḳıñ

2 Ḥaḳ ḳatında ẕikr ü tesbīḥ [ü] s̱enā ḫoşdur velī
Yegdir andan miḥnet [ü] derd ü belāsı ʿāşıḳıñ

3 Ehl-i ʿaḳla reh-nümādır fıḳh [u] tefsīr u ḥadīs̱

Şuʿle-i nūr-ı Ḫudā’dır reh-nümāsı ʿāşıḳıñ

4 Ger şaʿīdim ger şaḳī men rāżıyım taḳdīrine
Çünki maʿşuḳıñ rıżāsıdır rıżāsı ʿāşıḳıñ

5 Şāhidī ʿışḳ içre cānı gel fidā ḳıl ol şehīd
Vaṣl-ı maʿşūḳ oldı çünkim ḫūn-behāsı ʿāşıḳıñ

-60-

Ez-ān Cümle Vehbī

mefāʿīlün mefāʿīlün mefāʿīlün mefāʿīlün

1 Şahā kesme nigāh-ı āşināyı Mevlevīlerden
Dirīġ itme kerem eyle vefāyı Mevlevīlerden

2 Muḥaṣṣal zevḳ-i vicdānī imiş erbāb-ı ḥālāta
Ḫaber aldıḳ semāʿ-ile ṣafāyı Mevlevīlerden

3 N’ola āyīn-ı ʿışḳı ʿāşıḳāna itseler icrā
Dögüp def sīne idüp nāle nāyı Mevlevīlerden

4 Dönerler dest-efşān sīne-kūbān vālih ü ḥayrān
Gidermiş cezbe-i Ḥaḳ hūy-ı hāyı Mevlevīlerden

5 Ḳaşı miḥrābı imiş secde-gāh ʿuşşaḳa maḥbūbuñ
Su’āl itdiñ mi Vehbī hīç orayı Mevlevīlerden

11a

-61-

Ez-ān Cümle Vehbī

fāʿilātün fāʿilātün fāʿilün

1 Vāriṡ-i ʿilm-i ledündür Mevlevī

Vāḳıf-ı esrār-ı “*kün*”[143] dür Mevlevī

2 Vāṣılü'ẕ-ẕāt-ı ḥaḳīḳat lā ʿilel

Sāmi-i […]dür Mevlevī

3 Kāşif-i aḥvāl-i […]

Nükte-dān-ı her süḫandır Mevlevī

4 Ehl-i vaḥdet bir şecer aʿżāsıdır

Ol dıraḫta bīḫ ü bündür Mevlevī

5 Vehbiyā dānende-i esrār-ı Ḥaḳ

Vāriṡ-i ʿilm-i ledündür Mevlevī

-62-

Ġazel-i Şāhidī Efendi[144]

feʿilātün feʿilātün feʿilātün feʿilün

1 Ġamı vardır baña kim yārı şikār eylemişim

[143] Yāsīn suresi, 82. ayet: **“Kun fe yekûnu**: Ol (der); artık, böylece, hemen olur.”

[144] Esrar Dede,a.g.e.,s.252. 2. Ve 5. beyitler tezkirede verilmemiştir.

Göñlümi ḫalvet idüp ḫāne-i yār eylemişim

2 Seyr iderken çemeni gülşen-i cān içre bulup
Gül-i nesrīn-i semen üzre kenār eylemişim

3 Çār ʿunṣur yoġ-iken şeş cihete sıġmaz idim
Bu da bir şīve-durur kim şeşi çār eylemişim

4 Ṣıġmazam kevn ü mekāna dü cihāndan berīyim
Men serīr-i dil-i insānda ḳarār eylemişim

5 Şāhidiyim ki beḳā kişveriniñ serveriyim
Bu fenā içre filān olmaġa ʿār eylemişim

-63-

Ġazel-i Raʿnā [145]

feʿilātün mefāʿilün feʿilün

1 Ḳadrini bil külāhıñ iy dervīş
Zühd ü perhīzī eyle kendüñe piş

2 Ṣıdḳ-ile her ki giyse ola velī
Gizle bu sırrı añla ṭoġrı yolı

3 Ḳadrini bil külāh ile nemediñ
Ḫalḳ-ı ʿālem ṭuta seniñ pīriñ

---

[145] Başlıkta gazel denmiş ama şiir mesnevidir.

4 Ḥāşā lillāh ki ol giyüp tācı
Ola ḫalḳıñ hemīşe muḥtācı

5 Ṭabla-ḫˇār ola dā’imā diline
İncine herkese yāḫud iline

6 Ādem oldur ki ide kesb-i kemāl
Mānic olmaz giyerse ḫırḳa vü şāl

7 Mevlevī ol külāhıñı ṣādıḳ
Cān u dilden Ḫudā’ya ol c āşıḳ

8 Buyurur bir ġazelde ol sulṭān
Her sözine fidā ola dil u cān

-64-

Naẓīre-i Nāyī Dede Vehbī’ye nazīre olarak yazılmıştır[146]

mefc ūlü fāc ilātü mefāc īlü fāc ilün

Ḥayrān ider cemāl-i ḫudā Mevlevīleri
Esrār-ı şems u şevḳ-i ṣafā Mevlevīleri

-65-

Ez-ān Cümle Vehbī[147]

mefc ūlü fāc ilātü mefāc īlü fāc ilün

---

[146] Bu şiirin ilk mısraının üzeri çizilmiş ve devamı yazılmamış. Muhtemelen sehven buraya yazılmaya başlanmış, sonrasında vazgeçilmiştir.
[147] Esrar Dede,a.g.e.,s.520.

1 Vaṣf-ı bahār-ı ḥüsn-i edā destimizdedir
Çün bikr-i fikr-i nādire-zā destimizdedir

2 Ḥabl-i metīn-i şerʿ-i be-destiz ki her ḳadem
Rāh-ı Ḫudā'da ḫavf-ı recā destimizdedir

3 Ṣad cām-ı Cem ki reşḥa-i seng reşne-dārıdır
Biriz o cām-ı neşʾe-nümā destimizdedir

4 Ser-tā-ḳadem ki nüsḫa-i kübrā-yı ʿālemiz
Dinse ʿaceb mi arż u semā destimizdedir

5 Ḳānūn ile şifā ideriz her ṭarīḳ ile
Vehbī marīż-i ʿışḳa devā destimüzdedir

-66-

Ġazel-i Faṣīḫ Dede[148]

fāʿilātün fāʿilātün fāʿilün

1 Derd-ile itmiş kemāl- i imtizāc
İstemez dil-ḥaste-i ʿışḳıñ ʿilāc

2 Bozdı bāzār-ı niyāzı ḫaṭ gelüp
Ḫoş-ḳumāş-bāza ḳalmadı revāc

[148] Divanda şiir var 40.gazel .Çıpan, a.g.e., s.290.

3 Naḳd eşk-i çeşmiñi ʿarż it göñül

Şāh-ı ʿışḳ eyler ise teklīf-i bāc

4 Naẓm-ı pākimde budur ḥaḳḳ-ı kelām

Şāʿirān-ı Rūm eyler ibtihāc

5 H̱usrev-i iḳlīm-i maʿnāyım Faṣīḥ

Gevher-i mażmūna çekmem iḥtiyāc

11b

-67-

Ez-ān Cümle Vehbī

Fāilātün fāilātün fāiātün fāilün

1 Ne ṭarīḳ erbābınıñ murtāżı ne zühhādıyız

ʿĀşıḳız ʿuşşāḳıñ ammā ḳayddan azādıyız

2 İzdivācından mücerred nefsi tecrīd eyledik

Bu ʿarūs-ı ʿālemiñ ṣanmañ bizi dāmādıyız

3 Tīşe-i elmās-ı faḳr-ile cebelden kesmede

Bī-sütūn-ı fāḳada nefsiñ bugün Ferhādıyız

4 Ḳan yudup ḳan aġlamaḳ olsa ʿaceb mi zādımız

Āteş-i deryā-yı ʿışḳıñ murġ-ı āteş-zādıyız

5 ʿIşḳ daʿvāsın ḳılursın ġam degil Mecnūn gibi

ʿĀşıḳānıñ biz daẖi bir Vehbī-i bāşādıyız

-68-

Ez-ān Cümle Vehbī

mefāʿīlün mefāʿīlün feʿūlün

1 Görürseñ zaḥmet-i bī ḥadd u ġāye

Ṭoḳunma […] evliyāya

2 Ḥaḳīḳat ḫod mes̱eldir bu ki derler

Degil hemsāyesinden ayru sāye

3 Biziz ol vālih ü medhūş [u] ḥayrān

Ki irmez ʿaḳlımız bu hūy-ı hāya

4 N'ola meyl eylemezsek māl u cāha

Ki yoḳdur meylimiz ḥubb-ı sivāya

5 Geçüp Vehbī cihanıñ ʿizzetinden

Biz ancaḳ ḳāniʿiz köhne ʿabāya

-69-

Ḳıtʿa-i Vehbī

mefʿūlü fāʿilātü mefāʿīlü fāʿilün

Vehbī ribāṭ-ı dehr-i denī içre meskenim

Künc-i ḫarābe olsa ʿaceb mi misāl-i būm

Ġafletle gecdi ʿömr telef-kerde olmadı

Bīdārī ḥayf ṭāliʿ menḥūs u baḫt şūm

-70-

Nesīb Dede

Yeñiḳapu Şeyḫi Nesīb Dede Efendi'niñ Asitāneden gönderdigi ġazellerdendir. Bunlar daḫı keẕālik Nesīb Dede

mefʿūlü fāʿilātü mefāʿīlü fāʿilün

1 Pervāne itdi şemʿ-liḳā Mevlevīleri

Yandırdı sūz-ı ʿışḳ-ı Ḫudā Mevlevīleri

2 Şems-i ḥaḳīḳat-ile idince muḳābele

İtdi iḥāṭa nūr u żiyā Mevlevīleri

3 İtse n'ola leʾālī-i esrār-ı mes̱nevī

Baḥr-ı ḥük[ü]mde ġavṭa-nümā Mevlevīleri

4 Eyler ḳudūm-ı şāhid-i vecd iḫtiyārsız

Mānend-i nāy-ı naġme-serā Mevlevīleri

5 İden Nesīb-i mā'ide-i ḫˇān-ı ʿışḳdır

Bī-ḳayd u […] serā Mevlevīleri

-71-

Ez-ān Cümle Nesīb Dede

mefʿūlü fāʿilātü mefāʿīlü fāʿilün

1 Pesdir hemīşe zāv-ı sefer Mevlevīlere

Ḫun-āb-ı dīde laḥt çeker Mevlevīlere

2 Şevḳ-i vuṣūl-i kaʿbe-i […] ile olur
Ḫār-ı reh-i fenā gül-i ter Mevlevīlere

3 Der-ṣubḥa-i sirişk ile olsa ʿaceb midir
Āheng-i nāle derd-i seḥer Mevlevīlere

4 Nā-kāmlıḳ ki matlabıdır anlarıñ n'ola
Yeksān olursa sūd u żarar Mevlevīlere

5 Dergāh-ı pīriñ oldı Nesībā behā-y-ile
Her zīre sengi der ü güher Mevlevīlere

Ḫafıż

Kürsī-i cennetde Mevlānā Enīs ola celīs sene 1147

12a

-72-

Ez-ān Cümle Nesīb Dede[149]

mefʿūlü fāʿilātü mefāʿīlü fāʿilün

1 Namūs u cāhı cāh atan Mevlevīleriz
Dünyā-yı dūnı hīçe ṣatan Mevlevīleriz

2 Deh-rūze ḳar u bārını dehriñ hebā bilüp

[149] Esrar Dede,a.g.e.,s.496.

Peyġūle-i fenāda yatan Mevlevīleriz

3 Ārāmımız semāʿ iledir rūzgārda
Girdāb-ı baḥr-i ʿışḳa batan Mevlevīleriz

4 Telḫī-i fāḳa itmek içün nefsimiz helāk
Ḫˇān-ı vücūda zehr ḳatan Mevlevīleriz

5 Biz iy Nesīb devlet-i Monlā-yı Rūm'da
Dünyāyı dūnı hīçe ṣatan Mevlevīleriz

-73-

Ez-ān Cümle Nesīb Dede

mefʿūlü fāʿilātü mefāʿīlü fāʿilün

1 Dil kişverinedir seferi Mevlevīleriñ
Cez̠b-i Ḥaḳ oldı reh-beri Mevlevīleriñ

2 Dāġ-ı ciger-i ferdir tecellā-yı ʿışḳdır
Bāġ-ı fenāda derd-i teri Mevlevīleriñ

3 Seng-i siyāh iseñ zer-i ḫāliṣ-ʿayār ider
İksīr-i feyżdir naẓarı Mevlevīleriñ

4 Eyler ṣafā-yı gülşen-i ḳudsüñ ḥikāyesin
Neydir hezār nālegeri Mevlevīleriñ

5 Oldı Nesīb Ḥażret-i Monlā Celāl-i dīn
Şāh-ı bülend-i tācveri Mevlevīlerüñ

-74-

Ez-ān Cümle Nesīb Dede

mefāʿīlün mefāʿīlün mefāʿīlün mefāʿīlün

1 Fenā peyġūlesinde merd-i ḥāmil Mevlevīlerdir
Emānet bārını cānıyla ḥāmil Mevlevīlerdir

2 Sebaḳ-ḫˇānān-ı ʿışḳıñ nüktesin fehm itmede māhir
Debistān-ı maḥabbet içre kāmil Mevlevīlerdir

3 Faḳīr-i bī-nevâ ammā ġınā-yı ḳalbe mālikler
Gedā-yı pādişāhāna muʿāmil Mevlevīlerdir

4 Çeküp nik u bedenden ʿālemiñ el atmış imdāda
[…] ile ʿāmil Mevlevīlerdir

5 Nesībā reh-revān-ı mülk-i ʿirfāna nigāh itseñ
Emānet bārını cānile ḫāmil Mevlevīlerdir

-75-

Ḳıṭʿa[-i] Nesīb Dede

Mefʾūlü fāʿilātü mefāʿīlü fāʿilün

1 Ol şāh-bāz-ı evc-i fenāyım Nesīb eger

Ġam çekmezem ʿasākir-i [...] hücūm
2 Bir künc-i feyż içün ki o Monlā-yı Rūm'dur
Çün būm-ı cānım oldı diyār-ı ḫarāb-ı Rūm

-76-

Nesīb Dede

Tārīḫ-i tecrīd-i ḳubbe-i ḥaḍrā

mefāʿīlün mefāʿīlün mefāʿīlün mefāʿīlün

Nesībā mülhem-i ġaybī didi tārīḫ-i tecdīdin
Yine mīnā yapıldı ḳubbe-i pür-naḳş-ı Mevlānā

-77-

Nābī Dede Beyt

feʿilātün feʿilātün feʿiātün feʿilün

Bī-edeb başma ḳadem mesken-i dervīşāna
Gelür ādāb-ile Rūḥu'l-ḳud(ü)s ol meydāna

12b

تاریخ برای اسماعیل جدید علم
تاریخ عثمان زاده از مثنوی شریف

کاشف اسرار معنی کبریا
ابن حسین فخر وجود مولانا ما

کفت مثنوی را داستان معنوی
سن اربن اندر خلال مثنوی

نامه معمور و معقل ابل بلند
معتدل الکان و باجلیل طور

در بیاض دیده سنبل کرده
فی قصر چون بنابیان او

لیک آن از تمع اصغر وی جود
که برآمده چنان از بحر جود

مطلع تاریخ ابن سود او بود
صد هزاران دفتر اشعار بود

وبعد هذه الغصن المطورة وانشد

ای عمر بی همتا یار مثنوی
ای عین عمر وصلت من زمن

ای از نو عمر ای
وبر بند کای عمر

شاد باش ای دلبر مجاز در نیاز
در همین درگه شود افروز باز

۱۱۱۴

صورت فتوای عبد الرحمن عمادی

سئل عنه سماع الآلات المطربة هل هو حلال ام الى الشريعة والطريقة

اجاب قدس الله سره

قد حرمه من لا يعرض حبه لصدق مقالو اباحه من لا ينكر عليه كمال ابن لقو فحال فمن وجد في قلبه من نور المعرفة فالتقدم والا رجوعه عن ما نهاه الشرع عنه احكم واسلم

حضرت عمر بن عربی

بأن ملكك الانس للطف البلات
وكنت جنونا بجنون الحركات

العارض والخال وادمر عنك جفت
والجنت كيف احجبت بالشهوات

ان ضاق على الوسع عبارات لسانى
فى القلب نكات كتبت بالعبرات

فاسأل على بابك انهار دموعى
فالرحم على ان لم اوطر العبرات

كن عن الوصل وصلها بخلاف
والعيب راى لذته فى العلوان

حبك من على زين منه جسمك كل
لون كمثل العنبر عطائى وردانى

فى حطى اذا انقل منه فيه ميال
من شاربه الخضرة وى فى الظلام
بجليك بلطف منه عين حياة

نصر زاد والهوى فى البعيد بنى
وبين البين صبر الشر وقتا
وان لم اهل ازاح سروى فى وكيم
كعت بعد جوب اجيجا بوعالم الطوا

لا يعرف وجها بالجنان
جمال كل قلب ما
يا جمع زمان
صبحا وصفات

ليلا و نهارا
يوم القوم جيان

فالقو عن كفافى
من ذكره ان

نا موس فى
من بعد فانى

-78-

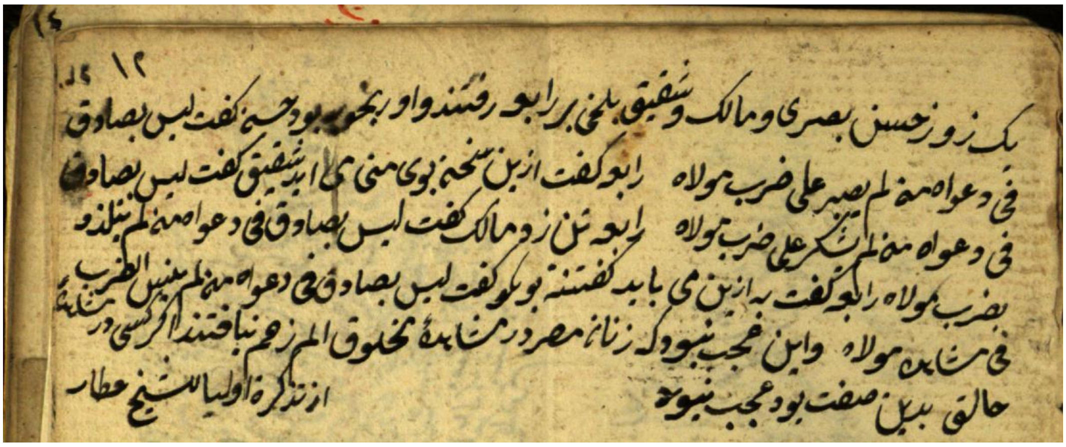
Ādem Dede [150]

mefʾūlü fāʿilātü mefāʿīlü fāʿilün

Göz yum cihāndan aç gözüñi kendü halüñe

Sen göz yumup açınca bu ʿālem gelür geçer

13a

یک روز حسن بصری و مالک و شقیق بلخی بر رابعه رفتند و او رنجور بود حسن گفت لیس بصادق
فی دعواه من لم یصبر علی ضرب مولاه رابعه گفت ازین سخن بوی منی می آید شقیق گفت لیس بصادق
فی دعواه من لم یشکر علی ضرب مولاه رابعه گفت به ازین باید مالک گفت لیس بصادق فی دعواه من لم یتلذذ
بضرب مولاه رابعه گفت به ازین می باید گفتند تو بگو گفت لیس بصادق فی دعواه من لم ینس الضرب
فی مشاهدة مولاه و این عجب نبود که زنان مصر در مشاهدهٔ مخلوق الم زخم نیافتند اگر کسی در
خالق بدین صفت بود عجب نبود   از تذکرهٔ اولیا الشیخ عطار

-79-

Sulṭān Divānī Ḥażretleri

mefāʿīlün feʿilātün mefāʿīlün feʿilün

1 Ḳanı o gün ki ḥarīm-i viṣāle maḥrem idim

Firāḳı añmaz idim vuṣlatuñla ḫurrem idim

2 Gedā-yı kūyıñ idüm pādişāh-ı ʿālem idim

Muḳīm-i cennet idim bir muʿayyen ādem idim

[150] Esrar Dede, a.g.e., s.13. Esrar Dede Tezkiresinde beyit şu şekilde geçmektedir:

" Göz yum cihāndan aç gözüñi kendü halüñe
Sen göz yumup açınca bu ʿālem gelür gider"

3 Günāhım itdi beni iy perī ḳapuñdan dūr
Senüñ teraḥḥumuña ġālib oldı bende ḳuṣūr

4 Yaḳın idüm ḥarem-i ḫāṣa ḥürmetim var idi
Cināna dāḫil idim ḫaylī raġbetim var idi

5 Düşerdim ayaġıña başda devletim var idi
Kemāl-i ʿışḳıñ-ile başḳa şöhretim var idi

6 Cefā vü miḥnet u derd u belādayım şimdi
Devāya çāresi yoḳ bir belādayım şimdi

-80-

Sulṭān Divānī Ḥażretleri

mefāʿīlün feʿilātün mefāʿīlün fa'lün

Ne yār fürḳatini çekmege mecālim var
Ne fikr-i mūy-ı miyānuñla ḳīl u ḳālim var
Göñülde ḥāṣılı cānā ʿaceb melālim var
Cihāñ gözüme görünmez ġarīb ḥālim var

-81-

Sulṭān Divānī Ḥażretleri

Şikeste-i āyīne-i dil ṣafā-yı ḫāṭır yoḳ
Gözümden özge baña hīç aġlar acır yoḳ[151]

[151] Aruz kalıbı bulunamadı.

-82-

Sulṭān Divānī Ḥażretleri

mefāʿīlün feʿilātün mefāʿīlün fa'lün

Benim o miḥnet [ü] derd-ile yār olan ʿāşıḳ

Benim o derd-i maḥabbetle zār olan ʿāşıḳ

-83-

Sulṭān Divānī Ḥażretleri

mefāʿīlün feʿilātün mefāʿīlün fa'lün

Benim o ʿaḳl gibi tārumār olan ʿāşıḳ

Benim o ʿışḳ gibi bī-ḳarār olan ʿāşıḳ

-84-

Sulṭān Divānī Ḥażretleri

mefāʿīlün feʿilātün mefāʿīlün fa'lün

Fiġāna āhum-ile yaşım olmadı teskīn

Dirīġ cānuma geçdi firāḳ-ı yār-ı güzīn

-85-

Sulṭān Divānī Ḥażretleri

mefāʿīlün feʿilātün mefāʿīlün fa'lün

Semāʿī gibi döne döne eylerim efġān

Firāḳ cānıma geçdi viṣāle yoḳ dermān

-86-

Sulṭān Divānī Ḥażretleri

mefāʿīlün feʿilātün mefāʿīlün fa’lün

Gözüm yaşı ise […] geldi çün ʿummān

Ne çāre neyleyeyim bilmem iy şeh-i devrān

-87-

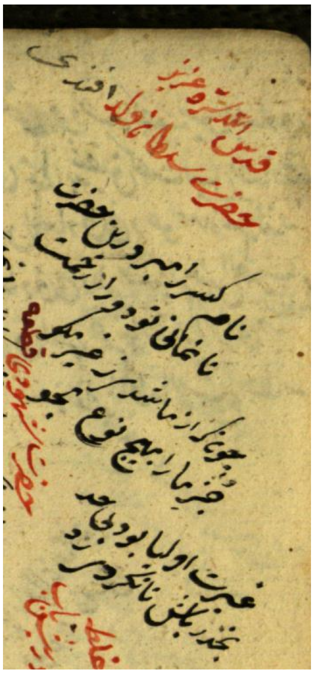
Sulṭān Divānī Ḥażretleri

mefāʿīlün feʿilātün mefāʿīlün fa’lün

Ġamıñla şöyle zebūnım ki idemem feryād

Żaʿīf cismimi ḳorḳum bu āh ide berbād

13b

-88-

Sulṭān-ı Semāʿi Ḳıṭʿa [Sulṭān Divānī Ḥażretleri]

fāʿilātün fāʿilātün fāʿilün/fāʿlün

Tekye-i ġamda olup abdālıñ
Ṣoyunup ʿışḳıña ʿüryān olayım
Cümleden ḳaṭʿ-ı naẓar sulṭānım
Gūşe-i çeşmiñe ḳurbān olayım

-89-

Maḫremī ḳuddise sirruhu [152]

fāʿilātün fāʿilātün fāʿilātün fāʿilün/fāʿlün

1 Āb-ı zincirin sürür ʿışḳıñla bir şūridedir
Seyr içün rūşen cemāliñ her ḫayāli dīdedir

2 İdemez ṣaḫrā-nişīn ʿışḳile seyr ü sülūk
Sākin kūh-ı belā vü ġam ʿaceb vādīdedir

3 Geçdi ʿömrüm ol dehenden bir cevāb işitmedim
Ḫāṭır-ı şūrīde ṣanmañ yoḳ yire rencīdedir

4 Maḫremī maʿnī-i ġayra itme zinhār iltifāt
Leẕẕet-i kāmil olur mı anda kim ḫāyīdedir

[152] Esrar Dede,a.g.e.,s.474. Metinde dört beyit olarak verilen gazel tezkirede beş beyitten oluşmaktadır.

-90-

Beyt-i Ṣunʿī

Mefʿūlü mefāʿīlü mefāʿīlü feʿūlün

Vāʿiẓ ben eger ḳoymaz isem rehne kitābı

Kāfir ḳapusında bulayım cām-ı şarābı

Tārīḫ-i vefāt-ı Ṣunʿī Dede der-nişīn-i bāb-ı Ġalaṭa

feʿilātün mefāʿilün feʿilün

Ola cennet maḳāmı merḥumuñ

Nā murādāna biñ elli yedide gitdi fehim   sene 1057

-91-

Ḥażret-i Şuḥūdī Ḳıṭʿa[153]

mefāʿīlün mefāʿīlün mefāʿīlün mefāʿīlün

Dehāñı fikri dilde ġonçe-i gülzār-ı cānımdır

Ḫayāl-i serv ḳaddüñ ḫayliden ḫāṭır-nişānımdır

Firāḳ-i laʿl-i nābıñla belā bezminde iy sāḳī

Dem-ā-dem eşk-i gülgūnum şarāb-ı erġuvānımdır

-92-

Dervīş Ṣunʿi

mef'ūlü mefāʿīlü mefāʿīlü feʿūlün

[153] Esrar Dede,a.g.e., s.253.

1 Bir cām-ile ḳıldı yine sāḳī beni Mecnūn

Benzer ki dilā itdi şarāba o gül efsūn

2 İy Ḫüsrev-i ḫūbān seni arayı arayı

Ḳān derleyüben çıḳdı ayaḳdan mey-i gülgūn

3 Seyr itmege ol māhı melekler gice gündüz

Revzenler açar ay-ile günden yine gerdūn

4 Ḫatm eyleyen iy ḫ˘āce menüm muṣḥaf-ı ʿışḳı

"Ve'l-leyli"ye deg oḳumuş ancaḳ anı Mecnūn

5 Ḫubān-ı kelām içre bugün ehli yanında

İy Ṣunʿī ḳanı Yūsuf-ı naẓmım gibi mevzūn

-93-

Ādem Dede[154]

mef'ūlü fāʿilātü mefāʿīlü fāʿilün

1 ʿĀlemde ġam kişiye dem-ā-dem gelür gider

Ādem mi var ki ʿāleme ḫurrem gelür gider

2 Bār-ı belāyı her kişiye çekdirir felek

Kim var ki bu cihāna müsellem gelür gider

[154] Esrar Dede, a.g.e., s.13.

3 Göz yum cihāndan aç gözüñi kendü ḥāliñe
Sen göz yumup açınca bu ʿālem gelür gider

4 Nergis meger ki bildi vefāsız-durur cihān
Bāġıñ bu günde gözleri pür-nem gelür gider

5 Ādem odur ki adını ʿālemde añdıra
ʿĀlemde ad ḳalur [u] ādem gelür gider

14a

-95-

Şemʿī Şāriḥ-i eflāẓ-ı Mes̱nevī[155]

mef'ūlü fāʿilātü mefāʿīlü fāʿilün

1 Yār-ile mey içen kişi aġyārı n'eylesün
Bülbül ki hem-dem oldı güle ḫārı neylesün

2 Her bir ḳılında zülf ḥesābınca bende var
İnṣāf idince bunca giriftārı n'eylesün

3 Añmaz ḫatıñ ġubārını sāḳī lebüñ emen
Gül gibi mey içen kişi esrārı n'eylesün

4 Ṭutam ki başa vardı göñül zülf-i yār-ile
Ol ġamzelerle çeşm-i siyehkārı n'eylesün

[155] Esrar Dede,a.g.e.,s.262.

5 Dünyāya [çünki][156] her kişi ʿüryān gelür geçer
İy ḫˇāce Şemʿī cübbe vü destārı n'eylesün

-96-

Ġazel-i Fedāyi Dede ḳuddise sirruhu [157]

fāʿilātün fāʿilātün fāʿilün

1 Ṭaʿne-i düşmenden idüp ictināb
ʿArż-ı cemāl eylemez ol āf-tāb

2 Ṣun bize sāḳī içelüm bādeyi
Oldı göñül ḫānesi ġamdan ḫarāb

3 Bekleyelim gel dür-i meyḫāneyi
Bu ḳapudan şāyed ola fetḥ-i bāb

4 ʿÖmr aḳar ṣu gibidir fi'l-mes̱el
Cismiñ o ṣu üzre yürür bir ḥabāb

5 Yapsa göñül ḫānesini ol ṣanem
Kaʿbeye varmaḳ ḳadar eyler s̱avāb

6 Ḳılsa Fedāyī eşiginde maḳām
Gökde melekler diye niʿme'l-meʾāb

---

[156] Esrar Dede,a.g.e.,s.262. Metinde eksik olan kelime tezkireden bakılarak tamamlanmıştır.
[157] Esrar Dede,a.g.e.,s.414-415.

-97-

Ṣunʿī Dede

mefʾūlü mefāʿīlü mefāʿīlü feʿūlün

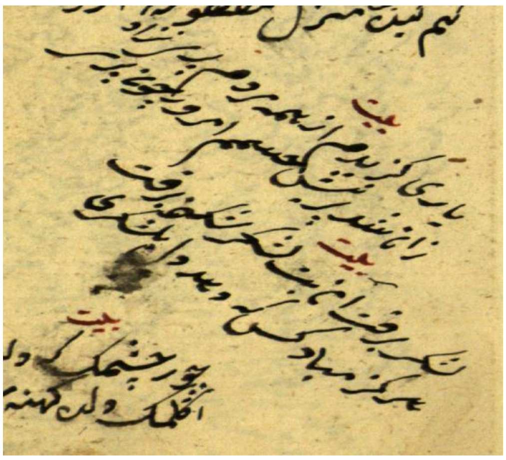
1 Dülbendini nāz-ile ẓarīfāne ṣararsın
Meydān-ı maḥabbetde gezüp ʿāşıḳ ararsın

2 Sen ġonçe gibi gāh yeşil gāh ḳızıl giy
Üftāde-ger-i berg ḫazān gibi ṣararsın

3 Yazup ele āl-i ḫāme gibi göñlümi iy dost
Düşmenlerüñünñ nāna gibi bağrı ḳararsın

4 Aġlamaġ-ile sevdigimi yāra ṭuyurduñ
İy dīde-i ġam-dīde baña ʿayn-ı żararsın

5 İy Ṣunʿī yüri sālik-i Ḥaḳ ol gice gündüz
Kim gide gide menzil-i maḳṣūda irersin

-98-

Ṣunʿī Dede

Beyt

fāʿilātün mefāʿīlün fāʿlün

Cevr-i çeşmiñ ki dil-nüvāzımdır

İñlemek dilde köhne sāzımdır

-99-

Yaḥyā[158]

mef'ūlü mefāʿīlü mefāʿīlü feʿūlün

Yaḥyā n'ola ger olsa sözüñ inceden ince

Yāriñ beli vaṣfında ḳılı ḳırḳa yararsın

14b

-100-

Firāḳī Dede türbe-i Monlā Gürānī [159]

Mefāʿīlün mefāʿīlün mefāʿīlün mefāʿīlün

---

[158] Metinde "Bu ġazel Yaḥyā'nıñ olmaḳ gerekdir zīrā böyle görülmüşdür." diye not düşülmüştür.

[159] Yunus Emre'nin bir gazeline naziredir. Yuvacı, a.g.e., s.85.Bu gazel Tuhfe-i Nāilī'de şu şekilde geçmektedir:
"Cihâna şâh olup şâhâ cihân ṭurdukça ṭurdıñ ṭut
Cihân mülkinde Şeddâd-ı binâ bünyâdıñ urduñ ṭut
Göçersiñ ḳûş-ı rıḥlet çalınur âḫir bu menzilden
Otaġıñ pâdişâhım lâle-veş her yerde ḳurduñ ṭut
Vücûd iḳlîminiñ farża ki olmışsıñ Süleymânı
ʿAdem deryasına ol salṭanat mührin düşürdüñ ṭut
Bu ʿâlem-i mergüzârında murâdıñca şikâr alup
Şehâ bâzû-yı devletden nice şahbâz uşurduñ ṭut
Elinden rûzgâr-i rûzigârıñ kurtuluşu yoḳdur
Ṣabâ gibi bu ṣaḥrâlarda hayaldiñ yüpürdiñ ṭut
Ayaġı götürür çoḳ her kişi âḫir bu meclisden
Firâḳî bir el öñdin ʿâlem-i vaḥdette yurdun ṭut "

1 Cihānda şāh olup şāhım cihān ṭurduḳça ṭurduñ ṭut
Cihān mülküñde Şeddād'ı binā bünyādıñ urduñ ṭut

2 Göçersin kūs-ı rıḥlet çalınur bir gün bu menzilden
Otaġın pādişāhım lāleveş saḥrāda ḳurduñ ṭut

3 Vücūd īklīminiñ farżā ki olmuşsuñ Süleymān'ı
ʿAdem deryāsına ol salṭanat mihrüñ düşürdüñ ṭut

4 Ḳonaġıñ ʿāḳıbet bāġ-ı ferāġatdir benüm cānım
Ṣabā gibi ṣayup her yaña hāyildeñ yupurduñ ṭut

5 Murādıñca bu ʿālem murġzārından şikār alup
Şehā bāzū-yı devletden niçe şehbāz uçurduñ ṭut

6 Olursañ cürʿaveş yarin ya bir gün ḫāk-ile yeksān
Bugün Cem bezmine irdüñ ṣafā çālını sürdüñ ṭut

7 Getürür bezm-i kes̱retden ayaġı her kişi āḫir
Firāḳī bir el öñden ʿālem -i vaḥdet[te] yurduñ ṭut

Fi'l-aṣl mehter çeşmesi ittiṣālinde orṭa yazıcılarından "Firāḳi yazıcı" dimekle maʿrūf, ṣoñra "Peçevī ʿĀrif Aḥmed Efendi" intisābile şeref-yāb-ı duḫūl ʿidād-ı fuḳarā olmuşlardır

-101-

Müseddes-i Siyāhī Dede Ḳuddise Sirruhu [160]

mefāʿīlün mefāʿīlün mefāʿīlün mefāʿīlün

[160] Esrar Dede,a.g.e.,226-227.Mecmū'ada müseddes 16a numaralı sayfada devam etmektedir.

1 Bi-ḥamdillāh göründi menzil-i maḳṣūd rāhımda

Ṭulūʿ itdi hidāyet aḫteri baḫt-i siyāhımda

Nümāyān oldı teʿs̱īr-i temennā sūz-ı [āhumda][161]

Tesāvi ḳıldı şimdi būd u nā-būd [pīşgāhumda][162]

Hüveydā olalı ḫaṭṭ istivā farḳ-ı külāhımda

ʿAle'l-ʿarş istivā sırrın bulalı ḳıble-gāhımda

2 Yanımda şimdi medḥ u zemm ü şādī vü elem birdir

Ṣafā-yı nüzhet-i ḫāṭır ḥaṭā[163]-yı derd ü ġam birdir

Nişīn gūşe-i külḫanla gül-geşt-i irem birdir

Sifāl-i köhne vü kītī-nümā-yı cām-ı Cem birdir

Hüveydā olalı ḫaṭṭ istivā farḳ-ı külāhımda

ʿAle'l-ʿarş istivā sırrın bulalı ḳıble-gāhımda

3 Baña şeh-per-i ʿankā-yı felek perr-i mekes gelmez

Yanımda dürr-i yektā olsa miḳdār-ı ʿades gelmez

Cihānıñ ḫˇācegān-ı kām-rānı baña kes gelmez

Gözümde şevket ü ferr-i Sikender ḫār u ḫas gelmez

Hüveydā olalı ḫaṭṭ istivā farḳ-ı külāhımda

ʿAle'l-ʿarş istivā sırrın bulalı ḳıble-gāhımda[164]

[161] Metinde, mısranın sonunda mürekkep dağılmıştır, okunamayacak durumdadır. Esrar Dede,a.g.e.s.226. Tezkirede "āhumda" şeklinde geçmektedir.
[162] Metinde, mısranın sonunda mürekkep dağılmıştır, okunamayacak durumdadır.Esrar Dede,a.g.e.,s.226. tezkirede "pīşgāhumda" şeklinde geçmektedir.
[163] Esrar Dede,a.g.e.,s.226.Tezkirede "cefā" şeklinde geçmektedir.
[164] Metinde "eyżan" yazıyor. Bu kelime metinde tekrar eden bölümler için kullanılır. Burada eyzan yazılması, mütekerrir müseddes olan şiirin ilk bendinin son iki mısraının burada da tekrar edileceğini göstermek içindir. Şiirin mütekerrir olması vurgusu ilk bendin son iki mısraında "nakarat" yazılarak belirtilmiş.

15a

-102-

Beşiktāş Şeyẖi Şeyẖ Aḥmed Yūsuf'uñ pendi - Şerīf Nehcī'niñ imiş

Ḳıtᶜa [Rubā'ī][165]

mef'ūlü mefāᶜīlün mefāᶜīlün fā'

Dil-beste olan derūnı Mevlānā'ya

Bī-şübhe irer ᶜ ināyet-i Mevlānā'ya

Ḥāl ile bilür ādem olan iy zāhid

Yoḥsa çalınan baḳma ḳudūm u nāya

-103-

Ġazel-i ᶜArşī[166]

müstefᶜilün müstefᶜilün müstefᶜilün müstefᶜilün

1 Yatma uyan itme ziyān vaḳt-i seḥer ḳum ḳum u ḳum

Tā olasın vāḳıf-ı cān vaḳt-i seḥer ḳum ḳum u ḳum

2 Ṭoġdı saᶜādet güneşi ṭutdı żiyā ṭāġı ṭaşı

Ġaflete aldırma başı vaḳt-i seḥer ḳum ḳum u ḳum

3 Aç gözüñ iyᶜāşıḳ-ı zār gitti mesā irdi nehār

Cānıñı ġafletden uyar vaḳt-i seḥer ḳum ḳum u ḳum

---

165 Başlıkta Kıt'a olarak yazılmasına rağmen şiir Rubā'ī'dir.Şener, a.g.e., s.332.Tuhfe-i Nāilī'de ilk beyit şöyle geçmektedir: " Vābeste olan derūnī Mevlānāya
Bī-şübhe ider 'ināyet Mevlāya

166 Esrar Dede,a.g.e.,s.359-360.

4 Ādeme olduñsa ḫalef eyleme eyyāmı telef

İster iseñ ire şeref vaḳt-i seḥer ḳum ḳum u ḳum

5 Esdi nesīm-i dem ṣubḥ eyledi defʿ-i ġam-i ṣubḥ

Yaġdı ḥayāt-ı nem ṣabāḥ vaḳt-i seḥer ḳum ḳum u ḳum

6 Vaḳt-i ḳadīm-i müteʿāl eyledi iẓhār-ı cemāl

İrdi dem-i rūz-ı viṣāl vaḳt-i seḥer ḳum ḳum u ḳum

7 Ḳıldı seḥer bād-ı ṣabā ehl-i ḫarābāta ṣalā

Al eliñe cām-ı ṣafā vaḳt-i seḥer ḳum ḳum u ḳum

8 Uyma ṣaḳın ʿarbedeye gelüp[167] vü ʿişretgedeye

Baş ḳademiñ meykede vaḳt-i seḥer ḳum ḳum u ḳum

9 ʿArşī[-i] şeydādan eger ister-iseñ ṭoġrı ḫaber

Rāh-ı Ḥaḳ'a eyle sefer vaḳt-i seḥer ḳum ḳum u kum

-104-

Ṣābir [168]

mef'ūlü fāʿilātü mefāʿīlü fāʿilün

1 Bezm-i meyiñ ṣafāları hep ḫāṭırımdadır

Ol bezmiñ āşināları hep ḫāṭırımdadır

---

[167] Esrar Dede,a.g.e.,s.359-360. Tezkirede "gel berü" şeklinde geçmektedir.

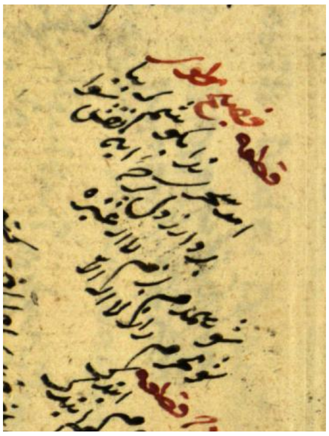
[168] Esrar Dede,a.g.e.,s.297.

2 Bir ḳāfileyle hem-reh idim bir zamān henūz
Hengāme-i derāları hep ḫāṭırımdadır

3 Mest-i ṣadā-yı bülbül-i bāġ-ı elest idim
Ol bülbülüñ nevāları hep ḫāṭırımdadır

4 Beyhūde iy ṭabīb keder virme ṭabʿıñā
Derd-i diliñ devāları hep ḫāṭırımdadır

5 Mümkün müdür raḳībi ferāmūş eylemek
Ṣābir'le mācerāları hep ḫāṭırımdadır

-105-

ʿArżī Dede Ḳıṭʿa [Rubāʿī][169]

mefʿūlü mefāʿīlü mefāʿīlün faʿ

Cānā beni dīdārıña maḥrūm itdiñ
Her cāyiliġiñ ʿāleme maʿlūm itdiñ
Yandırdıñ eritdiñ beni bildim şimdi
Bezm-i cürüm-i ḥasretiñe mūm itdiñ

---

[169] Başlıkta Kıt'a olarak yazılmasına rağmen şiir Rubā'ī'dir.Esrar Dede,a.g.e.,s.347.

-106-

Ve lehū [ʿArżī Dede] Ḳıtʿa [Rubāʿī][170]

mefʿūlü mefāʿīlü mef āīlün faʿ

Geh dīdelerim derd-ile ḫūn eylersin
Geh sāġa-ı ümīdi nilgūn eylersin
Hercāylıġa ḳopdı ol āfet-i ketebe
ʿArż daḫı sen mest-i cünūn eylersin

15b

-107-

Sulṭān Divānī [Semāʿī]

Ġazel-i Sulṭān Dīvānī taḫmīs-i Ādem Dede[171]

1 Ḫumār-ı bāde-i ġafletile ḫaylī evkārım
Ṣafāsı yoḳ diyü dehriñ ʿaceb dil-efgārım
Ne āh u zāre meded var ne bellü bī-zārım
Ne ʿışḳa ṣabr ider oldum ne ʿaḳl-ile yārım
Ne kārı başa çıḳardım ne belli bī-kārım

2 Ne ṭāliʿm baña uydu cihānda zeyn aña
Ne ḳādir oldum idim bu ümīde ḳaṭʿ-ı recā
Belā budur yine ey dostān-ı ehl-i ṣafā
Kemāl-i luṭf ile cānān vefāda bend-i cefā
Ne çāre oldı viṣāle ne bellü nā-çārım

3 Ne ṭāḳatim var idem derd-i dilden āh u fiġān

[170] Başlıkta Kıt’a olarak yazılmasına rağmen şiir Rubā’ī’dir.
[171] Sulṭān Dīvānī’nin Ādem Dede’nin bir gazeline yazdığı taḫmīstir. Aruz kalıbı bulunamadı.

Ne ṣabr idebilirüm ne ḳarāra var imkān
Ne ḥāle ḳıldı beni mübtelā görüñ devrān
Ne derd çekmege rāżı ne isterem dermān
Ne ṣıḥḥat üzereyim el-ḥaḳ ne ṣāfī bīmārım

4 Cefā-yı yār ile ḥayfā ki n'oldığım bilmem
Ġam aldı cānımı ḥālā ki n'oldığım bilmem
İdem budur baña n'oldığım bilmem
Belā-yı ʿışḳ-ile ḥaḳḳā ki n'oldığım bilmem
Bu añlanur elemümden ki ʿāşıḳ-ı zārım

5 Göreydi Ḫusrev eger sūz-ı ʿışḳı sīnemde
Dir idi dehri yaḳar āh iderse bir demde
Ne zāt imiş bu ki söyler ṣıfāt-ı Ādem'de
Semāʿī gibi ben ol bī-ḫodem ki ʿālemde
Ne keyf-ile mütekeyyif ne mest ü hüşyārım

-108-

Müseddes-i Sulṭān Semāʿi [Siyāhī][172]

mefāʿilün feʿilātün mefāʿilün feʿilün

1 Eyā cenāb-ı yaḳīne muḳarreb ehl-i sücūd
Mücāvirān-ı muḳīm-serā-yı şāh-ı şühūd
Ne ḥālet üzredir ol mest-i nāz-ı ṣāḥib-cūd
Ne ʿālem-ile olur meclisinde güft ü şünūd
Ne seyre ḳıldı teveccüh o ḳıble-i maḳṣūd

[172] Başlıkta şiir Semāʿī'ye ait gösterilmiş fakat son bendde Siyāhī mahlası geçmektedir.

Ne semte sālik ola ol ʿazīz-i Mıṣr-ı ḫod

2 İder mi ʿarż-ı cemāl ol güzelleriñ şāhı
Olur mı kendüye nāẓır olanıñ agāhı
Yürekden ʿāşık-ı miskīne çekdürüp āhı
O sāḫirāne baḳışlarla seyr idüp gāhī
Göñüller almaġa ḳaṣd-ı işāret eyler mi
Nihānı gūşe-i çeşmiyle ġāret eyler mi

3 Ne derd-i ʿışḳa taḥammül ne ḳuvvetim ḳaldı
Ne miḥnet [ü] elem u ṣabra ḳudretüm ḳaldı
Ne zecr ü hecr ile ārām u rāḥatim ḳaldı
Ne ṭāḳatim ne mecālim ne ġayretim ḳaldı
Fiġāna bir nefes āh-ı derūnı ẓabt idemem
Ḥarāret-i dil-i zār u zebūnı ẓabt idemem

16a

Heme[Müseddes-i Siyāhī Dede Ḳuddise Sirruhu][173]

mefāʿīlün mefāʿīlün mefāʿīlün mefāʿīlün

4 Şu deñlü mest-i ʿışḳ oldum ki hüşyārī nedir bilmem
Ṣafā-yı būy-ı gülden miḥnet-i ḫārı nedir bilmem
Dem vaṣlıñda fikr-i fürḳat-i yārı nedir bilmem
Muḥaṣṣal şimdi farḳ-ı yāre aġyārı nedir bilmem
Hüveydā olalı ḫaṭṭ istivā farḳ-ı külāhımda
ʿAle'l-ʿarş istivā sırrın bulalı ḳıble-gāhımda

[173] Müseddesin başlangıç bölümleri 14b numaralı sayfadadır. Metinde nakarat olarak geçen bölümlere "eyzen" yazılmıştır. Esrar Dede,a.g.e., s.226-227.

5 Ḳanāʿat kişverinde şimdi bir şāh-ı ser-efrāzım
Hevā-yı evc-i istiġnā vü bāz-ı ʿālī-pervāzım
Ferāġat gülşeninde ʿandelīb-i naġme-perdāzım
Demādem gūşe-i ʿuzletde yaʿnī ʿāfiyet-sāzım
Hüveydā olalı ḫaṭṭ istivā farḳ-ı külāhımda
ʿAle'l-ʿarş istivā sırrın bulalı ḳıble-gāhımda

6 Gehi gülzār-ı ʿişret içre şād u ḫurrem-ı ʿışḳım
Gehi peyġūle-i ḥayretde lāl u ebkem-i ʿışḳım
Mesīḫ-āsā ḥayāt-efzā olan muʿciz-dem-i ʿışḳım
Der-āmiz-i biḥār-ı vaḥdet-i seyle yem-i ʿışḳım
Hüveydā olalı ḫaṭṭ istivā farḳ-ı külāhımda
ʿAle'l-ʿarş istivā sırrın bulalı ḳıble-gāhımda

7 Hidāyet reh-beriyle rāh-ı ʿışḳa rū-be-rāh oldum
Ṣuʿūd itmek içün çarḫ-ı viṣāle dūd-ı āh oldum
Heme fersūde-rūy-ı dergeh-i reʾfet-penāh oldum
Siyāhī gibi ḥaḳḳā maẓhar-ı nūr-ı siyāh oldum
Hüveydā olalı ḫaṭṭ istivā farḳ-ı külāhımda
ʿAle'l-ʿarş istivā sırrın bulalı ḳalbgāhımda

-109-

ʿĀrif Dede ibn Ḥażret […]Taḫmis-i Siyāhī Dede[174]

mefāʿilün feʿilātün mefāʿilün feʿilün

[174] Esrar Dede,a.g.e.,s.354-355.

1 Bu cilvegāhda ol yekke tāz-ı maʿnāyım
Reh-i ṭalebde şitābende-i temennāyım
Feżā-yı ʿışḳ u muḥabetde bād-peymāyım
Ben ol sebük-rev-i deşt-i fenāya hem-pāyım
Nişīn-i kūh-ı ḳanāʿat nedīm-i ʿAnḳāyım

2 Olunca ṭabʿıma feyż-i ilāhi cilve-nümā
Cevāhir-i süḫanım buldı ḳıymet-i vālā
Cihān n'ola dür-i maʿnām-ile bulursa ġınā
Kilīd-i genc-i maʿārif müsellem oldı baña
Serīr-i memleket-i maʿnīye çü Dārāyım

3 Gehī hücūm-ı ġam u ḥayret ile ḫāmūşum
Mis̱āl mevc-i yem-i ʿışḳ gāhı pür-cūşum
Şarāb-ı ẓāhir ile ṣanma mest ü medhūşum
Sebū be-dest-i elestem mey-i belā-nūşum
Şikeste şīşe-i hūşum ki mest-i esmāyım

4 Ümīd-i şöhret-i ʿālemle hāy u hū itmem
Ḥuṣul-i devlet-i dünyāya ārzū itmem
Ṭarīḳ-i vādī-i iḳbāle cüst ü cū itmem
Sikender olsa da nā-dāna ser-fürū itmem
Cenāb-ı dergeh-i Monlāya çün cebīn-sāyım

5 Bu tekyegāh-ı maḥabbetde ʿĀrifā nā-gāh
Olunca himmet-i feyż-i pederle dil āgāh
Küşāde eyledi çeşm-i derūnı ʿavn-i ilāh

Siyāhī gibi olınca ġarīḳ-i nūr-ı siyāh

Fünūn-ı siḥr-i beyānda dem-i Mesīḫāyım

16b

-110-

Tārīḫ-i vefāt-ı Siyāhī Dede li-Ḥażreti Seyyid Nesīb Dede

mefāʿilün feʿilātün mefāʿilün feʿilün

1 Cenāb-ı şeyḫ Siyāhī-i Mevlevī ḥaḳḳā

Kim olmuş-idi ṭarīḳatde gün gibi meşhūr

2 Cihān-ı maʿrifete bir sevād-ı aʿẓam idi

Kim itse sāyesine iltica bulurdı ḥużūr

3 Görürdi nūr-ı siyāhı gürūh-ı Mevlevīyān

Nedem ki ṣoḥbet-i ḫāṣına bulsalar destūr

4 Vücūdı ḫāl-i ruḫ-ı şāhid-i zamāne idi

Dirīġ kim ola ḫāk-i siyāh-ile mestūr

5 […] seḥer-i mihr-i ḥaḳıñ olmuş idi

Derūnı māh-ı münevver teni şeb-i deycūr

6 O kān-ı mekremeti ṭālibān-ı Mevlā'dan

Ne çāre çarḫ-ı siyeh-kāse eyledi mehcūr

7 Fenāsın añladı bu dār-ı ẓulmet-ābādıñ

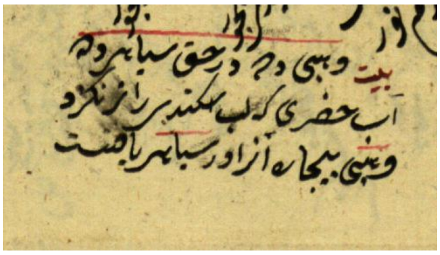
Kemāl-i raġbet ile itdi […]

8 Hümā-yı rūḥı ola lāne-sāz ḳulle-i ḳurb

İde cenāb-ı ilāhī ḳuṣūrunı maġfūr

9 Nesīb rıḥleti tārīḫini didi zevvār

İde Siyāhi Dede bārī ḳabrini pür-nūr sene 1122

-111-

Bend-i terciʿ-i muʿaşşer-i Güvāhī Dede Günāhī'nin imiş.

fāʿilātün fāʿilātün fāʿilātün fāʿilün

ʿIşḳ-ı Mevlānā-y-ile şemsü'ḍ-ḍuḥāyīlerdeniz

Üm(m)et-i Aḥmed'den olduḳ Muṣṭafāyīlerdeniz

-112-

Refʿī-i Mevlevī diyü imżasız görmüşler

mef'ūlü fāʿilātü mefāʿīlü fāʿilün

Eşküm düşürseme enver -i ümīdim n'ola

İy māh-pāre sen güneşi yıldızım sever

-113-

Ġalaṭa Şeyḫi ʿArżī Dede Efendi

Mef'ūlü fāʿilātü mefāʿīlü fāʿilün

1 Dīdār-i yāri görmez isem ḥasret öldürür
Görsem belāyı gör ki beni ḥayret öldürür

2 Pinhān olup helākim içün n'eyler ol peri
Ġāfil görünse ḫod beni ol ḥālet öldürür

3 Reşk-i ḥayāt vü ṣoḥbet-i Ḫıżr u Mesīḫdir
Ol cüste-i muḥabbeti kim miḥnet öldürür

4 Ben ḫod belā-yı hecr-ile me'yūs-ı vuṣlatım
Ġam öldürürse ḫod beni bī-ʿillet öldürür

5 Çün kim müyesser olmadı vaṣl-ile şādımız
ʿArżī naṣībim oldı ġam u fürḳat öldürür

-114-

Ṣafāyi[175]

mef'ūlü fāʿilātü mefāʿīlü fāʿilün

Sen şāha bende itdi beni ḥākim-i ezel
Alur gözüyle baḳ kölesi oldıġım güzel

-115-

[175] Özdemir,a.g.e.,s.280. Tuhfe-i Nāilī'de şiir farklı bir şekilde kayıtlıdır:
"Sen şāha esīr eyledi çün kim beni Allah
Serviñ gibi āzādeyim el-minnetü li'llah"

Enīs[Enīsī Mustafa Dede][176]

fāʿilātün fāʿilātün fāʿilātün fāʿilün/fāʿlün

Nālesin ney sırrını aña ḳudūm eylemeyen
Ne bilür dāʾire-i Ḥażret-i Mevlānā'yı

17a

-116-

Rūḥī [177]

fāʿilātün fāʿilātün fāʿilātün fāʿilün

1 Bulmaġa reh-güẕer-i memleket-i maʿnāyı
Pīş-rev idinelüm himmet-i Mevlānāyı

2 Tārumār eyleyelim ṭabla-i hesti bī-müdām
Rūḥ-ı ʿAṭṭār'a yine añdıralım yaġmāyı

3 Dilimiz nāy-ṣıfat maḥrem-i esrār olsun
Āteş-i āh-ile pür-sūz idelim dünyāyı

4 Maṭlaʿ şems-i ḥaḳīḳat olalım iy Rūḥī
Ẕerreye ṣaymayalım mihr-i cihān-ārāyı

5 Girelim tīġ-i ḳanāʿatla bu dem meydāna

---

[176] Esrar Dede, a.g.e., s.29.
[177] Bu gazelin ilk beyiti 21b numaralı varakta Ḳādirī başlığı altında geçmektedir.

Ser-be-ser fetḥ idelim kişver-i istiġnāyı

-117-

Enī̄s kendü ḫaṭlarıyla “li-nāmıḳihi” diyü görülmüşdür. Bilmem Enī̄s-i Mevlevī̄ midir, kātib Enī̄s midir?

mefʾūlü fāʿī̄lātü mefāʿī̄lü fāʿilün

1 Tāb-ı nigāh-ı ʿāşıḳa yoḳdur taḥammülüñ

Eyle ḥavāle rūyuña iy māh kākülüñ

2 Bülbülveş olsa nālesi kārı ʿaceb degil

Dil kām-cūy-ı vuṣlat[ı]dır şimdi bir gülüñ

3 Gördük irişemedik o meh-i pür ʿişveye

İy nāle aşiyāne nedir bu teselsülüñ

4 Ẓālim cihānı eyledi bī̄-çāre el-amān

Ol dil-rübā tebessüm ü ṭarz-ı teġāfülüñ

5 Naẓmıñ iderdiñ evc-i S̱üreyyā-resān Enī̄s

Āh olmayaydı reh-zen peyk-i […]

-118-

Enī̄s

Teẕkire-i Ṣafāyi

mefʾūlü fāʿilātü mefāʿī̄lü fāʿilün

Olmuş Enīs bülbül-i bāġ-i belā-yı ʿışḳ
Ḥayrān-ı rūy-ı alidir ol şūḫ-ı şenglüg

-119-

Ġalaṭa Şeyḫi Sāmī Yūnus Dede[178]

fāʿilātün fāʿilātün fāʿilātün fāʿlün

1 Urmuşuz faḳr u fenā mülketine bünyādı
Terk idüp aña binā'en bu ḫarāb-ābādı

2 Ḳaysı añmak var iken kūh-ı belāda Ferhād
İḫtiyār itmiş egerçi o daḫi bir vādī

3 Bād-ı āhımdır olan zār[179]-ı dili keşfe sebeb
Rāzımı açmaz idi olmasa āhım bādı

4 İşidir ḫasteleriñ nālelerin raḥm itmez
Aġlamazdım hele gūş eylemese feryādı

5 Ḥālimiz böyle ḫarāb olmaz idi iy Sāmī
ʿAhd-i ḫūbānıñ eger olsa idi bünyādı

-120-

ʿArżī Dede

fāʿilātün mefāʿilün fāʿilün

[178] Esrar Dede,a.g.e.,s.242.
[179] Esrar Dede,a.g.e.,s.243. Tezkirede "rāz" şeklinde geçmektedir.

1 Heves-i heşt-i bāġ var dilde
Yine bir taze dāġ var dilde

2 Pāy-ı endīşe oldı ābile-dār
Varısa bir sürāġ var dilde

3 Ġayri ḫūbāna anda yir yoḳdur
Şimdi muḥkem yasaġ var dilde

4 Söylesem söylemez teġāfül ider
Bir büt bīd-i māġ var dilde

5 ʿĀşıḳım mürde şemʿ-i ʿaḳla bedel
Bir söyünmez çerāġ var dilde

6 Ṣabr ider ḳanda bulsa bir derdi
ʿIşḳ dirler bir āġ var dilde

7 ʿArżiya rūzgār fānīde
Her hevādan ferāġ var dilde

-121-

Beyt-i Dervīş Ṣāfī[180]

mefāʿīlün mefāʿīlün mefāʿīlün mefāʿīlün

[180] Özdemir, a.g.e., s.232.

1 Der-i devlet-serāyından seḥer cānānımız çıḳdı

İşigin bekledik tā ṣubḥ olınca cānımız çıḳdı

-122-

Dervīş Emīri diyü yazmışlar. Ġālibā Dervīş Ümīdī'den ġalaṭdır

mefāʿīlün mefāʿīlün mefāʿīlün

Dimişler laʿliñ içün ḳanda beñzerüz
Ḫaṭa itmişler anı ḳanda beñzerüz

17b

-123-

Zihni-i Vānī Baġdādī diyü yazılmış idi

mefāʿīlün mefāʿīlün mefāʿīlün mefāʿīlün

1 ʿAbīr-efşān zülfin rūyına bizden niḳāb eyler

Benim ḫod tende cānım yoḳ o meh kimden ḥicāb eyler

2 Ruḫı gülzārı ol şūḫuñ ʿaraḳ-rīz olmaġa bāʿiṡ

ʿİlāc içün ṣudāʿ-ı ʿāşıḳ-ı zāra gül-āb eyler

3 Şuʿāʿ-ı perteviñ mir'āt-ı dilde münʿakis māhım

Muḳābil olsa şīşe şemʿ-i raḫşān anı tāb eyler

4 ʿAceb çābük-fedāyī sāde-revdir tīr-i dil-dūzuñ

Ki her dem cān evin yoḳlar gelür de daḳḳ-ı bāb eyler

5 Nice nālān u giryān sīne-sūzān olmasun Ẕihni

Anı sevdā-yı ʿışḳ bīzār ider āhir türāb eyler

-124-

Ṣāfī Dede [181]

Fāʿilātün fāʿilātün fāʿilātün fāʿilün

1 Bildi bir dürr idiğüñ atmadı yabāna seni
Ṭoġdıgıñ gibi ṣarup ṣarmaladı ana seni

2 Ḳo bu bilmezliği kim kendiñi bildirmek içün
Ḳodı Ḫallāḳ-ı ezel ṣūret-i insāna seni

3 Raḥm-i māder gibi zindāna giriftār olduñ
Mālik idince Ḫudā Yūsuf-ı ʿirfāna seni

4 Sükker-i naẓm-ile mirʾāt-ı ṣafā-yı ḳalbiñ
Söyledirse n'ola ṭūṭī gibi yārāna seni

5 Maḫlaṣıñ Ṣāfī ise terk idegör ġıll u ġışı
İrgürür himmet-i ʿālī daḫi aḳrāna seni

-125-

Dervīş Fennī [182]

Mefāʿīlün mefāʿīlün feʿūlün

Yıkup biñ seksen üçde aldı Leh'den

[181] Esrar Dede,a.g.e., s.312.
[182] Esrar Dede,a.g.e., s.417.

Ḳamançe mülkini Sulṭān Muḥammed Sene 1083

-126-

Ḥayāli

mefāʿīlün mefāʿīlün mefāʿīlün mefāʿīlün

1 Cihān-ārā cihān içindedir ārāyı bilmezler
Şu māhīler ki deryā içredir deryāyı bilmezler

2 Ḫarābāt ehline dūzaḫ ʿaẕābın añma iy zāhid
Ki bunlar ibni vaḳt olmuş ġam-ı ferdā-yı bilmezler

3 Şafaḳ-gūn ḳan içinde dāġı[nı] seyr eyler ʿāşıḳlar
Güneşden ẕerre görmezler felekde ayı bilmezler

4 Ḥamīde ḳadlerine rişte-i eşki ṭaḳup bunlar
Atarlar tīr-i maḳṣūdı nedendir yāyı bilmezler

5 Ḥayāli faḳr ṣālına çekenler çeşm-i ʿüryānı
Anıñla faḫr iderler aṭlas [u] dībāyı bilmezler

-127-

Rāmiz Beg Efendi

fāʿilātün fāʿilātün fāʿilātün fāʿilün

1 Devre-i ʿarşiyye-i çarḫ-ı vilāyetdir semāʿ
Gerdiş-i eflāk-ı gerdān-ı kerāmetdir semāʿ

2 Merkezinde seyr ider hep on sekiz biñ ʿālemi
Tīr-sīret pāy-ı pergār-ı hüviyyetdir semāʿ

3 Kes̱ret devrān içinde ʿayn-ı vaḥdet gösterir
Noḳṭa-i cevvāle-i devvār-ı vaḥdetdir semāʿ

4 Ḳāmet elf ü ḳollar iki lām u devr çarḫı hā
Resm-i ḫaṭṭ-ı lafẓatullāh-ı Celālī'dir semā

5 Pür-celāl olduḳça dest-efşān semāʿ sele lebüñ
Merd-i ʿışḳa Ẕü'l-fiḳār-ı Ḥaydariyyetdir semāʿ

6 Birhā-yı evcgāh-ı ʿālem-i lāhūtdur[183]
Murġ-ı pür-cenbān bir canbāz ḥudān ḥaḳīḳatdir

7 Cāmiʿ-i ser-cümle esrār-ı künūz-ı ʿışḳdır
Sırr-ı "künt ü kenzi maḫfī"-i maḥabetdir semāʿ

8 Cānı Rāmiz maḥv-ı istiġrāḳ-ı baḥr-i ẕāt ider
Dürr- i cemʿü'l-cemʿ deryā-yı meşiyyetdir semāʿ

-128-

[…]Tārīḫ-i Sāmī

fāʿilātün fāʿilātün fāʿilātün fāʿilün

[183] Vezin kusurlu.

Ḳudsiyān ʿarş üzre Sāmi didiler tārīḫini

Nūr-ı mülhemdür Meḥemmed eyledi ṣadra nüzūl   sene 1114

18a

-129-

Nābi

mefāʿīlün mefāʿīlün mefāʿīlün mefāʿīlün

1 Ṭarīḳ-i ʿışḳa girmez bī-ser ü pā olmayan kimse

İrişmez menzil-i temkīne şeydā olmayan kimse

2 Ḫarābāt erleriniñ añlamaz remz ü rümūzından

Girüp bāzār-ı ʿışḳa mest ü rüsvā olmayan kimse

3 Eli irmez daḳāyıḳ dürr-i nüh baḥr-ı ḥayāyıḳdan

Dil-i āvāresi vüsʿatde deryā olmayan kimse

4 Ne bilsün leyletü'l-isrā'da olan vaḥd u ḥālātı

Enīs-i sūre-i Yāsin u Ṭāhā olmayan kimse

5 Ebed sīmurġunuñ görmez ne yüzden itdügin pervāz

Ezel ḳāf-ı ḳademde Nāyī ʿanḳā olmayan kimse

Yaḥya Dede der-Baġdād Laṭīf Efendi Mecmuʿasından Li-cāmiʿ İbrāhim Paşa

Yapdı İbrāhīm beytu'llāh ola saʿyı ḳabul   sene1094

-130-

Edirne Şeyḫi Enīs Dede Efendi[184]

Fāʿilātün fāʿilātün fāʿilātün fāʿilün/fāʿlün

1 Naʿt-ı maḥbūb-ı Ḫudā gūş idelim mevlūddur
Şāhid-i maʿnādır āġūş idelim mevlūddur

2 Nāle-i naʿt-ı ḥabīb olsun semāʿ-ı ʿāşıḳan
Bülbülānı zār u ḫāmūş idelim mevlūddur

3 Micmer-i dilde baḳınca ʿanber-i tekrīm-i cān
Ḥūy-ı istiġrāḳ-ı ser-pūş idelim mevlūddur

4 Çün ʿakīde naġmeler yaḳdı derūnı sāḳiyā
Şerbet-i cām-ı ṣafā nūş idelim mevlūddur

5 ʿAcz-i vaṣfı ḥażret-i muʿciz-beyāna ʿarż idüp
Ḫilʿat-ı taḥsīn ber-dūş idelim mevlūddur

6 Şīr-i naʿti dik-i dilde nār-ı ʿışḳ-ile Enīs
Ṭıfl-ı dil ṭāliblere cūş idelim mevlūddur

-131-

Rüşdī be-ḫücre-i Neşāṭī Dede[185]

fāʿilātün fāʿilātün fāʿilātün fāʿilün

---

[184]Divanda şiir var. **Receb Enīs Dede Divanı**, Toronto Üniversitesi Kütüphanesi Osmanlıca Tıpkıbasım.
[185] Divanda şiir bulunamadı.Kaplan,a.g.e.

Böyle bir ṭarḥ-ı laṭīfe n'ola tārīḫ olsa bu

Mecmaᶜ-i zībā maḳām-ı dil-gūşā cāy-ı Neşāt sene 1083

-132-

...[186]

mefāᶜīlün mefāᶜīlün mefāᶜīlün mefāᶜīlün

Haḳīḳat şehrine kestirme yoldan girmek isterseñ

Ṭarīḳ-i ᶜışḳa gel bāb-ı naẓīf-i Mevlevī'den gir

18b

-133-

Ṣāḥib-i Meṡnevī Yūsuf Dede Efendi Sīneçāk Ḳudduse Sirruhu[187]

fāᶜilātün fāᶜilātün fāᶜilātün fāᶜilün

1 Ruḫlarıñ devrinde ẓāhir olalı sī o dü ḫaṭ[188]

Ademe taᶜlīm olan esmā bülend-i bī-nuḳaṭ

2 Tāze ḫaṭlardan beni menᶜ itme zāhid çün Resūl

Didi gördüm reṡmi fi ṣūret-i şāb-ı ḳaṭaṭ

3 İstivā-yı vech-i ādemden ᶜubūr iden bilür

Kim ne vech-ile olupdur ümmet-i Aḥmed vasaṭ

4 Göñlümüñ tābına nisbet bir şerer nār-ı ceḥīm

Gözlerim yaşına göre ḳaṭredir Ceyhūn u Şaṭ

---

[186] Mecmūᶜada şair adı geçmemektedir.

[187] Esrar Dede,a.g.e.,s.530.

[188] Esrar Dede,a.g.e,s.530, Tezkirede mısra şöyle geçmektedir: "Ruḫlarıñ ḥırzında ẓāhir olalı sī vü dü ḫaṭ"

5 Kiminiñ dünyā murādı kiminiñ ʿuḳbādurur
Yūsuf'uñ sensin murādı iki ʿālemde faḳaṭ

-134-

ʿAdnī Dede[189]

mef'ūlü fāʿilātü mefāʿīlü fāʿilün

1 Şāh olmaḳ isteyen ġam-ile mübtelā gerek
ʿĀlemde salṭanat ṭaleb iden gedā gerek

2 Āh itdügümce cūşa gelür gözlerim yaşı
Deryā temevvüc itmege elbet hevā gerek

3 Diliñ[190] mülkine ḫayāliñ ider ḥükm ki ġamıñ
Bu bir ḫarābeye ne iki pādişāh gerek

4 Ḳanlu çıḳardı yaşımı yolım başar diyü
Evvel bu işi işlemege dest ü pā gerek

5 İziñ tozına ʿAdnī yüzün sürdügi bu kim
Derdlü gözine ṣıḥḥat içün tūtiyā gerek

…[191]

Yeñiḳapu Mevlevīḫānesine

Tārīḫin āṡārı bu āṡār-ı ḫayrātıñ didi

---

[189] Esrar Dede,a.g.e., s.351.
[190] Esrar Dede,a.g.e., s.351. Tezkirede "dil" şeklinde geçmektedir.
[191] Esrar Dede,a.g.e., s.349-350.

Ḫānḳāh-ı Mevlevī'de oldı bu cāy-ı duʿā sene 1006

Yümnī be-tecdīd-i ān dergāh

Bī-ʿadīl oldı bu ʿālī ḫānḳāh-ı Mevlevī sene 1145

Yümnī dīger tārīḫ 1144

ʿAli Paşa bu vālā tekyegāhı ḳıldı ābādān

-135-

ʿİlmi Dede[192]

mef'ūlü mefāʿīlü mefāʿīlü feʿūlün

1 ʿUşşāḳa fenā menzilidir cāy-ı ikāmet
Yoḳluḳda olur ehl-i dile emn ü selāmet

2 Ārāyiş-i kevn-ile dil olmaz mütesellī
Bend eyleyemez ʿāşıḳı esbāb-ı nedāmet

3 Dildār iledir ʿārifiñ eglencesi her dem
Ṣanmañ anı ālūde ider keşf ü kerāmet

4 Dil maḫzen-i gencīne-i ʿışḳ-ı ezelīdir
Eşk-ile ruḫuñ sīm u zeri aña ʿalāmet

5 Maḥv eyledi aġyār ḫayālātını ʿİlmī

[192] Özdemir, a.g.e., s.556.

Taġyīr idemez ḫāṭırını gerd-i melāmet

19a

-136-

Şāhidī Efendi'niñ pederleriniñdir Ġazel-i Raʿnā

feʿilātün feʿilātün feʿilātün feʿilün

1 İy dil isterseñ eger kāmil ola noḳṣānıñ
Secdegāh it işigin Ḥażret-i Mevlānā'nıñ

2 Ḫāk-i dergāhını iksīr bil ol şāhıñ kim
Ġıll u gışdan arınup ḫāliṣ ola īmānıñ

3 Ṣıdḳ-ile sālik olan silk-i Celāleddīn'e
Şübhesiz vāṣıl olur raḥmetine Raḥmān'ıñ

4 Meṡnevī'den işidüp cümle kelāmullāh'ı
Bilür esrārını künhüyle ḳamu eşyānıñ

5 Nāy parmaġ-ile yol gösterüp irşād eyler
N'idügin sırr-ı semāʿın bize ol sulṭānıñ

6 Virseler bir ḳulına ẕerre ḳadar meyl itmez
Ḳāfdan ḳāfa degin salṭanatıñ dünyānıñ

7 Şevḳ-i şems-ile Ḫudāyī göge çıḳsa n'ola söz
Ẕerre-i ḫāk-i rehisin ḳamu dervīşānıñ

-137-

Ḫıżrī ki Ḥażret-i Ḫıżır Beg ibn Celāl'dir[193]

mefʿūlü fāʿilātü mefāʿīlü fāʿilün

1 Ḳıl lāle ṣoḥbetini ki çaġındadır daḫi
Var gül misāfinine ki bāġındadır daḫi

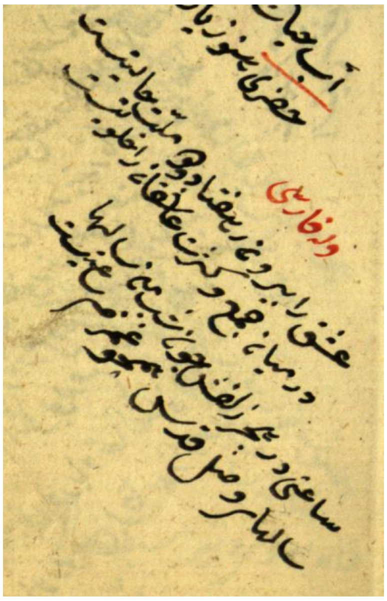
2 Gül leşkeri ḥaberini lāleden işit[194]
Kim şimdi geldi tozı ayaġındadır daḫi

3 Virmiş ṣabā benefşeye peyġām-ı zülf-i yār
Ol ʿizzetiñ hevāsı dimāġındadır daḫi

4 İy bülbül āh-ı serd-ile bād-ı ḫazān gibi
Gül ġonçesine degme budaġındadır daḫi

5 Āb-ı ḥayāt-ı ḥüsni ẓul(ü)mat[ı] ḳapladı
Ḫıżrī henūz yār-i surāġındadır daḫi

[193] Esrar Dede,a.g.e., s.148-149.
[194] Mısra eksik.

19b

-138-

Enīs Dede[195]

fāʿilātün fāʿilātün fāʿilātün fāʿilātün

1 İḫtiyār-ı faḳr idelden iftiḫārımdır nemed
Cümleden el çekdim ammā iḫtiyārımdır nemed

2 Ḳıldı müstaġnī ḳamu leẕẕāt-ı dünyādan beni
İki ʿālemde benim ʿizz ü vaḳārımdır nemed

3 Faḳr-ile ālūdeyim gerçi ġanī-yi ʿālemim
Māl u mülküm ḫānümānım cümle varımdır nemed

4 Baña dünyāda yeter ʿizzet nemed-pūş oldıġım
Ġam deminde hemdemim hem ġam-küsārımdır nemed

---

[195] Esrar Dede, a.g.e., s.31.

5 Ehl-i ʿışḳı ḳāl ider nār-ı maḥabbetle müdām
Ḫāliṣ eyler reng-i ʿiṣyāndan ʿayārımdır nemed

6 ʿĀlem-i faḳrı Ḫudā her münkire ḳılmaz naṣīb
Muḥsin-i ḥaḳdır baña ol yādigārımdır nemed

7 Lutf-ı ḥaḳdan bir hidāyetdir baña ol zāhidā
Ḥaḳ ḥużūrunda delīl-i iʿtibārımdır nemed

8 Virmezem bir nārını dehriñ metāʿ u mālına
Şöhreti anıñla buldum iştihārımdır nemed

9 Rūz [u] şeb mestūrdur bād-ı muḫālifden vücūd
Kaʿbe-i ḳalb örtüsi bir ḳara zārımdır nemed

10 Mekr-i şeyṭāndan hevā-yı nefsden eyler emīn
Bir selāmet meʾmeni cāy-ı ḳarārımdır nemed

11 Ṭaʿne ṭaşından ne bāküm var ḳo [...][196]
Ḥıfẓ iden dünyā belāsından ḥiṣārımdır nemed

12 Faṣl deyde sāyebān yā ḥücre-i vaḥdetdür ol
Nev-bahār eyyāmına tāze bahārımdır[197] nemed

13 Cāme-i ḫaṭdır gice günden libās-ı fāḫirem

[196] Esrar Dede, a.g.e., "atsun münkirin" şeklinde geçmektedir.
[197] Esrar Dede, a.g.e., "nehārumdur" şeklinde geçmektedir.

Mevt irişdikde yine ḥāżır mezārımdır nemed

14 Meʾmen-i dārü'l-emāndır ḥāṣılı[198] ehl-i dile
Ḥarīr[199]-i ṣāfīdir vücūda yār-ı ġārımdır nemed[200]

-139-

Ḥażret-i Şāhidi ḳuddise sirruhu

Fāʿilātün fāʿilātün fāʿilātün fāʿilün

Şāhidī-yi Mevlevīyim ʿārifim gelsün beri
İsteyen sırr-ı Ḫudāyı ben Ḫudāyi-zādeyim

-140-

Ṭālib

müstefʿilün müstefʿilün müstefʿilün müstefʿilün

1 Dervīşiñim eyle naẓar yā Ḥażret-i Monlā-yı Rūm
İtme ḳapundan der-be-der yā Ḥażret-i Monlā-yı Rūm

2 Ne sırrıñı eyler ʿayān def sīne döger her zemān
Naʿtiñ oḳur murġ-ı revān yā Ḥażret-i Monlā-yı Rūm

3 Eyle naẓar dervīşlere vāṣıl olalar sırlara
Ṣāḥib çıḳarmış […] yā Ḥażret-i Monlā-yı Rūm

198 Esrar Dede,a.g.e., "Ünsiyā" şeklinde geçmektedir.
199 Esrar Dede,a.g.e., "ḥırz" şeklinde geçmektedir.
200 Vezin kusurlu.

4 Luṭfuñ cihānda ḥırz-ı cān ḥalḳıñ Muḥammed'den nişān

Keşf u kerāmātıñ ʿayān yā Ḥażret-i Monlā-yı Rūm

5 Dervī̄şleriñ sen şāhısıñ çarḫ-ı ḥaḳī̄ḳat māhıssıñ

Sırr-ı Ḫudā āgāhısıñ yā Ḥażret-i Monlā-yı Rūm

6 Cümle kelāmıñ Meṡnevī̄ ṣūretde ẕātıñ maʿnevī̄

Ṭālib saña her Mevlevī̄ yā Ḥażret-i Monlā-yı Rūm

5 Dervī̄şlerüñ sen şāhısuñ çarḫ-ı ḥaḳī̄ḳatle māhıñ

Sezā ḫudā agāhısıñ yā Ḥażret-i Monlā-yı Rūm

6 Cümle kelāıñ Meṡnevī̄-i ṣūretde zātıñ maʿnevī̄

Ṭālib saña her Mevlevī̄ ya Ḥażret-i Monlā-yı Rūm

20a

-141-

Beşikṭāş dergāhında evvel,Şeyḫ-i azāde Meḥmed Dede Efendi

Ġazel-i Aġa-zāde ḳuddise sirruhu Taḫmī̄s-i Ṣābir Pārsā[201]

fāʿilātün fāʿilātün fāʿilātün fāʿilün

1 Cilve-i envār-ı ẕāta maẓhar u meclā biziz

Aç gözüñ dervī̄ş kim dünyā vü mā-fī̄hā biziz

Ṣūretā insānız amma ʿālem-i kübrā biziz

Vāriṡ-i ʿilm-i ledünnī̄ ādem-i maʿnā biziz

Vāḳıf-ı sırr-ı rümūz-ı ʿalleme'l-esmā biziz

[201] Esrar Dede,a.g.e.,s.295-296.

2 Ṭolsa esrār-ı ḥaḳīḳatle n’ola dünyā evi
Feyż-i Mevlānā-y-ile keşf oldı sırr-ı Mevlevī
Ageh ol iy ārzū-mend-i nikāt-ı maʿnevī
Bizdedir sırr-ı Muḥammed nuṭḳ-ı pāk-i Mevlevī
Maẖzen-i genc-i ilāhī ṣāḥib-i esmā biziz

3 Āsumān-ı ʿālem-i rūḥuñ münevver māhıyız
Pādişāh-ı mülk-i maʿnānıñ temāşāgāhıyız
Nükte-i erbāb-ı ʿışḳıñ mū-be-mū agāhıyuz
Faḳr-ile faḫr eyledik mülk-i ḳanāʿat şāhıyız
Lāubālīyiz egerçi ʿārif-i dānā biziz

4 Biz ki olduḳ cān u dilden bende-i āl-i ʿabā
Olmazuz dergāh-ı ehl-i beytden hergiz cüdā
Maẓhar-ı elṭāf idüp çün kim bizi itdi Ḫudā
Bende-i evlād-ı Aḥmed[202] ḫāk-ı rāh-ı Muṣṭafā
Murtażānıñ ʿāşıḳıyız çāker-i zehrā biziz

5 Serimizde cilveger oldı ruẖ-ı cānānımız
Şükr kim maʿlūm idindik derdimiz dermānımız
Ḥüccet-i Ḥaḳ’dır bizim her naġme-i efġānımız
Maẓhar-i Monlā-yı Rūmī Mes̱nevī burhānımız
Sālik-i rāh-ı ḥaḳīḳat vāṣıl-ı Mevlā biziz

6 Çün Celāl ile cemāle oldı maẓhar nuṭḳumuz
Zehr-i derd düşmenlere aḥbāba gūşe[203] nuṭḳumuz

---

[202] Esrar Dede,a.g.e.,296. Tezkirede “Ḥayder” olarak geçmketedir.

Diñleyüp n’ola helāk olsa ʿadūlar nuṭḳumuz

Münkir-i āl-i ʿabāya tīġdir her nuṭḳumuz

Ḳāhir-i aʿdā-yı dīniz seyf-i Mevlānā biziz

20b

7 Gerden-i cāna ʿubūdiyyet olaldan pendimiz

Dā’ima terġīb-i rāh-ı ʿışḳ oldı pendimiz

Gör ne dir Ṣābir bizim sulṭān devletmendimiz

Ḥażret-i sulṭān-ı ʿışḳa ḳul idelden kendimiz

Fırḳa-i nācīden olduḳ ʿurvet’ül-vus̱kā biziz

Vefāt-ı Aġa-zāde Bā-ḳavl-i Ṣafāyī sene 1063

-142-

Birrī Dede Şeyẖ-i Maġnīsā[204]

fāʿiātün fāʿilātün fāʿilātün fāʿilün/fāʿlün

1 Bülbülāna sīne-i pür-dāġdır gülzārımız

Sīne-çāḳ olsa n’ola gūş eyleyüp gül zārımız

Hem-çü serv āzādeyiz bu bāġda yoḳ bārımız

Oldı istiġnā bu bāzār-ı fenāda kārımız

Biz gedāyız gerçi kim şāhānedir eṭvārımız

Ḥażret-i Monlā-yı Rūmī’dir bizim ẖünkārımız

2 Asitānına ḳılup naḳd-i dil u cānı nis̱ār

Cān u dilden ḫizmet-i dergāhıñ itdi iẖtiyār

---

[203] Esrar Dede,a.g.e.,s.296. Tezkirede “Kevs̱er” olarak geçmektedir.

[204] Esrar Dede,a.g.e.,s.62-63.

Ḳulluġ-ile ʿālem-i maʿnīde olduḳ şehriyār
Devlet-i dünyāya itmezsek ʿaceb mi iʿtibār
Biz gedāyız gerçi kim şāhānedir eṭvārımız
Ḥażret-i Monlā-yı Rūmī'dir bizim ḫünkārımız[205]

3 Pes odur serdār-ı merdān-ı Ḫudā bī-iştibāh
Her gedā-yı asitānı bir şeh-i ṣāḥib-külāh
Bendegāna ḫiẕmet-i dergāhı besdir ʿizz ü cāh
N'ola itmezsek cihāna iltifāt-ile nigāh
Biz gedāyız gerçi kim şāhānedir eṭvārımız
Ḥażret-i Monlā-yı Rūmī'dir bizim ḫünkārımız

4 Her gedā kim dergehinde bende-i fermān olur
Pādişāh-ı taḫtgāh-ı mülket-i ʿirfān olur
Gerçe ʿālī-ḳadr olanlar ḫāk-ile yeksān olur
Maʿnīde ammā ḥaḳīḳat gevherine kān olur
Biz gedāyız gerçi kim şāhānedir eṭvārımız
Ḥażret-i Monlā-yı Rūmī'dir bizim ḫünkārımız

5 Gülşen-i ʿışḳında bülbüller terennümsāzdır
ʿĀşıḳānı ṣad hezārāndır dinilse[206] azdır
Kem-terīn ʿuşşāḳ-ı Birrī-i süḫan-perdāzdır
Gör bu beyti nālemüz fehm it neye demsāzdır
Biz gedāyız gerçi kim şāhānedir eṭvārımız
Ḥażret-i Monlā-yı Rūmī'dir bizim ḫünkārımız

205 Metinde "eyżen" yazan yerlere mütekerrir mısralar yazılmıştır.
206 Esrar Dede,a.g.e., s.63. Tezkirede "diyenler" şeklinde geçmektedir.

21a

-143-

Birrī Dede[207]

fāʿilātün fāʿilātün fāʿilātün fāʿilün

1 Cünbiş-i ṭāvūs-ı ʿirfāndır semāʿ-ı Mevlevī
Fehm idiñ bir özge cevlāndır semāʿ-ı Mevlevī

2 Devr iderler ʿışḳ meydānın ʿulüvv-i şān ile
Reşk-i nüh eflāk-ı gerdāndır semāʿ-ı Mevlevī

3 Döne döne puḫte eyler dillerin hem-çün kebāb
Nūr-ı maḥż-ı nār-ı sūzāndır semāʿ-ı Mevlevī

4 ʿIşḳ şemʿi döndirir fānūs-ı cismin anlarıñ
Anıñ-içün pertev-efşāndır semāʿ-ı Mevlevī

5 Birriyā her [bir] gedā-yı bir şeh-i devrān ider
Böyle bir āyīn ü erkāndır semāʿ-ı Mevlevī

-144-

Birrī Dede[208]

fāʿilātün fāʿilātün fāʿilātün fāʿilün

[207] Esrar Dede, a.g.e., s.63-64.
[208] Esrar Dede,a.g.e., s.64.

1 Dil-penāhımdır benim dergāh-ı şāh-ı Mevlevī
Cilvegāhımdır ḥarīm-i tekyegāh-ı Mevlevī

2 ʿIşḳ-ı Mevlānā'yı nālān eyledikçe dem-be-dem
Şevḳ-i Mevlānā'yı iẓhār eyler āh-ı Mevlevī

3 Ḳılsalar cevlān olur ṭāvūs-ı cennet ġıbṭa-keş
Reşk-i firdevs-i cināndır cilvegāh-ı Mevlevī

4 Būy-ı maʿnī şemm idüp ḳılmışlar anı zīb-i ser
Ġonçe-i gülzār-ı ḳudsīdir külāh-ı Mevlevī

5 Dilleri pür feyż-i şems-i maʿnevīden māh olur
Mīm-i femdir āşikār olduḳça āh-ı Mevlevī

6 Āşinā ol eyle kesb-i rūşenā iy tīre dil
Maṭlaʿ-ı nūr-ı ḥaḳīḳatdir cibāh-ı Mevlevī

7 Pes zer-i ḫāliṣ gibi iy Birrī-i muḫliṣ saña
Pāye-i ʿizzet yeter ol ḫāk-ı rāh-ı Melevī

-145-

Birrī Dede [209]

mefāʿīlün mefāʿīlün mefāʿīlün mefāʿīlün

1 Ezel cām-ı maḥabbetden içenler Mevlevīlerdir

[209] Esrar Dede,a.g.e., s.64-65.

O cāmıñ cürᶜasın ḫalḳa ṣaçanlar Mevlevīlerdir

2 Düşüp merd-i Ḫudā'nıñ iṡrine rāh-ı maḥabbetde
Zen-i dehriñ fesādından ḳaçanlar Mevlevīlerdir

3 Miṡāl-i Şems-i Tebrīzī yolında Monlā Ḫünkār'ıñ
Serinden iy kerem kānı geçenler Mevlevīlerdir

4 Yine demsāz olurlarsa açarlar perde ᶜuşşāḳa
Dem-ā-dem evc-i rifᶜatde uçanlar Mevlevīlerdir

5 ᶜAceb midir bülend-pervāz olurlarsa Hüma-āsā
Cenāḥ-ı himmet-i ᶜālī açanlar Mevlevīlerdir

6 Dili içre ḳudūm itdikçe sırr-ı Ḥaḳ semāᶜ idüp
Görüñ kim semt-i cānāne göçenler Mevlevīlerdir

7 Yüzün sür Birriyā var āsitānı ṭaşına başı
Mehek- āsā zer u sīmi seçenler Mevlevīlerdir

-146-

Birrī Dede[210]

feᶜilātün feᶜilātün feᶜilātün feᶜilün

1 Neyin inkār ide her kim maḳāmıñ dedeler
Ney gibi tiġ-i ḳażā bağrını anıñ deleler

[210] Esrar Dede,a.g.e.,s.65-66.

2 Deḫi feryādı ḳudūmuñ neyedür bilmeyenüñ

Ḍarb idüp zaḫmeleri başına ḫoş ögredeler

3 Bir dem olmaz mı ki evveldeki ḥāletde yine

Ḫāṣ erenler gire meydānda cevlān ideler

4 Deri bu tekyeniñ olmaz mı küşāde yoḫsa

Bu mıdır şimdi ṭarīḳ içre ne didüm ḳāʿ ideler

5 Bu revā mıdır eyā tekye-nişīn Birrī-veş

Gele yārān-ı ṣafā ḳapuya[211] maḥrūm gideler

-147-

Birrī Dede Beyt

mefāʿīlün mefāʿīlün mefāʿīlün mefāʿīlün

Bu erkānı semāʿīdir eger nāy u ḳudūmīdir

Ṣaḳın ṭaʿn itme kim ḫışmıñ Celāleddīn-i Rūmī'dir

21b

-148-

Birrī Dede Beyt

fāʿilatün/feʿilātün feʿilātün feʿilātün feilün/fāʿlün

Dūr-bīn-i neyi al destiñe bir baḳ neymiş

Yine ḫalḳ itdi dem-i ḥażret-i Mevlānā'yı

[211] Esrar Dede,a.g.e.,s.66, "kapuna" şeklinde geçmektedir.

-149-

Birrī Dede Beyt

fāʿilātün fāʿilātün fāʿilātün fāʿilün

Degme Monlā añlamaz nāyın ṣadāsı n'idügin

Nāyı Mevlānā'ya fehm itdirdi Mevlā n'idügin

-150-

Birrī Dede Beyt[212]

Fāʿilātün fāʿilātün fāʿilātün fāʿilün

Nāy-ı Mevlānā-yı Rūmī genc-i esrār-ı Ḫudā

Hū dem-i miftāḥ ile bu kenzi açdı evliyā[213]

-151-

Birrī Dede Beyt[214]

Fāʿilātün fāʿilātün fāʿilātün fāʿilün

Ney gibi bağrımı oy sīnemi del başımı kes

Ben seniñ ḫiẕmetiñe beste miyānım neysem

-152-

Muḫammes-i Şehīdī[215]

[212] Esrar Dede,a.g.e.,s.66,
[213] Esrar Dede,a.g.e.,s.66.Tezkirede beyit şu şekilde geçmektedr: "Hū dem-i miftāḥ ile bu kenzi açdı evliyā"
[214] Esrar Dede,a.g.e.,s.66.
[215] Esrar Dede,a.g.e.,s.272-273.

Mefʼūlü mefāʿīlü mefāʿīlü feʿūlün

1 Mirʿāt-ı muṣaffā mı degil rūy-ı dil-ārā
Ki görmeyesiñ anda bugün Ḥaḳḳı hüveydā
Bu pendimi gūş eyle göñül kim budur evlā
Dil virdügine ṣıdḳ-ile vir cānıñı zīrā
Men māte mine'l-ʿışḳi feḳad māte şehīdā[216]

2 Cān vir yoluña yār ola dirseñ saña Aḥmed
Zirā ki odur ʿāşıḳ-ı ṣādıḳlara maḳṣad
Bu mıṣraʿ-ile ʿāḳil[217] olanlar ola sermed
Yād itmedi mi bunı cihān faḫrı Muḥammed
Men māte mine'l-ʿışḳi feḳad māte şehīdā

3 Seyrimde gezerdüm bu gice [...][218] ile maḥzūn
Bir naʿra işitdim didi iy dīde-i pür-ḫūn
Bāḳī mi ṣanursun ʿacabā kec-rev-i gerdūn
Vir cānıñı cānān yoluna olma diger-gūn
Men māte mine'l-ʿışḳi feḳad māte şehīdā

4 Aldanma dilā bāḳī ṣanup fānī cihānı
Sende ilerü bunda gelenler göre ḳanı
Ṣādıḳlıġ-ile çünki dilā sevdiñ o cānı
Āḫir anıñ ʿışḳı ile vir rūḥ-ı revānı

---

216 İmām-ı Süyûtī Cāmiü's-Sagīr'inde, bir Hadîs-i şerif nakleder ki, mânası:
"Bir kimse âşık olsa; iffetini mühâfaza edip sırrını saklamış olsa ve o halde iken ölse: şehîd olarak vefât etmiş olur." demektir. Şehīdī Dede bu Hadīsi şiirinde iktibās ve tazmīn eylemiştir.
217 Esrar Dede,a.g.e.,s.272. Tezkirede "ġāfil" şeklinde geçmektedir.
218 Esrar Dede,a.g.e.,s.272. Metinde okunamayan tezkirede "derdile"şeklinde geçmektedir.

Men māte mine'l-ʿışḳi feḳad māte şehīdā

5 Her kim diler ise ire her derdine dermān
H̱āk-i reh-i cānāna ide cānıñı ḳurbān
Bunı dir iken gūşuma irişdi ḫoş elḥān
Bu mıṣraʿı yād eyle Şehīdī daḫi vir cān
Men māte mine'l-ʿışḳi feḳad māte şehīdā

-153-

[Dervīş][219]

Beyt

fāʿilatün/feʿilātün feʿilātün feʿilātün feʿilün/fāʿlün

Ḳurı efsāne ṣanur ṣūfī ṣadā-yı nāyı
Ney-ile sālik idi görsene Mevlānā'yı

-154-

Beyt-i Rāsiḫ

mefāʿīlün mefāʿīlün mefāʿīlün mefāʿīlün

Kebūter-veş nidā-yı sūziş-i ʿışḳ-ile dem-keşler
Rumūz-ı sırr-ı Mevlānā'yı fehm eyler niye dirler

-155-

Beyt-i Rāsiḫ

fāʿilatün/feʿilātün feʿilātün feʿilātün feʿilün/fāʿlün

[219] Esrar Dede,a.g.e.,s.198.

Gūş iden şevḳ-i muḥabbetle ṣadā-yı nāyı

Ne imiş sırrı bilür şīve-i Mevlānā'yı

-156-

Birrī Dede Beyt

mefāʿīlün mefāʿīlün mefāʿīlün mefāʿīlün

Bu erkān-ı semāʿidir eger nāy u ḳudūmīdir

Ṣaḳın ṭaʿn itme kim ḫaṣmıñ Celāleddīn-i Rūmīdir

-157-

[Rāsiḫ] Beyt

feʿilātün feʿilātün feʿilātün feʿilün

Bir çemenden yitirüp Ḥażret-i Mevlānā'yı

Ḫalḳa bildirmek içün Ḥażret-i Mevlānāyı

-158-

Enīs Dede[Enīsī Mustafa Dede][220]

fāʿilatün/feʿilātün feʿilātün feʿilātün feʿilün/fāʿlün

Nālesin ney sırrını aña ḳudūm eylemeyen

Ne bilür dāʾire-i Ḥażret-i Mevlāna'yı

-159-

[…]Şeyḫi Ḳadirī Dede[221]

[220] Esrar Dede, a.g.e., s.29.

Feʿilātün feʿilātün feʿilātün feʿilün

Bulmaġa reh-güẕer-i memleket-i maʿnāyı

Pīş-rev idinelim himmet-i Mevlāyā'yı

Maṭlaʿ-ı şems-i ḥaḳīḳat olalım iy Ḳadrī

Ẕerreye ṣaymayalım mihr-i cihān-ārāyı

22a

-160-

Bursa Şeyḫi Aḥmed Cünūnī Dede[222]

mefʿūlü mefāʿīlü mefāʿīlü feʿūlün

1 Men ṭūṭī-i ḳudsüm ten-i fānī[223] ḳafesimdir

İḥyā iden emvātı Mesīḥā nefesimdir

2 Ol lemʿa-i ruḫsāre-durur aṣl-ı semāʿım

Ṭūṭī-ṣıfatım nūr-ı seḥer muḳtebesimdir

3 Dil virmedi dünyāya olan ʿārif-i billāh

Bunda sebeb-i meks̱ hevā vü hevesimdir

4 Men bār-ı emānet çekeyim ol şütürüm kim

Nālem reh-i maḳṣūduma bāng-ı ceresimdir

5 Gencīne-i esrār olalı ḳalb-i Cünūnī

Nefs ejderi ḥaḳḳā ki kīmine ʿasesimdir

---

[221] İlk beyit 17a numaralı varakta Rūḥī başlığı altında geçmektedir.

[222] Esrar Dede,a.g.e., s.110-111.

[223] Esrar Dede,a.g.e.,s.110.Tezkirede "ḫāki" şeklinde geçmektedir.

-161-

Beyt-i Şemseddīn-i Mardinī fermūd

mefāʿīlün mefāʿīlün mefāʿīlün mefāʿīlün

Beden mehden semāʿ ehli n'içün taḥrīk ider gāhī
Meger tende o cān ṭıflı añup aġlardı Allāh'ı

-162-

Ḳıṭʿa [Şemseddīn-i Mardinī]

Ne ẕevḳle beyhūd ne ġamla rişiz
Azāde-i ḳayd acīz u ḫoşız
Biz eyleyelüm aṭlası gerdūnıñ
Bir kim al-i ʿabā maḫber bir dervişiz

-163-

Tārīḫ-i vefāt-ı Neşāṭī Dede Ez-ān-ı Dervīş Faṣīḥ[224]

Mefāʿīlün mefāʿīlün mefāʿīlün mefāʿīlün

Faṣīḥā didiler mātem-keşān-ı fevti tārīḫin
Neşāṭī gitmeg-ile eyledi maḥzūn aḥbābı 1085

-164-

Terciʿ-bend-i Günāhī Dede

[224] Divanda şiir var."Berāy-ı Vefāt-ı Neşāṭī Dede" s.682.

fāʿilātün fāʿilātün fāʿilātün fāʿilün

1 Bülbül-i nevrūz-ile nālişde nāyilerdeniz
Rāstī ʿuşşāḳ içinde biz nevāyīlerdeniz
Ṣanma mānend-i ḥabāb-ı mey hevāyīlerdeniz
ʿIşḳ meydānında baş oynar fedāyīlerdeniz
Görmedik bāḳī beḳā gördük fenāyīlerdeniz
Geçmişüz ḫodluḳdan iy zāhid Ḫudāyīlerdeniz
İḫtiyār itdiñ nemed āl-i ʿabāyīlerdeniz
Ḳomazuz cāmı müdām elden ṣafāyīlerdeniz
Ḳāna boyanmış şehīd-i Kerbelāyīlerdeniz
Şāh-ı ḥaḳḳ-içün ʿAliyyü'l-Murtażāyīlerdeniz
Şevḳ-i Mevlānā-y-ile şems'üḍ-ḍuḥāyīlerdeniz
Ümmet-i Aḥmed'den olduḳ Muṣṭafāyīlerdeniz

2 Ḫırḳa-ı tecrīd içinde gerçi pinhān olmuşuz
İbn-i Edhem gibi mülk-i ʿışḳa sulṭān olmuşuz
Geçmişüz öz kendümüzden şöyle ḥayrān olmuşuz
Terk idüp tāc u ḳabāyı dehre ʿüryān olmuşuz
Bir iki gün kim bu fānī evde mihmān olmuşuz
Kāse leys-ḫˇānçe-i erbāb-ı ʿirfān olmuşuz
Bir hilāl-ebrū ṣanem yādına ḳurbān olmuşuz
Döne döne çarḫ tennūrında biryān olmuşuz
Mihr-i meh-rūlarla gerçi ḫāke yeksān olmuşuz
Ẕerre-i nāçīz iken meşhūr-ı devrān olmuşuz
Şevḳ-i Mevlānā-y-ile şems'üḍ-ḍuḥāyīlerdeniz
Ümmet-i Aḥmed'den olduḳ Muṣṭafāyīlerdeniz

22b

3 Biz bugün virdük belā bendine çākerler gibi
Bulduḳ ol zincīr ile ziynet ġażanferler gibi
Pāsbānız maʿrifet gencine ejderler gibi
Ḥāmil-i esrār-ı ʿışḳız […] gibi
Cāna başa ḳalmayup esriñ dilārālar gibi
Ḳaḥbe dünyānıñ zebūnı olmadıḳ erler gibi
Ḥaydar-ı vaḳtiñ olup yanında ḳanberler gibi
Püşt-i pā urduḳ felek farḳına serverler gibi
Dürretü't-tāc olmuşuz ʿālemde gevherler gibi
Ḳalbimiz sāf oldı mir'āt ḳalenderler gibi
Şevḳ-i Mevlānā-y-ile şems'üḍ-ḍuḥāyīlerdeniz
Ümmet-i Aḥmed'den olduḳ Muṣṭafāyīlerdeniz

4 Gül yüzüñ fikriyle bu dil oldı cennetden ırāġ
Külbe-i ʿAṭṭār içün lāzım degildir bāġ-ı rāġ
Ṭaʿn ider zāhid görüp sīnemde bir pür-ḳānlu dāġ
Ḥālet-i mecmūʿa-ı gülden ne fehm eyler kelāġ
Eylerüz bir her nefes şehbāz-ı ḳudsīlerle lāġ
Cīfe-i dünyāya mā'il olmazuz mānend-i zāġ
Tekye-i dilde uyardıḳ nūr-ı vaḥdetden çerāġ
Derd-i mihr-i ʿālem-ārānıñ furūġından ferāġ
Yanımızda füls-i aḥmerle bir oldı şeb-çerāġ
Baḳmazuz altun olusa ser-be-ser ṣaḥrā vü ṭaġ
Şevḳ-i Mevlānā-y-ile şems'üḍ-ḍuḥāyīlerdeniz
Ümmet-i Aḥmed'den olduḳ Muṣṭafāyīlerdeniz

5 Cāna envār-ı tecellīniñ düşelden pertevi
Dize dize raḳs urur mānend-i Ṭūr Mūsevī
Ẓulmet-abād-ı fenādır çünki dünyānıñ evi
Gūşeyi şeh-i faḳr içre olduḳ […]
Ne ḳalur ḳuds-i Ḫalīlullāh nedir Īsevī
Ḳandadır Nuşīrevān u tāc u taḫt-ı Ḫüsrevī
Ṣūreti ko ʿışḳ-ile olduñsa merd-i maʿnevī
Def u nāy-ile semāʿ it Mevlevī ol Mevlevī
Biz Günāhīveş olup nūr-ı celāliñ pey-revi
Geh ġazel naẓm eyleriz gāhī kelām-ı Meṡnevī
Şevḳ-i Mevlānā-y-ile şems'üḍ-ḍuḥāyīlerdeniz
Ümmet-i Aḥmed'den olduḳ Muṣṭafāyīlerdeniz

-165-

Melāmi Dede[225]

mef'ūlü fāʿilātü mefāʿīlü fāʿilün

1 Dükkān-ı ʿışḳ içinde belāġatda zeynimiz
Ẕevḳ [ü] ṣafā libāsına müstaġraḳ eynimiz

2 Yaʿḳūb-ı ḥüzn gitdi göñülden birāderān
Şāh oldı Mıṣr-ı ḥüsne bugün Yūsufeynimiz

3 Nāy rebāb-ı dāʾirede muṭribān-ı ʿışḳ
Minnet Ḫudā'ya gördi bu vādiī-i ʿaynımız

[225] Esrar Dede,aa.g.e.,s.472-473.

4 Bu devre egri baḳma mürāyī revā degil
Şeyṭānlıġını ḳoy ki hemān ḳızdı sīnemüz

5 İtdiñ Melāmī cān u dili cümle nis̱ār [226]
Ol ḫˇāce-i cemāle tamām oldı deynimiz

-166-

Zihnī Dede [Zihnī-i Ḳadīm][227]

mef'ūlü fāʿilātü mefāʿīlü fāʿilün

1 Gördüm yüzünde lemʿa-i nūr-ı Muḥammedī
Sevsem ʿaceb mi reng-i ruḫ-ı āl-i Aḥmed'i

2 Geldi ḫayāl-i laʿl-i leb-i yār göñlüme
Cān ḳarşu çıḳdı didi ki ehlen ḫoş āmedī

3 Laʿl-i lebiñde ḫātem-i yāḳūt rengi var
Müşgīn ḫaṭıñda çāşnī-i ḫaṭṭ-ı meşhedi

4 Endīşe-i ʿalāyıḳ-ı zünnār u sübḥadan
Āzādedir selāsil zülfünüñ muḳayyedi

5 Zihni nihāl-i ḳāmet-i dil-dārı vaṣf idüp
Olsaḳ ʿaceb midir fuḳarānıñ ser-amedi

---

[226] Esrar Dede,a.g.e.,s.473. Tezkirede "cümleten" şeklinde geçmektedir.
[227] Esrar Dede,a.g.e.,s.206.

-167-

…[228]

Beyt

fāʿilātün fāʿilātün fāʿilātün fāʿlün

Ḳūt-ı rūḥidir ʿaraḳ mey-zede-i dil-cūnuñ

Çünki āteş yanıġı merhem-i kāfūr ister

23a

-168-

Müseddes-i Günāhi Dede[229]

mefāʿīlün mefāʿīlün mefāʿīlün mefāʿīlün

1 Ne māhiyyetdir ol māh-ı melek-sīmāyı bilmezler

Ne naḳş eyler pey-ā-pey ol büt-i zībāyı bilmezler

Girer biñ şekle ol maḥbūb-ı bī-hemtāyı bilmezler

Ṭoġar her yüzden ol mihr-i cihān-ārāyı bilmezler

Cihān-ārā cihān içindedir ārāyı bilmezler

Şu māhīler ki deryā içredir deryāyı bilmezler

2 Bu rengīn perdeler kim görinürler nev-be-nev tims̱āl

Ruẖ-ı eṭfāl-i maʿnīdir degil bāzīçe-i eṭfāl

Muṣavver bir elifdendir ḥurūf-ı muẖal[l]ef eşkāl

Ḫayāl-i ẓılda ẓāhirdir kemāl-i ṣanʿat-ı faʿāl

Cihān-ārā cihān içindedir ārāyı bilmezler

Şu māhīler ki deryā içredir deryāyı bilmezler

3 Ulü'l-ebṣāra rūşendir bu kim ecrām-ı mevcūdāt

---

[228]Şair adı belirtilmemiştir.

[229] Şiir Ḥayālī'nin gazeline yazılan bir tesdisdir.Esrar Dede,a.g.e.,s.451-452-453.

Olupdur ḫalḳa-i ẕāta mücellā münceli̇̄ mir’āt

Delālet mū-be-mū esrār-ı vaḥdet şerḥine ẕerrāt

Müberhendir mübeyyendir muʿayyen aṣl-ı māhiyyāt

Cihān-ārā cihān içindedir ārāyı bilmezler

Şu māhi̇̄ler ki deryā içredir deryāyı bilmezler

4 Vücūduñ ẓıllıdır imkān aña peyveste rāciʿdir

Olur ferʿ aṣla tābiʿ bu mes̱el ʿālemde şāyiʿdir

Ṣuver maʿnāya nisbet pertev-i ḫurşi̇̄de lāmiʿdir

Eger ġayriyyet is̱bāt ide cāḥil ġayra vāḳiʿdir

Cihān-ārā cihān içindedir ārāyı bilmezler

Şu māhi̇̄ler ki deryā içredir deryāyı bilmezler

5 Günāhi çün degil çevgān-ı vaḥdet ḍarbına bir ṭūb

Görünmez gerd-i ḥayretden olupdur çeşm-i ḥüsnmaʿyūb

Niḳāb açmış meẓāhirden kemāh-i ṭalʿat-ı maḥbūb

Diri̇̄ġā gün gibi ġāyet ẓuḥūrunda olup maḥcūb

Cihān-ārā cihān içindedir ārāyı bilmezler

Şu māhi̇̄ler ki deryā içredir deryāyı bilmezler

-169-

Müsebbaʿ-ı Şūri̇̄ Dede[230]

fāʿilātün fāʿilātün fāʿilātün fāʿilün

1 Gün bir āyi̇̄ne-yi ʿibret-nümādır pür-ṣuver

İnʿikāsātına aldanma ṣaḳın ḳılma naẓar

[230] Özdemir, a.g.e., s.170.

Laʿl-i rengīn görinür baḳdıḳda her seng-i meder

Nāẓır-ı Ḥaḳḳ olmaġa eşyāda iy nūr-ı baṣar

Pīr ü erbāb-ı faḳ(ı)r ol tā olasın der-be-der

Sırr-ı eşyāyı kemāhī bilmek isterseñ eger

Mekteb-i ʿirfāna gel zinhār olma bī-ḫaber

2 Zāhidā her yirde vech-i Ḥaḳḳ'ı idrāk etmege

ʿIşḳ-ile saʿy eyle dīl āyīnesin pāk itmege

Ger Mesīḥāveş dilersen yiriñ eflāk itmege

Cāme-i bīdārı cehd it gül gibi çāk itmege

Bu dil ġamnāki isterseñ ṭarabnāk itmege

Ṭālib iseñ fehm-i remz-i "*mā ʿarefnāk*" itmege

Mekteb-i ʿirfāna gel zinhār olma bī-ḫaber

3 Genc açılmaz bu beden ḳaṣrını vīrān itmeden

Hīç kes cānāna irmez çeşmini cān itmeden

Ḫayl-i merg āḫir gelüp rūḥuñı tālān itmeden

Gel libās-ı faḳrı giy iy ḫˇāce ʿüryān itmeden

ʿIyd-ı vaṣl olmaz müyesser cānı ḳurbān itmeden

Sırr-ı […] bilinmez kesb-i ʿirfān itmeden

Mekteb-i ʿirfāna gel zinhār olma bī-ḫaber

23b

4 İçmedüñse bezm-i vaḥdetde ezel peymānesin

İy dil-i şūrīde bilmem pes n'içün dīvānesin

Ger marīż-i ʿışḳ iseñ terk itme dār u ḫānesin

Çünki düşdüñ dāmıne elden çıḳarma dānesin

Ḳulaġıña ḳoyma her [bir] nāṣıḥıñ efsānesin

Rūşen itsün pertev u üns göñül kāşānesin
Mekteb-i ʿirfāna gel zinhār olma bī-ḫaber

5 Şūriyā erbāb-ı ʿirfān ile olduñsa ḳarīn
Yime ġam dünyā içün ferdā içün olma ḥazīn
Baḳmadılar ġayra ġayret idüp erbāb-ı yaḳīn
Olmadılar merd-i nā-cins ile bir dem hem-nişīn
Mekteb-i ʿirfāna gel zinhār olma bī-ḫaber

-170-

Beyt Ve lehū [Şūrī Dede][231]

mefāʿīlün mefāʿīlün mefāʿīlün mefāʿīlün

Gel iy nāṣıḥ ḳo pendi ḥāl-i dilden bi ḫabersin sen
Beni dīvāne ḳılmış ol perī bilmem ne dersin sen

-171-

Neşāṭī Dede[232]

mefāʿīlün mefāʿīlün mefāʿīlün mefāʿīlün

1 Ne [seyr-i] gülşene ne cūybāra dek gideriz
Sirişk-i çeşm-ile biz kūy-ı yāra dek gideriz

2 Yem-i maḥabbete ṣaldıḳ dil-i şikestemizi
Bu taḫta pāre ile bir kenāra dek gideriz

[231] Özdemir, a.g.e., s.171.
[232] Divanda şiir var 35.gazel. Kaplan,a.g.e., s.28.

3 Bu yolda pey-rev olup biz de rūḥ-ı Ferhād'a
Hevā-yı ʿışḳ be-ser kuhsāra dek gideriz

4 Çemende sünbül-ile göñlümüz güşād olmaz
Sebū be-dūş-ı ṣafā lālezāra dek gideriz

5 Teveccüh-i dili pūyān-ı feyż idüp şimdi
Cenāb-ı pāk-i Ḫudāvendigār'a dek gideriz

6 Ṣadāʿ-ı nāliş-i dil tābe-key Neşāṭīveş
Şikāyet eyleyerek kūy-ı yāre dek gideriz

-172-

Ṣāḳıb Dede[233]

mefāʿilün feʿilātün mefāʿilün feʿilün

1 Kemer-girifte-i ʿışḳız kenāre dek gideriz
Refīḳ mevce-i şevḳiz kenāre dek gideriz

2 Hevā-yı kākül-i dil-dāradir ʿalāḳa hemān
Burāḳ-ı ʿazm-ile miʿrāc-ı dāre dek gideriz

3 Olunca ġonçe-i dil gülgül-i nesīm-i seḥer[234]
Ziyāret-i ser-i ḳabr-i hezāre dek gideriz

---

[233] Divanda şiir var 63.gazel.. Arı, a.g.e., s.282.
[234] Esrar Dede,a.g.e.,s.83. Tezkirede "bahār" olarak da geçmektedir.

4 Külāh ü ḫırḳa mey-ālūd u çār pāre be-dest
Verā-yı perde-i nāmūs u ʿāre dek gideriz

5 Ġarīb ṣad vaṭanız hem-dem istemez meşreb
Ġubār-ı ḫāṭır ile tā mezāre dek gideriz

6 Eger bu gūne revişlerle ḫāk iderse bizi
Dü çeşm-i kec-nigeh-i rūzgāre dek gideriz

7 Figān ki şehrimiz aldı riyā-y-ile semʿa
Peyām-ı şeyḫ işidilmez diyāre dek gideriz

24a

8 Semāʿ u raḳṣ iderek dereler gibi yaʿnī
Cenāb-ı şems-i velāyet-medāra dek gideriz

9 Düşerse ḳāfile-i semt-i ḫāne ber-dūşān
Ṭavāf-ı kūy-ı Ḫudāvendigār'a dek gideriz

10 İderse himmet-i pīrān-ı Mevlevī imdād
Reh-i füyūż-ile neyden[235] ḥiṣāra dek gideriz

11 Penāhım o der-i aġyār defʿine S̱āḳıb
Ḫumā-yı ḳādime-i çār yāra dek gideriz

[235] Esrar Dede,a.g.e.,s.84. Tezkirede "nīlī" olarak da geçmektedir.

-173-

Dervīş Faṣīḥ Ḳıṭʿa[236]

Mefʿūlü mefāīlün mefāīlün faʿ

Ḫışm-ile ḳaçan nigāh iderseñ ṣāliḥ

Ḥāl-i dilimi tebāh idersiñ ṣāliḥ

Bu şīve-i reftārına vardır sende

Çoḳ sāliki güm-rāh […] ṣāliḥ

-174-

Neşāṭī Dede

mef'ūlü mefāʿīlü mefāʿīlü feʿūlün

1 Şevḳiz ki dem-i bülbül-i şeydāda nihānız

Ḫūnuz ki dil-i ġonçe-i ḥamrāda nihānız

2 Bir cism-i nizār üzre döküp dāne-i eşki

Çün rişte-i cān gevher-i maʿnāda nihānız

3 Olsaḳ n'ola bī-nām u nişān şöhre-i ʿālem

Biz dil gibi bir ṭurfa muʿammāda nihānız

4 Maḥrem yine ḫālimize bād-ı ṣabādır

Dā'im şiken-i zülf-i dil-ārāda nihānız

5 Hem gül gibi rengīnī-i maʿnā-y-ile ẓāhir

Hem neş'e gibi ḥālet-i ṣahbāda nihānız

[236] Başlıkta Ḳıṭʿa yazmasına rağmen şiir Rubāʿīdir. Divanda şiir var 20.Rubāʿi. Kaplan,a.g.e., s.606.

6 Geh ẖāme gibi şevke-ṭırāz-ı ġam-ı ʿışḳuz
Geh nāle gibi ẖāme-i şekvāda nihānız

7 İtdük o ḳadar refʿ-i taʿayyün ki Neşāṭī
Āyīne-i pür-tāb-ı mücellāda nihānız

-175-

Neşāṭī Dede[237]

mefʿūlü fāʿilātü mefāʿīlü fāʿilün

1 Feryād-ı dil ki sīne-i ġam-ẖˇārdan gelür
Bir nāledir ki ol pes-i divārdan gelür

2 Fitne-i ṣalā-yı el-ḥaẕer eyler şitāb-ile
Ol şeh ki mest ẖāne-i ẖammārdan gelür

3 Ḫam-yāze rīz-i bādesidir cām-ı āfitāb
Ol neş'e kim dile nigeh-i yārdan gelür

4 Gül-gūne-i cemāle olur zīb-baẖş-ı reng
Her ḳaṭre çünki çeşm-i güher-bārdan gelür

5 Kālā-yı ṣabrı ġāret iden düzd-i ġamzedir
Ṣorsañ Neşāṭiyā yine inkārdan gelür

---

[237] Divanda şiir var 25.gazel..Kaplan, a.g.e.,s.27.

-176-

S̱āḳıb Dede [238]

Mefʿūlü fāʿilātü mefāʿīlü fāʿilün

1 İnni ene ki naḫle-i esrārdan gelür
Manṣūr-ı cān baña serdārdan gelür[239]

2 Dil-teşne çeşm u gūşını sīr-āb-ı ḥaşr ider
Ol nāme vü peyām ki dil-dārdan gelür

3 Seng-i felāḫen-ı felek-i kīne-gerdesi
Ser-keşteler ṣanur kef-i aġyārdan gelür

4 Düşnām-ı nāz-ı yār cefā-keşe söz nedir
Bīgāne-rūddur ol reh-i ārādan gelür

5 Āzāde olmayınca kişi ḳayd-ı nefsden
Tenhāda olsa ġam der ü dīvārdan gelür

6 İtme ṣaḳın nümāyiş-i dünyāya kec nigāh
Vāʿiẓ ne gelse merdüme inkārdan gelür

7 Manẓūr-ı Ḥaḳḳ ider giderek sālik-i rehin
Ḥüsn-i naẓar ki cānib-i Ḫünkārdan gelür

---

[238] Divanda şiir var, 52.gazel. Arı, a.g.e., s.259.
[239] Vezin kusurlu.

8 Ṣāhā rehiñde muḥtaṣarī ʿarż-ı ḥāldir

Ol nāleler ki S̱āḳıb-ı evkārdan gelür

24b

-177-

Ḳaṣīde-i Neşāṭī Dede Der-vaṣf-ı ḳubbe-i ḫażravī-i Mevlevī [240]

feʿilātün feʿilātün feʿilātün feʿilün

1 Bārekāllāh zihi merḳad-i kāşī-bünyād

Eylemiş ṭarḥ-ı esāsında tekellüf üstād

2 ʿAlem-i zerle żiyā-güster-i farḳ-ı ʿālem

Ṭarḥ-ı matbūʿ-ile revnaḳ-şiken-i sebʿ-i şidād

3 Ḫāke gūyā ki düşer nūr-ı siyehden pertev

Sāyesi itse zemīn üzre ḳaçan naḳş-ı sevād

4 Ṣāf bir mertebe her cām-ı żiyā-güsteri kim

Görinür dīde-i cān u dile ṣad rūy-ı murād

5 Şecer-i Ṭūr gibi şuʿle be-serdir her şeb

Cā-be-cā sebz-i ḳabā-şemʿ çü serv-i āzād

6 Ḥālet ṣūr-ı Sirāfīl['i] nümāyān eyler

Āteşīn naġme ile eylese n'eyler feryād

7 Berḳ urur sīne-i ʿāşıḳ gibi meydān-ı ḥarem

[240] Divanda şiir var, 6.kaside. Kaplan, a.g.e., s.6.

Seḥer oldıḳça der-i pāki saʿādetle güşād

8 Bu leṭāfet ki var ol ṣaḥn-ı dil-ārāda virür
Zīresiniñ ḥaremi gevher-i ḫurşīde kesād

9 Ḳudsiyān şevḳ-ile yüz sürmededir şām u seḥer
Gerd-i pāk-i ḥaremi olsa nola reşk-i ziyād

10 Nedir ol bāġçe-i dil-keş ile ol ezhār
Nedir ḥavż-ı laṭīf ol ḥarem-i feyż-ābād

11 Bu ḥayāt-ı ebedī-baḫş o cān-baḫş-ı dü dem
Nefes ʿĪsī ile bir midir ol ravżada bād

12 Ḥabbeẕā bāġçe kim çekmiş anı āġūşa
Ḥarem-i Ḥażret-i Monlā-yı Ebū Bekr-nijād

13 Nice monlā-yı şeh-i şāhān-ı cihān-ı maʿnā
Ki kimin bendesidir dergehinin nice Ḳubād

14 Nice şeh-i kām-zen-i mertebe-i maʿşūḳı
Ki odur tāc-ı ḥaḳīḳat-dih-i farḳ-i efrād

15 Vāriṡ-i sırr-ı Resūl maẓhar-i gül kim dā'im
Evliyā feyż-i cenābından ider istimdād

16 Maṭlaʿ-ı şems-i ḥaḳīḳat ki miṡāl-i ẕerre

Zāʾir-i dergeh-i vālāsı olunmaz taʿdād

17 Nāẓım-ı gevher-i maʿnā ki dür-i naẓmından
Lemeʿān eylemede ʿāleme nūr-ı irşād

18 Dergeh-i feyż-es̱er-i ḳıble-i cān-i ʿurefā
Kuḥl-ı ḫāk-i ḳademi sürme çeşm-i evtād

19 Şeref-i zātıña yektā güher-i kān-ı şühūd
Ḳıymet-i tām-ile zībendedir [ol] baḥr-i vidād

20 Naẓmı bir tīġ-i celī-şaʿşaʿadır kim el-ḥaḳ
Virmiş ol tīġe żiyā cevher-i esrār-ı meʿād

21 Ẕātı bir āyīne-i ṣāf [u] mücellādır kim
Tābiş-i ʿaksi ider nūr-ı dil-i cānı ziyād

22 Kām-baḫşāsın o şehsin ki olur bi şübhe
Yüz süren dergehiñe nā'il-i ṣad gūne murād

-178-

Naẓīm

Naẓīm Der-vaṣf-ı Neşāṭi[241]

mefāʿīlün mefāʿīlün mefāʿīlün mefāʿīlün

Naẓīmāsā n'ola ġarrālanursam ṭabʿ-ı şūḫumla

[241] Şener, a.g.e., s.240.

Begendirdim Neşāṭī gibi bir üstāda eşʿārı

-179-

Ġazel-i Neşāṭī Dede […][242]

fāʿilātün fāʿilātün fāʿilātün fāʿilün

1 Bī-ṣafā-yı ʿışḳ olup bī derd-i yār olmaḳ da güç
Bir sitemker āfetiñ cevriyle zār olmaḳ da güç

2 Evic istiġnāda pervāne itmez iken murġ-ı dil
Pāy-ı bend-i ʿışḳ-ile āşüfte-kār olmakda güç

3 Bir nigāh-ı ġamzeye ṭāḳat getürmezken göñül
Günde biñ tīr-i belāya sīnedār olmaḳ da güç

4 Vaʿde-i ferdāsına gāhī iderdim iʿtimād
Ḥayret-ālūd-ı belāya inṭizār olmaḳ da güç

5 Gerçi yoḳ ṭāḳat-ı Neşāṭī seyr-i dīdār itmege
Gūşe-gīr-i ḥasret-i ruḫsār-ı yār olmaḳ da güç

25a

-180-

Güfte-i Naẓīm

mefāʿīlün mefāʿīlün mefāʿīlün mefāʿīlün

[242] Divanda şiir var, 35. gazel. Kaplan, a.g.e., s.28.

1 Ayaḳ çekdi geçüp cām-ı fenādan el yudı vā-ḥayf
Neşāṭī-i Niẓāmī-rütbe ol mest-i mey-i maʿnā

2 Ḫiṭāb-ı irciʿī ol şeyḫ-i […] delīl oldı
Revān-ı pākine Ḥaḳ kürsī-i ʿarşı ide meʾvā

3 Ola dā'im ḥarīm-i tekyegāh-ı ʿarş-ı aʿlāda
Revān-ı pāki hem-dest-i semāʿ-ı rūḥ-ı Mevlānā

4 Naẓīmā gūş idüp fevtin didim feryād idüp tārīḫ
Ola rūḥ-ı Neşāṭī ʿandelīb-i Sidre vü Ṭūbā sene 1080

-181-

Neşāṭī Dede

mefāʿīlün mefāʿīlün mefāʿīlün mefāʿīlün

1 Ciger ḳanıyla itmiş şöyle rengīn lānesin bülbül
Ki gāhī gül ṣanup iñler dil-i divānesin bülbül

2 Ṣunarken bir ṭolu peymāne her gül bezm-i gülşende
Nice żabṭ eylesün yā nāle-i mestānesin bülbül

3 Semender-meşreb olmaḳ şuʿle-nūş olmaḳ gerek ʿāşıḳ
ʿAceb mi eylese dāʾim şererden dānesin bülbül

4 Şarāb-ı bezmgāh-ı ḥasretiñ ḫūnābe-i dildir
N'ola eylerse dā'im şuʿleden peymānesin bülbül

5 Boyanmış ḫūn-ı dilden tāb dutmış verd-i raʿnādan

Ṣanur fānūs-ı [al] olmuş Neşāṭī lānesin bülbül

-182-

[Neşātī Dede] [243]

mefāʿilün feʿilātün mefāʿilün feʿilün

1 Olursa maẓhār-ı nūr-ı şühūd pervāne

İder ṣafāyile maḥv-ı vücūd pervāne

2 Alup temām vüzū eşk-i şem' ile her şeb

İder hezār rükū' u sücud pervāne]

3 Ṣafā-yı ʿışḳla şeb-i zindedārdır ne ʿaceb

İderse ʿālemi nūra ṣuʿūd pervāne

4 Hemīşe pey-rev-i eşrāfiyāñ-ı ḥikmetdir

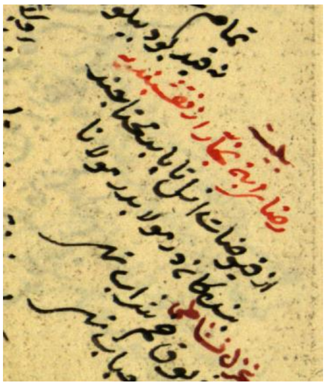
ʿAceb mi bilmese güft u şünūd pervāne

5 Tamām ʿışḳ-ile hem-meşreb-i Neşāṭī'dir

Ne ḳayd-ı būd bilür ne ne-būd pervāne

---

[243] Baştan iki beyit eksik verilmiş gazel, "Neşatî Divanı"ndan yararlanılarak tamamlanmıştır. Metinde başlık verimemiştür 25.gazel. Kaplan, a.g.e., s.26.

-183-

Ġāzel-i Neşāṭī Dede Raḥmetullāh[244]

fāʿilātün fāʿilātün fāʿilātün fāʿilün/fāʿlün

1 Mūyden ince miyān-ı şūẖ-ı fettānım mıdır
Rişte-i tārīḳ-i dil mi yā reg-i cānım mıdır

2 İstemez yüz sürdügüm dāmānına bāʿiṯ ʿaceb
Eşk-i ẖūn-ālūd-ı dīde ẖār-ı müjgānım mıdır

3 Meh midir gāhī şafaḳdan zīr-i tāb-endāz olan
Şuʿle-i pür-dāġı ẖūn-ālūd sūzānım mıdır

4 Baḥr-i ʿışḳa bī-keder ṣaldım yine fülk-i dili
Ḫıżr-ı tevfīḳ-i maḥabbet "lā-taẖaf"-ẖˇānım mıdır

5 Destine mir'āt alup baḳdıḳça gāhī rūyına
Dirmiş ol āfet Neşāṭī daẖi ḥayrānım mıdır

-184-

[244] Divanda şiir var, 35.gazel. Kaplan,a.g.e.,s. 28.

Ve lehū Ġazel-i Neşāṭī[245]

mefāʿīlün feʿilātün mefāʿīlün feʿilün

1 Ḫurūş-ı meyden eṡer yoḳ ḫum-ı şarāb tehī
Kedū şikeste vü peymāne çün ḥabāb tehī

2 Ne serde neş'e-i bāde ne elde peymāne
Derūn meykede çün kāse-i rebāb tehī

3 Şaraḳ degil meyini eylemiş ḳażā rīzān
Şikeste sāġar-ı meh cām-ı āfitāb tehī

4 Ṣafādan aġlamaz oldı dü çeşm-i mey-ḫāre
ʿAceb ʿaceb ki ola şīşe-i gül-āb tehī

5 İşitmez oldı Neşāṭī göñül terāne-i şevḳ
Ṣadā-yı zemzemede şimdi nüh ḳıbāb tehi

25b

-185-

Naẓīre-i Faṣīḥā-yı Mevlevī [246]

mefāʿīlün mefāʿīlün mefāʿīlün feʿūlün

1 Elinde sāġarın inmez dil-i ḫarāb tehī
Ḳalınca meykede[-i] çarḫ-ı nüh ḳıbāb tehī

---

[245] Divanda şiir var,Kaplan, a.g.e., 132.gazel s.42.
[246] Neşāṭī'nin bir gazeline naziredir. Divanda şiir var 434.gazel .Çıpan, a.g.e., s.517.

2 Dil-i şikestemi ḫālī ḳomaz ḫayāl-i ruḫı
Piyāle-i mih(i)r ile mi āfitāb tehī

3 Yerinde şūriş ü ġavġāsı gerçi devr eyler
Bu nüh piyāle-i çarḫ-ı pür-inḳılāb tehī

4 Bu bezm [pür][247] şer u şūr-ı fenāda ḳalmışdır
Hezār sāġar-ı Cemşīd-i kām-yāb tehī

5 Faṣīḥā eşkimi ol ḥadden eyledim rīzān
Ki ḳaldı dīde-i ġam-dīde çün ḥabāb tehi

-186-

Faṣīḥ Dede Ḳıṭʿa[248]

mefʿūlü mefāʿīlü mefāʿīlün faʿ

İy bād-ı ṣabā peyk-i cihān-peymāyı
Geh bādiye-kerdī vü gehī ṣaḥrāyī
Bir çeşm-i dilim kuḥl-i baṣīret [...]
Ez-ḫāk-i der-i Ḥażret-i Mevlānāyī

-187-

Ve lehū Beyt [Faṣīḥ Dede][249]

mefāʿilün feʿilātün mefāʿilün feʿilün

[247] Metinde eksik olarak verilen kısım divandan bakılarak tamamlanmıştır.
[248] Başlıkta Ḳıṭʿa denmesine rağmen şiir Rubāʿīdir. Divanda şiir bulunamamıştır.
[249] Divanda şiir var 342.gazel ."Nazire be Nailī" s.463.

Varır nigāh-ı ser-i kākül-i siyāh iderim
Baḳar baḳar dil-i āşüfte-ḥāle āh iderim

-188-

Ḳaṣīde-i berāy-ı taḫmīs taḥrīr olunmuşdur[250]

mefāʿīlün mefāʿīlün mefāʿīlün mefāʿīlün

1 Ṣabāḥ'ul-ḫayr ḳıl nūr-ı maḥabbetle dil-i tārı
Füyūżāṭ-ı seḥer ola dürūz-ı ʿışḳıñ ās̱ārı
Nesīm-i nev-bahār it dūd-ı āh-ı ḫāṭır-ı zārı
Gül-i tevḥīde şebnem eyle ʿāşıḳ eşk-i esrārı
Açup dāġ-ı diliñden ġonçe[-i] gülzār-ı ebrārı

2 Geçüp ebrū vü müjgān ḫāl u ḫaṭdan ḥāṣ-ı el-ḥāṣ ol
Geçür rīş u birūnı tīġden abdāl-i iḫlāṣ ol
Ser-i mū ḳalmasun ḳaydıñ fenā baḥrında ġavvāṣ ol
Erenler dergehinde bir ḳalender bende-i ḫāṣ ol
Tırāş it çār ḍarbeyle göñülden fikr-i aġyārı

3 Felek gibi ṭolan devrānda ebr-i şevḳ-ile zār it
Melekler gibi zikr-i devr-i aʿlāyı sen iẕkār it
Semāʿa gir urup çarḫ āşıkāna devr-i devvār it
Fenā bezminde bir gez aylıġı gerdūn gibi kār it
Dolaş mānend-i mihr ü māh-kerde ḳuṭb-ı edvārı

26a

4 Künūz-ı ʿarş [u] ferşiñ devlet-i insān-ı kāmilde
Hemāñ naḳd-i dü ʿālem ḥażret-i insān-ı kāmilde

[250] Şair adı geçmemektedir.

Düñini taḥt u […] himmet-i insān-i kāmilde
Meded noḳṣāna düşme ḫiẕmet insān-ı kāmilde
Bıraḳma dest-i zikr ü fikrden mīzān-ı iḳrārı

5 Cihān-ı ʿālem-ı ıṭlāḳ mülki cāy-ı ḥayretdir
Mülūk-ı […] pāy-i taḥt-ı vahdetdir
Heme mīr u gedā yek-ser cevāhir-pūş-ı vüsʿatdir
Tecerrüd ʿālemi pīrim ʿāceb vāsiʿ vilāyetdür
O kişver şehleridir vāriṡān-ı mülk-i Ḫünkārī

6 Zer u sīm- zede sikke urur şāhān-ı devrānda
Maḥabbet naḳşı ḳalb-i kāfir ile ehl-i īmānda
O sulṭāndır ki fermānı revān cümle cihān ḫanda
Ḥaḳīḳat dīdesiyle baḳ yüz yetmiş sikkesin anda[251]
Vücūd iḳlīminiñ sulṭān-ı Cem-cāh-ı ʿaṭākārı

7 Mübārek ṭalʿatından sırr-ı vaḥdet kim açılmışdır
Cemāli pertevinden ṣubḥ-ı devlet kim açılmışdır
Fürūġ-ı mihr-i ẕātından ne ḥikmet kim açılmışdır
O şems-i maşrıḳ sırr-ı heves kim açılmışdır[252]
Yed-i feyżinle rūy-ı dehre kān-ı ḥikmet Bārī

8 Dü demdir Ẕü'l-fikār-ı meṡnevī bu fehm ü idrākim
Kimin ḫāk eyler ʿālemde kimin ʿālemlere ḥākim
Cihānda şehriyār olur ḳulı ḳurbānıdır her kim

[251] Vezin kusurlu.
[252] Vezin kusurlu.

Şehenşāh-ı kerāmet sikke Mevlānā-yı Rūmī kim
Cām nuṭḳı kesmişdür gögünden ġarḳ-ı inkārı[253]

9 O sulṭān-ı Cihān-gir yolı ḥāli ḳalından[254]
O şāhenşāh-ı tāc u taḫt-ı maʿnā kāli ḥālinden
O ẓıllullāh şuʿāʿ-ı nūr-ı feyż-i bī-zevālinden
O burhān taḥaḳḳuḳ-pīşe kim sırr-ı kemālinden
Ṣalāḥ-ı himmet-i el-ān mülk-i Rūm'adur sārı

26b

10 Gülistān-ı vilāyet ḥaşre dek feyżiyle s̱ābitdir
Riyāż-ı mülk ü millet ḥaşre dek feyżiyle s̱ābitdir
Heme maʿnā vü ṣūret ḥaşre dek feyżiyle s̱ābitdir
Bahār-ı rūy-ı devlet ḥaşre dek feyżiyle s̱ābitdir
Ṭutup nūr-ı ḳudūmı ser-be-ser afāḳ u aḳṣārı

11 Gürūh-ı ʿāşıḳān mensūb-ı bāb-ı Rabb-i ʿizzetdir
Ricāl-i devlet [ü] erbāb-ı dīvān-ı ḥaḳīḳatdir
Maḳām-ı ʿāşıḳīn nev-ḫalḳa-i ḫāṣān-ı ḥażretdir
Bu meydān erleri reh-berde-i eyvān-ı vaḥdetdir
Bu cemʿiñ "s̱emme vechullāh"ıdır meclā-yı inẓārı

12 Nişīmen Heşt Behişt ʿarş-ı muʿallā āşiyānıdır
Güher-bāzū-yı şāhenşāh-ı vaḥdet kim mekānıdır
Hemān yek cünbüş-i bābı ḥudūd-ı dü cihānīdir
Bu cānlar şāhbāzān-ı maṭār-ı lā-mekānīdir

[253] Vezin kusurlu.
[254] Vezin kusurlu.

İderler ṣayd-ı […] mülk-i envārı

13 Kühen dalḳı ḳabā-yı şāh-ı nevrūza degişmezler
Pelās u postı baḫt u taḫt-ı fīrūza degişmezler
Külāh-ı faḳrı tāc-ı devlet-efrūza degişmezler
Melāmet ḫırḳasın dībā-yı zer-dūza degişmezler
Ṣoyarlar ḳāmet-i cāndan libās-ı ʿucb ü pendārı

14 Hemānā ʿayn-ı rüst-ā-ḫīzdür vażʿı ʿazīzānıñ
N'ola nāyī olursa ṣūr-ı maḥşer ki bu devrānıñ
Tehī ṣanma semāʿ ü devrini devrānda merdānıñ
Felek tennūre-pūş abdālıdır bu bezm-i devrānıñ
Uṣūl-ı ʿāşıḳān-ı Mevlevī'ye uymuş eṭvārı

15 Nevā-yı ʿışḳ-ilela ḫūn-kāse-i ṭanbur bu nüh kāḫ
Ṣadā-yı erġanūn ider hemīn […] ü berg u şāḫ
Cemādātı bile ʿışḳ u maḥabbet eylemiş küstāḫ
Ney iñler def döger geh sen rebābıñ sīnesi sūrāḫ
Nümāyān her birinde şūriş-i ʿuşşāḳıñ ās̱ārı

27a

16 Şeh ü sulṭān-ı maʿşūḳin vaṣf-ı şānıdır ġayrı
Kime luṭf itse […] ḳayṣın olur maẓhar-ı ḫayrı
Hemān fevvāre kevs̱er olur kilk-i sebük-seyri
Emirü'l-āşıḳīniñ bende-i dīrīnesi Ḫayrī
Zülāli medḥin eyler nāvidān-ı ḫāmeden cārī

17 Budur ümmīd-i iḥsān u ʿāṭā-yı pādişāhīden

Ḫudāvendān-ı tāc-efser ḫıdīvān-ı külāhīden
Selāṭīn-i cihān maʿni-i ruḫāni Siyāhī'den
Temennā vü recāsı oldur ʿuşşāḳ-ı ilāhīden
İrişdikde ḥużūr-ı Ḥaḳḳ'a vaḳt-i celb u […]

18 İlāhī himmet-i merdān-ı pīrān-ı ḥaḳīḳatle
Ḫudāyā iltifāt-ı ḫāṭır-ı ehl-i velāyetle
Hemān imdād-ı ḳuds-ı ehl-i imdād-ı kerāmetle
Duʿā-yı ḫāliṣ-i sādāt-ı iḫvān ṭarīḳatle
Ḳıla ol bī-kese esrār-ı Mevlānā meded kārī

-189-

Semāʿī

mefʿūlü fāʿilātü mefāʿīlü fāʿilün

1 Virmez vücūd-ı ġayrıya ʿayn-ı ẓuhūrı gör
Teʾs̱īr-i sedd-i ġayret ism-i ġayūrı gör

2 Baḳma melāmet erleriniñ seyyiʾātına
Aç çeşm-i cānı ṣūfī vü ʿafv-ı Ġafūr'ı gör

3 Laʿl-i lebinden em dile […] ilẓām odur
Keyfiyyet-i müdām-ı şarāb-ı ṭahūrı gör

4 Baḳ sūz-ı sīnesine Semāʿī-i bī-diliñ
Fetḥ-i fütūḥ-ı ḥāṣıl-ı mā-fī'ṣ-ṣudūrı gör

-190-

ʿAdnī Dede Ḳıtʿa[255]

mefāʿīlün mefāʿīlün mefāʿīlün mefāʿīlün

Şu ʿāşıḳ kim cemāl-i yāri her yirde şühūd eyler

İki nemnāk çeşmin gülşen-i ʿışḳa dürūd eyler

Sülūkı seyr idenler rāst-ı rāh-ı ʿāşıḳān üzre

Murāda vāṣıl olup ʿAdniyā dāʾim sürūd eyler

27b

-191-

Enīs Receb Dede Edirnevī [...] Der-bāb-ı cedīd [...]

mefāʿīlün mefāʿīlün mefāʿīlün mefāʿīlün

1 Ṣafā-yı ehl-i dil nūr-ı cemāliñ yā Resūlallāh

Şifā-yı derd-i dil fikr-i viṣāliñ yā Resūlallāh

2 Biḥamdillāh dem-ā-dem ḫāne-i ḳalb-i siyeh-tābı

Münevver eyledi vuṣlat ḥayāliñ yā Resūlallāh

3 Enīsiñ maṭlabı dā'im Celāleddīn-i Rūmī'den

Nigāh-ı luṭf-ıla bir dem suʾāliñ yā Resūlallāh

-192-

Enīs Receb Dede beyt[256]

fāʿilātün fāʿilātün fāʿilātün fāʿilün

[255] Esrar Dede,a.g.e.,s.352.

[256] Divanda şiir yok. Tuhfe-i Nāilī'de şiir kayıtlıdır. Kocaaslan, a.g.e.,s.161.

Ravża-i sulṭān-ı kevneyn[i] zemīn üzre görüp

Didi reşkinden felek "*yā leyteni küntü türāb*"

-193-

Enīs Receb Dede Beyt[257]

Mefāʿīlün mefāʿīlün mefāʿīlün mefāʿīlün

Doḳunsun tek hemān laʿl-i nemek-rīziñ leb-i cāma

Ḳatarsañ bāde-i nāba nemek ḳat ḳat ḥelāl olsun

-194-

Enīs Receb Dede Ḳıtʿa[258]

mefāʿīlün mefāʿīlün mefāʿīlün mefāʿīlün

Günehkār olmada nāçar müşār-ı bi'l-benān olsam

Ne ġam çünkim Ḫudā'nıñ ʿafv u ġufrān itmedir şānı

Şu deñlü raḥmeti deryāya vāsiʿdir ki ʿindinde

Ki bir ḳaṭre degildir bendegānıñ cürm-i ʿiṣyānı

-195-

Enīs Receb Dede Ve lehū der-Naʿt Ḳıṭʿa[259]

mefʿūlü mefāʿīlü mefāʿīlü feʿūlün

Her bende ki āzād ola elbette olur şād

[257] Esrar Dede, a.g.e., s.26.
[258] Divanda şiir yok. Receb Enis Dede,a.g.e.
[259] Divanda şiir yok. Receb Enis Dede,a.g.e.

Amma ki seniñ bendeñ olan bende olur şād

Luṭfa eyle eyā pādişeh-i mülk-i şefāʿat

Nācī ḳuluñı eyle şefāʿat k'ola dil-şād

-196-

Ḥażret-i Ġavs̱ī Dede

fāʿilātün fāʿilātün fāʿilātün fāʿilün/fāʿlün

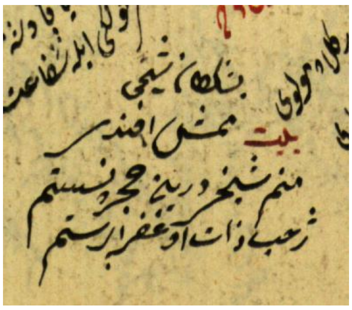
1 Pūte-i iksīr-i ḥikmetdür külāh-ı Mevlevī
Sikke-i şāh-ı vilāyetdür külāh-ı Mevlevī

2 Bir ṣadaḳdır ki olur içinde dürr-i şāh-rāz
Lāyıḳ-ı ehl-i kerāmetdir külāh-ı Mevlevī

3 Ḳadr-i pākin vāḳıf-ı esrār-ı ḥāl olan bilür
Mesned-i erbāb-ı devletdir külāh-ı Mevlevī

4 Her denī bilmez libās-ı evliyānıñ ḳadrini
Nūrdan bu tāc-ı ʿizzetdir külāh-ı Mevlevī

5 Ġavs̱i tīriñ pūte-i maḳṣūda irdi ney kemān
Āşikāre bir ʿalāmetdir külāh-ı Mevlevī

28a

-197-

[Semāʿī] [Terkib-i Bend][260]

mefāʿīlün feʿilātün mefāʿīlün feʿilün

1 Düşürdi ḫāṭıra çünkim ḫayāl-i yāri ṭaleb

Ġamından aġlamaḳ olmaz ne deñlü virse taʿab

Belā-yı hecri daḫı çoḳ çeker miyüz ki ʿaceb

Fiġān der […] böyle ḳalur mıyuz yā Rab

Ol āfitāba mülāḳāt olur mıyuz āyā

Ṭoġar mı başımıza gün göñül bulur mı ṣafā

2 Meşaḳḳat ehline bildim sürūra imkān yoḳ

Ṣafā-yı ḫāṭır ile inşirāḥa bir ān yoḳ

Elemlü ḥālimi iʿlāma daḫi fermān yoḳ

Ṭabībe añma derd-i derūnı dermān yoḳ[261]

Semāʿī gibi idüp yād gāhīce yāri

Uyutmasun diñiz ol şūḥa ʿāşıḳ-ı zārı

-198-

Ḫayretī Baba

fāʿilātün fāʿilātün fāʿilātün fāʿilün/fāʿlün

1 İçdügüm ḳandır şarāb-ı laʿl-i cānāndan cüdā

Yidügüm ġamdır müdām ol mīve-i cāndan cüdā

---

[260] Başlıkta Şair adı verilmemiş.

[261] Vezin kusurlu.

2 Bār-gāh-ı ʿışḳ kim divāneler divānıdır

İtme ben divāneyi yā Rab bu dīvāndan cüdā

3 Mużṭarib ḥālim bir ehl-i dilden ayırdı felek

Döndüm ol māhīye kim mevc itdi ʿummāndan cüdā

4 Bī-vücūdum […] mihr-i ʿālem-tābı

Ḳadri yoḳ bir mūr-ı nāçīzim Süleymān'dan cüdā

5 Oluban cānā ḳara zülfüñ gibi cān bī-ḳarār

Dil perişān olur olsam sen perīşāndan cüdā

6 İy yeri bir […] perhūna yandırmadan

Olmasun bir yāreniñ şemʿi […]

7 İy birāder aġlamaġla çıḳdı gözden Ḫayretī

Fi'l-mes̱el Yaʿḳūb'a döndi şāh-ı Kenʿāndan cüdā

Ḫayreti Baba bu ġazeli birāder-i kihterīnleri olan Yūsuf-ı Sīne-çāk ḥażretlerine irsāl eylemişler ol vaḳit ki dīdesine ʿamā ʿārıż olmuş

-199-

Şeyḫ ʿÖmer semāḥat

fāʿilātün fāʿilātün fāʿilātün fāʿilün

1 Ḫāk-i pāyıñ tūtīyā iden ulü'l-ebṣār olur

Ḥabbeni muʿtād iden[ler] bende-i enṣār olur

2 Bir gedā kemter ġulāmıñdır Semāḥeddīn velī

Mültefit bi'l-ġarr olur iḥsān-ı cūd iḥṣā olur

-200-

Birrī [262]

Mükerrer yazılmışdır

fāʿilātün fāʿilātün fāʿilātün fāʿilün

Ney gibi bağrımı oy sīnemi del başımı kes

Ben seniñ ḫiẕmetiñe beste miyānım neysem

-201-

Ġazel-i Ġālib[263]

fāʿilātün fāʿilātün fāʿilātün fāʿilün

1 Nāy-ı āteş-dem ḫamūşān-ı naẓar dem-sāzıdır

Sürme-i avāz-ı dūd-ı şuʿle-i āvāzıdır

2 Yūsuf-ı işkeste-bāle ṣor bu evc-i ṭāliʿi

Murġ-ı baḫtıñ sīlī-i iḫvān-i per-pervāzıdır

3 Sāz-ı faḳrıñ başḳadır tīz ü bülend-i nālesin

Vızlamaḳ żaʿfıyla mānend-i meges şehnāzıdır

[262] Esrar Dede,a.g.e.,s.66.

[263] Divanda şiir var, 243.gazel. Okçu, a.g.e., s.357.

4 Naẓra-bend kākül-zeber bir ṭıfl-ı ṣayd-āmūza kim
Āhuvān-ı ḫāne-perverdiñ kimesne-endāzıdır

5 Nev-niyāzān-ı nemed-pūşanıdır pervāneler
ʿIşḳ ocāġınıñ semender-i pīr-i āteş-bāzıdır

6 Muṭrib-i vaʿdiñ yürekler oynadır her naġmesi
Rişte-i ṭūl-ı emel var ise tār-ı sāzıdır

7 Bir söze Ḳurʾān gibi īmān ider ehl-i süḫan
Şāʿiriñ Ġālib taḫayyül rütbe-i iʿcāzıdır

28b

-202-

Taḫmīs-i Şāhidi ḳaddesallāhu siruuhu'l-ʿazīz

fāʿilātün fāʿilātün fāʿilātün fāʿilün

1 Ol erenler serveri kim maḫzen-i esrārdır
Mecmaʿ-ı ʿilm ü kerāmet maṭla-ı envārdır
Sözleri deryā-yı vaḥdetden gelür enhārdır
Ḥaşr içinde ẕātı faḫr-ı seyyid-i muḫtārdır
Ḥażret-i Monlā Celāleddīn ḫudāvendgārdır

2 Şāh-ı bāḳī kim maḳāmı kaʿbetü'l-ʿuşşāḳdır
Ḫākine yüz sürmege şāh-ı cihān müştāḳdır
Münkir olan aña bed-baḫt u şaḳī vü ʿāḳdır
Ol ki ḫāṣ-ı dergeh-i beḫşende-i ezrāḳdır
Ḥażret-i Monlā Celāleddīn ḫudāvendgārdır

3 Ol ki dirler ḫalḳ-ı ʿālem nāmına Monlā-yı Rūm
Baḥr-i ʿilminden anıñ bir ḳaṭredir cümle ʿulūm
ʿİlm-i ʿuşşākına hādi münkir-i şūma rücūm
Himmet itse eyleyen her ṣaḥra-i pūlādı mūm
Ḥażret-i Monlā Celāleddīn ḫudāvendgārdır

4 Ol ki olmuşdur velāyet kişverine pādişāh
Ḫoş semāʿ-ile ṣafā-y-ile ḳomuş ʿuşşāḳa rāh
Bu semāʿa münkir olanlar ḳalısar rū-siyāḫ
Ol mübārek başına ʿizzetle tāc iden külāh
Ḥażret-i Monlā Celāleddīn ḫudāvendgārdır

5 Yādigār olmuşdur ol şehden kitāb-ı Mes̱nevī
Her ki maḥfūẓ ola andan ola merd-i maʿnevī
Ger saʿādet ister-iseñ Mevlevī ol Mevlevī
Ẕāt-ı bī-çūn-ı ḳadīm- lā-yezāliñ pertevi
Ḥażret-i Monlā Celāleddīn ḫudāvendgārdır

6 Eyleyen esrār-ı ayāt u aḥādis̱den beyān
Gösterir keşf ü kerāmātı cihān gibi ʿayān
ʿIşḳ deryāsında olup müstaġraḳ-ı kevn ü mekān
Cūş idüp cevlān iden mānend-i ṭāvūs-ı cihān
Ḥażret-i Monlā Celāleddīn ḫudāvendgārdır

7 Cedd-ile emced durur ol pāk-aṣl-ı bā-vefā
Nesl-i ṣıddīḳ u ṣadīḳ u yār-ı ġār-ı Muṣṭafā

Cümle āyāsı-durur ḫāṣān-ı dergāh-ı Ḫudā

Mevlevīler fırḳasına reh-nümā vü pīşvā

Ḥażret-i Monlā Celāleddīn ḫudāvendgārdır

8 Ol velāyet afitābı gerçi oldı nūr-pāş

Pür olup ʿālem żiyāsıyla cihānda oldı fāş

Ḳaldılar maḥrūm līk ol żiyādan her ḥufāş

Ol ki şems anıñ cemāliñ görmege neẕr itdi baş

Ḥażret-i Monlā Celāleddīn ḫudāvendgārdır

9 Ol şeh-i ʿālī-nejādıñ oğlıdır Sulṭān Veled

Şīr-i ḳudret emdi pistānından anıñ ol esed

Nesl-i pākinden velīler geldi ḥaddi bī-ʿaded

Ol ki aḥbābı olur maḳbūl-i Ḥaḳḳ aʿdāsı red

Ḥażret-i Monlā Celāleddīn ḫudāvendgārdır

10 Ol saʿīd-i cümle[-i] etbāʿ u eşyāʿı saʿīd

Olısar āyīnini ḥaḳ bilmeyen Ḥaḳ'dan baʿīd

Devlet anıñ k'ola ol sulṭān-ı ʿuşşāḳa mürīd

Her mürīde aḳreb olan şeyḫ-i "min habli el verīdi"[264]

Ḥażret-i Monlā Celāleddīn ḫudāvendgārdır

11 Ol hidāyet nūrını çün ʿāleme gönderdi Rab

Ol sekiz biñ kāfiriñ islāmına oldı sebeb

Çekdi dīn yolunda bī-ḥad miḥnet ü derd ü ṭaʿab

Ṭayyibü'l-aʿlāḳ u ḫūb-aḫlāḳ u pākīze-neseb

[264]Kaf suresi 16. Ayet: "*Min habli el verīdi:* Damardan, şahdamarından."

Ḥażret-i Monlā Celāleddīn ḫudāvendgārdır

12 Gerçi olduñ Şāhidī sen bend-i ġafletden esīr
Oldı ʿisyānıñ seniñ bir derd-i dermān-nā-peẕīr
Līk nevmīd olma ol luṭf-ı Ḫudā'dan müstecīr
ʿAcīz ü bī-çāre ḳalmış ḳullarına dest-gīr
Ḥażret-i Monlā Celāleddīn ḫudāvendgārdır

29a

-203-

Ġazel-i Ṣamtī Dede […]

fāʿilātün fāʿilātün faʿilātün fāʿilün

1 Cümlesi bir ẕātdır aṣl-ı vücūd-ı kāʾināt
Biri birinden tevellüd eyledi ẕāt u ṣıfāt

2 Noḳṭadır her ḥarf-ile seyr eyleyen eşkālde
Noḳṭa ḥarf oldı ẓuḥūr itdi vücūd-ı mümkünāt

3 Ādem olınca nice şekl-ile seyrān eyledi
Geh cemād olduḳ gehī ḥayvān u gāh olduḳ nebāt

4 Ölmeden öl ölmemek isterseñ iy ṭālib eger
Çün ḥayāt içre memāt oldı memāt içre ḥayāt

5 Ḥayy- ı bāḳī olmaḳ isterseñ eger Ṣamtī gibi
Mevlevī ol Meṡnevī baḥrinden iç āb-ı ḥayāt

-204-

[Ṣamtī Dede]

fāʿilātün fāʿilātün fāʿilātün fāʿilün

1 Bāde-i tevḥīd ile zāhid ṭolaldan cāmımız
Mestlik ile ṭutdı bu bezm-i cihānı nāmımız

2 Ḳardaşıdır müʾminiñ müʾmin didi faḫr-ı cihān
Ḥamdüllāh cümle mü'mindir bizim iḫvānımız

3 Küfr ü şirki ḫalḳ-ı ʿālemden n'ola defʿ eyleseñ
Ehl-i imānuz anıñçün ʿāmdır enʿāmımız

4 Düşmen iken daḫi emmāre nice yıl saʿy idüp
Şimdi yār oldı gelür ol nefs-i nā-fercāmımız

5 Her ne isterseñ müyesser oldı Ṣamtī bī-ʿayān
Himmet-i pīr ile el virdi bezm-i her kāmımız

-205-

[Ṣamtī Dede]

fāʿilātün fāʿilātün fāʿilātün fāʿilün

1 ʿArż-ı dīdār eylemekden ḥażret-i sulṭānımız
Ḳıble-i vechine secde eylemek imānımız

2 Mevlevīniñ ṣanma devrānıñ medār-ı Ḫākdır

ʿArş-ı aʿlādan daẖı aʿlā-durur devrānımız

3 Bize āyāt u eḥādīs̱iñ rumūzın şerḥ ider
Mes̱nevī'dir zāhidā tefsīrimiz Ḳurʾānımız

4 Bir ḥiṣār-ı inḥiṣāra girmezüz ḥaṣr olmazuz
Ehl-i ṣūret gibi ṣūretde degil pīrānımız

5 Ka'be-i kūyını yāriñ Ṣamtīyā ṭavf eyledik
ʿIyd-ı vaṣlına ḥabībiñ cānımız ḳurbānımız

-206-

Ġazel-i Ṣamtī

fāʿilātün fāʿilātün fāʿilātün fāʿilün

1 Biz ṭarīḳ-i Mevlevī'de bī-ser ü bī-pālarız
Rind-i mey-ẖ˘ār u ġazel-ẖ˘ān u ʿaceb rüsvālarız

2 Sübḥamızdır cām-ı mey seccāde ẖāk-ı meykede
Dergeh-i pīr-i muġānda ʿābid-i yektālaruz

3 Zāhidā kec añlama ehl-i fenāyuz ṭoġrı baḳ
Ṣanma ẖāric sen bizi biz dāẖil-i maʿnālarız

4 Ādem-i s̱ānī geçinsek vechi var her birimiz
ʿĀrif-i billāha irdik ʿalleme'l-esmālarız

5 N'ola serdār-ı fenā ẖayli geçinsek Ṣamtīyā

Biz ṭarīḳ-i Mevlevī’de bī-ser ü bī-pālarız

-207-

Ġazel-i Ārāmi Dede […]

mefāʿīlün mefāʿīlün mefāʿīlün mefāʿīlün

1 Maʿānī baḥrına ṣūfī ʿacebdir ṭalma bilmezsin
Degilsin āşinā dürr-i maʿārif alabilmezsin

2 Ḫarābāt erleri içre urup tāc [u] kemer terkin
Gezerler gizlenürler niçe şāhlar şāla bilmezsin

3 Ḳaçan kim kāfile-sālāre irdiñ iy sālik[265]
İrişdiñ menzil-i maḳṣūda yola ḳalabilmezsin

4 İrişmezse eger feyż-i ilāhī saña iy vāʿiẓ
Neden bīgānedir ḳāl ehli ehl-i ḥāle bilmezsin

5 Yeter baḥs̱ eyle Ārāmī dil-efgārıyla iy bülbül
Ne güldendir nedir ġam gülşeninde nāle bilmezsin

29b

-208-

Ve lehū [Ṣamtī]

Mefāʿīlün mefāʿīlün mefāʿīlün mefāʿīlün

[265] Vezin kusurlu.

1 Bugün meydān-ı ʿışḳ içre dilā Rüstem […] biz
Esīr-i Zāl-i dehr olmaz dil-āver şāh-ı merdiz biz

2 Bugün Mecnūn-ṣıfat dār-ı fenāda dutmazuz mesken
Diyār-ı lā-mekānīde şeh-i ṣaḥrā-neverdiz biz

3 Mesīḥāsā naẓīr olmaz bize terk-i ṭaʿalluḳda
Tecerrüd āsmānında müsellem merd ferdiz biz

4 Belā-yı derd-i yār ile ne ġam giryān iseñ zāhid
Ezelden ʿışḳ ile gelmiş cihāna ehl-i derdiz biz

5 Ḫudā'nıñ maḥremi Ṣamtī gürūh-ı Mevlevī'lerdir
Biḥamdillāh ki ol ḫayliñ reh-i ʿışḳında gerdiz biz

-209-

Ve lehū [Ṣamtī][266]

Mefʿūlü mefāʿīlü mefāʿīlü feʿūlün

1 Ben bilmez idim gizli ʿayān hep sen imişsin
Cānlarda vü dillerde nihān hep sen imişsin
2 Senden bu cihān içre nişān ister idim ben
Āḫir bunı bildim ki cihān hep sen imişsin

-210-

[266] Esrar Dede,a.g.e.,s.304.

Güfte-i Arāmī diyü yazmış[267]

Fāʿilātün fāʿilātün fāʿilātün fāʿilün

Sāḳiyā laʿl-i lebiñ peymāne şeklin bağlamış
Cürʿasın nūş eyleyen mestāne şeklin bağlamış

-211-

Ġazel-i Arāmi Dede Raḥmetullāh

Mefʿūlü fāilātü mefāīlü fāīlün

1 ʿIşḳ ehli terk-i cübbe vü tāc [u] kemer geçer
Her biri Zāl-i dehr ile aldanmaz er geçer

2 Miḥnet-serā-yı dehrde maḳṣūda irişüp
Kişi merdān olmaġa ḫayli faḫr geçer[268]

3 Mecnūn'a sergüzeştimi bir pāre aġlasam
Ādem başında ol da bilürdi neler geçer

4 Döndüm kemāne ḥasret-ile āhım oḳları
Çıḳdıḳça çarḫ-ı sipihri deler geçer

5 Cānā yoluñda cānı revān eylesem n'ola
Ārāmī fenn-i ʿışḳda ṣāḥib-hüner geçer

-212-

[267] Esrar Dede, a.g.e., s.33.
[268] Vezin kusurlu.

Ve lehū [Ṣamtī Dede]

Mefāʿīlün mefāʿīlün mefāʿīlün mefāʿīlün

1 Biḥamdillāh ki ʿıyd-ı vaṣla irdim intiẓārım yoḳ
İkilikden ḫalāṣ oldım Ḫudā’dan ġayrı bildim yoḳ

2 Degişmem aṭlas u dībāsına dehriñ fenā şālın
Fenā vü faḳr ile faḫr eylerim andan firārım yoḳ

3 Fenā mülki maḳāmında ḳarārım andadır dāʾim
Bu çarḫ-ı bī-sütūn altında ṣanma zāhid dārım yoḳ[269]

4 Niçe kere ölüp dirilmeyince olmadım ʿārif
Anıñçün devr-i dā’im eylerim aṣlā ḳarārım yoḳ

5 Olalı ḥażret-i Monlā-yı Rūma Ṣamtīyā bende
Cemāl-i pākidir meşhūdum andan ġayrı yārim yoḳ

-213-

Ve lehū [Ṣamtī Dede]

Feʿilātün feʿilātün feʿilātün feʿilün

1 Eyledik ḫāk-i der-i Ḥażret-i Monlā’ya sefer
Gerd-i rāhız ideriz ʿālem-i bālāya sefer

[269] Vezin kusurlu.

2 Geşt idüp bulmadıḳ āfāḳı dilā rāmımızı
ʿĀḳıbet cān-ile itdik dil-i bī-cāya sefer

3 Ehl-i dil olmaz imiş ʿālem-i ṣūretde muḳīm
Demidir eyler iseñ kişver-i maʿnāya sefer

4 Fānī-i muṭlaḳ olup mülk-i beḳāya irdik
ʿĀlem-i lādan irüp menzil-i illāya sefer

5 Meyl-i dildār-ı ḳadīm itdi yine Ṣamtī-i zār
Eylese ḥubb-ı vaṭandır n'ola meʾvāya sefer

30a

-214-

Taḫmīs-i Ṣamtī

mefʿūlü fāʿilātü mefāʿīlü fāʿilün

1 Ṣaydıḳ çü heft ḫaṭṭ imiş aṣl-ı ʿadūdumuz
Hest itdik üstüvā-y-ile geçdik ḥudūdumuz
Beş vaḳt vech-i ādeme ḳıldıḳ sücūdumuz
Ümmü'l-kitāba nüsḫa olaldan vücūdumuz
ʿAyn-ı ḥaḳīḳat ile göründi şühūdımız

2 Tā lā-mekānda var iken idel mekānımız
Nāsūta uçmadın daḫi murġ-ı revānımız
Keşf olmadan bu kes̱rete rāz-ı nihānımız
ʿİlm idi ʿayn-ı vaḥdet-i ẕāt içre şānımız
Daḫi eleste gelmeden idi şühūdımız

3 Ṣayyād-ı ʿışḳa olalı ʿāhū-yı dil şikār
Terk itdi ġayrı kārı dil[im] itdi ʿışḳı kār
H̬oş geldi ḳıldığınca dile tīr-i ʿışḳı kār
Baġlandı cān içinde nihānī vü āşikār
Ol pādişāh-ı ʿālem-i ʿışḳa ʿuhūdımız

4 Oḳundı kürsīlerde vü minberde Mes̱nevī
Dindi lisān-ı ḥāl-ile her yirde Maʿnevī
Şehler girüp bu rāha n'ola olsa reh-revi
Āfāḳı ṭutundı kevkebe-i ṣıyt-ı Mevlevī
İki cihāna […] ṣaldı cünūdımız

5 Ol ṭābiʿ-i şerīʿat u sulṭān-ı enbiyā
Ol rehrev-i h̬ayşiyyet ü ser-dār-ı evliyā
Cān gūşı ile diñle ne dir saña Şamtīyā
Sulṭān-ı ʿışḳa ḳul olalı oldı ʿİlmiyā
[…] ü selsebīl ile kevs̱er vürūdumuz

-215-

Ġazel-i ʿİlmī[270]

feʿilātün mefāʿilün feʿilün

1 ʿİlmimiz ẕātımız-durur muṭlaḳ
S̱ābit oldı ʿayānımız el-Ḥaḳ

2 Āşinā mı olur bu maʿnāya

[270] Esrar Dede,a.g.e., s.349.

Olmayan baḥr-i ʿışḳa müstaġraḳ

3 Bī-küdūret ol eyle şīşe mis̱āl

Baḥr-i ʿışḳa vücūduñı zevraḳ

4 Kāşif-i müşkil-i ḥaḳāyıḳ olur

ʿIşḳ dersinden alan aldı sebaḳ

5 ʿİlmiyā maẓhar-i ḥaḳīḳatsin

Ẓāhiriñ ḥaḳḳ bāṭınıñ hem Ḥaḳ

-216-

Ve lehū [ʿİlmī]

mefʿūlü mefāʿīlü mefāʿīlü feʿūlün

1 Bu ʿālem-i imkānı iden emr-ile inşā

Erbāb-ı dile eyledi esrārını ifşā

2 Her demde Ḫudā rāzına maḥrem olan eyler

Aḳdām-ı maʿānī ile ʿarş üzre temāşā

3 Bir noḳṭa gördi[271] dāʾire-i devr-i muḥīṭi

ʿAyn-ı aḥadiyyetle ider kevni temāşā

4 Mest-i mey-i ʿışḳ olan olur fāriġ ü āzād

Görinmez anıñ gözlerine mīr ile pāşā

[271] Vezin kusurlu.

5 Ẕerrāt-ı cihān cümle cenābıñda mesīḥ[272]

ʿİlmī seni bir laḥẓa ferāmūş ide ḥāşā

-217-

Ārāmī Dede Raḥmetullāh[273]

mefāʿīlün mefāʿīlün mefāʿīlün mefāʿīlün

1 Şeh-i mülk-i cünūnum dūd-ı āhımdan ʿalem çekdim

Adım mecnūna geçdi[274] defter-i ʿışḳa raḳam çekdim

2 Şu deñlü mest u bīhūş olmamışdır[275] cām-ı ʿışḳından

Taʿaḳḳul eyleyince laʿl-i yārı çoḳ elem çekdim

3 Muḥīt-i baḥr-ı ʿışḳ içre benim ġavvāṣ-ı deryā-dil

Yedi deryā bir içim ṣu gibi maḥv oldı dem çekdim

4 Fenā meyḫānesi içre bulunmaya ayaḳdāşım[276]

Şarāb-ı bezm-i vaḥdetden ṭolu bir cām-ı Cem çekdim

5 Ḫarābāt erlerinden añalım ʿālemde Ārāmī

Ṭutup rāh-ı melāmet kūy-ı rindāne ḳadem çekdim

30b

-218-

---

272 Vezin kusurlu.
273 Esrar Dede, a.g.e., s.34.
274 Esrar Dede,a.g.e.,s.34, "çıkdı" şeklinde geçmektedir.
275 Esrar Dede,a.g.e.,s.34, "olmuşam kim" şeklinde geçmektedir.
276 Esrar Dede,a.g.e., s.34 beyit şu şekilde geçmektedir: "Fenā meyḫānesi içre benüm yoḳdur ayaḳdāşım"

ʿİlmī[277]

feʿilātün feʿilātün feʿilātün feʿilün

1 Rūḥ-ı ḳudsīye ʿadüvv olalı nefs-i ṭāġūt
Beni ṣūretlere ḳayd eyledi cism-i nāsūt

2 Ṣūretim Lāt idi ammā dil-i pür-derdimden
Hū tecelli idicek oldı vücūdum lāhūt

3 Pīrimiz Ḥażret-i Monla biz anıñ hāk-i deri
Dürc-i dil olsa ʿaceb mi ṭolu dürr [ü] yāḳūt

4 ʿİlmiyā ʿayn-ı kemāl eyle kemāl-i kāmil
Her nefes vāṣıl ider ʿārife rūḥāni ḳūt

-219-

Ve lehū ʿİlmī

fāʿilātün fāʿilātün fāʿilātün fāʿilün

1 Bāde-i ʿışḳ-ı ilāhī ile pürdür cāmımız
Nūş idelden şevḳ ü ẕevḳ ile geçer eyyāmımız

2 Maẖlaṣ-ı ʿuşşāḳa sāḳī-i ebeddir pīrimiz
ʿĀrif-i billāh olur her rind-i derd-āşāmımız

3 Āver ruẖsārın şeb-i zülfün temāşā eyledik

[277] Esrar Dede,a.g.e., s.349.

Ḥamdülillāh ḳadr ile ʿıyd oldı ṣubḥ u şāmımız

4 Mebdeʾ-i feyyāżdır yine maʿād u müstaḳar
Vaḥdet-i muṭlaḳdadır āġāz ile encāmımız

5 Rūḥ-ı lāhūta beden nāsūtī meʾvā olalı
Nükte-i tevḥīd-i Ḥaḳ'dır ʿİlmiyā iʿlāmımız

-220-

Ārāmī

fāʿilātün fāʿilātün fāʿilātün fāʿilün

1 Sāḳiyā laʿl-i lebin peymāne şeklin baġlamış
Cürʿasın nūş eyleyen mestāne şeklin baġlamış

2 ʿIşḳa olsun bir nefes ʿālemde hüşyār olmasun
Kim ṣaçıñ zincīrine dīvāne şeklin baġlamış

3 Naḳş-ı rūyuñ iy ṣanem şol deñlü ṣūret virdi kim
Ḫāne-i dil bir ulu büthāne şeklin baġlamış

4 Ummaz idim āşināñıñ dīnlerinden dostum
Āşinālar hep bana bīgāne şeklin baġlamış

5 Sāġar ile niçe ser derler bugün ser kāsesin
Şerbet-i Monlā ʿaceb ḫumḫāne şeklin baġlamış

6 Ḳānı bir gencīne-i mihr ü maḥabbet iy perī
Ḳalb-i Ārāmī gibi vīrāne şeklin baġlamış

-221-

Ġazel-i ʿAlī Dede

fāʿilātün fāʿilātün fāʿilātün fāʿilün

1 N'ola ger ḫāk-i meẕellet olsa cānā pīrimiz
Ehl-i ʿışḳız bi-nişān olmaḳdadır tevḳīrimiz

2 Ḳubbe-i Mīnā içinde mülk-i ʿışḳıñ serveri
Ḥażret-i Monlā'el-ḥaḳ vü […] pīrimiz

3 Mest-i cām-ı lā-yezāliz añlarız şām [u] seḥer
ʿArş-ı aʿlāya irişür nāle-i şeb-gīrimiz

4 Tā ezelden vālih ü dīvāne-i ʿışḳ olalı
Şīr-i merdān-ı Ḫudā'dur ḳāʾid-i zincīrimiz

5 Ẓulmet-i cehle rıżā virmez ne gör kim […] gör
Ḥamdülillāh nūr-ı ʿirfān-iledir tenvirimiz

6 Ẕerreyüz ṣūretde […] mir'ātımız
Münkere bürrān-ı lā'ib gibidir şemşīrimiz

7 Gird-bādān-ı semāʿ-ı çarḫ ider cān-ile ten
Ol sebebden çarḫ u eflāk üzredir tedvīrimiz

8 Nāy-ı ʿışḳıñ var ise ḳalbiñde sūz u āteşi

Sen vücūduñ zerr-i ḫāliṣ eyleye iksirimiz

31a

9 Bu muʿammā-yı vücūduñ fehm iderseñ nüktesin

Şerḥ ola saña lisān-ı ḥāl-ile tefsirimiz

10 […] eyledi bī-şekk ü reyb

ʿİlmiyā ʿilm-i ezelde dest-i ḥaḳ taḫmīrimiz

-222-

Ve lehū Ṣamtī[278]

fāʿilātün fāʿilātün fāʿilātün fāʿilün

1 Ḥamdülillāh bize gösterdi Ḫudā'yı pīrimiz

Ol sebebden reh-nümā-yı ʿālemiz her birimiz

2 Oḳuduḳ esmāyı kendü vechimizde bi't-tamām

Ādem olduḳ ḥaḳḳı fehm itdük budur tevḳīrimiz

3 Ṣalınursaḳ şīrveş erbāb-ı faḳr içre ne var

Ḥażret-i Monlā-yı Rūmī'ye […][279] zincīrimiz

4 Def [ü] nāy-ile semāʿ itsek ʿaceb mi zāhidā

Dest-i ʿışḳı ile itmişdür bizim taḫmīrimiz

[278] Esrar Dede,a.g.e.,s.303.
[279] Esrar Dede,a.g.e.,s.303. Tezkirede " Rūm'dur ḳā'id" şeklinde geçmektedir.

5 Biz melek gibi felekde eyleriz dā᾿im semāʿ
Kör olanlar göremez yerde ṣanur tedvīrimiz

6 Ehl-i faḳrız faḳr ile faḫr eyleriz Aḥmed gibi
Pādişāh-i mülk-i faḳrız faḫr ile tefḫīrimiz

7 Himmet-i pīr ile nefsi öldürüp itdik ġazā
Ol sebebden Ṣamtīyā ʿarş üzredür şemşīrimiz

8 Biz ḥusām-ı Ḥażret-i Monlā-yı Rūm'uz Ṣamtīyā
Gerdenine münkiriñ ser-destimiz şemşīrimiz

-223-

Ġazel Ṣamtīyā'nıñdır

fāʿilātün fāʿilātün fāʿilātün fāʿilün/fāʿlün

1 ʿIşḳ-ı Mevlānā'y-ile ḳalmadı baş u cāna Şems
Ḳubbe-i çarḫa ʿalem degse n'ola merdāna Şems

2 Olmasaydı ʿışḳ-ı Mevlānā olur mıydı esīr
Şeş cihet rindān içinde bend çār erkāna Şems

3 Rāh-ı ḥaḳda ẕāt-ı Mevlānā hidāyet şemʿidir
Ṣan o şemʿiñ oldı eṭrāfında bir pervāne Şems

4 Ḳana ḳana içdi bezm-i Ḥaḳ'da ʿışḳıñ bādesin

Eyleyüp cismin ṣurāḥī başını peymāne Şems

5 Terk-i ser taʿlīm idermiş ʿāşıḳa evvel ḳadem
Çün ṭarīḳ-i ʿışḳı irşād itse dervīşāna Şems

6 Neşʾe-i āb-ı viṣāl Ḥażret-i Monlā idi
Ṣunsalar ger baḳmaz idi kevs̱er-i Rıḍvān'a Şems

7 Terk-i cān ḳılmaġ-ile cānān yolında Ṣamtīyā
Şāh-ı ʿışḳ oḳutdı nāmıñ ḥaşre dek devrāne Şems

-224-

Ve lehū Ṣamtī

fāʿilātün fāʿilātün fāʿilātün fāʿilün/fā/lün

1 Bende-i dergāhıñ olmaġa şeḥā biñ cān-ile
Gelmişüz "ḳālū belā"dan ʿahd-ile peymān-ile

2 N'ola naḳd-i vaḳt-i Mevlānā cenābıñdır disem
Maẓhar-ı serābı olduñ niçe burhān-ile

3 Ṣıdḳ-ile Bū Bekr u ʿadl-ile ʿÖmersin serverā
Şerm-ile ʿOs̱mān ʿAlī'niñ luṭf-ile iḥsān-ile

4 Bendelik yekdir ḳapuñda dehre sulṭān olmadan
Ṣādıḳım bu sözde and içsem olur Ḳurʾān'ile

5 Cān fidā ḳılmaġa gelse ḳapuña Ṣamtī n’ola
Dergeh-i merd-i H̱udā’ya varılur ḳurbān-ile

-225-

Ṣamtī

fāʿilātün fāʿilātün fāʿilātün fāʿilün

1 Vechi var sen şāha dinse āb-ı rūyı Ḳonya’nıñ
Ḥüsn-i ẖulḳuñ vaṣfıdır hep güft-gūyı Ḳonyanıñ

2 Nāfe-i ẖāliñden öğrenmiş muʿaṭṭar ḳılmaġı
Cān meşāmıñ ṣubḥ-ı bād-ı müşg-būyı Ḳonya’nıñ

3 Pāy-ı būsuñ oldıġı-çün başda sevdāsı olur
Gözlere kuḥl-ı Ṣıfāhān ẖāk-ı kūyı Ḳonya’nıñ

4 Ḥalḳı hep mest-i mey-i ʿışḳıñ-durur ṭañ mı şehā
Ḳubbe-i çarẖa pür itse hāy-ı hūyı Ḳonya’nıñ

5 Oldıġı-çün anda iy sulṭān-ı dervīşān ḳapuñ
Ṣamtīyā vācibdir elbet ḥabbe-cūyı Ḳonya’nıñ

31b

-226-

Ṣamtī[280]

fāʿilātün fāʿilātün fāʿilātün fāʿilün/fāʿlün

[280] Esrar Dede,a.g.e.,s.303.

1 Hem-nefes nāle-i dil-sūzı[mı][281]za nāy gerek
Her hevāda bile bilinmege hem-pāy gerek

2 İstimāᶜ eylemege nefḫa-i rūḥü'l-ḳudsı
Sālikiñ nāy-ṣıfat gūşı ser-ā-pāy gerek

3 Nām u nāmūsı ḳosun ᶜışḳ-ile Mecnūn'a uyan
Peyrev-i ᶜāşıḳ-ı rüsvāy ise rüsvāy gerek

4 Ḥüsn-i ḫulḳ-ile dil-i ᶜāşıḳı ḳılsun meyyāl
Yoḫsa dilber ne dil-āzār u ne ḫod rāy gerek

5 Her nefes ḳılmaġa vaṣf-ı leb-i laᶜlin yāriñ
[…][282] Ṣamtī gibi ṭūṭī-i şeker-ḫāy gerek

-227-

Dervīş Dālī bende-i Mevlānā[283]

fāᶜilātün fāᶜilātün fāᶜilātün fāᶜilün

1 Niçe yüz biñ dil-rübā var ᶜāşıḳ ammā biñde bir
ᶜĀleme insān-ı kāmil gelmez illā biñde bir

2 Ẓulmet-i hecriñde fikr-i lebleriñ āb-ı ḥayāt
Ḫıżrveş vuṣlat müyesser olmaz ammā biñde bir

[281] Esrar Dede,a.g.e.,s.303.Metinde eksik olan yer tezkireden tamamlanmıştır.
[282] Esrar Dede,a.g.e.,s.303.Metinde eksik ve farklı olarak verilen yer tezkirede "ṭabᶜı" şeklinde geçmektedir.
[283] Esrar Dede,a.g.e.,s.176.

3 İy şeh-i mülk-i melāḥat yıḳma göñlüm şehrini
Her diyāra devr-i dīger olmaz illā biñde bir

4 Sāl-i hicret biñ bir oldı gelmedi bir er velī
Ḥażret-i Monlā gibi olalı dünyā biñde bir

5 Bir kesicidür ḳılıcı Dāliyā bil bekçisi
Kim ḥarāmidir olur ẓāhir hüveydā biñde bir

-228-

Ġazel-i Dālī [284]

mefʿūlü mefāʿīlü mefāʿīlü feʿūlün

1 Yüz el idiben aldı dili ruḫları ali
Dāl eyledi bu ḳaddimizi ḳaşı hilāli

2 Lālā olalı ḫaddine gül laʿline lāle[285]
Lüʾlüʾ dişiniñ bendesidir ʿıḳd-i leʾālī

3 Dil kişveri pür oldı […][286]
Ebrūsı ile ḫışm ideli fikr ile eli

4 ʿİzzetle sücūd ide görüp serv-i ḫamīde
Nāz-ile ḳıyām itse n'ola ḳadd-i niḥāli

[284] Esrar Dede,a.g.e.,s.176-177.
[285] Esrar Dede,a.g.e., s.176. Tezkirede beyit şöyle geçmektedir: "Lālā olalı laʿline gül ḫaddine lāle"
[286] Esrar Dede,a.g.e. ,s.176. Metinden farklı olarak tezkirede şöyle geçmektedir:"Füsūn ile fitenden"

5 Gūyā ki megesdir gelüben sükkere ḳoymuş[287]
Şīrīn lebi üstündeki ol dāne-i ḫāli

6 Cān virür iken teşne-i dil irişe ḥayāta
Bir ḳaṭre eger ʿarż olana laʿl-i zülāli[288]

7 Dālī gibi ola nice kimse aña ḳurbān
ʿIyd ayı gibi görine ger ḳāşı hilāli

-229-

Dālī ḳuddise sirruhu[289]

feʿilātün feʿilātün feʿilātün feʿilün

1 Ḳaçan itse semāʿ [290] şevḳ ile Monlā kūçegi
Devr ider anıñ ile çarḫ-ı muʿallā kūçegi

2 Mülket-i dehre Süleymānlıġ iderse yeridir
Manṭıḳ'uṭ-Ṭayr bilür Ḥażret-i Monlā kūçegi

3 Ferde[291]-i ehl-i dili eyledi iḥyā nefesin
Oldı laʿliñ ṣanma Ḥażret-i ʿİsā kūçeği

4 İstivāmız meh-i nev gibi felekde görinür
Göge irdi başımız olalı Monlā kūçegi

---

[287] Esrar Dede,a.g.e., s.176. Tezkirede "konmuş" şeklinde geçmektedir.
[288] Esrar Dede,a.g.e., s.176. Metinde yer alan eksik yazım tezkire ile karşılaştırılarak tamamlandı.
[289] Esrar Dede,a.g.e., s.178.
[290] Vezin kusurlu.
[291] Esrar Dede,a.g.e.,s.178.Tezkirede "mürde" şeklinde geçmektedir.

5 Ḥażret-i Pīr Celāl’iñ olalı Dālī ḳulı
Didiler şimdi bize maʿnīde Mevlā kūçegi

-230-

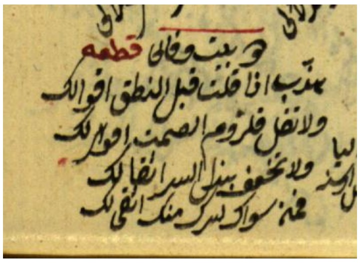
Müfred Beyit [Dālī][292]

Ger ḥesāba ṣaymaz ise Dāliyā nā-dān bizi
Anıñ ile biz ḥisāba ḳā’ilüz yevme’l-ḥisāb

-231-

Ve lehū beyit [Dālī][293]

Biz[294] gedā-yı kūy-ı dil-ber olmuşuzdur Dāliyā
Ḳomazuz ʿālemde hergiz ṭaşı bir ṭaş üstüne

32a

-232-

Ġazel-i Necāḥī[295]

fāʿilātün fāʿilātün fāʿilātün fāʿilün/fāʿlün

---

[292] Esrar Dede,a.g.e.,s.178.
[293] Esrar Dede,a.g.e.,s.178.
[294] Esrar Dede,a.g.e.,s.178.Tezkirede “bir” olarak geçmektedir.
[295] Esrar Dede,a.g.e.,s.506.

1 Olmaz ise ġam degil bir ṣadr-ı ḥālim-gīrimiz
Ḫānḳāh-ı Ḥażret-i Monlā’da vardır pīrimiz

2 Ḳadrimiz günden güne olsa n’ola biñ biñ füzūn
Lāciverdī ḳubbeniñ altında birdir pīrimiz

3 Şāh-ı dehre eyler istiġnā gedā-yı aḥḳarı
Ḥamdülillāh bir velīler serveridir pīrimiz

4 Keşt iderdi zevraḳ-ı feḥm ol kerāmet baḥrını
Ḳaʿrına irse eger kim lenger-i taʿbīrimiz

5 Ẕāt-ı Mevlānā’yı taʿrīf itmek olmaz bi’t-tamām
Var Necāḥī niçe yüz ol vech-ile taḳṣīrimiz

-233-

Ḥażret-i Sulṭān Veled Efendimiziñdür [296]

fāʿilātün fāʿilātün fāʿilün/fāʿlün

1 Ḳarnım açdır ḳarnım açdır ḳarnım aç
Raḥmet itgil Tañrı baña ḳapu aç

2 Uçmaḳ işinden dilerem biñ çanaḳ
Nur-ı ḫamrından iki biñ biz […]

3 Raḥmetiñ çoḳdur deñizden iy Çeleb

[296] **Divan-ı Sultan Veled,** Anadolu Selçuklu Gününde Mevlevī Bitikleri 3, Uzluk basımevi,1941,s.359.

Raḥmetiñ eksilmeye sen çoḳ ṣaç

4 Sen buyurduñ ḳulıña gel bir ḳarış
Kim gelem seniñiçün [ben]bir ḳulāc

5 Kim seni göre vü ʿāşıḳ olmaya
Cānı yoḳdur ya ki ṭaşdır ya aġāç

6 Ol ne ḳaşdır ol ne gözdür ol ne leb
Ol ne būydur ol ne yüzdür ol ne ṣaç

7 İy Veled güzeli cihānda azūr
Göz sende baḳma ıraḳdan ḳaç ḳaç

-234-

Ġazel-i Enīs Dede[297]

fāʿilātün fāʿilātün fāʿilātün fāʿilün/fāʿlün

1 Āşinā-yı rūḥ-ı ḳudse ḥālet-efzādır semāʿ
Teşnegān-ı bezm-i ʿışḳa şevḳ-baḫşādur semāʿ

2 Beyt-i maʿmūruñ ṭavāfı sırrına ʿārif ʿuḳūl
Ḫayret-efzā-yı melā'ik sırr-ı Mevlā'dır semāʿ

3 Her ṭarīḳ āyīni bāʿiṡdir vüṣūl-ı Ḥaḳḳ'a līk
Ehline maʿlūmdur ol ḳaṭre deryādır semāʿ

[297] Receb Enis Dede,a.g.e., s.45.

4 Bir ḳademde durasın tekmīl ider pergārveş
Reşk-i çarḫ-ı māhtāb-ı çarḫ-peymādır semāʿ

5 Cūy-ı żiyā-yı ḳahr ise her dem Enīs[298]
Çarḫ-ı ʿışḳa āfitāb-ı ʿālem-ārādır semāʿ

-235-

Naʿt-ı Şerīf-i Enīs[299]

mefāʿīlün mefāʿīlün mefāʿīlün mefāʿīlün

1 Ṣafā-yı ehl-i dil nūr-ı cemāliñ yā Resūlallāh
Şifā-yı derd-i dil fikr-i viṣāliñ yā Resūlallāh

2 Biḥamdillāh dem-ā-dem ḫāne-i ḳalb-i siyeh-tābı
Münevver eyledi vuṣlat ḫayāliñ yā Resūlallāh

3 ʿAceb mi intiḳāl itseñ bekā billāha daʿvetle
Fenāya sıġmadı ʿarş-ı kemāliñ yā Resūlallāh

4 Ḳalurdı tā ebed mübhem kelām-ı Ḥażret-i Mevlā
Ser-ā-ser itmese rūşen maḳāliñ ya Resūlallāh

5 Enīs'iñ maṭlabı dāʾim Celāleddīn-i Rūmī'den
Nigāh-ı luṭf-ile bir dem suʾāliñ ya Resūlallāh

---

[298] Vezin kusurlu.
[299] Receb Enis Dede, a.g.e., s.22.

32b

-236-

Enīs Dede[300]

Mefāʿīlün mefāʿīlün mefāʿīlün mefāʿīlün

1 Ten-i bī-dil tekāpūda hemīşe bī-mecāl olsun
Dil-i mest-i maḥabbetde hemān şevḳ-i viṣāl olsun

2 Ṭoḳunsun tek hemān laʿl-i nemek-rīziñ āb-ı cāma
Ḳatarsañ bāde-i nāba nemek ḳat ḳat ḥelāl olsun

3 Ḫudā renc-i naẓardan ḥıfẓ ide ṭıfl-ı civān-baḫtı
Olur manẓūr elbette meh-i ḥüsni hilāl olsun

4 Dil-i üstād-ı […] neşāṭāsā gezer ḫūbuñ
Ser-ā-ser nükte-i naẓm-ı ḫayāl-ender-ḫayāl olsun

5 Hemān mir'āt-i ḥüsn içre göñül olsun naẓargāhıñ
Dilerseñ bezm-i vaḥdetde Enīs'iñ […] olsun

-237-

Ve lehū Enīs[301]

mefāʿīlün feʿilātün mefāʿīlün feʿilün

1 Ḥarīm eyleme ʿaḳlı dem-i ṣafāya ṣaḳın
İçürme bāde-i ʿışḳı hüner-nümāya ṣaḳın

[300] Receb Enis Dede,a.g.e., s.53.
[301] Divanda şiir var, a.g.e., s.56.

2 Reh-i ʿademde maḳām-ı rıżāya tenhā git
Vücūdı ile hem-reh mis̱āl-i sāye ṣaḳın

3 Fenāda eyleme gūş-ı ḥasūda vaṣf-ı cemīl
Düşürme Yūsuf-ı vaḳti çeh-i belāya ṣaḳın

4 Ṣafā-yı ʿışḳ-ile pürdür derūnı ehl-i diliñ
Ṣaḳın tehi dime cām-ı cihān-nümāya ṣaḳın

5 Nüḳūd-i ʿömri metā-ı fenāya virme Enīs
Alur göz-ile naẓar eyleme sivāya ṣaḳın

-238-

Ve lehū Enīs

mefʿūlü fāʿilātü mefāʿīlü fāʿilün

1 Dil dīde buldı vaṣl-ile cānā ṣafā naẓar
Virse ʿaceb mi şevḳ-ile her cā ṣafā naẓar

2 Ḥüsn-i cemāl-i dil-bere baḳdum nedir diyü
Söyler zebān-ı ḥāl-ile gūyā ṣafā naẓar

3 Erbāb-ı ʿışḳa cāʾiz olur keyf-i mā-yeşā
Bilmem olur mı zāhide ammā ṣafā naẓar

4 Ruḫṣat recāya luṭf-ile ol yār-i ḫoş-liḳā

Dir mi cemāl-i pākine āyā ṣafā naẓar

5 Rūyetle ẕevḳi fikrini ṣordum Enīsime
Virdi cevāb şāfiʿi ʿazīzā ṣafā naẓar

-239-

Ve lehū Enīs[302]

Feʿilātün feʿilātün feʿilātün feʿilün

1 Görelüm sāḳī-i ʿālem dem-i nūş-a-nūşın
Virelim ẕevḳ-ile deryā-dile ẕevḳ-i cūşın

2 ʿĀḳilāne ḥareket-cūya budur pend-i sezā
Zīver eyler ser-i endīşeye tāc-ı hūşın

3 Ḳadem-i ṣıdḳ-ile cemʿiyyet-i ḫāṭır-ı dilin
Pīşgāh-ı naẓar-ı ḫāliṣ ider pā-būsın

4 Nice duydı ḫaber-ı luṭf-ı ḥabībi düşmen
Seḥer āhla devr sīne eyledi gūyā gūşın[303]

5 Sitem u cevre rıżā-dāde olurş u seḥer
İsteyen hāleveş ol māh-liḳā āġūşın

6 Bī-zebān söyleşilür yār ile işrāḳīveş

---

[302] Divanda şiir var, a.g.e., s.55.
[303] Vezin kusurlu.

N’ola açmazsa dilā ġonçe leb-i ḫāmūşın

7 Līḳ taḥsīn-i şiḳār ise Enīsā hevā nefes[304]

Al ẓerāfet ile şehbāz-ı naẓar ser-pūşın

33a

-240-

Ve lehū Enīs[305]

mef’ūlü mefāʿīlü mefāʿīlü feʿūlün

1 Mest itdi dil-i zāhidi mestāne baḳışlar

ʿAzm-i Ḫoten itdirdi ġazālāne baḳışlar

2 Raḫşından ider Rüstem-i devrānı da sāḳıṭ

Ol nīze-i ġamzeyle levendāne baḳışlar

3 Bilmem nereye nāẓır olur gözleri āhū

Ḥayretde ḳodı dilleri yabāna baḳışlar

4 Cānā ne ʿaceb çeşm-i siyāhıñ es̱eri var

Yār itdi saña düşmeni bīgāne baḳışlar

5 Lāyıḳ mı o ṣāḥib-naẓar-ı ḥüsne Enīsā

Ruḫsār-ı s̱enākārına ḥaṣmāne baḳışlar

-241-

---

[304] Vezin kusurlu.

[305] Divanda şiir var, a.g.e., s.37.

Rubāʿi-i Dervīş Meyyāl[306]

mefʿūlü mefāʿīlü mefāʿīlü fāʿ

Her bār ki dāʾir-i kilīsā olurum

Sen māhı görüp valih ü şeydā olurum

Ben ṣūret-i bī-cāna daḫı iḳbāl it[307]

Āġūşum açup ben de çelīpā olurum

-242-

Günāhī Ḳıṭʿa

fāʿilātün mefāʿīlün fāʿlün

Mīm aġzıñ ki ḥarf-i mübhemdür

Ṣordıġım ʿayb ḳılma şübhemdür

ʿAyn-ı ḳavs-i ḳuzaḥdır ol ebrū

Rāstī bī-gümān Rüstemdir

-243-

Ḳıṭʿa-i Nābī Dede

fāʿilātün mefāʿīlün fāʿlün

Gerçe cürm ü cināyetim çoḳdur

Kerem ü luṭfuñ istemez sebebi

Çeşmiñ üstünde baḳsañ oḳudı

Sebḳat-ı raḥmeti ʿalī ġażabı

[306] Esrar Dede,a.g.e., s.476.

[307] Vezin kusurlu.

-244-

Ḳıṭʿa-i Nābī

fāʿilātün fāʿilātün fāʿilātün fāʿilün/fāʿlün

Nābiyā hikmet vü ʿibret bengü çoḳdı yine
Başmaġıñdan baġa başı gibi başı barmaġıñ
Yürür iken öñüñe baḳmaz isen [sen] bir ṭaşa
Şöyle urursañ ayaġıñ ki çıḳar ṭırnaġınıñ

Heft fātiḥa ṣad ṣalavāt-ı şerīf u heftād u ne "elem neşraḥ" u hezār u yek bā-sūre-i iḫlāṣ maʿa'l-bismillāḥ āḫir heft fātiḥa vü ṣad bār dīger ṣalavāt

-245-

Ġazel-i Ḥayretī Taḫmīs-i Günāhī

fāʿilātün fāʿilātün fāʿilātün fāʿilün

1 Ḫilʿat-ı Leylā'yı gör Mecnūn-ı ser-gerdāna baḳ
Zerreniñ āyīnesinde mihr-i nūr-efşāna baḳ
ʿAyn-ı ʿibretle kemāl-i ḥilḳat-ı insāna baḳ
Her żaʿīfe ḫˇār baḳma merd iseñ merdāne baḳ
Bir ḳarıncayı dil-āver gör dilā şīrāne baḳ

2 Ḳudretiñ serhengini ʿarż itme ʿāciz kimseye
Görme seng-i serzeniş urmaġı cāʾiz kimseye
Olma kec-rā ḳıl naẓar ṣūfī ġarażsız kimseye
Gözüñ üstünde ḳaşın var dime hergiz kimseye

Gel ḳalender-meşreb ol her şaḫṣa dervīşāne baḳ

3 ʿĀşıḳ-ı deryā-dile ġāyet ter imiş müddeʿī

Dürlü dürlü herzeler ḥāşā yer imiş müddeʿī

Özge sengin-dil ʿaceb bu gevher imiş müddeʿī

Gözlerimçün ġayriler gözler der imiş müddeʿī

Dīde-i giryānıma olan ḳurı bühtāna baḳ

4 Yaḳdı göñlüm yine kāfir-geb(e)ş bir ẓālim benim

Hey müselmānlar ḫarāb olup gider ḥālim benim

Dimedi bir gün gelüp ʿışḳ olsun abdālım benim

ʿIşḳ-ı dil-berle nedir hīç ṣorma aḥvālim benim

Şemʿi gör pervāneniñ ḥāline yana yana baḳ

5 Ṭūy-ı Günāhi bir ḫayāl-ile uṣūl-i ḥikmeti

Sīne-çāk ol çek fenā bezminde cām-ı ḥayreti

Her dünyeye ser-fürū itme bülend it himmeti

Pīrüme ṣod diyü her nādāna uyma Ḫayreti

Ana raḥmında velāyet gösteren oġlana baḳ

33b

-246-

Ġazel-i Ḫayālī taḫmīs-i Nābī el-Mevlevī

fāʿilātün fāʿlātün fāʿilātün fāʿilün

1 Ḥamdü lillāh ehl-i derdiñ hemşeri oldum yine

Yaʿnī erbāb-ı belānıñ kem-teri oldum yine

Çün ḫarābāt erleriniñ çākeri oldum yine

Meclis-i ehl-i tekellüfden berī oldum yine
Bir melāmet şāhınıñ ḫāk-i deri oldum yine

2 ʿAksine devr itme dur ey dil bilürsin ḫūy-ı çarḫ
Āline aldanma kim mekkāredür bānū-yı çarḫ
Kimine mātem kimine sūr-ı hāy-ı hūy-ı çarḫ
Tīr-i pür-tābı gibi atdı beni bāzū-yı çarḫ
Ay u gün menzillerinden ileri oldum yine

3 Ehl-i tevḥīdim n'ola birdir disem ẕāt u ṣıfāt
Birbirinden ayrılur mı vācib ile mümkünāt
Nūr-ı vāḥidden degül mi çār ʿunṣur şeş cihāt
Ṣaldı ʿaksin baña […] kāʾināt
Gözüñ aç āyīne-i İskenderī oldum yine

4 Sālik-i rāh-ı ḫarābāt olana teslīm olup
Ḫırḳa-i cismimi mihr-i maḥab(b)etile yuyup
Çārsūy-ı ʿışḳa geldüm çünki şālım sürüyüp
Ṭaʿnesi ṭaşına her bir nā-kesiñ ḳıymet ḳoyup
Ben bu bāzār-ı fenāda cevheri oldum yine

5 Nābiyā bāzār-ı derd içre dili ṣarrāf idüp
Sīm u eşkim pūte-i çeşmimde ḳāl u ṣāf idüp
N'ola dirsem kīmyā-yı ʿışḳa irdim lāf idüp
İy Ḫayālī ġayrılar ṣaydından istinkāf idüp
Pīşe-i faḳr u fenāya şīr-i ner oldum yine

-248-

Muḫammes-i Fevzī

mefāʿīlün mefāʿīlün mefāʿīlün mefāʿīlün

1 Ḫudāya kimini mülküñde ṣāḥib-ḫilʿat u tāc it
Kiminiñ ḳaṣrını şeddādı taḥtın nuḳre vü ʿāc it
Kimin Hārūn kimini […] kimini Ḫallāc it
Beni ne mübtelā ne imtilā eyle ne ḫod ac it
Ne senden eyle mustaġnī ne senden ġayra muḥtāc it

2 Ṣafā-yı ḫāṭıra mālik ġınā-yı ḳalbe ḳādir ḳıl
Evāmirde mücāhid luṭfa ḥāmid derde ṣābir ḳıl
Nevālem āb u tāb it himmetüm ġayrında ḳāsır ḳıl
Libāsım ḫilʿat-ı faḳr it beni tek rāżı şākir ḳıl
Ġanīler gibi cāmem dizem […] dībāc it

3 İşitdim ki işid ḫod olur […]olurmuş heb
Çekermiş evliyā āḫir belā vü derdi rūz u şeb
Alışmazmış ṣafā-yı ḳalb-ile asāyiş-i ḳāleb
Eger aṣlıma baṣılma medār-ı ḳurb ise yā Rab
Veleh Seyyid Nesimi ḳıl veleh Manṣūr-ı Ḫallāc it

4 Cemāliñ görmeden īmān getirdim saña […]
Göñül seyr itmek ister līk ḥüsnüñ […]
Ḳanāʿat itmez ammā görmek-ile dīde-i serden
Tecelli ide şāyed mihr-i ḥüsnüñ niçe biñ yerden
Hevā-yı ʿışḳ-ile dil baḥrini deryā-yı mevvāc it

34a

Kimini ḫˇāce-i ʿālem kimini ḳuṭb-ı devrān ḳıl

Kimini ḫām-ı gerdūn kimini dehre nigeh-bān ḳıl

Kimini Şeh Selīm it kimini Ḫān Süleymān ḳıl

Ḫudāya Fevzī'yi ḳuzıyı mülk-i fenā taḫtına sulṭān ḳıl

Ġubār-ı āsitān-ı şāh-ı ʿışḳı başına tāc it

-249-

Ġazel-i Vecdī Müstezād-ı Meyyāl-i Mevlevī[308]

	mef'ūlü mefāīlü mefāīlü feūlün	mef'ūlü feūlün
1	İy dil ġam-ı gīsū vü ruḫ-ı yārda ḳaldıñ	Ṣad miḥnet-ile sen
	Ḳayd-ı ṣanem u ʿuḳde-i zünnārda ḳaldıñ	Mānend mir hemen
2	İy cān yolına çıḳmaġa ḳādir mi degilsin	Billāh saña n'oldı
	Kim ḥasret-ile sīne-i efgārda ḳaldıñ	Kimdir saña reh-zen
3	İy dīde baḳup rūyına zülfinde ilişdiñ	Ṣad ḥayf u dirīġā
	Gül ister iken keşmekeş-i ḫārda ḳaldıñ	Çün bülbül-i gülşen
4	İy bülbül o gül-i zīb ser-i bü'l-heves oldı	Āgāh degilsin
	Sen bī-ḫaber efġān-ile gülzārda ḳaldıñ	İtseñ n'ola şīven
5	İy ʿaḳl baña reh-ber iken semt-i ḫalāṣa	Mānend-i dil-i zār
	Sen de ṭutu[nu]p zülf-i siyehkārda ḳaldıñ	Ne çāre ḳılam ben
6	İy ḳadd-i dütā geçmediñ ebrū hevesinden	El menzile irdi
	Geç tīr gibi dest-i kemān-dārda ḳaldıñ	Ey kendüye düşmen
7	İy ḥüsn-edā ehl-i süḫan hep saña müştāḳ	Meyyāl'veş ammā

[308] Divanda şiir var, 34.gazel. Mermer, Ahmet(2002), **XVII. yüzyıl divan şairi Vecdī ve Divançesi,** Ankara: MEB Yayınları,2002, s.25.

Sen Vecdī-i ḫoş-ṭabʿ u ḫoş-ās̱ārda ḳaldıñ Ḫayl-i şuʿarādan

-250-

Şeyḫ-i Ġalaṭa ʿArżī Dede Efendi[309]

mefāʿīlün mefāʿīlün mefāʿīlün mefāʿīlün

1 İder zülf-i muʿanber ol gül-i ter-s̱ā neden ṣoñra
Alur ʿāşıḳların göñlin ele ammā neden ṣoñra

2 Ne feryād u ne sūz evvel naẓarda beẕl-i cān itdim
Beni añmaḳ revā mı bülbül ü pervāneden[310] ṣoñra

3 Ṣaḳın emdirmeden cām-ı lebiñ zülfüñle bend eyle
Çıḳarmak güççedir ṭıfl-ı dili meyḫāneden ṣoñra

4 Mezāyā-yı maḥabbetde eger kām almaḳ isterseñ
Leb-i cānāneyi būs it leb-i peymāneden ṣoñra

5 N'ola bāzīçe-i iṭbāl olursañ şimdi ʿışkıñda
Alursañ dādıñı bir luʿb-ile bīgāneden ṣoñra

6 Ṣaḳın ʿArżī teġāfül-gūne vażʿ-ı yārdan ḳaçma
Seni pā-māl ider bir cilve-i mestāneden ṣoñra

-251-

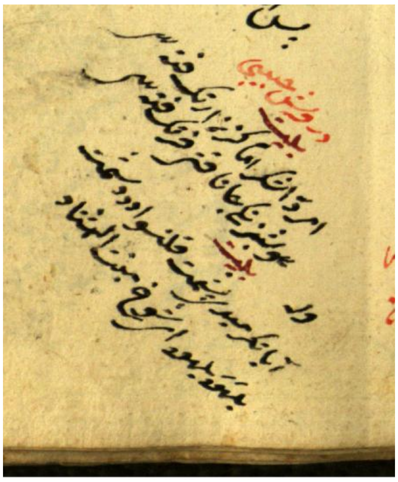
---

309 Mezākī'nin bir gazeline naziredir. Esrar Dede,a.g.e.,s.346.
310 Esrar Dede,a.g.e.,s.346. Tezkirede "virāneden" şeklinde geçmektedir.

Nāyī ʿOs̱mān Dede Ḳıṭʿa

fāʿilātün fāʿilātün fāʿilātün fāʿilün

ʿĀşıḳ-ı Ḥaḳ irciʿī emriyle meʾmūr olmadın
Añlamışdır Ḥaḳḳ'ı Ḥaḳ nūrıyla mestūr olmadın
Çünki taḳdīrāt imiş ancaḳ [...] iden hemān
Pes ene'l-Ḥaḳ dimedi Manṣūr maḳdūr olmadın

34b

-252-

Ṣāḥib Dede Efendi

Naʿt-ı Şerīf

mefāʿīlün mefāʿīlün mefāʿīlün mefāʿīlün

1 Vücūduñ maḥż-ı nūr-ı mihr-i şefḳat yā Resūlallāh
Ẓuhūrıñ dü cihāna ʿayn-ı raḥmet yā Resūlallāh

2 Baḳılsa çeşm-i imʿān-ile keşf olmaḳ muḳarrerdir
Nihāl-i kāfileñden sırr-i vaḥdet yā Resūlallāh

3 Niyāzım dergeh-i ʿālīye vardıḳda şefāʿatdür

Ki yoḳdur ẕerre deñlü bende ṭāʿat yā Resūlallāh

4 Ne ḥācet söylemek “māfi’ż-żamīri” iy kerem kānı

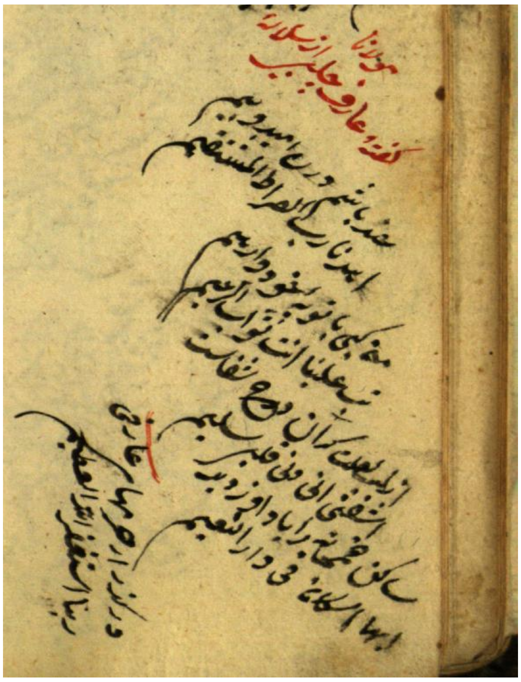
Ġaraż taḳrīr-i cürm-i bī-nihāyet yā Resūlallāh

5 Dehānıñ ḥavż-ı Kevs̱er’dür diliñ baḥr-ı ʿulūmü’l-ḥaḳ

Revān cūy-ı lebinden ʿayn-ı hikmet yā Resūlallāh

6 Olur ḥāli diger-gūn Sāḥib-i pür-cürm ü ʿiṣyānuñ

Dem-i maḥşerde itmezseñ iʿānet yā Resūlallāh

-253-

Pīrī Dede[311]

mefāʿīlün mefāʿīlün mefāʿīlün mefāʿīlün

[311] Esrar Dede,a.g.e.,s.69.

1 Müjeñ sīnemde ḫūn-ālūde tīr-i cānsitān dikmiş
Zemīn-i ehl-i ʿışḳa ṣanki naḫl-ı erġuvān dikmiş

2 Kemānın almadan destine ol ṭıfl-ı cefā-pīşe
Dil-i ʿuşşāḳ-ı zārı yine ḳarşu[ya] nişān dikmiş

3 Ne [dil][312] ḳopdı ne ṭaḳāt almaduḳ ebrū-yı dil-cūsı
O ẓālim ḳaṣd-ı cāna yine çeşm-i bī-amān dikmiş

4 Görinen gūşe-i kākül ṣanurdum kelle-pūşında
Meger ol ṭıfl-ı nāza dāye-i dil ḥırz-ı cān dikmiş

5 Bu gülşende ne mümkün Pīrī ḫāṭır-şādumān olmaḳ
O [meh][313] eṭrāfına ḫār-ı cefāyı rāygān dikmiş

-254-

Dervīş Reşkī

mefāʿīlün mefāʿīlün mefāʿīlün mefāʿīlün

1 Ḳadiñ ʿaksin derūnında ki çeşm-i ḫūn-feşān dikmiş
Kenār-ı cūybāra gūyiyā serv-i revān dikmiş

2 Degül pīrāhen-i çeşmimdeki müjgān mercān-zīr
O servi ḥıfẓ içün eṭrāfa naḫl-i erguvān dikmiş

---

[312] Esrar Dede,a.g.e.,s.69.Metinde eksik olan bölüm tezkireden tamamlanmıştır.
[313] Esrar Dede,a.g.e.,s.69.Metinde eksik olan bölüm tezkireden tamamlanmıştır.

3 ʿAcebdir ol kemān-ebrū-yı ʿışḳ ferṭa mihrinden
Beni āmāc-ı tīr-i cānsitānına nişān dikmiş

4 Bu gül şemsi sipihriñ ḫaymesine āteşin āhım
Seḥerden felege zerle sütūn-ı zer-feşān dikmiş

5 Bu ṭarz-ı ḫāṣ ile Reşkī muḳaddem gülbün-i naẓmı
Gülistān-ı Dımışḳ'a bir hüner-ver bāġ-bān dikmiş

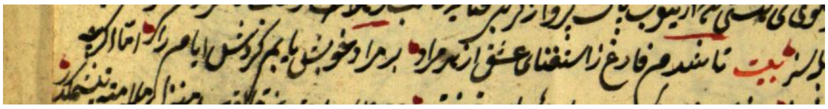
35a

Mektūb-ı Sīne-çāk

Duʿālar ki āh-ı ʿaşıḳān gibi cān-efrūz ve s̱enālar ki nāle-i derdmendān gibi cigersūzdur Envāʿ-ı niyāzmendī vü şikestegī ve eṣnāf-ı ārzūmendī vü dilbestegī birle ihdā olduḳdan ṣoñra inhā olunur ki bu ġam bāzārınıñ rüsvā-yı ʿām melāmet bezminiñ bi neng ü nāmı maḥabbet şehriniñ merd-i ġayrı meveddet gülşeniniñ ʿandelībi melāmet ḫānḳāhınıñ muḳīmi nedāmet pādişāhınıñ nedīmi belā meyḫānesiniñ bāde-nūşı melāmet tekyesiniñ post-pūşı işigiñ itleriniñ ḫār u zārı atıñ ayaġınıñ kemter ġubārı baş açık yalın ayaḳ yakası çāk bir iş gelmez elinden çehresi ḫāk reh-i mihriñde şol bir ẕerre ḫākiñ faḳrı bī nevā Sīne-çāk'in

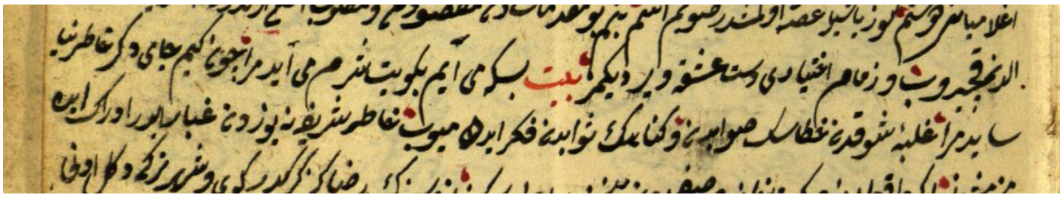
Aḥvāl-i pür-melālinden istinkāf olunmayup fi'l-cümle tefaḳkur buyurulur ise 'sultān-ı ʿışḳ ḳademinde ʿāfiyetden göz yumup ve selāmetden el yuyup cānı hedef-i tīr-i belā ve teni siper-i tīġ-i cefā idüp dā'imā ḫāk gibi ẕelīl ve āb gibi sebīl hevā gibi bī-ḳarār nār gibi tāb-dār ve hemīşe avuçda bāde vü çehrede türāb ve yürekte āteş ü gözde āb u her dem yil gibi yilüp yollarda ṭoprāḳ olup od gibi yanup ve ṣu gibi bulanup aḥkām-ı dünyeviyeye ḥükm virmeyüp ve maḳāmāt-ı uḫreviyeye baḳmayup dünyānıñ ḫāṣılını ḳumārḫāne-i ʿālem-i tecrīdede oynayup ve ḫalka-i bisāṭ-ı kārḫāne-i tefrīdede [...] ve āḫiretüñ maḥṣūlını zemīn-i nīstīde ṣaçup ve hengām-ı ʿışḳ-perestīde ṭaġıdup ḳalendervār cemʿi ʿālemden bī-bāk ve mūy-ı hestīden arınup pāk pervāneler gibi fenāya ṭālib ve helāka rāġıb nā-murādlıġı murād idinüp ber-murād olmuş bendeleriñizden bilesiz

Beyt:

Ammā egerçi sālik-ı rāh-ı ʿışḳıñ evvel menzili ṣuffe-i ṣafādan göçüp vādī-i belāya ḳonmaḳdur ve merḥale-i selāmetden ḳalḳup menzil-i melāmete yetişmekdür ve ḫāne-i hestīyi yıḳup ve nīstīyi gölgelik idüp ġuṣṣa vü ġam-zād u endūh ve'l-[…] idüp vuṣlat ümmīdin ḳaṭʿ vü ümmīd ḥicābın refʿ idüp' dā'im dili maʿşūḳ ẕikrinde ve müdā göñli maḥbūb fikrinde olup kendi derdi ve ḥāletiyle iñlemekdür ve ʿışḳ bir şarāb-ı ḫumḫāne-i ilāhīdür ki andan mest olan abdāllar firāḳı viṣālden geçmeyüb belki kendülerin dosta münāsib ve yāre yarar muṣāḥib görmeyüp nefslerinde ol murāda vüṣūl ve cānlarında ol istiʿdāda ḥuṣūl añlamayup […] elem-i ʿālem ve ḳan aġlamaġı bir dem bilürler ġam yiyüben nice ḳān aġlamayanı dostum' gözyaşıyla ġuṣṣa olmuşdur Ṣuyum aşım benim bu muḳademātdan maḳṣud-ı külli vü maṭlūb-ı aṣlı oldur ki gāh u bī-gāh ṣabr u ḳarārı elden ḳaçırup ve iḫtiyārı dest-i ʿışḳa virdigimiz

Beyt

ġaliyye-i şevḳden ḫaṭāsıñ ṣavābdan ve günāhıñ s̱evābdan fikr idemeyüp ḫāṭır-ı şerīfe ne yüzden ġubār irür idrāk idemezmişüz eger vāḳıʿā bu nevʿa küstāḫāne vaṣfımızdan bī-ḥużūr olursañız bize siziñ rıżāñız gerekdür kūy u şehr-i terki degül onı işāretiñizle memleket-i dünyādan gider […]

-255-

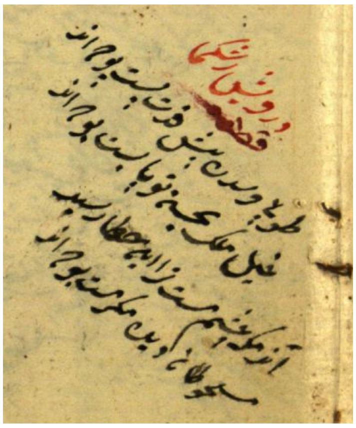
Sīneçāk Beyt[314]

Gideyin ben dostum bu çeşm-i giryān aġlasun

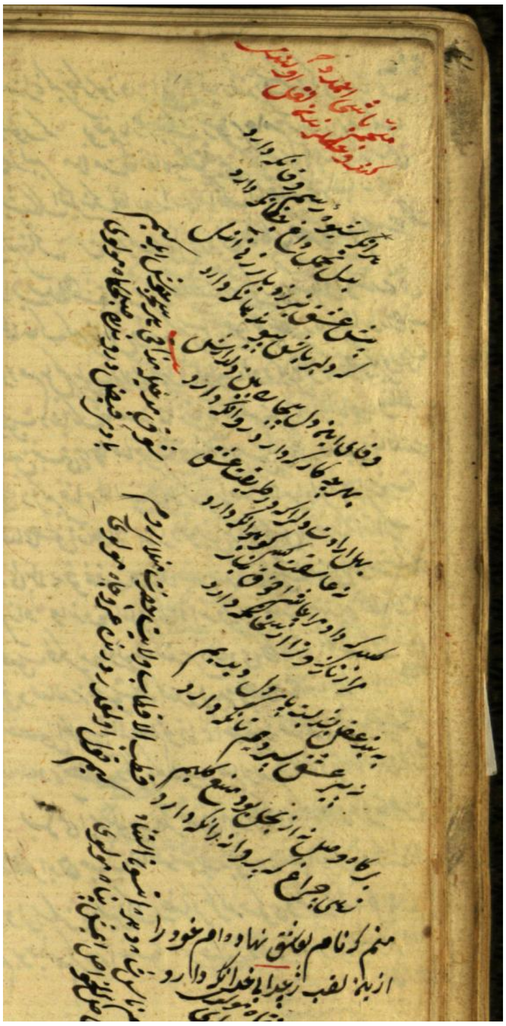
Vaḳtidür düşmen şen olsun dostlar ḳan aġlasun

Mā fī duʿā

[314] Esrar Dede,a.g.e., s.525.

35b

-256-

Meẕāḳī Dede[315]

fāʿilātün fāʿilātün fāʿilātün fāʿilün

[315] Divanda şiir var, gazel.421.Mermer, a.g.e., s.371.

1 Ṣuffe-i ʿarş-ı berīndir ḫanḳāh-ı Mevlevī
ʿArşda daḫi düzedirler külāh-ı Mevlevī

2 Sīne çeşm olsa cihānda n’ola eylerken semāʿ
ʿĀlem-i efrūz baṣīret nigāh-ı Mevlevī

3 İy göñül çün reh-ber-i ʿışḳ olmaġa ʿazm eylediñ
Ṭoġrı yol isterseñ işte şāh-rāh-ı Mevlevī

4 Şevḳ-i Mevlānā-y-ile gerdān olur dirse felek
Müddeʿāya mihr-ile mehdir güvāh-ı Mevlevī

5 Ḳo ʿavām-ı nās[ı] şāh-ı dehre itsün istinād
Mellī-i ḫāṣu’l-ḫavāṣ imiş penāh-ı Mevlevī

6 Ḳuṭbu’l-aḳṭāb-ı velāyet ḥażret-i Monlā-yı Rūm
Kim ḳul olmaḳdır derinde ʿizz ü cāh-ı Mevlevī

7 Şevḳ-i medḥiyle Meẕāḳī her seḥer cūş eyle kim
Bādī-i feyż-i derūnda ṣubḥgāh-ı Mevlevī

Sūzī[-i] Mārdīnī Dervīş ʿOs̱mān Mevlevī vefāt 1085
Bursevī Belīġ’iñ Nuḫbetü’l-Ās̱ār’ında menḳū[316]

-257-

[316] İsmail Beliğ’in Nuhbetü’l-Āsār Li-Zeyli Zübdeti’l-Eş’ār’ından bahsedilmektedir.

Sūzī Beyt [317]

fāʿilātün /feʿilātün feʿilātün feʿilātün feʿilün/fāʿlün

ʿĀşıḳa serde olan ʿışḳı hevāsı besdir

Eylemez anıñ içün mirvaḥadan istimdād

-258-

Sūzī Beyt Ve lehū [318]

fāʿilātün /feʿilātün feʿilātün feʿilātün feʿilün/fāʿlün

Kār-bān-ı dil-i ʿuşşāḳı şikār etmek-içün

Dolaşır belde gezer niçe zamāndır kemeriñ

Şifāyī Ḥasanzāde Şeyḫ Meḥmed vefāt 1082

Anaṭolı Ḳāḍīʿaskeri iken terk idüp Mıṣır şeyḫi olmuşdur

-259-

Şifāyī Ḥasanzāde Şeyḫ Meḥmed Ḳıṭʿa

feʿilātün feʿilātün feʿilün

Oldı dil mest-i şarāb-ı nigehiñ

Virdi mestāne cevāb-ı nigehiñ

Ḫānumān-ı dili ber-bād itdi

Rūşḫāne ḫarāb nigehiñ

---

317 Esrar Dede,a.g.e.,s.249.

318 Esrar Dede,a.g.e.,s.245.

Şefīʿ ī Kefevī Seyyid Dervīş Meḥmed vefāt 1082

-260-

Şefīʿ ī Kefevī Seyyid Dervīş Meḥmed Beyt[319]

mefāʿ īlün mefāʿ īlün mefāʿ īlün mefāʿ īlün

1 Zebān olsa seriñde her ser-i mūyuñ meḥāb olmaz[320]

Sükūt itmek gibi ʿ ālemde nā-dāna cevāb olmaz

2 Olan hem-ṣoḥbeti dil-şād olur […] olmaz

O Yūsuf-çehreden dūr olmayan hergiz ḥazīn olmaz

3 Bilürken nüsḫa-i taʿ vīẕi cāndır ḫaṭṭ-ı ruḫsārı

Yine çeşm-i füsūn-ı zenden anıñ dil-i emīn olmaz

-261-

Şefīʿ ī Kefevī Seyyid Dervīş Meḥmed Beyt [321]

Ol şehsüvār oldı ʿ inān-tāb bir yere

Cemʿ eyleyince ʿ aḳlını aḥbāb bir yere

36a

-262-

Şefīʿ ī Kefevī Seyyid Dervīş Meḥmed Ve lehū Ḳıṭʿ a

mefʿ ūlü fāʿ ilātü mefāʿ īlü fāʿ ilün

---

319 Beyit yazısının üzeri karalanmıştır.Esrar Dede,a.g.e.,s.270.

320 Esrar Dede,a.g.e.,s.270. Tezkirede ilk mısra şöyle geçmektedir: "Zebān olsa ser-i kūyıñda her mūyuñ ḥicāb olmaz".

321 Vezni bulunamadı. Esrar Dede,a.g.e.,s.270.

Beñzer ʿiẕār-ı pākiñ o gülzāra kim düşer
Gül bir yere benefşe[-i] si̇r-āb bir yere
İtmez ḫayāl müjeñ itdügin vele[322]
Aḳsa ne deñlü ṭurmasa seyl-āb bir yere

-263-

Şefīʿ ī Kefevī Seyyid Dervīş Meḥmed Rubāʿi Ve lehū

mef'ūlü mefāʿīlü mefāʿīlü fe'ūl

Dil-i rişte peyvend-i hilāl olmadı mı
Şāyeste-i iḳbāl-i viṣāl olmadı mı
Ḳābil mi degil vaṣlıña irmek yoḫsa
Ben felege iḥsāna mecāl olmadı mı

-264-

Şeyḫ Bursevi Meḥmed Dede Cünūnī Beyt

Fāʿilātün/Feʿilātün feʿilātün feʿilātün feʿilün/fāʿlün

Siyāhī-i şeb-ile tīregī-i baḫtımıza
Şikenc-i ṭurre-i ṭarrār-ı yārdır bāʿiẟ

-265-

Şeyḫ Bursevi Meḥmed Dede Cünūnī Beyt

mefʿūlü mefāʿīlü mefāʿīlü feʿūlün

322 Vezin kusurlu.

Gitmez revişi ol şeh-i ḥüsnüñ naẓarımdan

Bu dīde-i ḥasret-zede der-ḫˇābda olsa

-266-

Şeyḫ Bursevi Meḥmed Dede Cünūnī Beyt

mefāʿilün feʿilātün mefāʿilün feʿilün

Şafaḳ ẓann itmeñiz eṭrāf-ı gerdūnda olan ḥumret

Fürūġ-ı āteş-i dildir ki gülgūn oldı gitdikçe

-267-

Ṣāḥib-i Bursevī Ḥammāmizāde Dervīş İsmaʿīl Ḳıṭʿa[323]

mefāʿīlün mefāʿīlün mefāʿīlün feʿūlün

Olup şikeste meded Sāḳiyā sebū-yı şarāb

Dökülmesün yere luṭf eyle āb-ı rū-yı şarāb

Ne feyżdir bu ki rindān-ı bezm-i meykedeniñ

Aḳar ayaġına her dem mis̱āl-i cūy-ı şarāb

-268-

Şeyḫ-i Bāb-ı Cedīd Ṣabūḥī Ahmed Dede 1057[324]

Ḳıṭʿa

mefāʿīlün mefāʿīlün mefāʿīlün mefāʿīlün

Ḫırām itse ḳıyāmetler ḳopar ol serv mestāne

Ayaġına aḳar erbāb-ı ʿışḳıñ göñli ābāsā

[323] Esrar Dede, a.g.e., s.311.

[324] Sarı,Mehmet, a.g.e., s.229.

Ṣabūḥi bāde-i laʿl-i lebiñ şevḳiyle mest oldı
Ayaġa düşdi pā-māl oldı gitdikçe şarābāsā

-269-

Ṣabūḥī Ahmed Dede Beyt

mefāʿīlün mefāʿīlün mefāʿīlün mefāʿīlün

Ḫaṭ-ı cānān olur ʿışḳ ehli giryān olmaġa bāʿiṡ
Bahār eyyāmıdır her yirde bārān olmaġa bāʿiṡ

-270-

Ṣabūḥī Ahmed Dede Beyt

fāʿilātün fāʿilātün fāʿilātün fāʿilün

Dāne- i ḫāliñ ser-i kūyuñ cihāna virmediñ
Aferīn idel saña ʿāmilde o melek budur

-271-

Ṣabūḥī Ahmed Dede Beyt[325]

fāʿilātün fāʿilātün fāʿilātün fāʿilün

Cevher-i cāna tekellüm baḫş ḳılmış fem dimiş
Tā şüküfte ġonçeye laʿl-i süḫan-gū ḳoymuş ad

[325] Sarı,Mehmet,a.g.e.,s.242.

-272-

Ṣabūḥī Ahmed Dede Beyt[326]

mefāʿīlün mefāʿīlün mefāʿīlün mefāʿīlün

Şuʿāʿ-ı dürr-i mengūşı ruḫ-ı dildār göstermiş

Żiyā-yı kevkebi ḫūrşīd-i pür-envār göstermiş

-273-

Ṣabūḥī Ahmed Dede Beyt

Nice olur lücce-i ġamdan dil-i rindāna necāt

Bī-zevraḳ bāde birin ṭutdı dutan […][327]

-274-

Beyt-i ʿArżi Dede 1057

mef'ūlü fāʿilātü mefāʿīlü fāʿilün

Ḫaṭ ṣanma çeşm-i kec-nigeh-i nā-sezā içün

Bāb-ı ḥarīm-i ʿārıż-ı dil-dāra perdedir

-275-

[326] Sarı,Mehmet, a.g.e.,s.262.

[327] İki mısranın vezni farklı.

ʿArżi Dede Beyt

Mefāʿīlün mefāʿīlün mefāʿīlün mefāʿīlün

Yıḳarsın ḫāṭırım her dem sebebsiz bī-mürüvvetsin
Ḳarārıñ yoḳ zemīn-i dilde her-cāyī ṭabīʿatsin

-276-

ʿArżi Dede Beyt

mef'ūlü mefāʿīlü mefāʿīlü feʿūlün

Elbette olur şāhid-i maḳṣūd nümāyān
Āyīne be-dest ḳadeḥ bāde-i ʿışḳa

-277-

ʿArżi Dede Ḳıṭʿa

fāʿilātün fāʿilātün fāʿilātün fāʿilün/fāʿlün

Ṣındırup dil şīşesin cānā ġubār itdiñ beni
Şimdi bildim pāy-māl-i rūzgār itdiñ beni
Dīde-i ümmīd-i rūy-ı vaṣlıña ḥayrān iken
Mest-i bi-tāb-ı şarāb-ı intiẓār itdiñ beni

-278-

ʿArżi Dede Beyt

fāʿilātün fāʿilātün fāʿilātün fāʿilün

Seḥerī geldi o meh ḫāneme hurşīd gibi

Başladı ditremege sīnede dil bīd gibi

-279-

Fennī vefāt 1120 Beyt [328]

Başda külāh sāġar-ı ʿışḳ elde Fenniyā

Şāhān-ı dehre virmezüz el-ḥaḳ hemtāmızı[329]

-280-

Fennī Beyt[330]

Baḳ āyīne-i ḳalbine ʿāşıḳlarıñıñ

Ḥüsnüñ ne ḳadarsa o ḳadar nāz eyle

-281-

Fennī Ḳıṭʿa

mefʿūlü mefāʿīlü mefāʿīlü feʿūlün

Bu ḥüsn ile çün nāra vara ol büt-i tersā

Dūzāḫda olan ehl-i hevā bī-keder olsun

Mālik olacaḳsa o güher-pāreye āḫir

İy nār-ı cehennem [saña] ṣad müjdeler olsun

36b

-282-

Dervīş Meḥmed ʿUzleti İstānbullı Kiremitçizāde sene 1079[331]

Beyt

[328] Esrar Dede,a.g.e.,s.417.

[329] Esrar Dede,a.g.e.,s.417.Tezkirede "ṣafāmuzı" şeklinde geçmektedir.

[330] Vezin bulunamadı.

[331] Tuhfe-i Nāilī'de şiir kayıtlıdır. Özdemir, a.g.e., s.495.

fāʿilātün fāʿilātün fāʿilātün fāʿilün

Şol ḳadar ṭutdum siper sīnem ḫadeng-i yāre kim

Ḥaşre dek ḫāk-i mezārım ḳazsalar peykān çıḳar

-283-

Ḳıṭʿa Faṣīḥ Mevlevī [332]

mef'ūlü mefāīlü mefāīlü fe'ūl

Zerrem olamaz mihr-i cihān-ārālar

ʿAynımda degül ḳaṭre ḳadar deryālar

Ol pādişeh-i mesned-i faḳrım ki Faṣīḥ

Daratıma reşk itmededür Dārālar

-284-

Fennī Sükūtī Yūsuf-ı Mevlevī vefāt sene 1077[333]

Beyt

mefāʿīlün mefāʿīlün mefāʿīlün mefāʿīlün

Ṣadā-yı raʿd ṣanma yād idüp ẓulm-ı şehīdānı

Döküp gögsün dem-ā-dem nāle-i şeb-gīr ider gerdūn

-285-

Kāmilī Maġnisavī Dervīş Aḥmed vefat sene 1068[334]

Ḳıṭʿa

[332] Başlıkta Ḳıṭʿa olarak verilmesine rağmen şiir Rubāʿīdir. Divanda şiir bulunamamıştır. Esrar Dede,a.g.e.,s.428.
[333] Esrar Dede,a.g.e., s.429.
[334] Yuvacı, a.g.e., s.175.

fāʿilātün/ feʿilātün feʿilātün feʿilün/fāʿlün

Bāʿiṡ-i nāṭıḳa-pīrāne-i murġān-ı çemen
Bārekallāh zihī ʿuḳde-güşā-yı nev-rūz
Demidir bülbül-i şeydā ne ḳadar mest olsa
Her gülüñ sāġari destinde berāy-ı nev-rūz

-286-

Yeniḳapu Şeyḫi Nācī Aḥmed Dede

Ḳıṭʿa

feʿilātün mefāʿilün feʿilün

Feyż-i luṭf-i vücūd-ı muṭlaḳdan
Cilve-pervāz olur hemīşe maḳāl
Cilvegerdir derūn-ı sīnemde
Şāhid-i maʿnā āfitāb-miṡāl

-287-

Nācī Aḥmed Dede Beyt

fāʿilātün mefāʿīlün fāʿlün

Nāciyā ʿarṣagāh-ı miḥnetde
Ḳāmetiñ ʿışḳ-ı yār eyledi dil

-288-

Beyt-i Nesīb Dede sene 1134[335]

[335] Esrar Dede,a.g.e.,s.496.

fāʿilātün feʿilātün feʿilātün feilün/fāʿlün

Ḥüsn-i ḫulḳ olmaz imiş ḫūy-ı redīye tebdīl
Müşg-i ezfer yine bir daḫi dönüp ḫūn olmaz

-289-

Yeni ḳapu Şeyḫi Nesīb Dede Ve lehū beyt

fāʿilātün fāʿilātün fāʿilātün fāʿilün/fāʿlün

Müft bir kār görülmez ġam defʿ itmez eger
Bāde ʿayyāşların almasa naḳd-i hevesin

-290-

Yeni ḳapu Şeyḫi Nesīb Dede Beyt Ve lehū ez-zebān-ı cānāne

mef'ūlü mefāʿīlü mefāʿīlü feʿūlün

Ol vaʿde ḫilāfım ki daḫı nām-ı vefāyı
Kendim bile gūş itmedüm aṣlā dehenimden

-291-

Yeni ḳapu Şeyḫi Nesīb Dede Beyt Ve lehū[336]

mef'ūlü fāʿilātü mefāʿīlü fāʿilün

Serv-i sehī yanında meh-i nev ḳıyās ider
Ol mū-miyān-ı serv-ḳadiñ ḫançerin gören

[336] Esrar Dede,a.g.e.,s.497.

-292-

Dervīş Luṭfī-i Mevlevī Sellemehullāhu

mefāʿīlün mefāʿīlün mefāʿīlün mefāʿīlün

1 Görelden tāb-ı rūyuñ mihr-i enver dāġ-ber-dildir

Ṭuyaldan būy-ı zülfüñ ʿūd u ʿanber dāġ-ber-dildir

2 Olaldan gīsuvānıñ pīç pīç ü ḥalḳa-ber-ḥalḳa

Kemāl-i ġayretinden dūd-ı micmer dāġ-ber-dildir

3 Ḫayāl-i ārzū-yı ḫāl-i ruḫsārıñla ṣaḥrāda

Derūn-ı lāle her dem hem-çü aḫker dāġ-ber-dildir

Ḳāfzāde Ḳāḍı Efendi Zübdetü'l-Eşʿār[337]'ında ʿAzmizāde ve Ṣanavberzāde Ḥāletī Çelebiler mā-ʿadā Dervīş Ḥāletī diyü yazup ve bu iki beyti zikr eylemiş

-293-

Beyt [Ḥāletī][338]

mefʿūlü fāʿilātü mefāʿīlü fāʿilün

Destārıñ içre ruḫlarıñ ey ġonçe[-i] ümīd

Üç dāne güldür ikisi sürḫ u biri saʿīd

-294-

Beyt [Ḥāletī][339]

---

[337] Tezkire.

[338] Yıldırım,a.g.e.,s.218. Tuhfe-i Nāīli'de beyit şöyle geçmektedir: "Destārıñ ile ruḫlarıñ ey gül-bīn-i ümīd
Üç dane güldür ikisi surḫ u biri sefīd"

[339] Vezin kusurlu. Yıldırım,a.g.e.,s.218.Tuhfe-i Nāīli'de beyit şöyle geçmektedir:
"Ser-i kūyunda alur murġ-ı dil-i nālānım

Bu serkūyında ḳalup murġ-ı dil-i nālānım
Eve geldükçe göñülsüz gülüverim Sulṭānım
 vü tārīḫ fevtini nām-ı şāʿir dimiş
Āh Dervīş Ḥāletī gitti sene 1013

-295-

Ġazel-i Dervīş[340]

fāʿilātün fāʿilātün fāʿilātün fāʿilün

1 Yār ser-keş sīne pür-āteş göñül sevdā-perest
Baḫt nā-hemvār ṭāliʿ ser-nigūn ḫāṭır şikest

2 Şehr-i ġam abād u behcetḫāne-i ʿālem ḫarāb
Rütbe-i ihmāl ʿālī pāy-ı istidʿā şikest

3 Kise-i ümmīd […]dest-i istiġnā tehī
Menzil-i furṣat baʿid ü pāye[-i] iḳbāl pest

4 Ẓulmet-i miḥnet hüveydā ṣubḥ-ı himmet Bāyezīd
Nīk u bed ber-muḳteżā-yı ḳısmet-i rūz-ı elest

5 Ḳıṣṣa-i hicrān-ile şekvā-yı cevr-i yār-ile
Īn varaḳ ber-ḥasb-ı ḥāl-i derdmerdān defterest

6 Pençe-i kām-ı dil-i Dervīş rīz-i dest-i ġam

Eve geldikce göñülsüz gülüverin sulṭānım"

340 Odabaşı,a.g.e., s.120.

Çāre ne meşhūrdur çün dest ber-bālā-yı dest

37a

-296-

Nābī Dede

mefāʿīlün mefāʿīlün mefāʿīlün mefāʿīlün

1 Maḥabbet mülkine şāh olmaġ-ile başḳa mīriz biz
Ser-i kūyında dildārıñ şeh-i gerdūn-serīriz biz

2 Ne kimse yanımız bekler ne biz ḫod kimseniñ yanıñ
Maḥabbet taḫtgāhında ne mīriz ne vezīriz biz

3 Derūnda ṣaḳlarız sen şemʿ-i ḥüsnüñ āteş-i ʿışḳın
Anıñçün dāʿimā fānūsveş rūşen-żamīriz biz

4 Ṭutulduḳ tār-ı zülfünde dil u cān ile bend olduḳ
Bir iki dermendüz kāfir ilinde esīriz biz

5 Ḫayāl-i ḫāṣla naẓm içre Süleymān'a naẓīr olduḳ
Kemāl ehli içinde Nābiya gūyā ẓahīriz biz

-297-

[Muḫammes-i Yaḥyā]

mefʿūlü fāʿilātü mefāʿīlü fāʿilün

1 Yā Rabbi ḥasret-ile benim alma cānımı
Bir daḫi göreyim meh-i nā-mirh-bānımı

Cānānımı cefā ḳılıcı nev-civānımı
Şāhīn baḳışlı yārimi rūh-ı revānımı
Sulṭānımı efendimi şāh-ı cihānımı

2 Dāʿim taṣavvurum bu idi āşinā ola
Gün yüzünüñ teveccühü benden yaña ola
ʿIşḳ-ı nihānī derd-i derūna devā ola
Kim dir idi ki çaḳ bu ḳadar pür-cefā ola
Sulṭānımı efendimi şāh-ı cihānımı

3 Varsam sarāyına nitekim nāle vā fiġān
Bir ḥāl olur ki söyleyemez ḥālimi zebān
Tedbīriñ idemez idemez cān-ı nā-tüvān
ʿAḳlım şaşar dilim ṭolaşur göricek hemān
Sulṭānımı efendimi şāh-ı cihānımı

4 Seyrāna çıḳsa gün gibi zerrin ḳabā-y-ile
Ḳapusı ḳolları niçe biñ mübtelā-y-ile
ʿĀlem ṭolar duʿā vü ṣadā-yı s̱enā-y-ile
Ḳurbān olur yolında görenler alāy-ile
Sulṭānımı efendimi şāh-ı cihānımı

5 Ben niçe medḥ idem ki cemālini el bilür
Gün gibi bī-naẓīr ü bī-bedel bilür[341]
Bu ʿizzet u bu devlette ġāyet maḥal bilür
Yaḥyā ʿale'l-ḥuṣūṣ ki ġāyet güzel bilür

[341] Vezin kusurlu.

Sulṭānımı efendimi şāh-ı cihānımı

Dānişi ʿAlī Dede Nevālizāde ʿAṭāullāh Efendi ḥafīddür müderris iken terk idüp Mevlevī olup Ḳıbrıs vü Ḳudüs şeyḫi olmuşdur tārīḫ-i vefāt 1095 Divānından müntaḫab eşʿārıdır

-298-

Dānişi ʿAlī Dede

Der-naʿt-i şerīf

mefāʿīlün mefāʿīlün mefāʿīlün mefāʿīlün

1 Ḥabīb-i ḫālıḳ-ı yek-tā Muḥammed Muṣṭafā sensin
İki ʿālemde maḫlūḳa imām u pīşvā sensin

2 Vücūd-ı luṭf u cūduñdur cihānıñ varlığı el-Ḥaḳ
Faḳīriñ faḫrısın sulṭān-ı iklīm-i ġınā sensin

3 Ṣadā-yı […] vaḳtiñ serme […] avāre
Menār-ı vaḥdet-i Allāhu ekberle ṣalā sensin

4 Ṣaçıñ "ve'l-leyl" ḥüsnüñ "ve'ḍ-ḍuḥā"nıñ sırr-ı tefsīri
Dilinde virdi ḫalḳ-ı ʿālemüñ ṣubḥ u mesā sensin

5 Ḥadīs̱-i "faḳru faḫrī"dan sebaḳdır fenn-i istiġnā
Şehenşāh-ı serīr kişver-i cūd u ʿaṭā sensin

6 Niẓām-ı intiẓām-ı ins ü cin şerʿiñle s̱ābitdür
Bu daʿvāya yine şāhid de sensin müddeʿā sensin

7 Ḫudā birdür dimek īmān yād olmasa nāmıñ
İki ʿālemde ḥaḳ birdir viṣāl-i kibriyā sensin

8 Vücūduñla müşerrefdir vücūd-ı ālem ü ādem
Ḥaḳīḳat ʿāleminde ibtidā vü intihā sensin

9 ʿAbādan delḳ-i tecrīde degişdiñ aṭlas-ı çarḫı
Ḫudā'nıñ ḫāṣısın şāhenşeh-i āl-i ʿabā sensin

10 Ḳabā-yı ḫilʿat-i levlāk ile ḳaddiñ müzeyyendir
Cihān-ı mülk-i maʿnā nāzenīn-i enbiyā sensin

11 Yüzüñ sebʿa'l-mes̱ānīdir vücūduñ lāmekānīdir
Muḥīṭ-i lücce-i baḥr-i Hüdā ʿarş-ı ʿalā sensin

12 Ḫudāya ʿayn-ı ʿirfān dest-i luṭfuñdan açılmışdır
Naẓar ehli olan çeşm-i ʿalīle tūtiyā sensin

13 Yedi ḳat gök yedi ḳat yir vücūdıñdan ʿibāretdir
Ne kim var yirde vü gökde Ḫudā'dan mā-ʿada sensin

37b

14 Cemāl-i ins u cin mir'at-ı ʿışḳıñdan görindi hep
Göñülden on sekiz biñ ʿāleme nūr u żiyā sensin

15 O kim sāyeñde ḫoş geçdi odur sulṭān-ı heft iḳlīm
Per-i tevhīd ile pervāz-ı ʿarş itmiş hümā sensin

16 Seniñle şeş cihāt u çār ʿunṣur kim şeref buldı
Sekiz cennet ki dirler ol maḳām-ı dil-güşā sensin

17 Kitāb-ı Mes̱nevī gūş-ı dile vecd u semāʿıñdır
Ṭarīḳ-i Mevlevī'de neydeki ṣıyt u ṣada sensin

18 Ṣalāvāt-ı şerīfüñdür nikāḥ-ı Ādem u Ḥavvā
Yine aralarında ʿıḳd-ı peyvend-i vefā sensin

19 Ḫulāṣa keştī-i Nūḥı sebeb-i vücūduñdur[342]
Dem-i Davūd'a luṭf-ı […] cān-fezā sensin

20 Süleymān'a nübüvvet ḫātemi destiñden irmişdir
Nebīler ḫātimisin ḫalḳa ammā ibtidā sensin

21 Bulunmaz cüst u cūy-ile ezelden olmasa luṭfuñ
Dil-i İskendere āb-ı ḥayāt revā sensin[343]

22 Niçe İskenderi ʿışḳıñla gösterdiñ ḥaḳīḳatde
Yine Mūsā vü Ḥıżrıñ arasında mā-cerā sensin

23 Ḳuluñ ḳurbānıñ olmuşdur Ḫalīlullāh u İsmaʿīl
Göñüller kaʿbesinde Merve-i ḥaḳḳıyçün ṣafā sensin

24 Egerçi şekli ḥüsni ammā nūr-ı ʿışḳıñdır[344]

342 Vezin kusurlu.
343 Vezin kusurlu.
344 Vezin kusurlu.

Görünen dī̇de-i Yaʿḳūb'a ol şevḳ u ṣafā sensin

25 Çıḳardı yolını ġavvāṣ-ı feyżiñ baṭn-ı māhī̇den
Yine anıñ yüzünden levḥ özin baḥr-i Hüdā sensin

26 Ġam-ı hecrin çeken dilimizde ʿışḳa mesī̇ḥāsın
Mesiḥānıñ dem-i cān-baḫşına neşv ü nemā sensin

27 Ḫudā birdir şerī̇ʿat bir ṭarī̇ḳat bir ḥaḳī̇ḳat bir
Arañuzda ikilik yoḳ ʿAliyyü'l-murtażā sensin

28 Ḥüseyn ile Ḥasan Veyse'l-Ḳaren ẕāt-ı cemī̇liñdir
Cemī̇ʿ-i enbī̇yāya evliyāya ilticā sensin

29 Derunuñ nūrı Zeyne'l-ʿĀbidī̇n ile müzeyyendir
Sarāy-ı vaḥdeti pür-feyż iden sırr-ı Ḫudā sensin

30 İmām-ı Bāḳır'ı kim pūte-i ʿışḳıñda ḳāl itdiñ
Zer-i ḫāliṣ ider ḫāk-i vücūdı kī̇myā sensin

31 Ṣadāḳāt nāẓırıñdır Caʿfer-i ṣādıḳ emī̇niñdir
Ḫulāṣa murġ-ı cānı dām-ı dūzaḫdan rehā sensin

32 Olup Kāẓım-ṣıfat Mūsā rıżānıñ sırr-ı ʿirfānı
Taḳı […]-veş maʿden-i cūd u seḫā sensin

33 Helāk itdüñ urup Deccāli tī̇ġ-i nefsi çekmekle

Ḫudā’nıñ ʿaskeri hem mehdī-i ṣāḥib-livā sensin

34 Vücūduñ medḥidir medḥ-i nebīden Dānişī ḳaṣdıñ

Yine evlād u aṣḥāba muḥibb-i bī-riyā sensin

35 Ümīdiñ kesme der ṭām-ı ḫudāyı lem-yezelden kim

Ġanī oldur saḫī oldur gedā-yı bī-nevā sensin

36 Cemāliñle celāliñ ʿarż idersin dem-be-dem ḫalḳa

Yine sen kendüñe tiryāḳ sensin ejdehā sensin

37 Emīn olsañ nola ol şehleriñ [...]

Göñüller cāmiʿinde sırr-ı āmīn ü duʿā sensin

38a

-299-

Dānişī Dede[345]

mefʿūlü fāʿilātün mefʿūlü fāʿilātün

1 Dervīş seyr-i tende envār-ı Muṣṭafā’dır

Abdāl kisvetinde esrār-ı Murṭażā’dır

2 Bu enbiyāya gülşen ol evliyāya rūşen[346]

Günden ikisi rūşen ʿālemlere żiyādır

3 Yire göğe ṣalādır ser-leşker-ı Ḫudā’dır

[345] Esrar Dede,a.g.e.,s.185-186.

[346] Esrar Dede,a.g.e.,s.186.Tezkirede “cevşen” şeklinde geçmektedir.

Ol faḫr-ı enbiyādır bu tāc-ı evliyādır

4 Şem u çerāġ-ı dīdem ḥüsn-i Ḥasan'la pür-şevḳ
Şāhım benim Ḥüseynim Sulṭān-ı Kerbelā'dır

5 Zeyne'l-ʿibād o sulṭān sulṭān-ı dīn ü īmān
Bāḳır Muḥammed ol cān ʿuşşāḳa kīmyādır

6 Erbāb-ı ṣıdḳa rehber Ṣādıḳ İmām-ı Caʿfer
Mūsā-i Kāẓım ile şāhım ʿAlī Rıżā'dır
7 Cānım Taḳī Naḳīdür şehlik anıñ ḥaḳıdır
Ol şeh ki muttaḳīdur ser-dār-ı aṣfiyādır

8 Tevhīd maẓharıdır ʿuşşāḳ serveridir
Ol şeh ki ʿaskeridir hem ʿaskere livādır

9 Şāhenşeh-ı velāyet mehdī[-i] rāh-ı vaḥdet
Ser-menzil-i ḥaḳīḳat bir lā-mekān hümādır

10 Sulṭān iken gedālıḳ zühd ile pārsālıḳ
Bunlara evliyālıḳ her vech-ile sezādır

11 İḳrār-ı vaḥdet-i Ḥaḳ esrār-ı hikmet-i ḥaḳ
İẓhār-ı ḳudret-i Ḥaḳ ol şehlere revādır

12 Bu on iki imāmıñ medḥi müyesser oldı
Bil Dānişī bu devlet ḥaḳdan saña ʿaṭādır

13 Ḥaḳḳıyla Ḥaḳḳı añlar ol işidir o söyler

Kim añladıysa Ḥaḳḳı cānım aña fedādır

[Dānişī Dede][347]

fāʿilātün fāʿilātün fāʿilātün fāʿilün

14 ʿIşḳdır ol şems kim bir ẕerresidir āfitāb

Heft yem yanında ol baḥrıñ degül bir ḳaṭre āb

Maṭlaʿında elli beyt tamām bir pāk u […] Ḥażret-i pīr vaṣfında ḳaṣīdesi vardır.

-300-

[Dānişī Dede]

Otuz iki beyit bir ġazelden münteḫabdır

fāʿilātün fāʿilātün fāʿilātün fāʿilün

1 Yiri gögi hīçe ṣaymaz mest-i bī-pervā-yı ʿışḳ

İki ʿālemde geçer rind-i ḳadeḥ-peymā-yı ʿışḳ

2 Her gözi şehbāza ṣayd olmaz hümā-pervāz olan

Ḳonmaġa itmez tenezzül her yire ʿanḳā-yı ʿışḳ

3 Mevlevīyim şimdi döndüm ṣanmañuz Mevlā'ya ben

Gūşuma bezm-i ezelden çalınupdur nāy-ı ʿışk

4 Def u nāy-ile semāʿımdan döner başıñ seniñ

[347] Esrar Dede,a.g.e.,s.186.

N’idügin fehm eylemezseñ zāhidā maʿnā-yı ʿışḳ

5 ʿIşḳ dir ʿışḳ işidir itse tekellüm ehl-i dil

Cān ḳulaġını pür itmiş naʿra-ı ġavġā-yı ʿışḳ

6 Delḳ-i tecrīdiydi giyürdi baña ṣaṭa ḳader

Dürlü dürlü şekle ḳormış ādemi sevdā-yı ʿışk

7 En gedāsı pādişāh-ı dehre istiġnā ṣatar

Gör ne ʿālemdir ḳıyās it rütbe-i ʿulyā-yı ʿışk

8 ʿĀşıḳ-ı ser-pā bürehne ḳadr-i şāhīden geçer

Tāc u taḫt[ı] n’eylesün ey Dānişī rüsvā-yı ʿışḳ

38b

-301-

Dānişī Dede Taḫmīs

mefāʿīlün mefāʿīlün feʿūlün

1 Görinür ʿāşıḳa ṣubḥ mesā bir

Gelür dīvāneye aġ u ḳara bir

Olur maḥşerde hep şāh u gedā bir

Ḥaḳīḳat ehline arż u semā bir

Ḫudā birdir Ḫudā birdir Ḫudā bir

2 Mücerred ol mücerred ol mücerred

Görine tā saña sırr-ı Muḥammed

Bulam dirseñ cihānda ʿömr-i sermed

Ḥaḳı bil ʿābid u maʿbūd u maʿbed
Ḫudā birdir Ḫudā birdir Ḫudā bir

3 Dime rūḥānī olmaz nefse māʿil
Olurmuş çeşm-i ḳānı rūḥa ḥā'il
Düşüpdür kes̱rete vaḥdet muḳābil
Ḫudāya iki dimek niçe ḳābil
Ḫudā birdir Ḫudā birdir Ḫudā bir

4 O kim tevḥīdi bilmez bir keseldir
Helāk iden anı ṭūl-ı emeldir
Ne kim ẓāhir olur ḥükm-i ezeldir
İkilik ara yirde bir mes̱eldür
Ḫudā birdir Ḫudā birdir Ḫudā bir

5 Göñül abdālveş gel ol ki tecrīd
Anıñla fehm olınur ʿilm-i tefrīd
Göñülden idegör imān-ı tecdīd
Bire birdir bu derde sırr-ı tevhîd
Ḫudā birdir Ḫudā birdir Ḫudā bir

6 Şerīʿatda ṭarīḳat oldı reh-ber
Ṭarīḳatda ḥaḳīḳat rūḥa manẓar
Ḥaḳīḳat maʿrifetdir sırr-ı ekber
Düşegör ʿālem-i tevhīde maẓhar
Ḫudā birdir Ḫudā birdir Ḫudā bir

7 Eger yükseklik isterseñ ol el-ḥaḳ
Fenā çirk-ābına yazıḳ bulanmaḳ
İki ʿālemde ṭurmaz isteyen Ḥaḳ
H̱udā'dan ġayrısıdır küfr-i muṭlaḳ
H̱udā birdir H̱udā birdir H̱udā bir

8 Gel ölmezden evel öl ki [ol] iḥyā
Seniñle zinde olsun cümle eşyā
Olursun ḳaṭre iken baḥr u deryā
Ne ġam ey Dānişī bī-serr ü bī-pā
H̱udā birdir H̱udā birdir H̱udā bir

-302-

Ġazel-i Dānişi Dede

mefʿūlü mefāʿilün feʿūlün

1 Cān tekye-i ġamda Mevlevī'dir
Dil levḥi kitāb-ı Mes̱nevī'dir

2 Bu gördigiñ ʿālem-i ʿanāsır
Bir zerrece ʿışḳ pertevidir

3 Dāl oldı ḥamāḳiyyete şeyẖiñ
Başındaki tācı […]

4 Dil ṭıflı oḳur kitāb-ı hikmet
Gūyā ki ḥakīm-i Ġaznevī'dir

5 Erbāb-ı dile kemāl-i ʿirfān
Gencīne-i sırr-ı maʿnevīdir

6 İy Dānişi ṭūb-ı āh yıḳmaz
Ḥaḳḳā ki ḥiṣār-ı ġam ḳavīdir

-303-

Dānişī Dede

fāʿilātün fāʿilātün fāʿilātün fāʿilün

1 Bezm-i ʿışḳında seniñ mey-ḫˇāre bir ben bir ḥabāb
Baş açuḳ yalın ayaḳ avāre bir ben bir ḥabāb

2 Ḳubbe-i sāġarda gūyā ṭūb bir āyīnedir
Bī-ḳarār olmuş döner bī-çāre bir ben bir ḥabāb

3 Göz yumaz devr eyledikçe ʿaksine devr-i felek
Nāẓır olmaz ʿāleme hem-vāre bir ben bir ḥabāb

4 Göz ḳapar açmazdan gördükçe rūy-ı dil-beri
Muntaẓır ol gözleri mekkāre bir ben bir ḥabāb

5 Pāk-meşreb ṣāf-dil bir ʿāşıḳ-ı āvāredir
Şu gibi eyler naẓar dīdāra bir ben bir ḥabāb

6 Cūyveş mecnūn olup gülşende zincīrin sürer
Ṭolaşır ol serv-i ḫoş reftāra bir ben bir ḥabāb

7 Dem-be-dem ḳanlar yuṭar cevr-i felekden Dānişī
Oldı laʿl-i dil-bere āvāre bir ben bir ḥabāb

-304-

Ġazel-i Faṣīḥ Dede[348]

feʿilātün feʿilātün feʿilātün feʿilün

1 O cihetden ṭaraf-i dilbere yazmam kāġıd
İstemem olduġını rāzıma maḥrem kāġıd

2 Herkesiñ rāzını itmekle derūnında nihān
İtdi baş üzre mekān oldı mükerrem kāġıd

3 Ne revādır baña bir ḥarfi dirīġ eyleye yār
Düşmen-i rū-siyehe göndere her dem kāġıd

4 Görinen ṣanma şiken derd-i dili s̱ebt idicek
İtdi bī-ṭaḳāt olup rūyını dirhem kāġıd

5 İtdi taḥṣīl-i şifānāme-i yār ile Faṣīḥ
Oldı zaḫm-ı dil-i bī-çāreye merhem kāġıd

39a

-305-

[Ġazel-i Dānişī]

fāʿilātün fāʿilātün fāʿilātün fāʿilün

[348] Divanda şiir bulunamamıştır.

1 Aġlar iñler pāyına yüzler sürer göñlüm gözüm
Ḫāk-i pāya āh u eşkin ʿarż ider göñlüm gözüm

2 Dīde vü dilde ḫayāl-i çeşm ü laʿliñ var iken
Nergis-ile ġonçeye ḳılmaz naẓar göñlüm gözüm

3 Dilde ʿaks-i laʿl-i dil-ber gözde ḫūn-āb-ı sirişk
Sāḳī-i hicrān elinden ḳān yuṭar göñlüm gözüm

4 Sevdi göñlüm göz göre bir ḳanlı ẓālim āfeti
Ḳanda ise bī-vefā dil-ber sever göñlüm gözüm

5 Ben nice nālān u giryān olmayam ey Dānişī
Mācerā-yı rāz-ı ʿışḳı fāş ider göñlüm gözüm

-306-

Dānişī Dede

mefāʿīlün mefāʿīlün mefāʿīlün mefāʿīlün

1 Ḳırardı ser-be-ser dünyāyı bīmār olmasa çeşmiñ
Ne var çak böyle sulṭānım sitemkār olmasa çeşmiñ

2 Görüp n’içün iderdi göz ucıyla āşinālıḳlar
Ezelden ʿāşıḳ-ı şeydā-y-ile yār olmasa çeşmiñ

3 Girīzān olmada āhū gibi gördükçe ʿuşşāḳı

Ḳara gözlüm ne var yār olmasa aġyār olma çeşmiñ

4 Görüşdükçe bu deñlü […] ḫāṣıl olmazdı
Gözüm nūrı maḥabbetden ḫaber-dār olmasa çeşmiñ

5 Alup ṣabr u ḳarārım ḫırmen-i cāna urur āteş
N'içün yaġmaya meyl eylerdi Tātār olmasa çeşmiñ

6 Görüp bādı naẓarda Dānişī-i zār u bīmārıñ
N'içün ḳanın içer cellād-ı ḫūn-ḫᵛār olmasa çeşmiñ

-307-

Ve lehū [Dānişī Dede] Ḳıṭʿa [349]

ʿIşḳ-ile oḳundı ḫuṭbe-i ʿirfān
ʿIşḳ-ile ḳazıldı sikke-i iẕʿān
Ben Dānişiyā şāh-ı serīr-i ʿışḳım
ʿIşḳıle yazıldı ser-be-ser dīvānım

-308-

Dānişī Dede

fāʿilātün fāʿilātün fāʿilātün fāʿilün

1 Çarḫa ḳılmaz ser-fürū ṣāḥib-külāhı ʿışḳıñıñ
ʿArşdan yaḳar çerāġı ḫānḳāḥ-ı ʿışḳıñıñ

2 Cān göziyle nāẓır olduḳça neler seyr itdirir

[349] Başlıkta Ḳıṭʿa denmesine rağmen şiir Rubāʿīdir. Vezin bulunamadı.

Niçe ʿālem gösterür her bir nigāhı ʿışḳıñıñ

3 Ẕerre-i nāçiz iken ḫurşīd-i ʿālem-tāb ider
Ḳıl müyesser zerresin baña ilāhī ʿışḳıñıñ

4 Geh gedā şeklinde olur gāh olur sulṭān-ı vaḳt
İki ʿālem ḥükmüñ eyler pādişāhı ʿışḳıñıñ

5 Dil ġamıñdan incinür vaṣlıñla da ḳāniʿ degül
Olmuyor bir yirde hīç ārāmgāhı ʿışḳıñıñ

6 Dānişī'niñ ḫāṭırıñda eksik olmaz derd ü ġam
Ṭolıdır abdāllar-ile tekyegāhı ʿışḳıñıñ

-309-

Dānişī Dede

fāʿilātün fāʿīlātün fāʿilātün fāʿilün/fāʿlün

1 Olmasa dildār-ile hem-zebān-ı ḥüsn ü ʿışḳ
Ṣaḳlanurdı ḫalḳdan rāz-ı nihān-ı ḥüsn ü ʿışḳ

2 Dil-rübādan ʿāşıḳa maḳṣūd olan bir feyżdir
Vāsıta nāz u naẓardır der-miyān-ı ḥüsn ü ʿışḳ

3 Dil-rübā istiġnāda ʿāşıḳsa vaṣl ümmīd ider
Cān virüp cān almaḳ ancaḳ armaġān-ı ḥüsn ü ʿışḳ

4 Ḳanda gitse sāyeveş yanından ayrılmaz göñül
Menzil-i dünyāyı ṭutmış kār-bān-ı ḥüsn ü ʿışk

5 Dānişi Leylā vü Mecnūn ḳıṣasın naḳl eyle kim
Bilmeyen bilsün ne sırdır dāsitān-ı Ḥüsn ü ʿIşḳ

39b

-310-

Dānişī

feʿilātün feʿilātün feʿilātün feʿilün

1 Ehl-i ʿışḳa naẓarı yoḳ diyemem cānānıñ
Naẓarı var ola ol dil-ber-i ʿālī-şānıñ

2 Ḳılsalar zülfüne ber-dār eger şevḳinden
Ayaġı yer mi başar ʿāşıḳ-ı bī-pervānıñ

3 Rū-be-rū olmaz idi yār-ile eylerdi hicāb
Açmasaydı yüzini bād gül-i ḫandānıñ

4 Yüze gülmezse görinmezse ʿaceb mi deheniñ
Ḳandadır menzil-i ʿālemde bilinmez cānıñ

5 İstirāḥat yüzini görmedi devrinde seniñ
Āh diñlenmedi bezminde dil-i nālānıñ

6 Dānişī dāʿire-i ʿışḳı gözet şems-mis̱āl
Mevlevīler gibi ol pādişehi devrānıñ

-311-

Dānişī

fāʿilātün fāʿilātün fāʿilātün fāʿilün

1 Şuʿarā bir yire geldikçe ġazel söyleşirüz
Ḫūblar vaṣfı añıldıḳça güzel söyleşirüz

2 Degme ʿārif bilemez remz-i luġāt-ı ʿışḳı
Ehl olursa o lisānında seh[i]l söyleşirüz

3 Pey virüp naḳd-i dili aḳmişe-i vuṣlatına
İtmezüz dil-ber ile ceng u cedel söyleşirüz

4 İy diyen söyleşemez yār-ile dem-beste-i ʿışḳ
Düşerüz saʿy-ile bir cāy-ı maḥal söyleşirüz

5 Şeb vuṣlatda nihānī o perī-peyker ile
Bir yere gelsek eger ḍarb-ı mes̱el söyleşirüz

6 Atma yüz rind-i ḫarābāta ıraḳdan zāhid
Maʿnī-i ʿışḳ seniñle beri gel söyleşirüz

7 Ḥaşr olursaḳ eger ol āfet ile Dānişiyā
Keyf-i hicrān bize vermese kesel söyleşirüz

-312-

Ve lehū Dānişi

mefāʿīlün mefāʿilün mefāʿīlün mefāʿīlün

Niçün şekvā ider derd-i serinden ʿāşıḳ-ı bīmār
ʿAraḳ gibi ḫumārıñ defʿine kāfūri merhem var

-313-

Ve lehū Dānişi

mefāʿīlün mefāʿilün mefāʿīlün mefāʿīlün

Bu bāzār-ı fenāda vüsʿatı olsa dil u cānıñ
Alurdum göñlüm alanı olaydı alan alanıñ

-314-

Dānişi

mefāʿīlün mefāʿilün mefāʿīlün mefāʿīlün

1 Melekler vaṣf-ı ḳaddiñ ʿālem-i bālāya yazmışlar
İdüp taṣvīr-i hüsnüñ zer ḳalemle aya yazmışlar

2 Zenaḫdānıñda ḫaṭ mı yoḫsa dūd-ı āh-ı ʿāşıḳ mı
Ya efsūn-ı maḥabbetdür ki bir elmāya yazmışlar

3 Ḫaṭıñ gelmekle sevdā-yı cünūnum olmadı zāʾil
Baña sūd itmedi ol defʿ kim sevdāya yazmışlar

4 Lebinde ḫaṭṭ degüldür naẓm-ile dildār aġzından

Maḥabbetnāmedür kim ʿāşıḳ-ı şeydāya yazmışlar

5 Ḳadeḥ-peymālık oldı mest-i ʿışḳa manṣıb u rütbe
Ayaḳ […] Dānişī'ye pāye yazmışlar

-315-

Ve lehū [Dānişī]

mefʿūlü mefāʿīlü mefāʿīlü feʿūlün

1 Cārūb-keş-i kūy-ı ḫarābāt-ı muġānız
Deryūze-i ger nāb-ı maʿānī vü beyānız

2 Her ḳanda ki bir ḫūb ola biz ḫażırız anda
Biz de bu vilāyetde gezer Hıżr-ı zamānız

3 Ki dilberi pehlūya çeker geh düşürür devr
Bu ʿarṣada geh tīr olur gāh kemānuz

4 ʿIşḳıñ ki biri dāġ-ile sürḥayla bir itdi
Düşmen gözüne gāh zırıh gāh sinānımız

5 Ger mūy-ṣıfat çignenirüz ḫalḳ-ı cihāna
Ger pīşe[-i] ʿışḳ içre yatur şīr-i zenānız

6 Başdan çıḳarur ġonçe gibi külseñ açlıḳ
Vīrānede biz gizli yaṭur genc-i nihānuz

6 Oldı dilimiz pertev-i ḫurşīd-i tecellī
Bir yirde degül gāh nihān gāh ʿayānuz

7 Ḥak eylemişiz Dānişiyā nām u vücūdı
Ölseñ dimezüz bizde filān ibni falānuz

40a

-316-

[Dānişī]

İki ġazelden munteḫabdır

mefʿūlü mefāʿīlü mefāʿīlü feʿūlün

1 Biz bār-keş-i ḫayme-i sulṭān-ı hevāyız
Biz cürʿa-i ʿıyş sāġar erbāb-ı ṣafāyız

2 Kim şerbetimiz içse olur mest-i maḥabbet
Dīvāne-i ʿışḳ olana bir dār-ı şifāyız

3 Aḥbābıñ ayaġı tozıyuz meykedelerde
Sulṭān-ı ġamze-bende-i bārān-ı ṣafāyız

4 Biz noḳṭa-i bā gibi olup maʿnī-i Ḳurʾān
Dünyā başı üzre götürür dāl-i duʿāyız

5 Dervīş-i maḥabbet geçer abdāl-ı cünūnuz
Birḳaç baş açıḳ yalın ayaḳ bī-ser ü pāyız

6 Birḳaç fuḳarāyız işimiz cerr-i ḳadeḥdir

Deryūzeger-i bezm-i ḫarābāt-ı ṣafāyız

7 Hep varımızı yoġumuzı bādeye virdik
Yoḳluḳda ṣafā-yı kesb iderüz bī-ser ü pāyız

8 Meyl eylemezüz Dānişiyā aṭlas-ı çarḫa
Ḥaḳḳıñ ḳulıyuz ḫāk-reh-i al-i ʿabāyız

-317-

Ve lehū [Dānişī]

mefʿūlü mefāʿilün feʿūlün

1 Biz ʿışḳ-ile dīde-rūşenāyız
Mir'āt-ı cemāl dil-rübāyız

2 Maḫmūrī-i ʿışḳa zevḳ-i […]
Āyīne-i ġam ṣafā-nümāyız

3 Bīgāne-reviş fütāde-i ʿışḳ
Mecnūn-ı maḥabbet-āşināyız

4 Sīretde Sikender-i Cem-āyīn
Ṣūretde gedā-yı bī-nevāyız

5 […] maḥabbete suṭurlāb
Mir'āt-ı ḥaḳīḳate cilāyız

6 Geh ʿışḳla perend-i meclis-i mey
Ki zühdile şeyḫ-i pārsāyız

7 Yoḳ şāh-ı cihāna ser-fürūmuz
Biz Dānişī bende-i Ḫudā'yız

-318-

Mıṣr Şeyḫi Şifāyi Dedeniñdür Ḳuddise Sirruhu

mefāʿīlün mefāʿīlün mefāʿīlün mefāʿīlün

1 Ḳanāʿat mülküne şāhım bu ḥücre taḫtgāhımdır
Başımda Mevlevīyim efser-i zerrīn-külāhımdır

2 Ġınā-yı ḳalbe mālik olmuşum iksīre meyl itmem
Tevekkül ile istiġnā bu daʿvāya güvāhımdır

3 Ben ol faḳr u fenā seyyāḥıyım terk ü tecerrüdle
Refīḳim zühd u taḳvā naḳd-ı himmet ḫarc-ı rāhımdır

4 Çeküp ser-ḫırḳa-ı aḫḳār çekdüm el ḫalāyıḳdan
Ġam-ı ʿuḳbā enīsim genc-i vaḥdet cilvegāhımdır

5 Biḥamdillāh selāṭīn-i cihāna minnetim yoḳdur
Baña rızḳım viren her demde luṭf issi ilāhımdır

6 Celāleddīn-i Rūmī bendesi Dervīş Şifāyī'yim
Ki Mevlānā benim pīrim efendim pādişāhımdır

-319-

Vaṣf-ı Dānişī Ḥażret-i Pīrimiz ve Dest-gīrimiz

fāʿilātün fāʿilātün fāʿilātün fāʿilün

1 ʿIşḳdır ol şems kim bir ẕerresidir āfitāb
Heft yem yanında ol baḥrıñ degül bir ḳaṭre āb

2 Ābı itmiş rūḥ-perver mihri ḳılmış nūr-baḫş
Hep viren oldur zemīn [ü] āsumāna āb u tāb

3 İtse bir ẕerre eger envār-ı mihrinden es̱er
Şuʿle-baḫş olurdı mihre ḥaşr olınca māhtāb

4 Ebr-i feyżinden zemīne ṭamlasa bir ḳaṭre ṣu
Terbiyetle ḫāki eylerdi o ḳaṭre pür-gül-āb

5 Çıḳsa bir şemme sipihre būy-ı derūndan eger
Yaġdırurdı ʿūd u ʿanber ʿāleme yir yir seḥāb

6 Bād-ı gülzārı nesīm-i bāġa ṭoḳunsa eger
Rūzgār esdikçe eylerdi hevā-yı müşk-i nāb

7 İrse bir cürʿa eger cām-ı meyinden ʿāleme
Ḫalḳı eylerdi o neşve ser-be-ser mest ü ḫarāb

8 Berr ü baḥra āteşinden düşse bir kemter şerer
Cümle murġ u māhīyi bir demde eylerdi kebāb

9 Rūy-ı zerdim ʿışḳ yolında n’ola ḫāk eylesem
Birdür o şāhıñ yanında ḳadr-i zer ḳadr-i türāb

10 Ṣāḥib-i ṭabl u ʿalem ser defter-i ehl-i kerem
Ruḥ-baḫş-ı mürde-i ġam ser-firāz-ı kām-yāb

11 Pādişāh-ı maʿnevī ṣāḥib-kitāb-ı Mes̱nevi
Ḳıblegāh-ı Mevlevī şāhenşeh-i gerdūn-meʾāb

12 Ḥażret-i Monlā Celāleddīn-i Rūmī kim odur
Server-i mülk-i ḥaḳīḳat dāver-i mālik-riḳāb

13 Ḥüsnidür ḥüsn-i Ḥüseyn ü ḫulḳıdır ḫulḳ-i Ḥasan
Nāmıdır nām-ı Muḥammed ẕātı ẕāt-ı bu ḳırāb

14 Ol şehenşeh kim felekde gice gündüz ḫaşre dek
Dergehidür nūr-baḫş-ı afitāb u māhtāb

15 Ol şehenşeh kim serīr-i maʿdelet-serverleri
Ḫāk-i pāyı bi olmadan itmezler aṣlā ictināb

40b

16 Ol ser-efrāz-ı cihān kim cān atup dergāhına
Rūḥ-ı pākinden ider ümīd-i hemmet şeyḫ u şāb

17 Şöyle ʿālī-ḳadr u gerdūn-pāyedir ol şāh kim

Pādişehler ḫizmet-i dergāhıñ eyler irtikāb

18 Çarḫ-ı zātında degül ḫurşīd-i raḫşān ẕerre-var
Ḳāf-ı ḳadrinde degül sīmurg mānend-i ẕebāb

19 Mevlevīveş āsitānın devr ider her gün güneş
Ḥak-i dergāhından eyler ʿışḳ nūrın iktisāb

20 Pāyine yüzler sürüp baş ursa dergāhına[350]
Başı irmezdi göge olmazdı meh rif'at-niṣāb

21 İki ʿālemde olurlar çeyş-i miḥnetden ḥalāṣ
Āsitānına o sulṭānıñ idenler intisāb

22 Türbesinde n'ola olmazsa melekler āşikār
Ṣūrete gelmez iderler rūḥ-ı pākinden ḥicāb

23 Ḫāk-pāyı cevherin alsun virüp cān naḳdini
Kīmyādan olmaḳ isterler olar kim behre-yāb

24 Ḳara ṭopraġı zer-i ḫāliṣ ider iksīrveş
İtse ḫāka bir naẓar ol server-i ʿālī-cenāb

25 Raḥm idüp nāyıñ eger gūş itmese feryādını
Hīç keşākeşden ḫalāṣ olmazdı mānend-i rebāb

350 Vezin kusurlu.

26 Gör sütūn-ı himmetinden olmasaydı pāyesi
Āsumānıñ saḳfına çoḳdan gelürdi inḳılāb

27 Luṭfı miʿmārı eger kim urmasa bir bir sütūn
Tīşe-i miḥnet iderdi dār-ı dünyāyı ḫarāb

28 Oldı nuṭḳ-ı rūḥ-baḫşı gūş-ı cāna gūşvār
Cān bağışlar ʿāşıḳ-ı dil-mürdeye ol laʿl-i nāb

29 Rūḥdur cism-i maʿānīye kitāb-ı Meṡnevī
Zinde itmişdir cihānı ol ḥiṭāb-ı müsteṭāb

30 Ẓāhiren bāṭın ʿulūmuñ ʿāleme tefsīr ider
Yoḳ taṣavvuf ʿāleminde aña beñzer bir kitāb

31 On sekiz biñ ʿāleme icrā idüp aḥkāmını
Ṭoldı āvāzı semāʿ-ile sipihre nüh ḳıbāb

32 Nāyzenler üfürüp ney artırır ʿışḳ āteşin
Mevlevīler devr ider ṣanmañ miṡāl-i āsiyāb

33 Her birisi olmaġ-içün lāyıḳ-ı bezm-i viṣāl
Döne döne āteş-i ġamda ider cānın kebāb

34 Kim ki yoluyla ṭarīḳ-i ʿışḳa girmek ḳaṣd ider
Semt-i Mevlānā'yı ṭutsun kim odur rāh-ı ṣavāb

35 Āsitānına o şāhıñ sür yüzin iy Dānişī

Saña ol dergāhda olur müyesser fetḥ-i bāb

36 Sīne sūzān dil perīşān ḫāke yeksān cism-i zār

Gözde nem başda hevā cānımda nār-ı ıżṭırāb

37 Ya nice maḥbūb-ı vaḥdet eylesün ʿarż-ı cemāl

Meyl-i aġyār oldı çeşm-i şāhid-i rūḥa niḳāb

38 Dem-be-dem andıkça cürmüm āh idüp ḳan aġlarım

Zārlıḳdan ḳalmadı çeşmimde nem cismimde tāb

39 Rūzgārıñ derdi artırdı derūnum āteşin

Vāy eger beñzerse dāġ-ı miḥnete nār-ı ʿazāb

40 Āteşim teskīn ider göñlüm ḥayāt-ı nev bulur

Baḥr-ı luṭfından ṣaçarsa üstüme bir ḳaṭre āb

41 Ḳayd olursa defter-i iḥsānına nāmım eger

Dest-i ḳudret itmeye cürmüm raḳm rūz-ı ḥisāb

42 Bülbül-i zāre degül kim virdi Sīmurġa senüñ

Olsa ḳadrim gülşen-i ḳurbında mānend-i ġurāb

43 Dergehinde el virürse vechi var maḳṣūdımız

Kim ki çarḫa ṭutsa yüz olur duʿāsı müstecāb

44 Ḫānḳāh-ı ʿışḳı içre nitekim abdāl-ı çarḫ

Mevlevī olup semāʿ eyler mis̱āl-i āsiyāb

45 Ya ilāhī başımızdan sāyesin itme cüdā

Dehri ḳılar yine kim bu ḫayme-i zerrīn-ḳıbāb

41a

-320-

Ġazel-i Dervīş İslāmbolī[351]

mefʿūlü fāʿilātü mefāʿīlü fāʿilün

1 Bezm-i cihānda itmez iken nūş-ı cām-ı Cem

Sāġar ṣunardı destime bir müstedām-ı dem

2 Emvāc-ı baḥr ḳulzüm-i eşkimden itdi ḫavf

Yüz yire sürdi eyledi çoḳ iltiyām nem

3 Düşdi ḫadeng-i ġamzeñ[352]-ile dām-ı zülfüñe

Naḫcīr-i cān u ṣayd-ı dil-i müstehām hem

4 Gül saña niçe beñzeye kim yoḳdur anda bu

Sünbül-gülāle serv-ḳad u ġonce-fām fem

5 Sen ġayrılarla demde ṣafāda revā mıdır

Dervīş'iñ aḳa böyle gözünden müdām dem

-321-

Ẕihnī-i Ḳadīm Ḳıtʿa[353]

---

[351] Esrar Dede,a.g.e.,s.188-189.

[352] Esrar Dede,a.g.e.,s.198. Tezkirede şu şekilde de geçmektedir: "zülfüñ"

[353] Vezin bulunamadı. Esrar Dede,a.g.e.,s.207.

Ey luṭf-ı ḫırāmi cilve-bahş-ı taḳdīr

V'ey feyż-i nigāhı şīve-i kār-ı te's̱īr

ʿUşşāḳı o neş'e itdi naḳş-ı dīvār

Ḫūbānı bu şīve itdi levḥ-i taṣvīr

-322-

Ve lehū Ḳıtʿa [Ẕihnī-i Ḳadīm][354]

mefʿūlü mefāʿīlü mefāʿīlü feʿūlün

Yā Rab dilim it maḥrem-i esrār-ı şühūd

Kim ḳalmaya bir zerre ḳadar būd u ne-būd

Dünyā elinden elimi yıḳayayım

Ser-çeşme-i iḥsānıñı ḳıl āb-ı ḫulūd

-323-

Ve lehū Ḳıtʿa [Ẕihnī-i Ḳadīm][355]

mefʿūlü mefāʿīlün mefāʿīlün feʿūlün

İy ʿışḳ-ı serāy-ı deriñe rāh bağışla

Ya derdi ḥarīf eyle vü hem-rāh bağışla

Şeb mānende[356] çerağ eyleyemez cāy-ı deminde

Pür-sūz u güdāz-ı āh-ı seḥergāh bağışla

-324-

Şemʿī Dede Fevt sene 936[357]

---

[354] Esrar Dede,a.g.e.,s.207.

[355] Esrar Dede,a.g.e.,s.207.

[356] Esrar Dede,a.g.e.,s.207. Tezkirede "mānde" şeklinde geçmektedir.

feʿilātün feʿilātün feʿiātün feʿilün

1 ʿĀr idermiş beni öldürmege ol sīm-tenim
Vārayım yalvarayım boynuma ṭaḳup kefenim

2 Ḥulle-i cennet olursa çekeyim çāk ideyim
Dem-i vuṣlatda baña ḥāʾil olan pīrehenim

3 Ṭoymaya[358] girsem eger mūr-ı żaʿīfiñ gözine
İy Süleymān-ı zamān şöyle ḫayāl oldı benim

4 Gel beni zülf-i dil-āvīziñe ber-dār eyle
Çekeyim pādişehim kendi elimle resenim

5 Gözlerüm yaşı gibi çıḳdı gözümden aġyār
Yārdan ġayrı görünmez gözüme nesne benim

6 Şemʿi[yā] gūşe-i meyḫāneyi virmem felege
Gülşen-i dār-ı Cināndan baña yegdir vaṭanım

-325-

Beyt Ve lehū Şemʿi

mefāʿīlün mefāʿīlün fe'ūl

Kime kim ʿışḳ işi ola pīşe

---

[357] Esrar Dede,a.g.e.,s.262. Tezkirede beşinci beyit geçmemektedir.

[358] Esrar Dede,a.g.e.,s.263. Tezkirede "Ṭuyamaz" şeklinde geçmektedir.

Oḳumaḳ yazmaḳ olmaz endīşe

-326-

Beşikṭāş Şeyḫi Ṣādıḳ Dede[359]

mefāʿīlün mefāʿīlün mefāʿīlün mefāʿīlün

1 Seni sevdim belā vü derd ü miḥnet iḫtiyār itdim
Giyüp şāl-i ʿabāyı faḳr u ẕillet iḫtiyār itdim

2 Ben ol ḳaṭʿ-ı taʿalluḳ eylemiş abdāl-ı ʿışḳım kim
Unutdum şehr-i yārı dār-ı ġurbet iḫtiyār itdim

3 Ben ol ḫākister olmuş bir belālu bülbül[üm] ey gül
Ḳanāʿat gülşeninde ḫār-ı ḥasret iḫtiyār itdim

4 Ḳabā vü tācı terk itdim maḥabbet ḫānḳāhında
Mürīd u pīr-i ʿışḳım genc-i ʿuzlet iḫtiyār itdim

5 Tecerrüd ʿāleminde bir Mesīḥā-meşrebim Ṣādıḳ
Ḳoyup zevḳ-i viṣāl-i yāri fürḳat iḫtiyār itdim

41b

-327-

Faḳri Dede Nevvirallāhu [360]

mefʿūlü fāʿilātün mefʿūlü fāʿilātün

1 Minnet Ḫudāya ey dil her dūne minnetim yoḳ

[359] Esrar Dede,a.g.e.,s.300-301.
[360] Esrar Dede,a.g.e.,s.425.

Üstüme dönmez ise gerdūna minnetim yoḳ

2 Oldum fenā mücerred dervīş-i bī-nevāyım
Ḳısmet olan geliser hīç ḫˇāra minnetim yoḳ

3 İçdim şarāb-ı ʿışḳı keyfiyetim müdāmı
Esrār u berş ü ḥabb u afyona minnetim yoḳ

4 Tecrīd ile felekde oldum Mesīḥ-i s̱ānī
Malıyla yere geçsün Ḳārūn'a minnetim yoḳ

5 ʿIşḳıle bulmuşam ben ey Faḳr gibi ben […][361]
İsm u duʿā vü siḥr ü efsūna minnetim yoḳ

-328-

Ġazel-i Ḫayālī

fāʿilātün fāʿilātün fāʿilātün fāʿilün

1 ʿIşḳ bir şemʿ-i ilāhīdir benüm pervānesi
Şevḳ bir zincīrdir göñlüm anıñ dīvānesi

2 Ḳanda bilsin şāh-ı ʿışḳıñ dergehi ādābını
Kūh-ken bir ṭāġ eri Mecnūn yabān divānesi

3 Gülle-i ʿuşşāḳ ṣatılmaz kesādı var ḳanı

[361] Esrar dede,a.g.e.,s.425. Tezkirede bu mısra metinden farklı olarak şöyle geçmektedir: "ʿIşḳ ile bulmışam ben ey Faḳrī ol nigārı"

İşlemez oldı muḥabbet şehriniñ ser-ḫānesi

4 Rind oldur kim götürdi bezm-i keṡretden ayaġ
Sāḳī-i devrān elinden ṭoġmadı peymānesi

5 Şīr-i şekker gibi alışdı Ḫayālī'niñ bu[gün]
İltifāt-ı şāh-ile bu vażʿ-ı dervīşānesi

-329-

Ḳāsımpaşa Şeyḫi Sālik Meşīḫat 1131 vefāt 1135[362]

mefāʿīlün mefāʿīlün mefāʿīlün mefāʿīlün

1 Hemīşe puḫtelerle ḫāmlar ülfet-nümā bulmaz[363]
Giyāh-ı terile meczūb ṭabʿ-ı keh-rübā olmaz

2 O dil kim cevher-ı ʿışḳ olmaya anda ṣafā olmaz
Belī āyine-i sīm-āb ola ṣūret-nümā olmaz

3 Ruḫın fersūde-i ḫāk olmadandır rifʿati şemsiñ
N'içün ʿāḳil olan bu reh-güẕerde ḫāk-pā olmaz

4 Muḥāfıẓken nigāhı ḳalʿa-i ḥüsnünde ol şāhıñ
Esīrān-ı belā-yı zülfüne Sālik rehā olmaz

-330-

Ve lehū [Sālik][364]

---

362 Esrar Dede,a.g.e.,s.233.
363 Esrar Dede,a.g.e.,s.233. Tezkirede "olmaz" şeklinde geçmektedir.
364 Esrar Dede,a.g.e.,s.232.

mefāʿīlün mefāʿīlün mefāʿīlün mefāʿīlün

1 Dürūġ-āmīz-i āh bu'l-heves sūz-efken olmazmış
Çerāġ-ı ġāret-ile[365] ḫāne-i dil rūşen olmazmış

2 Göñül geh vaṣf-ı ḫaṭṭ u gāh zülf-ile muḳayyeddür
Ki zincir-i cünūn-ı ʿışḳ-ı muṭlaḳ āhen olmazmış

3 Mürāyī bend-i dām-ı ḫalḳa-i tevḥīde düşmezmiş
Muṣavver bülbül-i dīvār rīzā rīzen[366] olmazmış

4 Meger güft u şenīd-i zāhidān bī-nemek hergiz
Ṣafā-yı teşne-i sahbāya aṣlā reh-zen olmazmış[367]

5 Taḥammüldür ʿilācı cevr-i yāre çāre yoḳ Sālik
Muḥibb-i dil-berān zīrā meşaḳḳat düşmen olmazmış

42a

-331-

Beyt-i Müneccim Başı Aḥmed Dede[368]

mefʿūlü fāʿilātü mefāʿīlü fāʿilün

Nev-kise-i zamānedan iḥsān uman kişi
Ḥayfā dirīġ ṣūret-i gülden gül-āb umar

---

[365] Esrar Dede,a.g.e.,s.232. Tezkirede “ʿariyetle” şeklinde geçmektedir.
[366] Esrar Dede,a.g.e.,s.232. Tezkirede “zīrā Per-zen” şeklinde geçmektedir.
[367] Esrar Dede.a.g.e.,s.232. Bu beyit tezkirede geçmemektedir.
[368] Esrar Dede, a.g.e.,s.24.

-332-

Ṣāḥib Dervīş İsmaʿīl Bursevī Üsküdār'da sākin taḳrīben 1140

Beyt[369]

Ruḫ-ı ḫūykerdesinde ḫāller ol āfetiñ gūyā

O Hindū beççelerdir ki siyāh-ı rūy-ı āb eyler

-333-

Ve lehū Beyt [Ṣāḥib Dervīş İsmaʿīl]

mefāʿīlün mefāʿīlün mefāʿīlün mefāʿīlün

Receb nāmında bir şehrī civāna mübtelā oldum

Adım māhiyyetiñ Şaʿbānıyım ardından ayrılamam

-334-

Ve lehū Ġazel [Ṣāḥib Dervīş İsmaʿīl][370]

mefʿūlü mefāʿīlü mefāʿīlü feʿūlün

1 Nükhet mi virir ẕerre ḳadar zülf-i dü-tālar

Beyhūde hevā yire yeler bād-ı ṣabālar

2 Dā'im […][371] Kaʿbe-i kūyuñ gözedirler

Bildim ḳatı āhen-dil imiş ḳıble-nümālar

[369] Vezin bulunamadı.

[370] Esrar Dede,a.g.e.,s.311.

[371] Esrar Dede,a.g.e.,s.311. Metinde okunamayan kısım tezkirede farklı bir şekilde "evinüñ" şeklinde geçmektedir.

3 Dil fülki yem-i ġamda yatur ḳaldı şikeste
Pey-der-pey olup yine gelür mevc-i belālar

4 Fikr-i dehenüñle rehimiz sū-yı ʿademdir
Yā hū seni şimden gerü ey şūḫ duʿālar

5 Ancaḳ saña maḫṣūṣdur ey Ṣāḥib-i ḫoş-dem
Bir tāze zebānsın hele bu ḥüsn-i edālar

-335-

Ve lehū Beyt [Ṣāḥib Dervīş İsmaʿīl]

mefāʿīlün mefāʿīlün mefāʿīlün mefāʿīlün

O şūḫuñ tāb-ı mülden ruḫları olduḳça ḫoy-kerde
Görün dir ḳaṭre ḳaṭre jāledir berg-i gül-i terde

-336-

Ve lehū Beyt [Ṣāḥib Dervīş İsmaʿīl][372]

mefʾūlü fāʿilātü mefāʿīlü fāʿilün

Yāyı çekilmez oldı ol ebrū-kemānımıñ
Her mūyı döndi tīre dil-i nā-tüvānımıñ

-337-

Ve lehū Beyt [Ṣāḥib Dervīş İsmaʿīl]

mefʾūlü fāʿilātü mefāʿīlü fāʿilün

[372] Esrar Dede, a.g.e., s.311.

Ḫaṭ gelmek ile revnaḳ-ı ḥüsn eylemez güẕer
Virmez ġubār keyfe dil-i ʿārife keder

Bin yüz otuz sekiz tārīḫinde ṣıḥḥatde imiş

-338-

Servī ḳudemādandır [373]

fāʿilātün fāʿilātün fāʿilātün fāʿilün

1 Şol āraḳ kim ol gül-endāmıñ yanağından çıḳar
Selsebīliñ ʿaynıdır Firdevs bāğından çıḳar

2 Nāya didim yāre ḳarşu āh u feryād eyleme
Bir ḳulağından girerse bir ḳulağından çıḳar

3 Bir nefes uymaḳ diler ney nāle vü feryādıma
Bu hevā-yı muṭribānın dimāğından çıḳar[374]

-339-

Ẕihnī Dervīş Ḥasandur munca tebliġ-i tārīḫ-i bā'iṯ 1127[375]

Ḳıṭ'a

İstedüm būse lebinden deheni itdi sükūt
Teng yirdir ne disün cāy-ı ḫˇār[376] olmayıcaḳ

---

[373] Esrar Dede,a.g.e.,s.241.
[374] Vezin kusurlu. Esrar Dede,a.g.e.,s.241. Tezkirede "muṭribā anın" şeklinde geçmektedir.
[375] Esrar Dede,a.g.e.,s.208.
[376] Esrar Dede,a.g.e.,s.208. Tezkirede "cevāb" şeklinde geçmektedir.

Geçem ol dest-i muḥannā hevesinden Ẕihnī

O perīniñ eli ḳanımla ḥużżār[377] olmayıcaḳ

-340-

Sāʿid-i Belġrādī [378]

Beyt

fāʿilātün fāʿilātün fāʿilātün fāʿilün

1 Ṣafḥa-i rūy-ı cihān-efrūzına cānānımıñ

Dest-i ḳudret bir ḳalem ḥükmünde[379] ebrū ḳoymuş ad

-341-

Ṣāḥib-i mezkūr Mustaḳīmzāde mecmuʿasından

Beyt

fāʿilātün fāʿilātün fāʿilātün fāʿilün

Oldı tīmār ḳara-yı varaḳ ābād bize

Ḥāliyā ḳaydımızıñ baş ḳalem-i ẖāme yazar

-342-

Ve lehū Beyt [Mustaḳīmzāde]

Bu levḥada mis̱āl-i ānife müstaḳīm olan

İtmez ḳadin […] vaḳt-i selām-ı lām

-343-

Beşiḳṭaş Şeyẖi Memiş Efendi fevt 1136

---

[377] Esrar Dede,a.g.e.,s.208. Tezkirede " ẖıżāb" şeklinde geçmektedir.

[378] Esrar Dede,a.g.e.,s.231.

[379] Esrar Dede,a.g.e.,s.231. Tezkirede "çekmiş de" şeklinde geçmektedir.

mefʿūlü mefāʿīlü mefāʿīlü feʿūlün

1 ʿIşḳ ādemi sulṭān-ı cihān eyleyemez mi
Himmetle yāḫud ḳuṭb-ı zamān eyleyemez mi

2 Erbāb-ı fenā raḳṣ iderek ḫırḳası içre
Bir luʿb-ile nüh ṭāsı nihān eyleyemez mi

3 Bir kez felek-i süflīye yeʾs'el-ḥamdi yoḫsa
Baḫtım güneşi saʿde ḳırān eyleyemez mi

4 Deryāları ṭūfān baña derd-i dil-i maḥzūn
İki göz arasında revān eyleyemez mi

5 Bir ḳıṭʿa degüldür dil-i çālāke [nüh] eflāk
Şeyḫī dilese ṭayy-ı mekān eyleyemez mi

-344-

Beyt Ve lehū [Beşiḳṭaş Şeyḫi Memiş Efendi]

mefāʿīlün mefāʿīlün mefāʿīlün mefāʿīlün

İdermiş baḥs̱-i ḫoş-būyı ḫaṭıñla sünbül-i gülşen
Aña varısa bū ol zülf-i müşgīn nāzdan ḳaldı

42b

-345-

ʿArżī Dede[380]

[380] Esrar Dede,a.g.e.,s.346.

mefʿūlü mefāʿīlü mefāʿīlü feʿūlün

1 Sīnemde olan dāğlarım yāre dimezler
Her yāreyi bildim ki göñül yāre dimezler

2 Tīġ-i ġam ile ḫançer-i elmās-sitemle
Biñ yārede olsam yine bir pāre dimezler

3 Çeşmi ne teġāfüller ider ġamzesi bilmez
Mestāneleriñ seyrini huşyāre dimezler

4 O laʿl-i nemek-sāre olan merhem-i rāzı
Gūş-ı heves zaḫm[381]-i dil-zāre dimezler

5 Ḫamyāze-i zaḫm-ı ciger-alūdıñı ʿArżī
Merhem-kede-i ġamze-i dil-dāre dimezler

-346-

[ʿArżī Dede]

mefāʿīlün mefāʿīlün mefāʿīlün mefāʿīlün

1 Ṣaḳın vażʿ-ı teġāfül-gūne-i dildāre incinme
Seni şāyed o naḫl-i nāz-perver mı var imtiḫān eyler

2 N'ola sevdā-ger-i ʿışḳıñ ḳarār itmezse bir yerde

[381] Esrar Dede,a.g.e.,s.346. Metinde "ḫ" harfi yerine "h" harfi kullanılmıştır. Kelime Tezkireden bakılarak düzeltilmiştir.

Benüm cānım muḥabbet ehl-i ʿışḳı lā-mekān eyler

3 Dime çıḳdı elimden ol tezerv-i tāze-pervāzım

Gelür bir gün ki naḫl-ı bāġ-ı dilde āşiyān eyler

4 Dimişler ser-keş olsa yār dermānı teġāfüldür

Mizāc-ı ʿışḳa ḥayfā ol devā ʿArżī ziyān eyler

-347-

[ʿArżī Dede]

fāʿilātün fāʿilātün fāʿilün

Sırr-ı ʿışḳī ʿāşıḳān ṭatmaḳ içün

Maṭbaḫ-ı monlā güşād oldı ṣalā

-348-

Ve lehū [ʿArżī Dede][382]

mefʿūlü fāʿilātü mefāʿīlü fāʿilün

N'içün sūz-ı derūnın ʿāşıḳ bī-dil-i nihān eyler

Anı bād-ı nesīm-i ṣubḥ-ı vuṣlat ḫod ʿayān eyler

-349-

Ve lehū [ʿArżī Dede]

mefāʿilün feʿilātün mefāʿilün feʿilün

[382] Özdemir, a.g.e., s.477.

1 Vücūdımı n’ola vaḳf eylesem maḥabbetiñe
Atışdım āteş-i ḥasretle dāġ-ı fürḳatiñe

2 Ne neşvedür bu ki cāna henūz ḥayrānım
Senüñ o ṭabʿ-ı pesendīdeñe firāsetiñe

3 Ne ẕevḳ-i bāde-i ülfet ne ārzū-yı viṣāl
Ḳanāʿat eyledi dil bir nigāh-ı ḥasretiñe

4 Gelür mi bir daḫı feyż-i nesīm-i mihr-i vefā
İrer mi dest-i heves naḫl-ı bāġ-ı vuṣlatıña

5 Ḳalur mı yoḫsa bu vādīde ʿArżī ser-gerdān
Yanar mı āteş-i ḥasretle dāġ-ı fürkatiñe

-350-

Ve lehū ʿArżī

fāʿilātün fāʿilātün fāʿilātün fāʿilün

1 Her nigāh-ı nāz kim ol çeşm-i siḥr-engīz ider
Dāmen-i müjgānını ʿāşıḳların gül-bīz ider

2 Uġradıḳça dem-be-dem nevk-i ḫayāl-i ġamzesi
[…]zār-ı dīde-i ʿuşşāḳı neşter-ḫīz ider

3 Göñlüne girse ʿaceb mi ġonceniñ bād-ı nesīm
Būy-ı zülfin gülşene geldikce dest-āvīz ider

4 ʿĀşıḳa raḥminden aġlar ṣanmañ ol ser-mest-i nāz
Ġamzesine ṣu virüp tīġ-i nigāhın tīz ider

5 Gelse bezm-i dīdeye ʿArżī ḫayāl-i çeşm-i yār
Her nigāh-ı germini bir sāġar-ı lebrīz ider

Allāh Allāh hū hū diyü göçdi Şeyḫ Bāḳī

43a

-351-

Ve lehū [ʿArżī Dede]

mefʿūlü mefāʿīlü mefāʿīlü feʿūlün

1 Bir ġonçe-dehen ṭıfl ile ülfet yeñilendi
Dāġ-ı kühen-i mihr ü maḥabbet yeñilendi

2 Ḥükm eyledi mülk-i dile bir ṭıfl-ı civān-baḫt
Ṭuġrā-yı kühen sāl-i ʿadālet yeñilendi

3 Ṭıfl-ı dile giydirdi yine āl-i ḳabālar
ʿIydiye-i ḫūn-ābe[ye] ḥasret yeñilendi

4 Baġlanmış-idi miḥmel-i sevdā-yı seyāḥat
Bend olalı ol zülfe iḳāmet yeñilendi

5 ʿArż it Güher nażmını erbābına ʿArżī
Sermāye-i dükkān-ı belāġāt yeñilendi

-352-

Beşiḳṭaş Şeyḫi Dedem Yūsuf Ḳıṭʿa

feʿilātün feʿilātün feʿilātün feʿilün

Gūşe-i ʿuzlete çekmişdi ser-i āzādın
Āşikār oldı yine ẕevḳ-i ṣafā-yı ḥurrem
Aḥmedā hātif-i ġaybī didi tārīḫin anıñ
Tekye-i bezm-i Ḫudā'da yine şeyḫ oldı dedem

[383]-353-

Mezāḳī Dervīş Süleymān Bosnavī

mefʿūlü mefāʿīlün mefʿūlü mefāʿīlün

1 Hīç maḳdem-i dil-berden yollarda eser yoḳ mı
Ey bād-ı ṣabā sende bir tāze ḫaber yoḳ mı

2 Yūsufla o meh-rūnuñ farḳı ḳatı ẓāhirdir
Erbāb-ı maḥabbetde bir ehl-i naẓar yoḳ mı

3 Bu nāle-i şeb-gīriñ āsārı görinmez mi
Bu şām-ı ġarībāna bir vaḳt-i seḥer yoḳ mı

4 Bu sūziş ile andan zāhir mi degül derdim
Pinhān yine sīnemde ṣad dāġ-ı ciger yoḳ mı

[383] Divanda şiir var, 408.gazel. Mermer,a.g.e., s.343.

5 ʿĀlemde Mezāḳi'veş biz ṣāḥib-i ʿirfānız
Erbāb-ı dile māʾil bir ehl-i hüner yoḳ mı

Tārīḫ-i Ferrī lafẓen [ü] maʿnen
Biñ iki yüz üçde Receb içre cülūs itdi Selīm 1203

-354-

Ġālibā iki şeyḫ olmışlar baʿżı eşʿārlarından şehmdür[384]

fāʿilātün fāʿilātün fāʿilün

Dergeh-i Monlā'da dervīş-i Ḫudā
Şeyḫimizdir merd-i ṣaydān-ı ḥafīẓ
Gördiler kürsīde erbāb-ı vefā
Didiler tārīḫ-i lillāh yā ḫafīẓ

Beşiḳṭāş Şeyḫi Ḳadrī Efendi

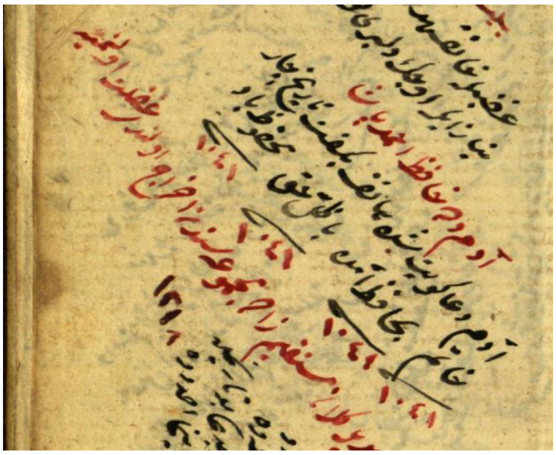
Āh göçdi ḥānedān bir ile Ḳadri Dede 1268

-355-

Sūzī Beyt[385]

Ġażabla ḫānḳahdan gitdi[386] dönmez didi hep yārān
Niyāz ile o[kūçek][387] dil-beri döndürdi dervīşān

[384] Şair hakkında bilgi verilmemiştir.
[385] Esrar Dede,a.g.e.,s.245.
[386] Esrar Dede,a.g.e.,s.245. Tezkirede "çıkdı" şeklinde geçmektedir.
[387] Esrar Dede,a.g.e.,s.245. Metinde eksik verilen kelime tezkireden bakılarak tamamlanmıştır.

1041

Üsküdārī Mesʿūd Efendi yediyle gülān Müstaḳīmzāde mecmūʿasından iḫrāc olundı ġaflet olınmaya ism yaz[ılmamışdır] ġālibā merḥūmuñdur

Beşiḳṭāş Şeyḫi fevt

Mevlevī Yūsuf Dede rūḥı içün el-fātiḫa 1080

Naẓīm

ʿAzīz tekye-i Mıṣr-ı hüdā ola Dede Yūsuf 1080

Fennī

Oldı Yūsuf Dedemiz Mıṣr-ı naʿīm içre ʿazīz 1080

Ḳārī ʿAbdüsselām 1080

Dede Yūsuf fevtine tārīḫ içün

Didiler raḥmetullāhu ʿaleyh 1080

Ġalaṭa Şeyḫi ʿĪsā Dede'ye

Nāsa tārīḫin ider iḥyā mesīḥā-dem ḳılam 1180

Döndi devri vardı rūḫānilere ʿĪsā Dede 1180

-356-

Ḳıṭʿa-yı Sālik Efendi Mevlevī[388]

Pāy-ı kebīr-i Mevleviyi kec ṣanma

Oḳ gibi ṭoġrı olmasa dönmez

Devr ider cām-ı cism-i pākleri

Mey-i ʿışḳ-ile ṭolmasa dönmez

Yeniḳapu Tekyesine

Göçdi Mūsā devri bu devrān Meḥmed devridür 1158 evāʾil-i sene 1158

Şimdi Meḥmed rāhına başdı her meded

Çekmez idi dāmene pāyını Aḥmed Dede

Ġavs̱i-i seyyid idi güçdi bu tārīḫ-ile

Ḫānḳah-ı ḳurb ide cāyını Aḥmed Dede 1218

43b

-357-

Nāci Aḥmed Dede Ḳuddise Sirruhu [389]

fāʿilātün fāʿilātün fāʿilātün fāʿilün/fāʿlün

1 Pīşvā-yı sālik-i pīr-i ṭarīḳatdir semāʿ

Kāşif-i ser-beste-i sırr-ı ḥaḳīḳatdir semāʿ

2 ʿĀrif-i ʿilm-i ledünnī ʿāmil-i şerʿ-i Nebī

Şehriyār-i mülk-i maʿnāya hidāyetdür semāʿ

[388] Vezin bulunamadı.

[389] Esrar Dede,a.g.e.,s.495.

3 Dāmenin elden ḳomaz ṭālib olanlar bir nefes
Himmetin ümmīd ider şeyḫ-i kerāmetdür semāʿ

4 Cān u dilden isteyen dāʿim ḥicāz-ı vuṣlātı
ʿĀşıḳ-ı teşne-dile rāh-ı selāmetdür semāʿ

5 Feyż-yāb olmaḳ dilerseñ Nāciyā gerdişde ol
Dā'imā nūr-ı tecellīye delāletdür semāʿ

-358-

Fennī[390]

mef'ūlü fāʿilātü mefāʿīlü fāʿilün

1 Cām-ı viṣāli ḥasret-i cānān çeken çeker
Renc-i ḫumārı sāġar-i hicrān çeken çeker

2 Āsūdelik murād ise dervīş-meşreb ol
Dünyāda derdi ġayret-i aḳrān çeken çeker

3 Öpsem ʿaceb midür yed-i beyżā-yı dil-beri
Ṭuġrā-yı luṭfı ḫizmet-i sulṭān çeken çeker

4 Bu āsiyāb-ı ʿışḳı yapar seng-dil çeker
Yanup[391] ile maḥabbet-i devrān çeken çeker

[390] Esrar Dede,a.g.e.,s.418.
[391] Esrar Dede,a.g.e.,s.418. Tezkirede "ya nevbet" şeklinde geçmektedir.

5 Sāḥil-nişīn-i ʿuzlet olan sīnte-bāş olur

Mıḳẕāf-ı cevri s̱ıḳlet-ı bārān çeken çeker

6 Bī-ḳayd olanlar almada oḳ gibi menzili

Ḳavs-i cefāyı miḥnet-i ḥūbān çeken çeker

7 Ṭaʿn itme ṣūfīyi dāne-i eşkim [görüb][392] benim

Bir subḥadır o ḫaşyet-i sübḥ[393]ān çeken çeker

8 Giryān görünce Fennī'yi ṣundı lebin o şūḫ

Cām-ı murādı zaḥmet-i iḫvān çeken çeker

Beşiḳṭāş Şeyḫi Ḳadri Efendiniñdir

[…] bir ehl-i taḳvā ʿārif-i bi'llāh idi

Deme […] eylesün meydāna vuṣlatda[…] Derd u şere iḳtiżā eylerdi[…]

ʿışḳıle döndükçe ʿārifler bu fāni tekyede göçdi ḫayfā […] bir pīr idi Ḳadri Dede

-359-

Tārīḫ

1 Göçüp bu tekyeden ʿOs̱mān Efendi Mevlevī şeyḫi

Yerine oğlı ʿAbdülbāḳī oldı pīr-i dervīşān

2 İder medḥ-i güzīni bezm-i Mevlānā'da çarḫ urup

Semāʿ u ẕevḳ u şevḳ ile ide ʿuḳbāda ol devrān

[392] Esrar Dede,a.g.e.,s.418. Metinde eksik olan yer tezkireden bakılarak tamamlanmıştır.

[393] Esrar Dede,a.g.e..s.418.Metinde"ḥ" olarak geçen harf tezkirede "ḫ" olarak geçmektedir.

3 Olup oğlı dede ẕātı kebīr şeyḫ ʿārif ü kāmil
Bu tekyegāhda pīr olup ola mürşid-i merdān

4 Dem ü evḳātını ism-i Celāl-i Ḥaḳḳ'a sarf idüp
Naẓargāh-ı ṣafā olup cinānı eyleye seyrān

5 Olunca cā-nişīni oğlı menḳuṭ ile didiler
Degişdi bāḳī ile devr-i fānīyi Dede ʿOs̱mān

Faṣīḥ Dede

Neşāṭī bezm-i fānīden çekilde bezm-i Firdevs'e

Reşīd

Bu cām-ı dehriñ gitdi Neşāṭī

Fāʾiḳ

Eyvā Neşāṭī Aḥmedi mest eyledi cām-ı ecel

Rüşdī ʿamcazāde

Bezm-i gülzār-ı naʿīm ola Neşāṭī'ye maḳām

Naẓīm

Rūḥ-ı Neşāṭī eyledi ṣadr-ı beḳāda cāygāh

Rüşdī-i dīger

Bezmgāh-ı ʿālemiñ ḥāl-i Neşāṭī gitdi āh

Nāyī Yūsuf Efendi

Neşāṭı gitdi devrānıñ

Ṭāhir

Eyledi rūḥ-ı Neşāṭī nāmın ʿAdnī maḳām

Reşīd ü şākir ü dāniş bi't-tevārüd

Erbāb-ı diliñ gitdi neşāṭı hey āh

Ḳadrī

Ola raḥmet Neşāṭī iḥdā

Müstaḳīmzāde

Didiler ʿāşıḳān zīb-i ḫuld-ı vaṣl o dem tārīḫ

Hele cennet Neşāṭī Mevlevī Ahmed Dede geldi sene 1085

Tārīḫ-sencleri Rüşdī

Oldı ʿaynıyla Neşātī Mevlevī'ye rāh-ber

44a

1501 Ṣubḥī

Berāy-ı rıḥlet-i Ṣubūḥi Aḥmed Dede ḳuddise sirruhu

Buldı ser-bezm-i sabūḥı ṣubḥ-ı cennetde dede sene 1051

Berāy-ı Rusūḫī Dede

Söyündi cāmiʿiñ rūşen çerāġı sene 1041

Berāy-ı Aḥmed Dede Memişzāde Şeyḫ-i Beşiḳṭaş

Sāl-i sābıḳda olup maẓhar-ı "mūtū" didiler

Döndi Aḥmed Dede lāhūta bu miḥnetkededen sene 1177

Berāy-ı Şeyḫ Bāḳī Raḥmī

Cihāndan gitdi sırr-ı ādem-i Bāḳī ḳaldı dünyāda sene 1164

[…] Şeyḫ-i Beşiḳṭāş

ʿİlm-i Ḥaḳ ʿārifi Aḥmed Dede gitdi ey vāy sene 1137

Nāmı gibi ṣubḥa tāriḫi oldı yektā

Tekmīl ḳıldı devrin ʿAbdüliḥdā Efendi sene 1180

Berāy-ı Ḳārī Aḥmed Dede Yeñiḳapu şeyḫi

Ḳuṭb-ı pāk Aḥmed Dede rūḥına oḳı fātiḥa sene 1090

Ve lehū Şeyḫ Naḳşī Efendi

Gitdi biñ ṭoḳsanda ʿālemden ʿazīz Aḥmed Dede sene 1090

Tārīḫ-i İmām […] **Mevlevī Şānī**

Fevtine ism u muḫlaṣın yazdım 1180

Nıṣf-ı tārīḫ-i Muṣṭafā Şānī

Nihādī berāy-ı Faṣīḥ

Cilvegāh ola Faṣīḥ'e gülşen-i dār'ün-naʿīm sene 1111

Ney-zenbaşı Maẓlūm Dede fevtine

Merdüm-i maẓlūm idi ney-zen başı

Yazmış aḳlām-ı ezel dīvānına

Oḳuyanlar Aḥmediñ tārīḫini

Didiler iy raḥmet ola cānına 1072

Seyyid Feyżī

Berāy-ı Ḥasan Köçek ʿArżī Dede

Ḳalem-i āh ile tārīḫini imlā itdim

Köçek-i tekye-i ʿukbā ola ḥüsni dönerek sene 1119

Nevres

Köçek eş-şeyḫ Meḥemmed Dede göçdi yā hū sene 1109

Hāşimī

Berāy-ı Mevlevī Himmet Dede Der-Ḳaraca Aḥmed

Cān-ile meşhed-i Himmet Dede'ye eyle duʿā sene 1032

Beşikṭaş Şeyḫi Ḳadrī Efendi

Göçdi ḥayfā ḳader-i dāma bir pīr […] Ḳadrī

Sayfanın yarısı Farsça bir bölümden oluşmaktadır.

Beşiḳṭaş Şeyḫi Ḳadrī Efendi'niñ fevtine tārīḫ

Şeyḫ Ḳadri 1267

Rūḥ-ı pāki eylesün meydān-ı vuṣlatda semāʿ

ʿIşḳ-ıle döndikçe ʿārifler bu fānī tekyede

Bu sayfanın sonunda yer alan bölüm okunamayacak derecede siliktir.

44b **Bu sayfada Türkçe ve Farsça bölümler karışık halde verilmiştir. Farsça şarkılar ve bölümler çoğunluktadır. Çalışmamızda sadece Türkçe bölümler çevrilmiştir.**

Hey sulṭānımın hu ḫünkārımın hu raʿnāımın hu yā hu yā hu hā hu yā men hu

sulṭānımın hu ḫünkārımın hu raʿnāımın hu yā hu yā hu yā hu yā men hu ah

Birdür bir iki olmaġa yoḳ bilmiş ol imkān

Ḥaḳ söyleyicek sende senüñ ortada neñ var

ʿĀlemde hemān ben didigiñ der saña noḳṣān

Saʿy eyle rıżā gözle ḳo ıtlāḳ eyle ḳaydı

ʿĀlemde Semāʿī bu yeter sālike ʿirfān

45a **Bu sayfada Türkçe ve Farsça bölümler karışık halde verilmiştir. Çalışmamızda sadece Türkçe bölümler çevrilmiştir.**

Ne ʿacāyib bezemiş ḥüsn ile yārı

Bu ṣūret-i yārı bu naḳş-ı nigārı

Her ehl-i naẓar kim göre taḥsīn ola kārı

Bu çeşm [ü] ʿiẕārı ḳalmaya ḳarārı

Ey muṭrib-i dil-keş ele al çeng-i rebābı

Çāk eyle ḥicābı refʿ eyle niḳābı

Ey sāḳī-i mehveş ṭaşa çal şīşe-i ʿārı

Ṣun cām-ı ʿaḳārı refʿ eyle ḫumārı

Ey zāḫid-i zerrāḳ u müzevvir ḳo riyāyı

Ṭut rāh-ı fenāyı deriñ eyşe Ḫudā'yı

Şast şehe düş māhī-i ʿışḳ ol ḳo kenārı

Bul şāh-ı şikārı terk eyle feşārı

Āh hey hey

Nedir ol ḫāl-i muʿanber ruḫ-ı enver

Ol sāḳī-i kevs̱er ol rūḫ-ı muṣavver

Seyr it nice cemʿ eylemiş ol nūr ile nārı

Zī ṣanʿat-ı cārī zī ḳudret-i Bārī

ʿUşşāḳ-ı ḳaṭār eyledi ʿışḳ içre Muḥammed

Ol şāh Muḥammed ol maʿbed ü maḳṣad

Ey üştür-i dil sen olıgör pīş-i ḳaṭārı

Çek ʿışḳ ile bārı bī-verd eyle ḫārı

Ey Şāhidī-i vālih ü şūrīde vü şeydā

Ey bī-ser ü bī-pā dīvāne vü rüsvā

Āh

Derd-ile belā ile geçür leyl ü nehārı

Ḳıl nāle vü zārı nūl eyle biḥārı

Āh yār yüregim del cigerim gör ki neler var

Yāre ḫaber var   Mükerrerdir

Yā Rabb ḥarem-i ḥażretiñe rāh bağışla

Yā derd-ile pür āh-ı seḥergāh bağışla

Aldıñ dil-i güm-rāhımı ḳoyduñ beni bī-dil   Mükerrerdir

Bārī yerine bir dil-i āgāh bağışla   Mükerrerdir

45b

Bu sayfanın tamamı Farsça yazılmıştır.

46a **Bu sayfanın tamamı Farsça yazılmıştır.**

46b **Bu sayfada Türkçe ve Farsça bölümler karışık halde verilmiştir. Çalışmamızda sadece Türkçe bölümler çevrilmiştir.**

Ey ki hezār āferīn āh bu nice sulṭān olur

Ḳulı olan kişiler ḫusrev-i ḫaḳan olur

Her ki bugün dilde āh inanuban yüz süre

Yoḫsul ise bay olur bay ise sulṭān olur

47a **Bu sayfanın tamamı Farsça yazılmıştır.**

47b **46b'deki Türkçe msıralar var. Kalanı Farsça yazılmıştır.**

48a **46b'deki Türkçe msıralar var. Kalanı Farsça yazılmıştır.**

48b **Birkaç Türkçe mısra dışında sayfanın tamamı Farsça yazılmıştır.**

Ey ʿāşıḳ oldum bilmedim yār özgelerle yār imiş

Ey Allāh Allāh ʿāşıḳa bunca cefālar var imiş

49a **Birkaç Türkçe mısra dışında sayfanın tamamı Farsça yazılmıştır.**

Āh güzeliñ ʿışḳına ḥālātına yandı yürek

ʿIşḳ ḥarārātına and içmeyem ġayrı güzel sevmeyem

Tañrı'ya vü Tañrı'nıñ āyātına

49b **46b ve 49a'daki Türkçe mısralar var. Kalanı Farsça yazılmıştır.**

50a **Sayfanın büyük bir bölümü Farsça yazılmıştır.**

Tenlerde vü cānlarda nihān ah ah hep sen imişsin	yār yār hep sen imişsin
Senden bu cihān içre nişān ister idim ben	mükerrer
Āḫir bunı bildim ki cihān ah ah hep sen imişsin	yār yār hep sen imişsin
Āh olduḳ yine biz sübḥda bir nār-ı maḥabbet	
Olmaz dilimiz beste-i efkār-ı maḥabbet	
Cān u dilimi eyler idim ġamzeñe teslī̄m	mükerrer
Maḥrūmī̄-i ġam olsa dil-i zār-ı maḥabbbet	ah

Ey mebde᾽-i evvelīn olan Mevlānā	yār yār yār yār-ı men
Ey teşne-i mü᾽minīn olan Mevlānā	yār yār yār yār-ı men
Bī-çāreleriz hālimize raḥm eyle	yār yār yār yār-ı men
Bī-çārelere muʿīn olan Mevlānā	yār yār yār yār-ı men

50b **Bu sayfa boştur.**

51a **Sayfa içerisinde Arapça ve Farsça kısımlar çoğunluktadır.**

Āyīn-i şerīf

Der maḳām-ı Ḥüseyni

Ey ki hezār aferīn dost ey ki hezār aferīn bu nice sulṭān olur
Ḳulı olan kişiler cānım ḫusrev-i ḫaḳan olur
Her ki bugün dilde dost her ki bugün dilde inanuban yüz süre
Yoḫsul ise bāy olur cānım bāy ise sulṭān olur
Terennüm bay ise sulṭān olur

Āh güzeliñ ʿışḳına ḥālātına
Yandı yürek ʿışḳ ḥālātına
Ey And içeyim ġayrı sevmeyem
Tañrı'ya vü Tañrı'nıñ āyātına

51b **51a'daki Türkçe mısralar var. Sayfanın kalanı Arapça ve Farsça yazılmıştır.**

52a **Sayfanın büyük bir bölümü Arapça ve Farsça yazılmıştır. Sayfanın kenarında Türkçe mısralar bulunmaktadır.**

Ey ki hezār āferīn āh cānım bu nice sulṭān olur vay Mükerrer
Ḳulı olan kişiler āh cānım ḫusrev-i ḫaḳan olur

Ne ʿışḳa ṣabr ider oldum ne ʿaḳl-ile yārım
Ne kārı başa çıḳardım ne belli bī-kārım
Kemā-i luṭf-ile cānān vefāda bende cefā
Ne çāre oldı viṣāle ne belli nā-çārım [394]

52b **Sayfanın büyük bir bölümü Farsça yazılmıştır. Sayfa içerisinde 51a'nın başındaki Türkçe mısralar bulunmaktadır.**

Olduḳ yine ber-secde ber-nār-ı maḥabbet
Olmaz dilimiz beste-i efkār-ı maḥabbet
Cān u dilimi beste-i efkār-ı maḥabbet
Maḥrūmī-i ġam olsa dil-i zār-ı maḥabbet

53a **Sayfanın tamamı Farsça yazılmıştır.**

53b **Sayfanın büyük bir bölümü Farsça yazılmıştır.**

Ey ki hezār āferīn bu nice sulṭān olur
Ḳulı olan kişiler ḫusrev-i ḫaḳan olur

54a **Sayfanın büyük bir bölümü Farsça yazılmıştır.**

[394] Bu iki beyit 1b numaralı sayfada Semāʿī'ye ait bir gazelin içinde yer almaktadır.

Ey ki hezār āferīn Āh bu nice sulṭān olur

Ḳulı olan kişiler Cānım ḫusrev-i ḫaḳan olur

Her ki bugün inanuban Dilde āh yüz süre

Yoḫsul ise bay olur cānım bay ise sulṭān olur

Gözüm ki ḳana boyandı şarābı n'eyleyeyim

Ciger ki odlara yandı kebābı n'eyleyeyim

Ne yara yaradı cismim ne baña bilmem hīç

İlāhī ben bu bir avuç türābı n'eyleyeyim

54b **Sayfanın büyük bir bölümü Farsça yazılmıştır.**

ʿĀrif-i billāh olup ʿālemde ey maḳbūl-ı nās

Yār yār yār hey hey ḫünkār-ı men hey hey raʿnā-yı men

Herkesi ḥālince ḥaḳ bildüñse olduñ ḥaḳ-şinās

Yār yār yār hey hey ḫünkār-ı men hey hey raʿnā-yı men

Ehl-i tecrīde ʿabā maġrūr-ı dünyāya ḳabā

Yār yār yār hey hey ḫünkār-ı men hey hey raʿnā-yı men

Her kişiye kendi miḳdārınca lāyıḳdır libās

Ey ki hezār āferīn bu nice sulṭān olur

Ḳulı olan kişiler ḫusrev-i ḫaḳan olur

-360-

[Şāhidī]

fāʿilātün fāʿilātün fāʿilātün fāʿilātün

1 ʿIşḳa düşüp ġayrıdan her kim ide dil yeri

Vaṣl ola maʿşūḳına dilde bula dil-beri

2 İster iseñ olasın sen daḫi ʿışḳuñ eri
Pūte-i derde düşüp āteş-i ġamda eri

3 ʿĀşıḳ-ı ṣādıḳlara ḳılma naẓar serserī
ʿIşḳına maʿşūḳunuñ dünyede cān u seri

4 ʿĀşıḳ-ı ṣādıḳların ḥaddi vü pāyānı yoḳ
Şāhidī-i ḫāksār cümlesiniñ kem-teri

55a **Sayfa içinde Farsça bölümler çoğunluktadır. Sayfada Mevlānā'nın Farsça şiirleri bulunmaktadır.**

-361-

Ya Ḥażret-i Mevlānā

mef'ūlü fāʿilātün mef'ūlü fāʿilātün

1 Ey ferd u ḥay u dānā yār-ı binā-yı ẓulm-nā
Tevfīḳ-i baḥş māra yār binā-yı ẓulm-nā

2 Mā ʿāciz u faḳīrim serkeşte vü ḥakīrim
Derbend-i ten esīrim yār-ı biñā-yı ẓulm-nā

3 Ey pādşāh-ı dānā bu bende kān ʿamayā
Ez fażl-ı ḫod-ı bi-baḫşā yār binā-yı ẓulm-nā

4 Settār-ı bende kāni dārābı ins u cānı

Maʿbūd-ı kāmrānı yār-ı binā-yı ẓulm-nā

5 Müstaġriḳ-i günāhım peyveste ʿözr-i ḫᵛāhim

Bā nāme-i siyāhım yār-ı binā-yı ẓulm-nā

6 Monlā Celāl her şeb kūyed ze ʿışḳ ya Rab

Bā ḳudsi-i muḳarrib yār-ı binā-yı ẓulm-nā

55b **Sayfa Farsça ve Arapça bölümlerden oluşmaktadır. Sayfa içinde Mevlānā'nın şiirleri mevcuttur.**

56a **Sayfa içinde Farsça bölümler çoğunluktadır. Sayfada Mevlānā'nın Farsça şiirleri bulunmaktadır.**

-362-

Ya Ḥażret-i Mevlānā[395]

1 Ey ʿāşıḳān ey ʿāşıkān men cān-ı cānān yaḳtım

Ey ṣādıḳān ey ṣādıḳān men nūr-ı imān yaḳtım

2 Ey ʿāḳilān ey ʿāḳilān der ḥażret-i Şemʿ-i ḫudā

Bi ateş ü bi meşʿale ḳandīl-i raḫşān yaḳtım

3 Ey ʿāṣiyān ey ʿaṣiyān ez ḥażret-i pāk veli

Hem ḳābil-i ʿizzet şedem hem nūr-ı ʿirfān yaḳtım

4 Ey münkerān ey münkerān ḥaḳāña men ez cān u dil

[395] Vezin bulunamadı.

Tā bende-i ḥaydur şedem mülk-i Süleymān yaḳtım

5 Sırr-ı nebi'ül-Muṣṭafā dāred ʿalli'l-murtażа

Ez devlet'ül-ʿabā imān u iḥsāñ yaḳtım

6 Kūyedimin en müddeʿa-yı Monlāçe urdı bi-kef

Dil yaḳtım dil yaḳtım cān yaḳtım cān yaḳtım

56b

Sayfanın tamamı Farsça yazılmıştır. Sayfada Mevlānā'nın Farsça şiirleri bulunmaktadır.

57a **Sayfanın tamamı Farsça yazılmıştır. Sayfada Mevlānā'nın Farsça şiirleri bulunmaktadır.**

57b **Sayfanın büyük bir bölümü Farsça yazılmıştır.**

Ey ʿāşıḳ oldum bilmedim yār özgelerle yār imiş

Ey Allāh Allāh ʿāşıḳa bunca cefālar var imiş

Ey ki hezār āferīn bu nice sulṭān olur

Ḳulı olan kişiler ḫusrev-i ḫaḳan olur

58a **Sayfanın başında Arapça ve Farsça satırlar var.**

-363-

Taḫmīs iki hezār aferīn Ḥażret-i Şeyḫ Ṣāḳıb Dede Efendi Ḳuddise Sirruhu[396]

fāʿilātün fāʿilün fāʿilātün fāʿilün/ fāʿlün

1 Ḫizmet-i ḫāk deri ḥasret-i şāhān olur

Midḥat-i şān u feri ḥayret-i eẕhān olur

[396] Divanda şiir var. Arı, a.g.e., s.585.

Himmetiniñ pertevi devlet-i ʿirfān olur
Ey ki hezār aferīn bu nice sulṭān olur
Ḳulı olan kişiler Ḫusrev-i Ḫaḳan olur

2 Gūş-ı dili vaḳf iden ṣıdḳ-ile her sözine
Vāḳıf-ı esrār olup ʿārif olur özine
Bir naẓar-ı pāk-ile baḳmaḳ içün yüzine
Ayaġınıñ tozını sürme çeken gözine
Nesne görür gözi kim vālih u ḥayrān olur

3 Nefs-i ferāmūş idüp mā vü meni ḫudʿasın
Ḫırḳa-i faḳra urub şāl u fenā riḳʿasın
Niyyet-i Ḫıżr'a ṣalup teşneligi ḳurʿasın
Şerbetiniñ ḳaṭresin her kim içer cürʿasın
Göñli gevher ṭoluban sīnesi ʿummān olur

4 Esb-i hevāya binüp ṣaġ u ṣola çapma gel
Kūy-ı heves gird olup gūy-ı hebā ḳapma gel
Cādde-i tecrīdden vehme uyub ṣapma gel
Sen mālıña ṭapma gel köşk sarāy yapma gel
Şol çalışub yapdıġıñ ṣonucı vīrān olur

5 Ḫāṭırıña gelmesün ẕikr-i behişt ü ṭamu
Atma dimāġ-ı dile telḫ-ile Şīrīn hū[397]
Çünki virir ḫoş dile tefriḳa bu vehm-i ū
İşbu ṣuretdür ḳamu ol ṭaydur bu ʿamū

[397] Divanda "mū" şeklinde geçmektedir.

Şarṭ-ı müslümānlıġın ṣıdḳ-ile īmān olur

6 Terk-i ʿalāyıḳ[398] idüp ẕevḳ idegör ġunyede
Muʿtekif-i ʿuzlet ol savmaʿa bünyede[399]
Pend ile bend eyleyüp olma ġam-ı münyede[400]
Saña dirim ey dede ṣalma dīvin[401] dünyede
Nefsi dīvin żabṭ iden dīnde Süleymān olur

7 Çünki yoḳ ünsiyyeti ḫˇāb u ḫūrıñ cān-ile
Virme aña s̱ıḳleti sen nemek u nān ile
Vaktiñi itme telef ṭavf-ı ser-i ḫˇān ile
Besleme gel teniñi niʿmet u büryān ile
Bir gün olur şol teniñ ṭamuda büryān olur

8 Rūbeh-i vehmiñ kesüp mekr u daġl ḳuyruġın
Gūşına ḳoyma ṣaḳın dīv-i ḥıyel buyruġın
Mezraʿ-ı dilden ḳopar ṭūl-ı emel ayruġın
Ṭutar iseñ buyruġın terk idegör ayruġın
Ṭaş [u] timür mūmlayın ḥükmüne fermān olur

9 Farḳ-ı me’āl itmeyen ḳasvet-i ġaflet bulur
Cemʿ-i menāl eyleyen miḥnet-ı s̱ıḳlet bulur
Dime nemed-pūş olan ḳıllet-i ẕillet bulur
Bir kişi ki māl bulur ṣanma ki devlet bulur

---

398 Divanda “aza ḳanāʿat” şeklinde geçmektedir.
399 Divanda beyit “Āz ile olma ṣaḳın derd u ġam ı münyede” şeklinde geçmektedir.
400 Divanda beyit “Pend ile bend eyleyüb ḳaʿr-ı çeh-i bünyede” şeklinde geçmektedir.
401 Divanda “dīvi” şeklinde geçmektedir.

Devleti bulan kişi Allāh[‘ı] bulan olur

10 Yoluña cānıñ viren maʿnīde olmuş degil
Rūy-ı riyā şevḳ-ile gül gibi gülmüş degil
ʿAksi ḫarīdār olan aṣlını bulmuş degil
Ḫālıḳını isteyen nā-ḫalef olmuş degil
Ḫalḳa göñül baġlayan ṣoñra peşīmān olur

11 Sīneñi ḳıl maḥzen-i gevher-i ʿilm-i ledün
Tāki diye her gören […][402]
İtme yeter dersiñi ezber-i ḥarf-i kühün
Ey başıña vir ögüt Allāh[‘ı] iste bugün
Uṣlı sözüdür işit bunda ne yalān olur

58b

12 Münkir-i seg sīreti gerçi ıraḳdan urur
Defter-i ʿömrin velī pençe-i ġayret durur
S̱āḳıb olan bendesi devlet-i furṣat sürür
Her ki bugün Veled’e inanuban yüz sürür
Yoḫsūl ise bāy olur bāy ise sulṭān olur

Sayfanın kalanı Farsça yazılmıştır.

59a **Sayfanın tamamı Farsça yazılmıştır. Sayfa içinde Mevlānā’nın Farsça şiirleri bulunmaktadır.**

59b **Sayfanın büyük bir bülümü Arapça ve Farsça yazılmıştır.**

Şevḳ-i ḫayāl-i dost tenim cān cān ider Hey hey hey hey cān-ı men

[402] İlk iki beyit dianda " Naḳş-ı vücuduñ idüb […]
Ẕātuñı ḳıl ṣıdḳ ile maḥzen-iʿilm-i Ledün” şeklinde de geçmektedir.

Sūd u ziyān ẕevḳi ġamı bī-nişān ider   Hey hey hey hey cān-ı men
Gāhī tebessüm ile selām-ı tamām-ı nāz   Hey hey hey hey cān-ı men
ʿIşḳ-āşināya secdeye āyet beyān eder
Bir tāb var ki şuʿle-i ruḫsār-ı yārda
Cibrīl-i ʿışḳı lemʿine dīde-bān ider   Hey hey hey yār-ı men

Ey ki hezār āferīn bu nice sulṭān olur
Ḳulı olan kişiler ḫusrev-i ḫaḳan olur
Ayaġınıñ tozını sürme çeken gözine
Nesne görür gözi kim vālih ü ḥayrān olur
Şerbetiniñ ḳaṭresin her kim içer cürʿasın
Göñli güher ṭoluban sīnesi ʿummān olur
Sen mālıña ṭapma gel köşk ü sarāy yapma gel
Şol dürişüp yapdıġıñ ṣoñucı vīrān olur
Terennüm-sāz
Ey başıña vir ögüt Allāh[ʻı] iste bugün
Uṣlı sözüdür işit bunda ne yalan olur
Besleme gel teniñi niʿmet-i biryān ile
Bir gün ölür şol teniñ ṭamuda biryān olur
İşbu ṣūretdir ḳamu ol […] bu ʿamū
Şarṭ-ı müslümānlıġıñ ṣıdḳ-ile īmān olur
Saña dirim ey dede ṣalma dīvin dünyede
Nefs dīvin żabṭ iden dīnde Süleymān olur
Bir kişi kim māl bulur ṣanma ki devlet bulur
Devleti bulan kişi Allāh[ʻı] bulan olur
Ṭutar iseñ buyruġuñ terk idegör ayruġuñ
Ṭaş [u] timür mūmlayın ḥükmine fermān olur

Ḫālıḳını isteyen nā-ḫalef olmuş degil

Ḫalḳa göñül baġlayan ṣoñra peşīmān olur

Her ki bugün velede inanuban yüz sürer

Yoḫsul ise bay olur bay ise sulṭān olur

Terennüm-sāz

Olduḳ yine ber-secde ber-nār-ı maḥabbet

Olmaz dilimiz beste-i efkār-ı maḥabbet

Cān u dilimi eyler idim ġamzeñe teslīm

Maḥrūmī-i ġam olsa dil-i zār-ı maḥabbet

60a **Sayfanın büyük bir bölümü Arapça ve Farsça yazılmıştır.**

Ey ki hezār āferīn bu nice sulṭān olur

Ḳulı olan kişiler ḫusrev-i ḫaḳan olur

Her ki bugün velede inanuban yüz sürer

Yoḫsul ise bay olur bay ise sulṭān olur

Āh güzeliñ ʿışḳına ḥālātına

Yandı yürek ʿışḳ ḥarārātına

And içeyim ġayrı güzel sevmeyem

Tañrı'ya vü Tañrı'nıñ āyātına

60b **Sayfanın tamamı yazılmıştır.**

61a **Son şiir hariç sayfanın tamamı Farsça yazılmıştır.**

-364-

Yā Ḥażret-i Pīrim Efendim [Mevlānā]

mefāʿīlün mefāʿīlün mefāʿīlün mefāʿīlün

1 Olursa devletim hem-dem ḳılursa ṭāliʿüm yārı

Viṣāle degşürüm hecri baña Ḥaḳ irgüre yāri

2 Hezārān dürlü şehvetden ṭamaʿ kes yāri isterseñ

Özinden ürküdür yāri naẓar kim olmaya ʿārī

3 Saña ol dost içün düşmen cefā itse taḥammül ḳıl

Gelen dīdārına ʿāşıḳ gerek ḥoş göre her ḫārı

4 Budur ḥālim görürsün sen eger ẓāhir eger bāṭın

Bizimle çün ḥarīf olduñ gider ḫāṭırdan inkārı

5 Maḥabbet sözi cān içre ki cāndan daḫı nāzikdir

Bulunmaz dünyāda maḥrem ṣāḳın fāş itme esrārı

6 ʿAceb ḥaddince Mevlānā sözi Türkice naẓm eyler

Kelāmından olur maʿlūm kişiniñ kendi miḳdārı

61b **Sayfanın tamamı Arapça ve Farsça şiirlerden oluşmaktadır.**

62b-63a **Sayfanın tamamı Farsça yazılmıştır.**

63b **Sayfanın tamamı Farsça yazılmıştır.**

Sayfanın sonunda Mevlânâ'nın ***"Gel, ne olursan ol yine gel"*** sözü yazmaktadır.

64a **Sayfanın tamamı Farsça yazılmıştır.**

"Ez-rubāʿiyyāt-ı ḥażret-i Pīr-i dest-gīr efendim ḥarfü'l-elif" başlığıyla seçme rubailer başlamaktadır.

64b-65a Sayfanın tamamı Farsça yazılmıştır.

65b-66a Sayfanın tamamı Farsça yazılmıştır.

66b-67a Sayfanın tamamı Farsça yazılmıştır.

67b-68a Sayfanın tamamı Farsça yazılmıştır.

68b-69a Sayfanın tamamı Arapça ve Farsça yazılmıştır.

69b-70a Sayfanın tamamı Farsça yazılmıştır.

70b-71a Sayfanın tamamı Farsça yazılmıştır.

71b-72a Sayfanın tamamı Arapça ve Farsça yazılmıştır.

72b-73a Sayfanın tamamı Farsça yazılmıştır.

73b-74a Sayfanın tamamı Farsça yazılmıştır.

74b-75a Sayfanın tamamı Farsça yazılmıştır.

75b Sayfanın tamamı Farsça yazılmıştır.

76a Sayfanın tamamı Farsça yazılmıştır. Sadece sayfanın sonunda farklı bir yazıyla okunamayacak derecede bozuk bir Türkçe şiir yazılmıştır.

76b-77a Sayfanın tamamı Farsça yazılmıştır.

77b -78a Sayfanın tamamı Farsça yazılmıştır.

78b Sayfanın tamamı Farsça yazılmıştır.

79a Sayfanın büyük bir bölümü Farsça yazılmıştır.

-365-

Ḥażret-i Mevlānā ḳuddise sirruhu'l-ʿazīz efendimizin Hācı Bekṭaş-ı Velī cenābını irşād buyurdukları merṡiyeleridir

mefāʿīlün mefāʿīlün feʿūlün

1 Olar kim bende-i ḫāṣ-ı Ḫudā'dır

Muḥibb-i ḫānedān-ı Muṣṭafā'dır

2 Ḥaḳīḳat kaʿbesiniñ ḳıblegāhı

İmām-ı pīşvāmız Murtażā'dır

3 Ol iki ḳurretü’l-ʿaynıñ anası

Yaḳīn bil Fāṭıma ṣīrü’n-nisādır

4 Ḥasan sulṭān-ı şāh-ı ehl-i cennet

Hüseyn şāh-ı şehīd-i Kerbelā’dır

5 Muḥammed Bġḳır u Caʿfer ü Kāẓım

İmām heştim ʿAlī Mūsā Rıżā’dır

6 Taḳī vü Naḳī şāh-ı ʿAskerī hem

Muḥammed Mehdī şāh-ı evliyādır

7 Oḳu laʿnet ḫimār [u] ḫūg [u] ḫırsa

Olar kim düşmen-i āl-i ʿabādır

8 Teberrā ḳılmayana yoḳ tevellā

Teberrāsız tevellālar ḫaṭādır

9 Teberrā ḳıl ayā Monlā-yı Rūmī

Teberrā ḳılmayanlara belādır

79b **Sayfanın son bölümü Farsça yazılmıştır.**

-366-

Ḥażret-i Pīr [Mevlānā]

mefāʿīlün mefāʿīlün feʿūlün

1 Meger bir şeb-i meh-tāb oldı cūşān
Tenevvür māhdan nūr itdi ṭūfān

2 Beyāż-ı ṣubḥa döndi şām-ı deycūr
Ṣafādan oldı kūh u seng kāfūr

3 Uyub mevc-i nesīme mevc-i meh-tāb
Çemende oldı bir ḥoş ʿālem-i āb

4 Şeker-ḫˇāb itdi bāġ eṭfālini ġarḳ
Ki devlet gülle-i ḳand oldı lā-farḳ

5 İdüb ebr-i melevān-ı nūr-ı bārān
Muşaʿşaʿ her ṭaraf elmās-rīzān

6 Münevver ṣūreti bedriñ kemāhī
Şenāver baḥr sīm-āb içre māhī

7 O rütbe […] meh-tāb oldı cūşān
Çemende murġ u māhı oldı yeksān

8 Olup āyīne-i Cemşīd-i ʿālem
Ṣafādan oldı pür ḫurşīd-i ʿālem

9 Çerāġān-ı çemen döndi behişte
Temennā-yı ḫūr kāfūr sirişte

10 Müheyyā herkese her gūne maḳṣūd
Cihān pür ḫᵛāb bir bīdār-ı nā-būd

11 Görüb bu ḥāleti sulṭān-ı Besṭām
Göñül mir'ātın itdi ḥayret-i tām

12 Ṭutub yüz ol münevver bārgāha
Münācāt itdi bāḳī pādişāha

13 Didi ya Rab nedir bu sırr-ı pinhān
Ki yoḳ bu bārgehde müstmendān

14 Bu gūne-i āşikārā ṭāḳ-ı ʿālī
Ṭalebkār andan olmaḳ n'ola ḫālī

15 Gelüp semt-i semādan peyk-i ilhām
Cevābın virdi anı itdi ilzām

16 Ki serhangān-ı ʿizz-ı kibriyāyı
Ḳomazlar bu sarāya her gedāyı

17 Gelenler āsitān-ı evliyāya
Bütün daʿvetlidür ġālib ṣafāya

18 Ṣaḳın ṣūretde ḳalma aldanursın
Ḳomazlar yoḫsa gülzāra yanursın

SONUÇ

Bu çalışmada Ankara Milli Kütüphane Milli Yazmalar Koleksiyonunda 06 Mil Yz A 8071 numarasıyla kayıtlı olan İbrahim Edhem'e ait olan Mecmû'a-i Eş'ar adlı eser ele alınmıştır. Dili Türkçe olan eserin müstensihi, telif tarihi, istinsah yeri ve istinsah tarihine dair herhangi bir bilgi bulunmamaktadır. Eser içerisindeki şiirler ve tarihlerden yola çıkarak eserin 18. yüzyılda yazıldığı çıkarımı yapılmış, eser bu doğrultuda Latin harflerine aktarılmıştır. Mecmûᶜa çalışmasını yaparken öncelikle Mecmû'aların edebiyatımızdaki yerinden bahsedilmiştir. Mecmû'a-i Eş'ar adlı eserin fiziki özellikleriyle muhtevası hakkında bilgiler verilerek Mecmû'a ile ilgili yapılan çalışmalar aktarılmıştır.Sonrasında Mecmû'a-i Eş'ar metni aktarılmıştır.

Mecmû'a içerisinde toplamda 110 şaire ait 355 Türkçe şiire yer verilmiştir. Bu şiirler eserin transkribe tam metni verilirken numaralandırılarak Mecmûᶜadaki yerlerine uygun olarak sıralanmıştır. Mecmû'a içinde geçen şiirler Divânlarda ve diğer kaynaklarda taranmış, bulunabilen şiirler hakkında bilgiler dipnotlarda aktarılmıştır.

Mecmû'ların edebiyatımızdaki yeri ve önemi hakkında biligler verdiğimiz bu çalışmada amacımız "Mecmû'a-i Eş'ar" adlı Mecmû'a metnini her yönüyle inceleyip ortaya koyarak edebiyatımıza katkı sağlamaktır.

YARARLANILAN KAYNAKLAR

Açık Önkaş, Nilgün(2011),**Osmanlı Döneminde Muğlalı Şairler,** Muğla Üniversitesi,Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi,Bahar Sayı 26.

Arı, Ahmet(1994), **Sakıp Mustafa Dede: hayatı, eserleri, edebī kişiliği ve Dīvānı'nın tenkitli metni**, Doktora Tezi. Selçuk Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü.

Azamat,Nihat(2013), **Divâne Mehmed Çelebi,** Türkiye Diyanet Vakfı İslam Ansiklopedisi içinde,9, (435-439), İstanbul: Türkiye Diyanet Vakfı.

Çavuşoğlu, Mehmed ve Tanyeri, M.Ali(1981), **Hayretî, Dîvan,** Tenkidli Basım, İstanbul.

Çıpan,Mustafa(1991), **Fasîh Ahmed Dede Hayatı, Edebi Kişiliği, Eserleri ve Divanı'nın Tenkildi Metni,** 2 Cilt, Yayımlanmamış Doktora tezi, Selçuk Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü.

Devellioğlu,Ferit(2006), **Osmanlıca-Türkçe Ansiklopedik Lugat**, 23. Baskı, Ankara: Aydın Kitabevi.

Divan-ı Sultan Veled,Anadolu Selçuklu Gününde Mevlevî Bitikleri 3(1941), Uzluk basımevi.

Esrar Dede,**Tezkire-i Şu'ara-yı Mevleviye,** Haz.İlhan Genç(2000), Ankara: Atatürk Kültür Merkezi Başkanlığı Yayınları.

Gıynaş,Kamil Ali (2011), **"Şiir Mecmû!aları Hakkında yapılan Çalışmalar Bibliyografyası**",Konya: Selçuk Üniversitesi Edebiyat Fakültesi Dergisi,sayı 25, s.245-260.

Gündüz, Harun(2009), **Mehmet Nâil Tuman Tuhfe-i Nâilî'si**, **İnceleme-Metin-İndeks Sayfa 1-100**, Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi, Balıkesir Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü.

Horata, Osman(1998), **Esrar Dede, Hayatı, Eserleri, Şiir Dünyası ve Divanı,** Ankara: Kültür Bakanlığı Yayınları.

Karaca, Mine(2008), **Birrî Mehmed Dede Dîvânı'nın Muhteva İncelemesi**, Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi, Ankara Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü.

Kaya, Resul(1998), **Mehmet Nâil Tuman Tuhfe-i Nâilî'si**, İnceleme-**Metin-İndeks Sayfa 301-400**,Yayımlanmamış Yüksek lisans tezi, Balıkesir Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü.

Kaplan,Mahmut(1996), **Neşâtî Divanı,** İzmir: Akademi Kitabevi.

Kocaaslan, Hava(2009), **Tuhfe-i Nâilî Metin ve Muhteva Cilt I s. 1-233**, Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi, Cumhuriyet Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü.

Köksal, Fatih **(2012). "Şiir mecmûalarının önemi ve 'Mecmûaların Sistematik Tasnifi Projesi' (MESTAP)". Eski Türk Edebiyatı Çalışmaları VII Mecmûa: Osmanlı edebiyatının kırkambarı.** Haz. Hatice Aynur ve öte. İstanbul: Turkuaz Yayınları. 409-431.

Levend, Agâh Sırrı(1998), **Türk Edebiyatı Tarihi** I. Cilt, , Ankara: TTK Basımevi. 1998, s. 166-167.

Mengi, Mine(2010), **Eski Türk Edebiyatı Tarihi**,16. Baskı, Ankara: Akçağ Yayınları.

Mermer, Ahmet(1991), **Mezaki; Hayatı, Edebi Kişiliği ve Divan'ın Tenkitli Metni,** Ankara: AKM yayınları.

Mermer, Ahmet ve diğerleri(2006), **Eski Türk Edebiyatına Giriş**, I. Baskı, Ankara: Akçağ Yayınları.

Mermer, Ahmet(2002), **XVII. yüzyıl divan şairi Vecdî ve Divançesi,** Ankara: MEB Yayınları VII,216s.

Odabaşı,Mihrican(2009), **Tuhfe-i Nâilî Metin ve Muhteva Cilt I s.234-467**, Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi, Cumhuriyet Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü.

Özdemir, Fatma(2011), **Tuhfe-i Nâilî Metin ve Muhteva Cilt II s. 468-734**, Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi, Cumhuriyet Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü.

Okçu,Naci (2011),**Şeyh Galib Divanı**, TC Kültür ve Turizm Bakanlığı , Kültür Eserleri,yayimlar@kulturturizm.gov.tr.,(11.05.2015)

Pala,İskender(2010), **Ansiklopedik Divan Şiiri Sözlüğü**, 19. Basım,(300), İstanbul: Kapı yayınları.

Parlatır,İsmail(2009), **Osmanlı Türkçesi Sözlüğü,** 2.Basım, Ankara: Yargı Yayınevi.

Receb Enìs Dede Divanı, Toronto Üniversitesi Kütüphanesi Osmanlıca Tıpkıbasım.

Sarı,Mehmet(1992),**Sabûhi Şeyh Ahmed Dede Hayatı,Edebi kişiliği,Eserleri ve Türkçe Divan'ının Tenkitli metni**,Ankara,Gazi Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü.

Şener, Osman Zahit (2013), **Tuhfe-i Nâilî Metin ve Muhteva II. Cilt s. 1000-1263,** Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi, Cumhuriyet Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü.

Şentürk, Ahmet Atilla(2011), **Osmanlı Şiiri Antolojisi,** 5. Baskı, İstanbul: Yapı Kredi Yayınları.

Uzun, Mustafa(2003), **"Mecmû'a",** TDV İslâm Ansiklopedisi içinde, 28, (265), Ankara:Türkiye Diyanet Vakfı.

Yıldırım, Fatih(2009), **Mehmet Nâil Tuman Tuhfe-i Nâilî'si**, **(İnceleme-Metin-İndeks Sayfa 101-200)**, Yayımlanmamış Yüksek lisans tezi, Balıkesir Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü.

Yuvacı, Bünyamin(2014), **Tuhfe-i Nâilî Metin ve Muhteva Cilt II s.735-999**, Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi, Cumhuriyet Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü.

EKLER

ابن شریف
درمقام حسینی
اصولش دور روان بسته
قدیم
اتش بزنند در دلها الا هو
جانمن وای
کوته نکنند منزلها الا
جانمن وای
کر عالمیان جمله طبیبان باشند
جانمن وای
حللی نکنند مشکلها الا هو
جانمن وای غفران مدد دوای
هی یار احسان مدد هی ببر من
هی جانم هی یار من
کر سبزه‌ٔ دانی مرا کل برک تری
کر سبزه‌ٔ دانی مرا کل برک تری
دوست
شادمانم که رسد اندر مرادی خوش ولی
هی چاره‌ٔ ای بیمرادی یار من
امروز سماعست سماعست سماع
و فاندارت هی هی ظالم هی
نورست شعاعست شعاعست شعاع
و فاندارت هی هی ظالم هی
ازعشق متاعست متاعست متاع
و فاندارت هی هی ظالم هی
ازعقل وداعست وداعست وداع
و فاندارت هی هی ظالم هی دوست
هی سلطانمن وای هی خنکارمن دوست
هی رعنایمن وای هی هی هی هی مقبولمن
یار هی
ای که هزار افرین بونجه سلطان اولور
ای که هزار افرین دوست
بونجه سلطان اولور
قولی اولادن کیسلد جانم خسرو خاقان اولور
هرکه بوکون ولدن دوست هرکه بوکون ولدن
اینانوبن یورت سو سم
یوحسول ایسه بای اولور جانم بای ایسه سلطان اولور
زیر بای ایسه سلطان اولور

ای قوم بحج رفته کجایید کجایید دوست ای قوم بحج رفته کجایید کجایید یار هم اینجاست بیایید بیایید یار من یار مرا دوست یار من یار مراه یار من یار مراوای
زیر غوسان دوست عاشق که تواضع نماید چه کند یار شبها بر کوی تو نیاید چه کند یار کر بوسه دهد زلف ترا این مسکین وای دیوانه که زنجیر نخواید چه کند یار
یار با ظالم یار ظالم یار میرم هی یار ظالم یار ظالم یار میرم هی دوست اه کوزلک عشقنه حالاته یاندی یورک عشق حراراته ای اندا بجیم غنبری کوزل سو میم
دوست تکریه و تکرینک آیاتنه زیر غوسان اه من العشق وحالاته دوست من العشق وحالاته احرق قلبی بحراراته مانظر العین الی غیر کم
اقسم بالله وایاته زیر غوسان دوست درکوی خرابات مرا عشق کشان کرد هی وان دلبر عیار مرا دید نشان کرد دوست من درپی ان دلبر عیار برفتم

۴۹

ایضاً بر وزن هو شنوید

بشنوید از ناله بانگ رباب های یار نکته های عشق جوهر گونه باب های های یار یار من

با فغان و نوحه گویان دائما های یار ای خدا وای خدا وای خدا های های یار یار من

تخت فوق از عشق آمد جود وجود های یار ~~بهر حکمت تا شود خالق عیان~~ هم زمین تیره هم چرخ کبود های های یار یار من

از محبت زاد هستی در جهان های یار بهر حکمت تا شود خالق عیان های های یار یار من

محبوبمن مرغوبمن مطلوبمن مکدر های های یار یار من

در طریقت اول آن باشد که دل های یار در درون تن شود صاف زگل های های یار یار من

عشق مردان برتر از عشق خداست یار من زانکه در مردان خدا را سرهاست یار من

هست حق معبود جمله در جهان یار من نیست کس از بنده گی او جهان یار من

های های یار یار من مکدر اه پیرم اه شکیم یار یار من یار بویکم دل جگرم یار یار کورکه نمودار اه محبوبمن دای

سلطانمی سلطانمی اندر دل و جان الی آخر اه ابجانمی

اه اه های های مقبولمن وای سلام ناتی

تا نه پنداری که حق از وی جداست بلی یار من

زیر ساز سلام لك همچو آدم هر ولی نور خداست بلی یار من

زان ملائک سجده ازندش زجان بلی یار من کاندرو دیدند نور بی کران بلی یار من

حق خلیفش کرد در ارض و سما بلی یار من تا که کردد سوی منزل رهنما هی یار سماعی زیر ساز

اه بن بیلمز ایدم کیزلی عیان هب سن ایمش سین

ایکمه هزار آفرین الی آخر زیر ساز

یار یار هب سن ایمش سین

تندره و جانده نهان اه اه هب سن ایمش سین یار یار هب سن ایمش سین یار یار هب سن ایمش سین

ای اه اه هب سن ایمش سین

سندن بو جهان ایچره نشان استرایدم بن مکدر اخر بونی بیلدم که جهان

جان و دلی ایلرایدم غمزه که تسلیم

اه اولدق بنه بز سجده بر یار محبت اولمز دلمز بسته افکار محبت

اتش تشنه مؤمنین اولان مولانا

یار یار یار یار من

محرومی غم اولمه دل زار محبت اه ای بیده اولین اولان مولانا یار یار یار یار من

بیچاره لره معین اولان مولانا یار یار یار یار من

یار یار یار یار من بیچاره لرز حالمزه رحم ایله

۱۲۳۹

۱۲۱

الی آخر

سلطانمی سلطانمی

یار یار یار یار من هو هو یار یار من

دستور   یا حضرت پیر   یا دستگیر

بو مجموعهٔ لطیفه بیک ایکیوز اون بش سنه سی صفرینک اون ایکنجی جمعه کونی ... ایبا ستیک تحریرینه صفایله بیتابلمشدر انلر اتمامنی صفایله میسر ایلیه امین

الفقیر السید درویش ... الراجی ... مطبخ مولوی حالا ... حدیدی

حالا چلبی افندی خضرتلری حمه سعه ...

حالا چلبی افندیمز محمد امین افندی حضرتلری

ابن اسمعیل چلبی
ابن عبد الاحد چلبی
ابن عبد الرحمن چلبی
ابن بیرام چلبی
ابن محمد چلبی
ابن شاه چلبی
ابن فرخ چلبی
ابن خسرو چلبی
ابن قاضی پاشا چلبی
ابن جمال الدین چلبی
ابن امیر عادل کوچک
ابن امیر عالم کوچک
ابن امیر عابد چلبی
ابن امیر عادل بزرک
ابن اولو عارف افندیمز
ابن سلطان ولد افندیمز
ابن حضرت پیر افندیمز
حضرتلری قدس الله
باسرارهم

تاریخ وفات ایشیخ ...
... افندی ... موجود
مسلم ... ایلدی
... مسلم ... علیه

تاریخ ایس

یازدی تاریخ ... مولانا ... ۱۱۴۵
کرسی ... جشن ... دیمک تاریخی

تاریخ دیکر ... فضلا تاریخی ...

تاریخ ایس

کوشرا ... ۱۱۴۵

نسخهٔ شریف مولویان اعوذ و بسمله ادقاتنی مرقاتنی قاعتی استطاف حظوف حقتای شفداتی وفرداتی الله رب العزة یاطهلو شنوخ ارموخیثا القدیم الازلی الابدی ان الذین فتنوا المؤمنین والمؤمنات ثم لم یتوبوا فلهم عذاب جهنم ولهم عذاب الحریق انشدکم یا معشر الجن بالله العزیز القهار یادافع وبالعهد الذی اخذه علیکم سلیمان ابن داود علیهما السلام وحامل هذا التعویذ ... بنت خدیجه بل تترکوه وتحفظوه فی حرز الله تعالی وحمایته بحق محمد واله الطیبین الطاهرین والحمد لله رب العالمین بحق حضرت مولانا قدس سره العزیز بسم الله الرحمن الرحیم

مكتوب سینه چاك

دعا كه آه عاشقان كبی جانها افروز و ثنا كه ناله دردمندان كبی جگر سوزدر انواع نیازمندی كه كستهكی واصناف
آرزومندی دولتنكیزرك ابتدا اولدقده نصكره انتها اولنور كه بو غمنم بازارینك رسوای عامی ملامت زمینك
بانك وناسی محبت شهرینك مردغریبی موده كشینك عندلیبی ملامت خانقاهینك مقیمی ندامت كوهینك ندیمی
بلامنجانه سینك باج نوشی ملامت تكیه سینك پوست پوشی ایشیكك ابكرینك غاروزاری آنك آیاغینك كمتر غباری
باشی آچیق یالن ایاق بافوسی چاك برابنش كلمز اللنده جهره سی خاك ره ماركه تنول بروزن خاكك فقری بی نوای سینه چاكك
احوال پر ملاللری انكشاف اولنمقدر فی الجمله تفقد بیوریلورایسه سلطان عشق قدمنك عاجیننك كوزینه و سلامتنه آل
بو بوسنه جانی بعد فقیر بلا ونیزی سیر تیغ جفا ایدوب دامماخاك كبی زلیل وآب كبی سبیل هواكبی بیقرار ونار كبی ناپایدار وهمیشه
آدمن باج وجهره زرابنده بورك آتشه وكوزی آب دیده م بلكه بلوب بوسر طبراف اولدوب اودكبی یانوب وصو كبی بولانوب
احكام دنبویه بحكم دبرمیوب ومقامات اخرویه ربا قحبوب دنیانك حاصلی قمارخانه عالم تجربه اونیاوی خلقه
برطكار رخانه سی نقر بیاده اونه بروب واخرتك محصولنی زمین نبستی ده صاحبوب ونكام عشقه سیستن طاعیدوب قلندر
وارجمیع عالمده پاك وعمری هستی اربنوب پاك پروازكبی فنا یه طالب وبلاكه راغب نامراد لغ مرادی ابنوب
برمراد اولمش بن كركز نه بلالر بیت تا شدم فارغ ز استغنای عشق از هر مراد بر مراد خویشتن با هم كردش ایام را كه انتقال كریم
سالك راه عشقك اول منزلی صفد صفادن كچوب وادی بلایه قوتغدر ومرحله اسلامتدن قالقوب منزل ملامته ینمكدر
وخانه هستی یه یقبوب ونیستی یه كوكولك ایدوب غصه وغم زاد واندوه والم انجاد ایدوب وصلت امیدینی قطع وامید
حجابنی رفع ایدوب دایم دل معشوق زكرنده مدام كوكلی محبوب فكرنده اولوب كندی دردی ومحبتنی الكملمكدر وعشق
برشراب لمعان الهیدیكه اندن مست اولان ابد الكر فراقی وصالدن محبوب بلكه كندو ربنه وابسته مناسب وبان بار
كور میوب تفكرینه اولمراد وصالی وجانلرینه اول استعداد حصول الطمیوب المرعالم وقایه اغلنمی ردم بیلوسلر غم سوینه نیجه جاه
اغلامیانمی وستم كوزیاشی غصه اولسدر صویم انتم بنم بو مقدمات دن مقصود كلم ومطلوب اصلی اولدر كه كاه وبكاه صبر وقراری
الدن چیقروب وزمام اختیاری دست عشقه ویردیكم بیت بسكه می آیم بكوبت اشترم می آید مرا جون نكیم جای دكر خاطر نیا
یدمرا اغلبه شوقدن خطاسك صوابه نو كنابمك ثوابه فكر ایده میوب خاطر شریفه بوزدن غبار ایلور ادراك ایس
مز مشوز اكر واقعا بو نوعه كستاخانه وصفمزده بیحضور اولورسكز زه سبزك رضا كز كیدركوی وشهر زكزه دكل ادنی
انك رنكز له مملكت وبناد دمور شهلدر بیت كیدیه نجوستم بو چشمم كریانه اغلسون وقتیدر نهم انجم اولنورقیتدر قال اغلسون
باقی وعاء

قطعه درو نیاز نكما
ستن ذوق وصبر بوجه است
ستن ذوق ربتست بو حه اند
طلب دیدن وصنمه بونا بست لطف ربیع
نعل ملك عجبه نونی نامی خطار سیه
آندر ملكه حشم بست وابه احضار بوحه اند
مسجو تنا ركو بدین ملكر بسته بوحه اند

نعت شریف ... زاده افندی

صاحب شفقت یا رسول الله
وجودک محض نور ذاتک عین رحمت یا رسول الله

وجودک و جهانه مظهردر
ظهورک کشف اولنق یا رسول الله

یاقلسه چشم امعانیله سرو حضرتندر
نهال قامتک شفاعتندر یا رسول الله

نازم و ... علی به وارد ... طاعت
کربو ... دن و طوغرندن کانی
... القمر کاکای ... یا رسول الله

نه حاجت سویلمک ... بر نهایت یا ... الحق
عرض ... بر جرم ... بیلکه علوم الحق
دیمانک عوض کوزی ... عین حکمت یا رسول الله
روان ... یلک ... عین حکمت یا رسول الله

ادلور حالی دکرکونه ساحب بر جرم و عصیانک
دم محشرده ایتمز سک اعانت یا رسول الله

مولانا عارف چلبی از سلاله

عشق ... ربی الصراط المستقیم
ایدنا ربی ... و ... الرحیم
منه ... تواب الرحیم
نیعلینا انت ... شفاعت
ای ... ابن ... و ... سلیم
اشفنی ... فی دار النعیم
ساکن ... فی دار النعیم
ابها السلطان فی دار النعیم

عارفی

و ... ربنا اغفر ... العظیم

... دیگر

زنکی ... صالح ... ایلدی
زمین اجل ... عرشه ... ایلدی
کناه ... فصل ... و دل اولدی
دل ... ابرار ... ولیکن
... قصر ... ایلدی
اوچاغ ... ایلدی
کوربین ... ناز ... دل ... ایلدی
مکر اول نفس ناره ... ایلدی

بو کلشنده نه ممکن ... خاطر شاد و ... اولمق
او اطرافنده ... رایکانه دیمش

دیگر ... نقش ... دیمش

... دروشنده ... و روانه دیمش
فرق ... دیمش
کنار ... دیمش
دکل ... جفا ... دیمش
اوسروری ... غنچه ... دیمش
اول ... دیمش
عجب اول ... دیمش
نه ... سینه ... دیمش
او کل ... سنونا ... دیمش

بو ... ریکی مقدم کلین نظمه
کلستانه ... باغبانه دیمش

مکر بر شب مهتاب اولدی جوش
تنوز ماهده نور ایدر جلوه

بیاض صبح دوندی شام دیکور
صفاده اولدی کوه و سنگ کافور

اوینوب موج شبنم موج مهتاب
چنده اولدی پر جوش عالم اب

شکر خواب ایتدی باغ اطفال ازغون
کدر ولکلهٔ قند اولدی لا فرق

ایدوب این ملوان نور بارات
شعشع هر طرف الماسی ریزان

منور صورتی بدرک کماهی
شنا ور بحر سیماب انجم ماهی

اوریته بحر مهتاب اولدی جوش
چمنده مرغ و ماهی اولدی یکسان

اولوب ایینهٔ جمشید عالم
صفاده اولدی خورشید عالم

چراغان چمن دوندی بهشته
تماشا حور کافور سرشته

مهیا ایدر کسه هر کونه مقصود
جهانده خواب بر بیدار نابود

کوروب بو حالتی سلطان بسطام
کوکل مرآتنه ایتدی حیرت تام

طوتوب یوز اول منور یار کاهه
مناجات ایتدی یا قیوم دائمه

دیدی یارب ندر بو ستر پنهان
بو یوم بو باز قهده مستترات

بو کونه اشکارا طاق عالی
طلبکار ایله اولموب نور خالی

کلوب سمعنه سیما دن بیل الهام
جوابین ویردی اخی ایتدی اتمام

حضرت پیر

داد ندم از ک سنجه پر سی دور صنم را
بر بام فلک بردم آزان دوس علم را
بر جرعه کسان طعنه مزنه زانکه بدل یدت
در اینهٔ ساغری نور قدم را
مردوم زعشق است به بیرحم سزانیده
برمرده زدن ضرب شمشیر ستم را
معجز بنما از لب لعلت چو مسیحا
تا زنده کنی مردهٔ صد سالهٔ غم را
کمبین فنا اهل بقا را نه و بیند
از جانبز درد حکی ستبر اجم را

قائم باشی شیخی	عظیم شیخی
ترکی بجیک دده	سعود دده
عرب زاده دده	عیسی دده
[illegible] دده	بالجه [illegible] دده
[illegible]	غوثی احمد دده

درلسونلر ندیم و مطرب و کوینده صفاسنه
حضورنده اوقوسون کاهیه کهی حسنه
نه رتبه جنبش ایلرسه سکالی یماه تابنده

دردنکله ای شه مصر ملاحت دور سوده هیچ غم
عدو قهر اولوب سن کلشن دوده بیور هردم
تشکر لم رخ یه بوسنه اولمه راسخ کبی عالم
صالبی هنی

بیت

یارکی کردن احبابه ایدنلر تحمیل
نقدر اولسه سبکه روح اولور البته ثقیل

بیکتاش شیخی
ناجی احمد دده
حافظ احمد دده
صبوحی احمد دده
عارفی احمد دده
زاهدی محمد دده
قسمتی دده
محمد تقی دده
عبد الرحیم دده

مزکیجی هو احمد دده
مصر [illegible] بحری مجموعه
[illegible] مجموعه
صائع افندینك [illegible] مجموعه

افکار [illegible] [illegible] محمود دده
شاکر محمد دده
احمد حسن دده
رمضان دده
ابو بکر دده
محسن دده
زاهدی یوسف دده
عبد الاحد دده
محمود دده
یوسف دده
عبد القادر دده
محمد سعید دده
حسن لطیف دده

الفقیر السید عونی دده
راهکذر درویش ابراهیم
ادهم المولوی

ÖZGEÇMİŞ

08.12.1987 tarihinde Rize'de doğdum. İlköğrenimimi Rize Muradiye İlköğretim Okulu'nda 2001 yılında tamamladım. Lise öğrenimimi Rize yabancı dil ağırlıklı Fener Lisesi'nde 2005 yılında tamamladım. 2006 yılında başlamış olduğum Hitit Üniversitesi Türk Dili ve Edebiyatı bölümünü 2010 yılında Çorum'da tamamladım. 2010 yılında Karadeniz Teknik Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Türk Dili ve Edebiyatı anabilim dalındaki eğitimime başladım.2010-2011 eğitim döneminde Karadeniz Teknik Üniversitesi bünyesinde verilen yabancı dil (İngilizce) hazırlık sınıfında eğitim gördüm. 2011-2012 eğitim yılında Eski Türk Edebiyatı dalındaki eğitimimin ders dönemini tamamladım. Şu anda Eski Türk Edebiyatı alanında yaptığım yüksek lisans tez çalışmama devam etmekteyim.

Üniversite öğrenimim sırasında diksiyon ve yazarlık kurslarına katıldım.2010 yılının eylül ayında Kültür Üniversitesi'nde düzenlenen Uluslararası Türk Dili ve Edebiyatı öğrenci kongresine bir bildiri metni ile katıldım.

AYŞENUR AKPINAR